

کارخانا باشقۇرۇش ئەشكۈشتىرى

تەرجمە ئاساسىدا تۆزگۈچى: نۇرمۇھەممەت ھەسەن

شىخان خلق ماشنىلىق
شىخان خلق سەھىپىنىلىق

کارخانا باشقۇرۇش ئەشكۈشتىرى

شىخان خلق باشنىلىق شىخان خلق سەھىپىنىلىق

مۇندەر بىچىرى

بىرىنچى باب ئادەم ئىشلىتىش، باشقۇرۇش، تۇتۇپ قېلىش ۋە	
تەربىيەلەشنىڭ ئاجايىپ يوللىرى 1
ئادەم تەربىيەلەش مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىشتن مۇھىم 1
ئادەمنىڭ ئارتۇقچىلىقىدىن پايدىلىنىپ، كەمچىلىكىدىن ساقلىنىش كېرەك 4
ئىختىساس ئىگىسىنى دەپ شىركەتنى سېتىۋېلىش 8
«ئالما» شىركىتىنىڭ خەلقئارالىق ئىختىساسلىقلارنى تاللاپ ئىشلىتىشكە ئەھمىيەت بېرىشى 10
جوبىسىنىڭ ھەر ساھەدىكى مۇنەۋەھەر ئىختىساسلىقلارنى جىلپ قىلىشى 14
«دۆت» لەرنى ھەيدىۋېتىش 16
ئىختىساسلىقلارنى سېتىۋېلىش 18
بۇ زاكازنى قوبۇل قىلالمايمىز 24
«سونىي» شىركىتىنىڭ ئىچكى تەڭشىشى 25
«قىممەتلەك ئادەم»نى ئىزدەش 29
ئىختىساسلىقلارنى تەكلىپ قىلغاندا سەممىي بولۇش كېرەك 31
ئىختىساسلىقلارنى ياقتۇرمىسىڭىز مۇ ئۆستۈرۈڭ 34
ئىختىساسلىقلارنى دادىل ئىشلىتىش كېرەك 37
ئىشنى ئۆزلۈكىدىن تېپىپ قىلىدىغان خادىمлارنى ياخشى كۆرۈش كېرەك 41
ياشلارغا ئەھمىيەت بېرىش كېرەك 44
ئىقتىدارلىقلارنى بىلىش ۋە كەچۈرۈم قىلىشقا ماھىر بولۇش كېرەك 46

ئاچقىقلىنىدىغان خادىملارغا ئەممىيەت بېرىش كېرەك	48
بۇ يەرگە كەلسىڭىز باشلىق بولىسىز	50
ئىشنى قابىللارغا تاپشۇرۇش كېرەك	53
ئادەم ئىشلەتكەنە ئادىل بولۇشقا كاپالەتلەك قىلىش كېرەك	55
ماكدونالد «چىرايلق قىز» لارنى ئىشلەتمەيدۇ	57
بىز مەڭگۈ ياللانغۇچى	59
خادىملار كارخانىنىڭ ئىچكى قىسىمىدىكى كارخانىچىلار	61
خادىملارنىڭ خىزمىتىنى ئالماشتۇرۇپ تۇرۇش كېرەك	64
شرىكەت باشقۇرۇش ئادەم باشقۇرۇش دېمەكتۇر	66
ئختىسالىقلارنى تربىيەلەش ئەڭ مۇھىم	70
خادىملارنى تربىيەلەپ باشقۇرغۇچىلارغا ئايلاندۇرۇش كېرەك	74
ئىككىنچى باب ئادەمنى ئاساس قىلىنىڭ ھېسسىيات ئاراقلىق باشقۇرۇش ئۇرسۇلىنى تەشەببۈس قىلىش كېرەك	77
خادىملار شىركەتنى باقىدۇ	77
باش دىرىپكتورنىڭ نەزىرىدە كىچىك ئىش بولمايدۇ	79
چوڭ ئوت ئاپىتى ياراتقان مۆجىزه	81
خادىملارنىڭ خوتۇنلىرىنىڭ كۆڭلىنى ئۇتۇش كېرەك	84
خادىملارغا چاي تۇتۇش كېرەك	87
ئىجادىيەتنىڭ مۆجىزسىگە ئىشىنىش كېرەك	90
سەممىي غەمخورلىق	93
خادىملارنى قىزغىن سۆيۈش كېرەك	95
بىرمۇ خادىمنى قىسقارتىمай قىيىن ئۆتكەلدىن ئۆتكەن كارخانا	97
خادىملار بىلەن بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ قىيىن ئۆتكەلدىن ئۆتۈش	101
خادىمنى قوبۇل قىلىدىغان ھەم ئىشتىن بوشىتىدىغان شرىكەت بولماسلىق كېرەك	105

107	خادىملار بىلەن بىرلىكتە شادلىنىش
110	خادىملارنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگىمۇ خىزمەت تېپىپ بېرىش
112	سز ھەقىقەتنىڭ ياخشى دوختۇرنى تاپتىڭىز
114	ئايروپىلانغا خادىملارنىڭ ئىسمىنى ئۇيۇش
115	دۇغلىشىپ قالغان يۇيۇنۇش سۈيى
118	«ھېسىيەت بىلەن باشقۇرۇش» قا ئېتىبار بېرىش
120	پائالىيەت ئۆتكۈزۈش مۇناسىۋەتنى قويۇقلاشتۇرىدۇ ئۇچىنجى باب باشقۇرۇش، پىكىرلىشىش، يەفە
124	پىكىرلىشىش
124	كۆپچىلىك مېنى تونۇمىسىلەر؟
125	كۈلۈمىسىرەشنىڭ قۇدرىتى «ئىچكى ئېلخەت سىستېمىسى» ئارقىلىق خادىملارنىڭ
127	قەلبىنى تۇتاشتۇرۇش
130	ھەممە چوڭ زالدا ئىشلەش
133	سېنىڭچە بۇ ئىشنى قانداق قىلساق بولار
135	ئوخشىمغان نۇقتىدىن پىكىرلىشىش
137	پىكىرلىشىش باشقۇرۇشنىڭ كۈچەيتىلىشى
143	خادىملارنى شىركەتنىڭ شېرىكى ئورنىدا كۆرۈش كېرەك
146	خادىملارنىڭ پىكىرىنى كۆڭۈل قويۇپ ئائىلاش كېرەك
148	سەممىيلىك بىلەن پىكىر بايان قىلىش
151	كارخانا خادىملارنىڭ پىكىر ۋە تەكلىپىگە ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك
154	خادىملارنىڭ يۈرەك سۆزىنى كۆڭۈل قويۇپ ئائىلاش كېرەك
156	كۆڭۈل قويۇپ ئائىلاشتىكى سەممىيلىك
160	پىكىرلىشىشنىڭ ئۇنۇمدارلىقىنى ئاشۇرۇش كېرەك ۋالى يۇچىڭىنىڭ «چۈشلۈك تاماق ۋاقتىدا دوكلات قىلىش»
162	ئۇسۇلى

یۇقىرى ئۇنۇملۇك ھەم چەكلىمىگە ئۈچرمايدىغان شەكىلدىكى يىغىن ئارقىلىق پىكىرلىشىنى ئومۇملاشتۇرۇش كېرەك 165	165
ئۇرە تۇرۇپ يىغىن ئىچىش ۋە ئارىلاپ يۈرۈپ باشقۇرۇش ... 170 خادىملارنىڭ نارازىلىقىنى سۆزلىشىگە يول قويۇش كېرەك 172	172
هېكايە سۆزلەش ئارقىلىق پىكىرلىشىش 175	175
تۇسالغۇسىز ئالاقىنى تەشەببۈس قىلىش 177	177
بىر بەتلەك ئەسلىتمە 179	179
IBM نىڭ ئىچكى قىسىدىكى ئالاقە يوللىرى 182	182
«سۆھبەتلەشىنى ياخشى كۆرۈش» تۈزۈمىنى يولغا قويۇش 186	186
«ئىنتېل»نىڭ يىغىن پەلسەپىسى 188	188
بارلىق چەكلىمىنى بۈزۈپ تاشلاپ، توسىقۇنىز پىكىرلىشىنى تەشەببۈس قىلىش 190	190
تۈزۈمde چىڭ تۇرۇش، ئەمما خادىملاردა ئاغرىنىش تۈيغۇسى پەيدا قىلماسلىق 194	194
يۇمۇرنىڭ سېھرىي كۈچىدىن ئۇنۇملۇك پايدىلىنىش 198	198
«غىربىي جەنوب» ئاۋپىاتسىيە شىركىتىنىڭ يۇمۇرلۇق باشقۇرۇشى 201	201
«سەممىيلىك بىلەن پىكىرلىشىش» سىياسىتىنى تەشەببۈس قىلىش 204	204
تۆتىنچى باب پۇرسەتنى تۇتۇشقا ماھىر بولۇپ، دادلىق بىلەن تەۋەككۈل قىلىش 207	207
كەپتەر ئارقىلىق ئۆزىنى تەشۋىق قىلىش 207	207
كونا «فورد» ئاپتوموبىل كۆرىكى 209	209
خالتا يىپى سودىسى بىلەن بېيىش 210	210
دەرھال قەتئىي قارارغا كېلىدىغان لى جىاچېڭ 212	212
روكېللەرنىڭ كۆپچىلىكىنىڭ پىكىرىنى چەتكە قايرىپ قويۇپ	

نېفيتلیك سېتىۋېلىشى	213
خەتەر ئىچىدە پۇرسەت ئىزدەش	216
باشقىلار ياراتمىغان جايىدىن بايلىق ئىزدەش	218
يولۋاس ئۇۋاسىغا كىرمىگۈچە، يولۋاس بالسىغا	
ئېرىشكىلى بولماس	223

بىرىنچى باب

ئادەم ئىشلىتىش، باشقۇرۇش، تۇتۇپ قېلىش ۋە
تەربىيەلەشنىڭ ئاجايىپ يوللىرى

ئادەم تەربىيەلەش مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىشتىن مۇھىم

ئىختىسالىقلار مۇھىم كۈچ. «پاناسونىك» ئېلېكتىر ئۆسکۈنلىرى شىركىتىنىڭ ھەرقايىسى زاۋۇتلۇرىدا «مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىشتىن بۇرۇن ئىختىسالىقلارنى يېتىشتۈرۈش كېرەك» دېگەن ئېلان تاختىسىنى دائم كۆرگىلى بولاتتى. پاناسونىك ئېلېكتىر ئۆسکۈنلىرى شىركىتى 1956 - يىلى ھەر قايىسى تارماقلارنىڭ كادىرلار ئىشلىرى مەسئۇللۇرى قاتناشقاڭ مۇهاكىمە يىغىنى ئۆتكۈزدى. سۆز قىلىش نۆزىتى كونوسۇكى ماتسوشىتاغا كەلگەندە، ئۇ باشقا سۆز قىلماستىن يىغىن ئەھلىدىن بىۋااستىلا:

— سىلەر خېرىدارلارنى زىيارەت قىلغان ۋاقتىڭلاردا، قارشى تەرەپ سىلەردىن «پاناسونىك ئېلېكتىر ئۆسکۈنلىرى شىركىتى قانداق مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپچىقىرىدۇ؟» دەپ سورىسا، سىلەر قانداق جاۋاب بېرىسىلەر؟ — دەپ سورىدى.

كادىرلار ئىشلىرى بولۇمىنىڭ باشلىقى ھۆرمەت بىلەن:
— مەن «پاناسونىك» ئېلېكتىر ئۆسکۈنلىرى شىركىتى ئېلېكتىر ئۆسکۈنلىرى ئىشلەپچىقىرىدۇ، دەپ جاۋاب بېرىمەن، — دېدى.

— خاتا، مۇشۇنداق جاۋاب بېرىش مەسئۇلىيەتسىزلىك!
سىلەر كۈنбوي خىزمەت قىلدۇق دەپ، زادى نېمە ئىشلارنى
قىلىپ يۈرسىلەر؟

كونوسۇكىنىڭ كايىشى سورۇندا غۇلغۇلا پېيدا قىلدى. بۇ
جاۋاب راستلا خاتامۇ؟ «پاناسونىك» ئېلېكتىر ئۇسکۇنلىرى
شركىتى ئېلېكتىر ئۇسکۇنلىرى ئىشلەپچىقارمامدۇ؟ يىغىن
قاتناشقاۋچىلىرى ھېچنېمىنى چۈشىنەلمىدى. ئېيبلەنگەن
كادىرلار ئىشلەر بولۇمىنىڭ باشلىقى زادى نېمىنى خاتا دەپ
قويغانلىقىنى بىلەلمىدى.

كونوسۇكى ئۇستەلىنى مۇشتىلاپ تۇرۇپ غىزەپلەنگەن حالدا
سوْزىلەشكە باشلىدى:

— ھەممىڭلار كادىرلار ئىشلەر بولۇمىدە ئىشلەيسىلەر،
ئىختىسا سلىقلارنى يېتىشتۈرۈپ چىقىشنىڭ مۇھىم ۋەزىپەڭلەر
ئىكەنلىكىنىمۇ بىلەمەمسىلەر؟ ئەگەر بىرى سىلەردىن
«پاناسونىك» ئېلېكتىر ئۇسکۇنلىرى شرкىتى نېمە مەھسۇلات
ئىشلەپچىقىرىدۇ دەپ سورىسا، سىلەر «پاناسونىك» ئېلېكتىر
ئۇسکۇنلىرى شرкىتى ئىختىسا سلىقلارنى يېتىشتۈرۈدىغان
ھەم قوشۇمچە ئېلېكتىر ئۇسکۇنلىرى ئىشلەپچىقىرىدىغان
شركەت، دەپ جاۋاب بېرىشىڭلار كېرەك. سىلەر ئېغىر
مەسئۇلىيەتسىزلىك قىلىدۇلار! تىجارەتنىڭ ئاساسى ئادەم، بۇ
نۇقتا ھەققىدە قانچە قېتىم سوْزلىگەنلىكىمنى بىلەميمەن.
كارخانا تىجارىتىدە مەبلغ، ئەلۋەتتە. ئەمما ئادەم بۇ نەرسىلەرنى
باشقۇرىدۇ، تېگى - تەكتىدىن ئالغاندا، ئادەم ھەممىدىن مۇھىم.
ئەگەر ئىشنى ئىختىسا سلىقلارنى يېتىشتۈرۈشتىن باشلىمىساق،
«پاناسونىك» ئېلېكتىر ئۇسکۇنلىرى شرкىتىدىن ئۇمىد
كۆتكىلى بولامدۇ؟

کونوسوکی ھەرقانداق ئادەمگە سېلىشتۈرغاندا ئختىسالىقلارنى تەربىيەلەشنىڭ مۇھىملىقىنى چوڭقۇر ھېس قىلغانىدى. كونوسوکى ئىگىلىك تىكلىگەن دەسلەپكى مەزگىلدىلا «مۇنەۋەر ئختىسالىقلارغا ئىگە بولغاندىلا، كەسىپتە روناق تاپقىلى بولىدۇ، ئەكسىچە بولغاندا، كەسىپتە مەغلۇپ بولىدۇ» دېگەن ھەقىقەتنى تونۇپ يەتكەندى.

«پاناسونىك» شىركىتى ئختىسالىقلارغا، تەتقىقات ۋە ئىقل بۇلىقىنى ئېچىشقا يۈكىسىك ئەھمىيەت بىرگەندى. بىر كىشى «پاناسونىك» شىركىتىنىڭ ئەڭ زور ئەمەلىي كۈچى نېمە؟ دەپ سورىغاندا، كونوسوکى «ئىگىلىك باشقۇرۇش كۈچى، ئىگىلىك باشقۇرغۇز چىلارنىڭ ئىقتىدارى» دەپ جاۋاب بىرگەندى. ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «ئىگىلىك باشقۇرۇشتا ھالقىلىق ئادەملىرىگە ئىگە بولۇش كارخانىنىڭ بىباها گۆھرى ھېسابلىنىدۇ». شۇڭا، كونوسوکى ئەپەندى تەكىتلەپ مۇنداق دەيدۇ: «مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىشىن ئاۋۇال ئختىسالىقلارنى ئىشلەپچىقىرىش، مەھسۇلات ياساشتىن ئاۋۇال ئاختىسالىقلارنى يېتىشتۈرۈش كېرەك».

«مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىشىن ئاۋۇال ئختىسالىقلارنى يېتىشتۈرۈش» مەقسىتىگە يېتىش ئۈچۈن، پاناسونىكىنىڭ كەسىپي تەربىيەلەش قوللانمىسى تۈزۈلگەن بولۇپ، بۇ، خادىملىرنىڭ كۈندىلىك خىزمەت جەريانىدا تەربىيەلىنىشنى ئىلگىرى سۈرەتتى. شىركەتتىكى بارلىق خادىملىرنى تەربىيەلەش خىزمىتىنى ئومۇمۇزلىك قاتات يايىدۇرۇشقا ماسلىشىش ئۈچۈن، پاناسونىك ئېلىكتىر ئۈسکۈنلىرى شىركىتىنىڭ پىلانلىغۇچىسى گولۇڭ مۇيۇڭ «پاناسونىك ئېلىكتىر ئۈسکۈنلىرى شىركىتىنىڭ خىزمەت قوللانمىسى» ناملىق كىتابنى تۈزۈپ چىقىدۇ.

کونوسوکېنىڭ يۈرەك قىنى بىكار كەتمەيدۇ، ئۇنىڭ «مەھسۇلات ياساشتىن ئاۋۇال ئادەم يېتىشتۈرۈش» تەك يېتەكچى پىرىنسىپى ئۇنى دۇنيادىكى ئىگىلىك تىكىلەش پېشۋاسغا ئايلاندۇرىدۇ، «پاناسونىك» ئېلېكتىر ئۆسکۈنلىرىنىڭ ئىناۋىتى پۇتۇن دۇنياغا تارقىلىدۇ.

ھېكمەت:

يىپونىيە «پاناسونىك» ئېلېكتىر ئۆسکۈنلىرى شىركىتىنىڭ قۇرغۇچىسى كونوسوکى دۇنياۋى كارخانا باشقۇرۇشتىكى تالانت ئىگىسى، ئۇنىڭ باشقۇرۇش ئىدىيەسىنىڭ يادروسى «مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىشتىن بۇرۇن ئادەم تەربىيەلەش» تىن ئىبارەت. ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «كارخانا ئادەملەردىن تەركىب تاپقانىكەن، چوقۇم ئادەمنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش، مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىشتىن ئاۋۇال ئىختىسالىقلارنى يېتىشتۈرۈش كېرەك.»

كونوسوکېنىڭ «مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىشتىن ئاۋۇال ئادەم تەربىيەلەش» ئىدىيەسى كارخانا باشقۇرۇغۇچىلارغا مۇنداق بىر ئىلهاام ئاتا قىلىدۇ: بىر كارخانىغا نىسبەتنەن ھەقىقىي كەم بولۇۋاتقىنى ئىختىسال ئىگىلىرى ئەمەس، بەلكى ئىختىسالىقلارنى يېتىشتۈرۈش، ئىختىسالىقلارنى قېزىشتىكى ئۇسۇل ۋە تۈزۈلمىدۇر. شۇڭا، مۇۋاپىق بولغان ئادەم ئىشلىتىش تۈزۈلمىسىنى قانداق تۇرغۇزۇش، ئادەم كۈچى بايلىقىنى قانداق باشقۇرۇش ۋە ئېچىش باشقۇرۇغۇچىلارنىڭ مۇقەددەس بۇرچى ۋە مەسئۇلىيىتىدۇر.

ئادەمنىڭ ئارتۇقچىلىقىدىن پايدىلىنىپ، كەمچىلىكىدىن ساقلىنىش كېرەك

داڭلىق باشقۇرۇش مۇتەخەسسىسى پېتىر دۈكۈر مۇنداق

دەيدۇ: «كۆزگە كۆرۈنگەن باشقۇرغۇچىلار ئادەمنىڭ ئارتۇقچىلىقىدىن پايدىلىنىشقا ماھىر كېلىدۇ.» باشقۇرغۇچىلار ئادەمنى مۇۋاپىق ئىشلىتىش ھەم ئارتۇقچىلىقىدىن پايدىلىنىشقا ماھىر بولسا، خىزمىتى تەبئىيلا ئىنتايىن كۆڭۈللىۋاك بولىدۇ.

كونوسۇكى تەكتىلەپ مۇنداق دەيدۇ: «ئادەم ئىشلەتكەنەدە هازىرقى دەۋر ئېھتىياجىغا ئۇيغۇن بولۇش، ئارتۇقچىلىقىدىن پايدىلىنىپ، كەمچىلىكىدىن ساقلىنىشقا دىققەت قىلىش كېرەك.» ئارتۇقچىلىقىنى جارى قىلدۇرۇش — ئىشلەتكەن ئادەملەرنىڭ رولىنى ئەڭ ئۇنۇملىۋاك جارى قىلدۇرۇپ، شىركەتنىڭ سودا جېڭىدە غەلبىه قىلىشىغا كۈچ چىقىرىش؛ كەمچىلىكتىن ساقلىنىش — ئەقلىلىق ئادەملەرنىڭ تۆۋەن دەرجىلىك خاتالىقلارنى سادىر قىلىپ، سودىدا ئۆزۈل - كېسىل مەغلۇپ بولۇشنى كەلتۈرۈپ چىقىرىشىدىن ساقلىنىش ياكى ئاز سادىر قىلىشتىن ئىبارەت.

«پاناسونىك»نىڭ تەشەببىُسى: «70 پىرسەنت ۋاقتىنى ئادەمنىڭ ئارتۇقچىلىقىنى كۆرۈشكە، 30 پىرسەنت ۋاقتىنى كەمچىلىكىنى كۆرۈشكە سەرپ قىلىش كېرەك، بۇنداق قىلىش بىرقەدەر مۇۋاپىق.» كادىرنى ئۆستۈرگەن چاغدا، ئۆستۈرۈش ئۆبىېكتى 60 پىرسەنت لاياقەتلىك بولسلا، ۋەزىپىگە تەينلەش كېرەك.

ماككىپىدى شىركىتى پاتېفون پىلاستىنكسى ۋە ئاۋازى كىرىشتۈرگۈچ تىجارىتى قىلىدىغان، 2 - دۇنيا ئۇرۇشىدىن ئىلىگىرى نامى چىققان كارخانا گۈرۈھى بولۇپ، ئۇرۇش تەسىرىدىن، ئالدىنلىقى قاتاردىكى ئىختىسالىقلار ۋە يۇقىرى تېخنىكىغا ئىگە بۇ شىركەت شۇنچە ۋاقت ئۆتۈپمۇ شىركەتنى قايتا قۇرۇش خىزمىتىنى باشلىيالمايدۇ. تۈرلۈك سەۋەبلىرى تۈپەيلىدىن كېيىن بۇ شىركەتنى «پاناسونىك» ئېلىپكتىر

ئۇسکۇنىلىرى شىركىتى ئۆتكۈزۈۋالىدۇ. كونوسۇكى بۇ شىركەتنى ئوڭۇشىزلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ، قايتا گۈللەندۈرۈش ئۈچۈن، دىرىپكتور تاللاشقا ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدۇ. ئاخىردا، بۇ شىركەتنى قايتا گۈللەندۈرۈشتەك ئېغىر ۋەزبىنى نومۇرا كىچى سابۇرۇغا تاپشۇرىدۇ.

نومۇرا كىچى سابۇرۇ 2 - دۇنيا ئۇرۇشى مەزگىلىدە دېڭىز ئارمۇيەسىنىڭ گېپىرالى بولغان، ھەربىي خىزمەتتىن چېكىنگەندىن كېيىن دېپلوماتىيە ۋەزىرى بولغان. ئۇنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش جەھەتتە تەجريبىسى بولمىسىمۇ، ئەمما ئادەم ئىشلىتىشنى بىلىش ئۇنىڭ ئەڭ چوڭ ئالاھىدىلىكى ئىدى. ئەينى چاغدا، بۇ قارار نۇرغۇن ئادەمنى ھەيران قالدۇرىدۇ، ھەتتا كونوسۇكىپنىڭ ئەتراپىدىكىلەرمۇ نارازىلىق بىلدۈرۈپ مۇنداق دەيدۇ: «ماكىپىدىدەك كىچىك شىركەتكە دېپلوماتىيە ۋەزىرى بولغان نومۇرا كىچى سابۇرۇ ئەپەندىنى دىرىپكتور قىلىش ئۇنى كەمستىكەنلىكىمۇ - قانداق؟ باشقا نۇقتىدىن ئېيتقاندىمۇ، ماكىپىدىدەك يۈكسەك ئابروفيلىق ھم ئىقتىدارلىق ئادەمگە ئىگە بولۇۋېلىشىمۇ چەكتىن ئاشقان شەخسىيەتچىلىك.» ئەمما نومۇرا كىچى سابۇرۇ ئەپەندى بۇ خىل يۈزەكى قاراشقا قوشۇلمайдۇ.

نومۇرا كىچى سابۇرۇ ئەپەندى ئۆزى ئېيتقاندەك، ئۇ كارخانىغا نسبەتەن قىلغە كەسىپ ئەھلى ئەممەس ئىدى، پاتېفون پلاستىنکىسى، ئاۋاز كىرىشتۈرگۈچ ھەققىدىمۇ ھېچنپىمىنى بىلەمىگەچكە، ماكىپىدىنىڭ تىجارىتىگە بىتەكچىلىك قىلىش جەريانىدا بەزى قىزىقارلىق ئىشلارمۇ يۈز بېرىدۇ.

بىر كۇنى، كادىرلار يىغىنىدا، بىرىھىلەن مىزۇرا خبارى بىلەن پلاستىنكا چىقىرىش توختامى ئىمزااش تەكلىپى بېرىدۇ. نومۇرا كىچى سابۇرۇ ئۇنىڭدىن «مىزۇرا خبارى كىم؟»

دەپ سورايدۇ. مىزورا خىبارى يابونىيەدىكى ھەممە ئادەم بىلىدىغان ناخشىچى بولۇپ، يابونىيەدىكى ئىنقىلاپى ناخشا ئېيتىدىغان چولپانلار تىزىمىلىكىدە بىرىنچى ئورۇندا تۈراتتى، مەستانىلىرىمۇ ئىنتايىن كۆپ بولۇپ، مۇشۇنداق داڭلىق سەنئەتكارنى پىلاستىنكا زەنجىرسىمان كارخانا باشقۇرغۇچىسىنىڭ بىلمەسلىكى ھەققەتەنمۇ كۈلکىلىك ئىش ئىدى. بىرى مۇنداق دەيدۇ: «بىر پىلاستىنكا شىركىتىنىڭ دىرېكتورى داڭلىق ناخشىچى مىزورا خىبارنى تونۇمسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆمرىدە قانچە ئادەمنى تونۇيدۇ؟»

بۇ خىل تەقىدلەر نومۇرا كىچى سابۇرۇ ئەپەندىنىڭ ئورنىغا تەسىر كۆرسىتەلمىدۇ. دەرۋەقە، ئۇ مىزورا خىبارنى تونۇمسىغان بىلەن، رەھبەرلىك قىلغۇچىلار بىلىشكە تېگىشلىك ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى بىلەتتى. ئۇ بىلىملىك ۋە كۆپىنى كۆرگەن، پەزىلەتلىك ئادەم ئىدى. ماككىپى شىركىتىنىڭ مۇشۇنداق بىر رەھبىرىنىڭ بولۇشى بۇ شىركەتتىكى كەسپىي ئىقتىدارلىق خادىملارنىڭ ئۆز ئالاھىدىلىكىنى جارى قىلدۇرۇش پۇرسىتىگە ئېرىشكەنلىكى ئىدى.

شۇنىمۇ ئېتىر اپ قىلماي بولمايدۇكى، ماككىپى شىركىتى مىزورا خىبارنى بىلمەيدىغان دىرېكتورنىڭ رەھبەرلىكىدە ئۇرۇشتىن كېيىنكى خارابىلىك ئىچىدىن ناھايىتى تېزلىكتە قايتا قەد كۆتۈردى. سىزنىڭچە، بۇ نەتىجە بىر مۆجيزمۇ؟ بۇ مۆجيزە ئەمەس، بىلەن كىچى سابۇرۇ ئەپەندىنىڭ كىشىلىك قەدر - قىممىتى، بىلەمى، تىجارەت ئىلەمى ۋە چېنىقىشى ئارقىلىق بارلىققا كەلگەن. ئۇ ئىنقىلاپى ناخشا ئېيتىدىغان چولپاننىڭ ئىسىمىنى بىلەمىسىمۇ، ئەمما بۇ ئۇنىڭ نەتىجىسىگە تەسىر كۆرسىتەلمىدۇ.

ئېنىڭىكى، كونوسۇكپىنىڭ ئادەمنىڭ ئارتۇقچىلىقىدىن پايدىلىنىش، كەمچىلىكىدىن ساقلىنىشتەك ئادەم ئىشلىتىش تەدبىرى «پاناسونىك» ئېلېكتىر ئۇسکۈنلىرى شىركىتتى بۇگۈنكى كۈنده ئالدىنلىقى قاتاردىكى كارخانىغا ئايلاندۇرغان.

ھېكمەت:

ئادەم ئىشلىتىشنىڭ توغرا يولى - ئۇنىڭ ئارتۇقچىلىقىدىن پايدىلىنىش، ئارتۇقچىلىقىنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ، كەمچىلىكىنى يېڭىشتۇر.

ھەربىر ئادەمنىڭ كەمچىلىكى ۋە ئارتۇقچىلىقى بولىدۇ، بىز بىر ئادەمنى تاللاپ ئىشلەتكەندە، مۇھىمى ئۇنىڭ ئارتۇقچىلىقىنى جارى قىلدۇرۇشىغا ھەممىيەت بېرىشىمىز، كەمچىلىكىگە قارىتا خىزمىتىگە، باشقىلارنىڭ ئاكتىپلىقىغا تەسىر يەتكۈزۈمسە، ئارتۇقچە تەلەپ قويماسلىقىمىز كېرەك. باشقۇرغۇچىلارنىڭ ۋەزىپىسى خادىملارنىڭ ئارتۇقچىلىقىنى بايقاش، ئىشلىتىش جەريانىدا ئىمكانييەتنىڭ بارىچە ئارتۇقچىلىقىنى جارى قىلدۇرۇشتۇر.

ئىختىساس ئىگىسىنى دەپ شىركەتنى سېتىۋېلىش

1923 - يىلى «فورد» ئاپتوموبىل شىركىتتىنىڭ بىر ئېلېكتىر موتورى بۇزۇلۇپ قالىدۇ. شىركەتكى باىلىق ئىنژېنېر - تېخنىك خادىملار ئوڭشىيالماي، ئامالىز باشقا ئىنژېنېر تەكلىپ قىلىشقا مەجىبۈر بولىدۇ. ئۇلار سىتىپىن جاسىمىنى تەكلىپ قىلىدۇ. سىتىپىن گېرمانىيەلىك تېخنىك خادىم بولۇپ، مۇساپىر بولۇپ ئامېرىكىغا بارغاندا، بىر كىچىك زاۋۇتنىڭ غوجايىنى ئۇنىڭ ئىقتىدارلىقلىقىنى سېزىپ زاۋۇتىدا ئىشلەتكەندى.

ئۇ «فورد» شرکتىگە بارغاندىن كېيىن، ئېلىكتىر موتورنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، شوتا بىلەن بىردهم موتورنىڭ ئۇستىگە چىقىپ، بىردهم پەسكە چۈشۈپ يۈرۈپ، ئاخىر موتورنىڭ بىر بېرىگە بور بىلەن بىر سىزىق سىزىپ، «بۇ يەردىكى ئورام 16 ئورام ئېشىپ كېتىپتۇ» دەيدۇ.

دەرۋەقە، 16 ئورام ئېلىمۇپتىلىگەندىن كېيىن، ئېلىكتىر موتور ئوڭشىلىدۇ. «فورد» شرکتى ئۇنىڭغا 10 مىڭ ئامېرىكا دوللىرى ھەق بېرىدۇ.

ھېنرىي فورد سىتېيىننى ياقتۇرۇپ قالىدۇ ھەم ئۇنى «فورد» شرکتىگە كېلىپ ئىشلەشكە تەكلىپ قىلىدۇ. ئەمما سىتېيىن:

— مەن ئىشلەۋاتقان شىركەتمۇ ئىنتايىن ياخشى، مەنپەئەتنى دەپ ۋىجدانسىزلىق قىلسام بولمايدۇ، «فورد» شرکتىگە كېلىپ ئىشلىيەلمەيمەن، — دەيدۇ. ھېنرىي فورد دەرھال:

— مەن سەن ئىشلەۋاتقان شىركەتنى سېتىۋالساملا، بۇ يەرگە كېلىپ ئىشلىيەلەيسەن، — دەيدۇ.

فورد بىر ئىختىساس ئىگىسىگە ئېرىشىش ئۈچۈن بىر شىركەتنى سېتىۋالىدۇ ھەم ئەسلىدىكى شىركەتنىڭ غوجايىنىنмиۇ ئوخشاشلا ھۆرمەتلەيدۇ. سىتېيىن بۇنىڭدىن قاتتىق تەسىرىلىنىپ، «فورد» شرکتىنىڭ ئاپتوموبىل موتورى تەرەققىياتىدىكى نۇرغۇن قىيىن مەسىلىلەرنى ھەل قىلىپ بېرىدۇ.

ھېكىمەت:

فوردنىڭ ئىختىساس ئىگىسىگە ئېرىشىش ئۈچۈن قوللانغان تەدبىرىنى چۈشىنىش ئانچە تەس ئەمەس، چۈنكى بازار رىقابىتى تېگى - تەكتىدىن ئېيتقاندا ئىختىساسلىقلار رىقابىتىدىر.

ئۇسکۈنلەر ئىختىساللىقلارنىڭ مەشغۇلات قىلىشىغا، مەھسۇلات ئىختىساللىقلارنىڭ تەتقىق قىلىشىغا، بازار ئىختىساللىقلارنىڭ ئېچىشىغا مۇھتاج. ئىختىساللىclar يۇقىرى ئۇنۇم، يۇقىرى پايدىدىن، كارخانىنىڭ گۈللىنىپ تەرەققىي قىلىشىدىن دېرەك بېرىدۇ. قاتتىق دېتاللار شۇنچە ياخشى، ئۇسکۈنلەر شۇنچە ئىلغار بولغان بىلەن ئىختىساللىقلار بولمىسا، كارخانىنىڭ ئۇزاققىچە مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى تەس.

هالبۇكى، هازرقى بىر قىسىم كارخانىلارنىڭ ئىختىساللىقلارغا تۇقان پوزىتىسىيەسى ئادەمنى ئۇمىدىزىلەندۈرۈدۇ. بۇنداق كارخانىلار پەقەت قىيىن ئەھەنغا دۈچ كەلگەندىلا ئىختىساللىقلارنى ئويلايدۇ، ئادەتتىكى ۋاقتىلاردا ئىختىساللىقلارنى بىر بىلەن تېگىشلىك تەمتاتىن بەھرىمەن بولالمايدۇ، ئېلىشقا تېگىشلىك مەنپەئەتنى ئالالمايدۇ. خىزمەتتە ئىختىساللىقلارغا ئاكىتىپلىق بىلەن شارائىت يارىتىپ بەرمەسىلىك، ھەتا قەستەن تەڭلىكتە قويۇش سەۋەبىدىن ئىختىساللىقلار كېتىپ قالىدۇ - دە، كارخانىدا «بولسا بولار، بولمىسا ئىز پۇلى» دەيدىغانلار قېپقالىدۇ. بۇ، پەقەت ئىختىساللىقلارنىڭلا قايغۇ - ھەسرىتى بولۇپ قالماي، مۇھىمى كارخانىنىڭ خارابىلىشىسى ھېسابلىنىدۇ.

«ئالما» شركىتىنىڭ خەلقئارالق ئىختىساللىقلارنى تاللاپ ئىشلىتىشكە ئەھمىيەت بېرىشى

«ئالما» شركىتى ئامېرىكا كومپىيۇتېر ساھەسىدە كېيىن باش كۆتۈرگەن شركەت بولسىمۇ، شركەتتىنىڭ قۇرغۇچىسى سىتىپەن جوبىس بىلەن سابىق دىرىپكتور مايك ماركۇلا

كومپیوتبر تېخنيكىسىغا ماھىر مۇتەخەسسلىر بولۇپلا قالماي، يەنە ئىختىساس ئىگىلىرىنىڭ مۇھىملىقىغا نىسبەتنەن چوڭقۇر توۇشقا ئىگە ئىدى. سىتېفېن جوبىس ئىختىساسلىقلارنى جەلپ قىلىشقا بەك ئەھمىيەت بېرىدۇ. «ئالما» شىركىتى دەسلەپتە نۇرغۇن تىرىشچانلىق كۆرسەتكەن بولسىمۇ، ئەمما شىركەتنىڭ تەشكىللەش، سېتىش ئىقتىدارى يەنلا ئاجىز ھالىتتە تۈرۈپ قالىدۇ.

سەۋەب زادى قەيدىرىدە؟ بۇ سوئال جوبىسىنى چوڭقۇر ئويغا سالىدۇ. ئۇ ئاساسلىق سەۋەب شىركەتنىڭ سېتىش مىقدارنىڭ سىجىل ئاشماسلىقى، كەسىپداشلارنىڭ ئارقىدا قېلىشى پۇتكۈل كارخانىنىڭ تەرەققىياتىغا ئېغىر تەسىر كۆرسەتكەن، دەپ قارايدۇ. بۇنداق ئاقىۋەتنى كەلتۈرۈپ چىقارغان ئاساسلىق سەۋەب شىركەتتە سېتىشقا مەسئۇل قابىلىيەتلەك ئادەمنىڭ كەملىكى ئىدى. جوبىس مەحسۇس سېتىش كەسپىگە مەسئۇل بولىدىغان ئىقتىدارلىق باش درېكتور تەكلىپ قىلىش قارارىغا كېلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن گېزىتكە سېتىش جەھەتتە تالانتى بار خادىم تەكلىپ قىلىدىغانلىقى، يىلىلىق ئىش ھەققىنىڭ 2 مىليون ئامېرىكا دوللىرى بولىدىغانلىقى ھەققىدە ئىلان بېرىدۇ. «ئالما» شىركەتنىڭ بۇ ئىلانى ئادەمگە «پەفت سەن كەلسەڭلا، مەن ساڭا دۇنيا بويىچە ئەڭ يۈقرى ئىش ھەققى بېرىمەن» دېگەن ۋەدىدەك تۈيغۇ بېرىدۇ. ئالغان ھەققە توۇشلۇق ئىشلەپ بېرىش زۆرۈر، ئەلۋەتتە. نۇرغۇن ئىختىساسلىقلار بۇ ئورۇنغا ئېرىشىش ئۈچۈن شىركەتكە بېرىپ تىزىمىلىتىدۇ. شىركەت ھەر خىل شارائىتقا ئاساسەن، ھەر تەرەپتىن يۈزتۈرا ئىمتىھان ئالغاندىن كېيىن، جوبىس ئاخىر ئۆزى ئويلىغاندەك ئادەمگە ئېرىشىدۇ. ئۇ ئادەم دەل قابىلىيەتلەك ھەم جۇشقاۇن يىگىت جون سكۈللېي ئىدى.

سکوللېي ئەسلېي ئامېرىكا «پېپسى كولا» شرکتىنىڭ باش دىرىپكتورى بولۇپ، پىشقان سېتىش ماھىرى ئىدى. ئۇ بىر يۈرۈش قاتتىق ھەم ئۇنۇملۇك باشقۇرۇش ئۇسۇللۇرىنى قوللانغانلىقتىن، «پېپسى كولا» شرکتى تېز تەرەققى قىلىپ، «كوكا كولا» شرکتى بىلەن بولغان ئارىلىقى قىسقارغان. ئۇ ھەققەتەنمۇ تەستە ئېرىشىدىغان سېتىش ماھىرى ئىدى. بۇ ھەققەتە بەزىلەر يەنە «بىر ئادەمنى 2 مىليون ئامېرىكا دوللىرىغا تەكلىپ قىلىشقا ئەرزىمدو؟» دېگەن گۇمانىي قاراشتا بولىدۇ.

— ئەرزىدۇ، — دەپ قەتئىلىك بىلەن جاۋاب بېرىدۇ جوبىس، — بۇنداق ئىختىسالىق خادىمغا ئېرىشىش شرکەتنىڭ تەلىيى، ئۇنىڭغا نۇرغۇن پۇل خەجلىدۇق، لېكىن بۇ ئەرزىدۇغان ئىش.

ئەمەلىيەت جوبىسىنىڭ سکوللېينى تاللىغانلىقىنىڭ توغرىلىقىنى ئىسپاتلىدى. چۈنكى، سکوللېي ھەققەتەنمۇ قالىتس ئىختىسas ئىگىسى ئىدى.

سکوللېي خىزمەتكە چۈشۈشتىن ئىلگىرى «ئالما» شرکەتنىڭ رەھبەرلىرى بىلەن پىكىرلەشكەندىن باشقا، ئۈچ ئاي ۋاقت سەرب قىلىپ بۇ شرکەتتىكى ھەربىر دىرىپكتور بىلەن ئايىرم پىكىرلىشىپ، شرکەت ئەھۋالىنى ئومۇمىزلىك ئىگىلەپ، بىرىنچى قول ماتپرىيالغا ئېرىشكەندىن كېيىن، شرکەتنىڭ تەرەققىيات يولىنى پىلانلايدۇ. سکوللېي ۋەزپىگە ئولتۇرۇپ كۆپچىلىكىنىڭ ئارزۇسىنى يەردە قويىماسلىق ئۈچۈن، شرکەتنىڭ تەرەققىيات ئىستراتېگىيە پىلانىنى ئوتتۇرىغا قويىدۇ ھەم «ئالما» شرکەتنى ئامېرىكىدىكى داڭلىق چوڭ كارخانىغا ئايلاندۇردىغانلىقىنى ئېلان قىلىدۇ. ئۇ يەنە بىر يۈرۈش تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، شرکەتنى قىسا مۇددەت ئىچىدە

تېز تەرەققىي قىلدۇرۇپ، سېتىش مىقدارنى ئاشۇرۇپ، خادىملارنىڭ روھىنى تېخىمۇ ئورغۇتىدۇ. ئەنگلىيەدە چىقىدىغان «ئىقتىساد مۇتەخەسىسىلىرى» ژۇرنالى «ئالما» شىركىتىنىڭ ئالىي باشقۇرغۇچى تەكلىپ قىلىپ دىرىكتور قىلغانلىقى بۇ شىركەتنىڭ ياشلىق دەۋرىگە قەدەم قويغانلىقىنىڭ بىلگىسى، دەپ باها بېرىدۇ.

ھېكمەت:

ئامېرىكىدەك ئىقتىساد تەرەققىي قىلغان، رىقاپەت كەسکىن دۆلەتتە، كارخانىچىلار بىر كىشىلىك ئورۇنغا ئېرىشىش ئۈچۈن، بارلىق چارە - تەدبىرلەرنى قوللىنىدۇ. بولۇپىمۇ ئىختىسالىقلارغا بولغان ئېھتىياج كۈندىن - كۈنگە كۈچىيۇراتقان پەيتتە، ئامېرىكىلىق نۇرغۇن كارخانىچى بىر - ئىككى قابىلىيەتلەك خادىمغا ئېرىشىش ئۈچۈن، ھەرقانداق بەدل تۆلەشتىن يانماي، تۈرلۈك چارە - تەدبىرلەر بىلەن ئىختىسالىقلارنى قولغا كەلتۈرمىكىچە توختاپ قالمايدۇ. مۇشۇنداق كەسکىن رىقاپەتتە، «ئالما» شىركىتىنىڭ ھازىر قىدەك تەرەققىياتقا ئېرىشىشى ھەقىقەتەن ئاددىي ئىش ئەممەس.

«زور قوشۇنغا ئېرىشىش ئاسان، لاياقەتلەك گېنىپرالغا ئېرىشىش تەس» دېگەن ھېكمەت بار. ئادەم ئىشلەتكۈچىلەر «دەسمایە قىلىدىغان» ئىختىسالىقلارغا ئېرىشىش ئۈچۈن پۇل خەجلەشتىن يانماسلىقى كېرەك. بۇنداق نۇرغۇن بەدلگە كەلگەن ئىختىسالىقلار ياراتقان قىممەت ئادەم ئىشلەتكۈچىنلىڭ ئۇنىڭ ئۈچۈن خەجلىگەن پۇلدىن ھەسسىلەپ ئېشىپ كېتىدۇ. شۇڭا، ئىختىسالىقلارغا ئېرىشىش ئۈچۈن قىلچە پىخسقىلىق قىلماسلىق كېرەك.

جوبىسىنىڭ ھەر ساھەدىكى مۇنەۋۇھەر ئىختىسالىقلارنى جەلپ قىلىشى

جوبىس مۇنداق دەيدۇ: «كۆزگە كۆرۈنگەن ئىختىسالىق خادىمغا ئىگە بولۇش شىركەتنىڭ كەسکىن رىقابەتتىكى ئەۋەزەللەكى ھېسابلىنىدۇ. بۇ خىل ئەۋەزەللەك شىركەتنى رىقابەتچىلىرىدىن ھالقىتىۋېتىدۇ.»

جوبىسىنىڭ مۇنەۋۇھەر ئىختىسالىقلارنى جەلپ قىلىشتا قوللانغان تەدبىرى ئالاھىدە بولۇپ، ئۇ ئىزچىل ئەڭ مۇنەۋۇھەر ئىختىسالىقلارنى ئاكتىپلىق بىلەن ئىزدەيدۇ ھەم ئۇلارنى شىركىتىگە تەكلىپ قىلىدۇ. ئەگەر جوبىس بىرىنى ئىنتايىن مۇھىم دەپ قارىسا، تۈرلۈك ئاماللار بىلەن ئۇنى ئۆزىگە تارتىدۇ. بىرۇسېج رىيان بۇنىڭ تىپىك مىسالى.

بىر كۇنى كەچتە، جوبىس مۇنەۋۇھەر پىروگرامما لايىھەلىگۈچى بىرۇسېج رىيانغا تېلېفون قىلىپ:

— بىرۇسېج، مەن جوبىس بولىمەن، سېنىڭچە، «ئالما» شىركىتى قانداقراق؟ — دەپ سورايدۇ.

— ناھايىتى ياخشى! تولىمۇ ئەپسۇس، مەن باشقا شىركەتنىڭ تەكلىپىنى قوبۇل قىلىپ بولىدۇم، — دەيدۇ بىرۇسېج.

— ئۇنىڭ بىلەن كارىڭ بولمىسۇن، ئەتە ئەتىگەندە بىزنىڭ شىركەتكە كەلگەن، شىركەتتە ساڭا كۆرسىتىدىغان نۇرغۇن نەرسە بار، ئەتە ئەتىگەن سائەت تووقۇزدا كۆرۈشەيلى، چوقۇم كەلگەن!

ئەينى چاغدا، بىرۇسېج ئەمدىلا باشقا بىر شىركەتنىڭ تەكلىپىنى قوبۇل قىلغان بولغاچقا، جوبىسىنىڭ تەكلىپىگە ئەستايىدىل مۇئامىلە قىلمايدۇ. ئۇ كۆڭلىدە «جوبىسىنىڭ

كاللىسىغا تو ساتتىن بىر ئوي كەلگەن گەپ، ئەمە شىركىتىگە بېرىپ گەپلىرىنى ئاپچە - مۇنچە ئاڭلاپ بېقىپ، مەن تو خاتامغا خلاپلىق قىلالمايمەن دەپ گەپنى ئۆزۈۋېتىي» دەپ ئوپىلايدۇ.

ئەمما، ئەتىسى جوبىسىنىڭ پوزىتىسيهسى ئۇنىڭ قاراشلىرىنى پۇتۇنلەي ئۆزگەرتىۋېتىدۇ. جوبىس Mac كومپىيۇتېر گۈرۈپ يېسىدىكىلەرنى يېغىدۇ. ئۇلار جوبىسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە توپتۇغرا ئىككى كۈن ئولگە كۆرسىتىپ، بروسوپىجىنىڭ كۆز ئالدىدا تۈرلۈك لايىھە ئىسخىمىسى ھەم بازار پىلانىنى نامايان قىلىدۇ. ئاخىر بروسوپىج قايىل بولماي تۈرالمايدۇ. چۈنكى، بۇ پىلانلار بروسوپىجىنى بىدك قىزىقتۇرىدۇ، ئۇ ئۆزى ئارزو قىلىۋاتقان كەلگۈسىنى كۆرگەندەك بولىدۇ. دۇشەنبە كۈنى ئەتىگەندە، بروسوپىج توختام تۈزۈپ قويغان شىركەتكە تېلېفون بېرىپ پىلانىنىڭ ئۆزگەرنلىكىنى ئېيتىدۇ.

جوبىس ئىختىساللىقلارغا ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدۇ، ئۇ دۇنيادىكى ئەڭ مۇنھۇۋەر ئىختىساللىقلارنى ئىزدەش ئۈچۈن كۆرسەتكەن ھەربىر تىرىشچانلىقىمدىن ئۆكۈنمەيمەن، يېرىم ئۆمرۈمنى سەرپ قىلىپ، ئاندىن ئىختىساللىقلارنىڭ قىممىتىنى تولۇق چۈشىنىپ يەتتىم، دەپ قارايدۇ.

ئۇ مۇنداق دەيدۇ: مەن ئىلگىرى كۆزگە كۆرۈنگەن ئىختىساللىق خادىمنى ئادەتتىكى ئىككى نەپەر خادىمدىن ئۆستۈن تۈرىدۇ، دەپ قارايتتىم، ھازىر مەن ئۇلارنى 50 ئادەتتىكى خادىمدىن ئۆستۈن تۈرىدۇ، دەپ قارايمەن. قول ئاستىمىدىكىلەرنىڭ ئەڭ ئىلغار سەۋىيىدە بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش خىزمىتىمىنىڭ بىر قىسىمى، شىركىتىمگە يۈقىرى ئىختىساللىق خادىملارنى تەكلىپ قىلىش زور تۆھپىم ھېسابلىنىدۇ. ياخشى لايىھەلىگۈچى ئوشال لايىھەلىگۈچىدىن 100 ھەسسى، ھەمتا 200 ھەسسى ئەۋزەل، پىروگرامما تۈزۈش

جەھەتتە، مۇنەۋۇھەر پىروگراممىچى بىلەن ئادەتىكى پىروگراممىچى ئوتتۇرسىدا ئاسمان - زېمن پەرق بار. مۇشۇ خىل قاراش ئۇنىڭ مەلۇم ئالاھىدە ساھىدىكى ئەڭ مۇنەۋۇھەر ئختىسالىقلارنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن ھەر ۋاقت زور تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىگە تۇرتىكە بولغان.

ھېكىمەت:

جوپىس ئىزچىل دۇنيادىكى ئەڭ مۇنەۋۇھەر ئختىسالىقلارنى ئىزدىگەن ھەم ئۇلارنى شىركىتىنىڭ خادىمىغا ئايلاندۇرغان، شۇنداقلا باشقىلارنى سەممىيلىك بىلەن شىركىتىگە تەكلىپ قىلغان. تەكلىپ قىلىنگۇچىلار شىركەتنىڭ ئادەمنى ئاساس قىلغان مۇھىتى ۋە ئىنتىلىشچان ھاياتىي كۈچىنى ھېس قىلىپ، شىركەتنىڭ پارلاق ئىستىقبالىنى تونۇپ يېتىپ، شىركەت ئۈچۈن خىزىمەت قىلىشقا قوشۇلغان.

بەزى كارخانىلار تىجارەت جەريانىدا پەقدەت نەتىجىگىلا ئەھمىيەت بېرىدۇ، يەنى ئىشلەپچىقىرىش ۋە سېتىش جەريانىغىلا ئەھمىيەت بېرىدۇ، ئەمما مۇشۇ نەتىجىگە ئېرىشىش ئۈچۈن قوللىنىشقا تېكىشلىك تەدبىرلەرگە ئەھمىيەت بەرمەيدۇ، ئۇلار ئاساسلىق زېھىنى ئالدىنىقى قاتاردىكى ئختىسالىقلارنى تاللاشقا سەرپ قىلىدۇ. جوپىس ئختىسالىقلارنىڭ مۇھىملىقىنى، ئختىسالىقلار كارخانىنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى ۋە تەرەققىي قىلىشىدىكى تۇنجى ئامىل ئىكەنلىكىنى، ئختىسالىقلارغا ئېرىشكەندىلا ھەممىگە ئېرىشكىلى بولىدىغانلىقىنى تونۇپ يەتكەن.

«دۆت» لەرنى ھەيدىۋېتىش

«ئالما» شىركىتى مۇۋەپپەقىيەتكە يۈزلەنگەن شىركەت،

ئۇنىڭ ئەڭ زور دۇشىنى «دۆت» لۇكتىن ئىبارەت مۇۋەپەقىيەتكە تەسىر كۆرسىتىدىغان ئامىلدۇر.

«دۆت» لەرنى ھېيدىۋېتىشنىڭ تۇنجى مەنسىسى «قوپال» مەھسۇلاتلارنى يوقىتىش. كىرىمنىي جىلغىسىدىكى داڭلىق باشقۇرۇش ئىلمى مۇتەخەسسىسى جېفېر مورپىنىڭ قارىشچە، «مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىلغاندىن كېيىن چوقۇم ئۇنىڭ قاتىق قول خىللەغۇچىسى بولۇشى كېرەك». مورپى مۇنداق دەيدۇ: «جوبىس مۇكەممەل مەھسۇلات خىللەغۇچى. مەھسۇلاتنى خىللاشنىڭ ئەڭ ياخشى ئۇسۇلى دائىم كوللىكتىپ تەدبىر بەلگىلەش بولماستىن، بىلکى بىر ئادەملا تەدبىرچى بولۇشى كېرەك. بۇ پولات سىم ئۇستىدە ماڭعاندەك خەتلەركەن ھەرىكەت. بۇ خۇددى چوپلا توب مۇسابقىسىگە قاتناشقاڭغا ئوخشاش بولۇپ، سىز چوقۇم بەلگىلەك ئىقتىدارنى ھازىرلىغاندىن كېيىن، بۇ ئىشنى قىلىشىڭىز كېرەك. كوللىكتىپ تەدبىر بەلگىلەش ئارقىلىق تاللىغان مەھسۇلاتنىڭ بىر ئادەم تاللىغاندىن ياخشى بولۇشىغا كاپالەتلەك قىلغىلى بولمايدۇ.»

«دۆت» لەرنى ھېيدىۋېتىشنىڭ ئىككىنچى مەنسىسى «دۆت» خادىمлارنى ھېيدىۋېتىشتۇر. لاياقەتسىز خادىمлارنى ۋاقتىدا ھېيدىۋەتكەندىلا، ئاندىن مۇۋەپەقىيەتكە، ھالقىشقا ئىنتىلىدىغان كوللىكتىپنى بەرپا قىلغىلى بولىدۇ.

جوبىس بىر كوللىكتىپنىڭ ئىچىدىكى ئەڭ چوڭ دۇشىمن «دۆت» ھېسابلىنىدۇ ، «ئالما» شىركىتى ھاياتى كۈچكە تولغان شىركەت، ئۇنىڭ ھەربىر خادىمى روھلۇق، قابلىيەتلەك بولۇپ، ئۇ بىر «دۆت»نىڭ شىركەتنىڭ ھاياتى كۈچكە تولغان قىياپىتىگە تىسىر يەتكۈزۈشىگە چىداپ تۇرمايدۇ، دەپ قارايدۇ.

جوبىس 1995 - يىلى تاراقۇلارنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا مۇنداق دەيدۇ: «مۇنەۋەپەر ئىختىسالىق خادىم

بولالمايدىغان بەزى خادىملارنى بايقاب ئىشتىن بوشىتىشقا قىيالماسلق ئادەمنى ئىنتايىن ئازابلايدىغان ئىش، ئەمما بۇ مېنىڭ خىزمىتىم؛ بەزى لاياقەتسز خادىملارنى ئىشتىن بوشاتقاندا، مېھربانلىق بىلەن بۇ ئىشنى قىلىشتىن تولىمۇ بىزارەمن، قانداقلا بولمىسۇن، بۇ ئىشنى چوقۇم قىلىش كېرەك..».

جوبىس بىر قېتىم بىر ۋېنتا ئۈچۈن قاتتىق غەزەپلەنگەن. ئۇ بىر لايەھەلىگۈچىدىن Mac كومپىوتەرنى لايەھەلىگەندە، بىر تال ۋېنتمۇ كۆرگىلى بولمايدىغان ھالەتتە لايەھەلەشنى تەلەپ قىلىدۇ. شۇنداق بولسىمۇ، ھېلىقى لايەھەلىگۈچى بىر ۋېنتنى تۇنقولۇچىنىڭ ئاستىغا قىلىپ لايەھەلەيدۇ، نەتىجىدە جوبىس دەرھال ئۇنىڭ ھەممە نەرسىسىنى تارتىۋېلىپ ئىشتىن بوشىتىۋېتىدۇ. «ئالما» شىركىتى مەڭكۈ قابىلىيەتلەكلەرنىڭ ماكانى، قاتتىق قول جوبىسىنىڭ شىركىتىدە ئاجىز لار ئۈچۈن ئورۇن يوق.

ھېكمەت:

كارخانا تىجارىتى جەريانىدا «دۆت» لەر بايقالغان ھامان ئىشتىن بوشىتىش، ھەرگىزمنۇ كۆئۈلچەكلىك قىلماسلق كېرەك، بولمىسا ئۇلار كارخانىنى ۋەيران قىلىدۇ.

ئىختىسالسلقلارنى سېتىۋېلىش

1984 - يىلى قۇرۇلغان «کىسکو» شىركىتى ئۆلچەملىك كىرىمنىي جىلغىسى ئەندىزسىدىكى يۇقىرى پەن - تېخنىكا شىركىتى، شۇنداقلا دونيادىكى ئەڭ چوڭ تور مەسىلىلىرىنى ھەل قىلىش مۇلازىمتى بىلەن تەمىنلەيدىغان شىركەتلەرنىڭ بىرى، بۇنى IT كەسپىنى چۈشىنىدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىلىدۇ.

«کىسکو» شركىتىنىڭ بۇنداق شانلىق نەتىجىلەرگە ئېرىشىشىنىڭ سەۋەبى كۆپ بولسىمۇ، باشقىلارنىڭىكىگە ئوخشىمايدىغان ئىختىسالىقلارنى سېتىۋېلىش ئىستراتېگىيەسى ئەڭ چوكى رول ئويىنغان. «کىسکو» يېڭىدىن گۈللەنگەن يۇقىرى پەن - تېخنىكا شركىتى بولۇش سۈپىتى بىلەن، باشقا ئەنئەن ئۆزىنىڭ تەتقىقات كارخانىلارغا ئوخشاش نۇرغۇن مەبلەغ چىقىرىپ ئۆزىنىڭ تەتقىقات ئەترىتىنى قۇرمای، پوتکۈل كىرىمنىي جىلغىسىنى ئۆزىنىڭ تەجربىخانىسى قىلىپ، كەلگۈسىگە يۈزلىنگەن يېڭى تېخنىكا ۋە تەتقىقاتچىلارنى سېتىۋېلىپ، ئۆزىنىڭ كەلگۈسى تەرەققىياتىدىكى بوشلۇقنى تولدۇرغان. مۇنداقچە ئېيتقاندا، «کىسکو» شركىتى ئۈچ يىل ئىچىدە سېتىۋېلىش تەنەمرخىنى تەڭپۈشلاشتۇرغان، شۇڭا، كەلگۈسى ئالىتە ئايدىن 12 ئايىغىچە بولغان ۋاقتىنى ئىنتايىن ياخشى پەن - تېخنىكا مەھسۇلاتى ئىشلەپچىقىرىدىغان كىچىك تىپتىكى ئىگىلىك تىكىلەش شركەتلەرى «کىسکو»نىڭ كۆڭۈلدۈكىدەك سېتىۋېلىش ئوبىېكتى بولغان. مېللىن دۇنياۋى ئاكسىيە تەتقىقات بۆلۈمى: «کىسکو» سىرتقى تەتقىقات بايلقىنى سېتىۋېلىش ئارقىلىق، هالقىلىق مەھسۇلاتلارنى تەتقىق قىلىپ بازارغا سېلىشىقىچە بولغان ۋاقتىنى ئەڭ ئۇنۇمۇلۇك قىسقارتقان ھەم تەتقىقاتتا مەغلۇپ بولۇشقا مۇناسىۋەتلىك چىقىمalarنى ئەڭ يۇقىرى چەكتە تۆۋەنلەتكەن، دەپ قارىغان.

«کىسکو» شركىتىنىڭ باش مۇدىرى، قوشۇمچە CEO سى جون چامبىرس كىسکو شركىتىگە كىرىشتىن ئاۋۇ ئەنۋاڭ شركىتىدە ئىشلىگەن، بۇ ئىككى شركەت ئۇ ئىشلەۋاتقان مەزگىلەرده مۇۋەپپەقىيەت قازىنالىمۇغان بولۇپ، ئۇ كارخانىنىڭ ئادەم ئىشلىتىشىگە قارىتا چوڭقۇر تونۇشقا ئىگە بولغان.

«کىسکو» شركىتى كەڭ كۆلەمەدە سېتىۋېلىش ئارقىلىق تېز تەرەققىي قىلغان، مەسىلەن: «کىسکو» شركىتى بىر يىلدا سېتىۋالغان شركەت 65 كە يەتكەن، شۇڭا، «کىسکو» ئۆزىنى يېڭى دۇنيا، دەپ ئاتايدۇ. سېتىۋېلىش شركەتنىڭ تېز تەرەققىي قىلىشنى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ، ئەمما مەغلۇپ بولغان سېتىۋېلىش شركەتنى ئاستا - ئاستا خارابلاشتۇرىدۇ، ھەتتا يوق قىلىۋېتىدۇ. جون چامبىرس «ئەنۋالڭ» كومپىيۇتېر شركەتنىڭ باش لىدىرى بولغان مەزگىلدە، «ئەنۋالڭ» شركىتى زىيان تارتىش سەۋەبىدىن كۆپ مىقداردا خادىم قىسقارتىشقا مەجبۇر بولىدۇ، ئۇ قىسقارتقان ئادەم مىڭدىن ئاشىدۇ، بۇ ئۇنىڭ كەسپىي ھاياتدىكى ئوبىلاشنى قەتئىي خالىمایدىغان ئىش، شۇنداقلا ئۇنتۇلماش تارىخ ئىدى. بۇ، ئۇنىڭ كېيىنكى كەسپىي ھاياتىدا كارخانا تىجارىتىنىڭ ناچارلىشىشى سەۋەبىدىن خادىم قىسقارتىشتىن ساقلىنىشقا يۈكىسەك ئەھمىيەت بېرىشىگە تۈرتكە بولغان.

جون چامبىرسنى «سېتىۋېلىش مۇتەخەسسىسى» دەپ ئاتاشقا بولىدۇ، ئۇ سېتىۋېلىش جەريانىدا سېتىۋالماقچى بولغان كارخانىنىڭ تېخنىكا ئېقتىدارىنى تەكشۈرگەندىن باشقا، يەنە بىر نۇققىغا دىققەت قىلىدۇ، يەنى سېتىۋالماقچى بولغان شركەت ئۆز شركىتىگە ئۆزلىشىمدو - يوق، ئەڭ مۇھىمى بۇ شركەتنىڭ مەدەننېتى ۋە كىسکونىڭ مەدەننېتى ئوتتۇرسىدا قانچىلىك پەرق بارلىقىغا ئالاھىدە دىققەت قىلىش كېرەك، دەيدۇ. شۇڭا، جون چامبىرس ھەر قېتىملىق سېتىۋېلىشتا، بىر «مەدەننېت تەكشۈرۈش ئۆمىكى» — ئادەم كۈچى بايلىقى بۆلۈملىنىڭ خادىملىرى قاتناشقان سېتىۋېلىش گۈرۈپپىسىنى باشلاپ بارىدۇ. كۆپ قېتىملىق سېتىۋېلىش ئارقىلىق، «کىسکو»نىڭ مەدەننېتىدە ئاستا - ئاستا يۈغۇرۇلۇش يۈز بېرىپ، بۈگۈنكىدەك ھەممىنى قوبۇل قىلىشتەك مەدەننېت

ئالاهىدىلىكى شەكىللنىدۇ. ئەمما «كىسکو» باشتىن - ئاخىر «خېرىدار ئەلا» دېگەن يادولۇق قىممەت قارىشدا چىڭ تۇرىدۇ. كىسکو مەلۇم خېرىدارنىڭ بىر خىل تېخنىكىغا بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش ئۈچۈن، شۇ خىل تېخنىكىغا ئىگە شرکەتنى سېتىۋالىدۇ. شرکەتنى سېتىۋېلىش ئادەتتىكى ئىش، سېتىۋېلىشتىن كېيىن سېتىۋېلىغان شرکەت «كىسکو» شرکىتتىنىڭ تارمىقىغا ئايلىنىدۇ ھەم ئۆزىنىڭ تېخنىكا ۋە ئىختىساللىق خادىملىرىنى ساقلاپ قالىدۇ، بۇ، تېز مۇۋەپەقىيەت قازىنىشتىكى بىر شەرت.

«كىسکو» شرکىتى سېتىۋالىدۇغان شرکەتنى مىقدار ئانالىز قىلىدىغان مەخسۇس ئورگان تەسىس قىلىدۇ. بۇ ئورگان سېتىۋالماقچى بولغان شرکەتنى كەڭ كۆلەملىك باھالايدۇ. يەنى ئىنژېنېرلار تېخنىكىسىنى، مالىيە خادىملىرى ھېساباتنى تەكشۈرۈدۇ، تېخىمۇ مۇھىم «كىسکو» شرکىتى سېتىۋېلىشنى قارار قىلغاندا، بۇ ئورگان شرکەتنىڭ ئىختىساللىقلار ئەھۋالى ۋە باشقۇرۇش تۈزۈمىنىمۇ تەكشۈرۈدۇ. چۈنكى، «كىسکو» شرکىتى بىر شرکەتنى سېتىۋېلىشتا ئۇنىڭ تېخنىكىسىغا، تېخنىكا ئىجاد قىلىدىغان ئىختىساللىق خادىمغا قارايدۇ.

«كىسکو» شرکىتتىنىڭ شرکەتنى سېتىۋالغاندىن كېيىن قىلىدىغان ئەڭ مۇھىم خىزمىتتىنىڭ بىرى ئىختىساللىق خادىملىرنى ئۆزلەشتۈرۈش. جون چامىپرس سېتىۋېلىشتىكى مەقسەت ئىختىساللىقلار، دەپ قارايدۇ. ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «بىزنىڭ سېتىۋېلىشىمىزنىڭ مۇۋەپەقىيەتلىك بولۇش - بولماسىلىقنى ئۆلچەيدىغان ئۆلچەملىرىمىزنىڭ بىرىنچىسى، ئاۋۇڭال سېتىۋالىدۇغان شرکەتنىكى ئىختىساللىقلارنىڭ تۇرۇپ قېلىش نىسبىتى؛ ئىككىنچىسى، يېڭى مەھسۇلاتنى ئېچىشى؛ ئۈچىنچىسى، مەبلغىنىڭ قايتىپ كېلىش نىسبىتى

قاتارلىقلار». جون چامبىرس سېتىۋالغان شركەتىكى خادىمлارنى تېزدىن ئۆزلەشتۈرۈش ئۈچۈن، «ئۆيىنىڭ ئەتراپىدىكى ئوت - چۆپنى يېيىش» ئىستراتېگىيەسىنى قوللىنىدۇ. شركەت كىرىمنىي جىلغىسىدىن باشاقا جايىلاردىكى شىركەتلەرنى سېتىۋالمايدۇ، بۇ ئارقىلىق ئىختىسالىقلار ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنى يىوتىكەشتەك ئازارچىلىكتىن ساقلىنىدۇ.

جون چامبىرس بىر شركەتنى سېتىۋېلىشنى ئويلاشقاندا، ئۆزى شۇ شركەتنىڭ پاي چېكىنىڭ تەقسىمىلىنىش ئەھۋالىنى، يەنى پاي چېكى قانچە ئادەمنىڭ قولىدا، يۇقىرى دەرجىلىك دىرىپكتور قانچىلىك كونترول قىلغان، ئۇلار ئىختىسالىقلارغا قانداق مۇئامىلە قىلىدۇ؟ دېگەنلەرنى ئىنچىكە تەكشۈرگەندىن كېيىن، ئاندىن بۇ شركەتنىڭ كارخانا مەددەنېتىنىڭ «كىسکو»نىڭ كارخانا مەددەنېتىنگە ئۆزلىشىش - ئۆزلىشەلمەسىلىكىگە ھۆكۈم قىلىدۇ. بۇنداق تەكشۈرۈشكە ئۇ ئادەتتە ئالىتە ئايىدىن بىر يىلغىچە ۋاقت سەرب قىلىدۇ. شركەت بىر قېتىم ئىناۋىتى يۇقىرى، مەھسۇلاتلىرى بازارلىق، باهاسىمۇ مۇۋاپىق، ئەمما سېتىۋالغاندىن كېيىن ئىختىسالىق خادىملرىنى ئىشتىن بوشىتىۋېتىدىغان بىر شركەتنى سېتىۋالماقچى بولىدۇ. جون چامبىرس ئاخىريدا بۇ شركەتنى سېتىۋېلىشىن ۋاز كېچىدۇ. يەنە بىر قېتىمدا «كىسکو» شركىتىنىڭ سېتىۋېلىشى ئۈچ خادىمنى ئورۇنلاشتۇرۇش مەسىلىسى تۈپەيلى يوققا چىقىدۇ.

جون چامبىرس مۇنداق دەيدۇ: «سېتىۋېلىشنىڭ مۇۋەپىدەقىيەتلىك بولۇشىدىكى ئاچقۇچ تاللاشتا، بۇ خۇددى لايىق تاللاشقا ئوخشайдۇ، بىر قېتىملا ئۇچرىشىپ توى قىلسا، نىكاھ كۆڭۈلدۈكىدەك بولۇپ كەتمەسىلىكى مۇمكىن. ئەگەر سىز

تاللاشنىڭ شەرتلىرىنى بىلىسگىز ھەم قارشى تەرەپنى ئۇزاق ۋاقت تەتقىق قىلىسگىز ھەم ئۇنىڭ پېيىدا بولسىڭىز، ئىشىڭىزنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇش نىسبىتى يۇقىرى بولىدۇ.».

ھېكىمەت:

مۇنەۋەۋەر ئىختىسالىق خادىملارنى دەپ بىر شىركەتنى سېتىۋېلىش ئەرزىيدىغان ئىش، چۈنكى، سىزنىڭ سېتىۋالغىنىڭ مۇنەۋەۋەر كوللىكتىپ.

چوڭ تىپتىكى كارخانىلارغا نىسبەتنىن ئېيتقاندا، كۈنسېرى زورىيىش جەريانىدا بەزى خەتلەلىك ئەھۋالدا تۇرۇۋاتقان ئوتتۇرا - كىچىك كارخانىلارنى سېتىۋالسا، شىركەت قىسقا ۋاقت ئىچىدە كۆپ تەربىيە كۆرگەن تېخنىك خادىملار، تىجارەتچىلەر، باشقۇرغۇچىلارغا ئېرىشىدۇ. خادىملاр سانى ۋە سۈپەت جەھەتتە كاپالىتكە ئىگە يېڭى مەھسۇلات يارىتىش، بازار ئېچىش، يېتىلگەن كارخانىلارنىڭ تېز سۈرئەتتە كېڭىيىشتە قوللىنىدىغان بىر خىل ئۇنۇملۇك ئۇسۇلىدۇر.

دقىقت قىلىدىغان نۇقتا شۇكى، باشقا شىركەتلەرنى سېتىۋېلىش جەريانىدا، شىركەت پەقەت ئوڭۇشلۇق سېتىۋېلىش ئارقىلىق ئىختىسالىقلارغا ئېرىشىپلا قالماي، يەنە ئىختىسالىقلارنى يېتەكىلەش، بارلىق ئامال - چارلىم بىلەن ئۇلارنى تېزلىكتە شىركەتكە ئۆزلەشتۈرۈپ، توقۇنۇشىن ساقلىنىپ، ئۇلارنىڭ يېڭى ئىش ئورنىدا رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشىغا كاپالىتلىك قىلىش كېرەك. بۇ خىل ئۇنۇملۇك ئۇسۇل ئارقىلىق شىركەت قىسقا مۇددەت ئىچىدە نۇرغۇن ئىختىسالىق خادىمنى مەركەزلەشتۈرۈپ، شىركەتنى تېز سۈرئەتتە كېڭىيىشنى ئىشقا ئاشۇرالايدۇ.

بۇ زاكازنى قوبۇل قىلامايمىز

1938 - يىلى، خېۋلىپت بىلەن پاكارد قىرز ئالغان 1538 ئامېرىكا دوللىرى بىلەن «خۇيپۇ» شىركىتىنى قۇرىدۇ. «خۇيپۇ» شىركىتىنىڭ داڭلىق قائىدىسى: «ئاختىسالىقلار باىلىقتۇر» دېگەندىن ئىبارەت.

شۇڭا، خېۋلىپت بىلەن پاركاردىنىڭ قىلىدىغان ئەڭ كۆپ ئىشى، خادىملارغا «خۇيپۇ» شىركىتىنىڭ ھەربىر خادىمى ئىنتايىن مۇھىم، ھەربىر خىزمىتى ئىنتايىن مۇھىم، دېگەندىن ھېس قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت.

«خۇيپۇ» شىركىتى قۇرۇلۇپ ئۇزاق ئۆتمەي، بىر تۈركۈم زاكاز تاپشۇرۇۋالىدۇ. كۆپچىلىك بۇ زاكاز دىن كۆپ پايدىغا ئېرىشىدىغانلىقىنى ھېس قىلىپ تەنتەنە قىلىشىدۇ. ئەمما ئويلىمىغان يەردىن خېۋلىپت «بىز بۇ زاكازنى قوبۇل قىلامايمىز» دىدەت.

— بۇ كۆپ پايدا بېرىدىغان زاكاز تۇرسا، — دېيىشىدۇ
كۆپچىلىك ھېرالىق ئىلکىدە.

— بۇ، باشقىلارغا قارىغاندا ماڭا بەش قولدهك ئېنىق، ئەمما قوبۇل قىلامايمىز دېگەندىكىن قوبۇل قىلامايمىز.

نۇرغۇن خادىم خېۋلىپتىنىڭ نېمە ئويلىغىنىنى بىلەلمەيدۇ، پاكارد بۇ شېرىكى بىلەن سۆھېتلىشىش ئارقىلىق، ئەسلىي شىركەتتە خادىم ئازلىقى، بۇ زاكازنى ئورۇنداش ئۇچۇن 12 ئادەمنى ۋاقتلىق كۆپەيتىپ، زاكازنى ئورۇنداب بولۇپ بۇ خادىملارنى دەرھال ئىشتن بوشتىشقا توغرا كېلىدىغانلىقى، بۇ ئۇنىڭ «ھەرگىزمۇ يېنىكلىك بىلەن بوشاتماسلىق» تەك ئادەم ئىشلىتىش پىرىنسىپىغا ئۇيغۇن كەلمەيدىغانلىقىنى بىلىدۇ.

خپۇلىپت بىلەن پاركارد ھەربىر خادىمغا ئەھمىيەت بېرىپ، شىركەتتىكى خادىملارغا نىسبەتەن «قوبۇل قىلغانىكەن، ھەرگىزمۇ يېنىكلىك بىلەن ئىشتىن بوشاتماسىلىق» ئۇسۇلىنى قوللىنىدۇ. ئۇلار پەقەت كۆز ئالدىكى مەنپەئەتنى كۆرۈپ، خادىملار بىلەن كارى بولماسىلىقتەك ئىشنى قىلمايدۇ. شۇڭا، ئۇلار خادىملارغا ئەھمىيەت بېرىش، خادىملارنى ھۆرمەتلەشتىن ياراتقان قىممەت ئۇزاق مۇددەتلىك بولۇپ، ھەرگىزمۇ بىر قېتىم كۆپ پايىدا ئېلىپ كېلىدىغان زاكاز ئەمەس، دەپ قارايدۇ.

«خۇيپۇ» شىركىتى مۇشۇنداق تەرەققىي قىلىپ بۈگۈنكى كۈندە دونيادىكى 500 كۈچلۈك كارخانىنىڭ بىرىگە ئايلىنىدۇ.

ھېكىمەت:

«خۇيپۇ» شىركىتتىنىڭ ئادەم ئىشلىتىش ئۇسۇلى جەمئىيەتىمىزدىكى بەزى ھە دېسلا خادىم قىسقارتىدىغان، ئىش ھەققىنى ئازايتىدىغان كارخانىلارغا نىسبەتەن روشەن سېلىشتۈرما ھېساپلىنىدۇ. ئىختىسالىقلار كارخانىنىڭ ھاياتى كۈچكە ئىگە بولۇشىنىڭ ئاساسى، خادىملارنىڭ مەنپەئىتى شىركەتتىنىڭ مەنپەئىتىدۇر. خادىملاردىن پايىدىلىنىشقا ماھىر بولۇش كارخانىنىڭ مەنپەئەت مەنبەسىگە كاپالەتلىك قىلغانلىق بولۇپ، كارخانىنىڭ گۈللەپ روناق تېپىشىنىڭ ئەڭگۈشتىرى ۋە قورالى، كارخانىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك تەرەققىياتىنىڭ كاپالىتىدۇر.

«سونىي» شىركىتتىنىڭ ئىچكى تەڭشىشى

«سونىي» شىركىتتىنىڭ باش لىدىرى ئاكىئو مورىتا بىر مەزگىل ھەر كۈنى كەچتە ئوتتۇرا ۋە تۆۋەن دەرىجىلىك

باشقۇرغۇچىلار بىلەن بىللە تاماق يېپ، ئۇلار بىلەن كەچكىچە مۇڭدىشىدۇ.

ئاكىئو مورىتا مۇڭدىشىش جەريانىدا ئەنسىز، كۆڭلى پاراکىندە بىر يىگىتنى بايقاب، ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ سەۋەرچانلىق بىلەن قانداق يۈرەك سۆزۈڭ بولسا ئېيت، ئاشلاپ باقايى، دەيدۇ. يىگىت ئاكىئو مورىتاغا بىر قاربۇقىتىپ، بىرنەچە رومكا هاراقنى ئىچكەندىن كېيىن:

— مەن «سونى» شىركىتىگە كېلىشتىن ئىلگىرى، ئۇنى قالتىس شىركەت دەپ قارايتتىم، بۇ شىركەت مەن كىرىپ ئىشلەشنى ئارزو قىلىدىغان بىردىنبىر شىركەت ئىدى. ئەمما مېنىڭ ئەملىم تۆۋەن بولغانلىقتىن، مەن «سونى» شىركىتى ئۈچۈن ئەممەس، پەقەت باشلىقىم ئۈچۈن جان كۆيىدۈرۈپ ئىشلەۋاتقاندەك ھېس قىلىۋاتىمەن. توغرا، باشلىقىم ئەلۋەتتە شىركەتكە ۋە كىللەك قىلىدۇ. بۇ ھېچقانچە ئىش ئەممەس، ئەمما باشلىقىم ئىقتىدارسىز، ئۇ مەن قىلغان ھەربىر ئىش، مەن ئوتتۇرۇغا قويغان ھەربىر تەكلىپ ئۇستىدىن قارار چىرىدۇ. شۇڭا، مەن «سونى» شىركىتىدىكى ئىستىقبالىمىدىن ئۇمىدىسىزلىنىپ قالدىم، — دەيدۇ.

بۇ گەپ ئاكىئو مورىتاني چوڭقۇر ئويغا سالىدۇ. ئۇ قارىماقا شىركەتتە ئومۇمىي كەپپىيات ياخشىدەك قىلغان بىلەن، ئەمما چوڭقۇرلاپ كىرگەندە يۈقىرىقىدەك مەسىلىلەرنىڭ مەۋجۇتلۇقىنى ھېس قىلىدۇ. خادىملارنىڭ قەلبىنىڭ چوڭقۇر قاتلىمدا ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ئىگىلىگەندىلا، ئاندىن ئۇلارنىڭ بىئارا مەلىقىنى پەسەيتكىلى بولىدۇ.

شۇنىڭ بىلەن، ئاكىئو مورىتا شىركەتنىڭ ئىچكى قىسىمىدىكى ھەپتىلىك ژۇرنالىنى تارقىتىشا بۇيرۇق چۈشورىدۇ ھەمدە ژۇرنالدა ھەرقايىسى ئورۇن ياكى تارماقلاردىكى بوش قالغان ئورۇنلارنى ئېلان قىلىدۇ.

شۇنىڭ بىلەن، خادىملار شىركەتنىڭ ئىچكى قىسىمىدىكى ئۆزىگە ماس كېلىدىغان باشقا ئورۇنلارنى ئىزدەش پۇرسىتىگە ئېرىشىدۇ. شىركەتمۇ خادىملارنى ئىككى يىلدا بىر قېتىم ئىش ئورنىنى ئالماشتۇرۇپ، باشقا مۇناسىۋەتلىك ئىش ئورنى ياكى بېڭى ئىش ئورنىدا تالانتىنى نامايان قىلىش پۇرسىتىگە ئىگە قىلىدۇ، بۇ تەدبىر ئارقىلىق بەزى ئىنتىلىشچان، سىناپ بېقىشنى ئازرۇ قىلىدىغان خادىملارنى ۋاقتىدا ئىچكى قىسىمدا تەڭشەپ، ئۇلارنىڭ قايتىدىن ئۆزىگە مۇناسىپ كېلىدىغان خىزمەت تېپقۇپلىشىغا ئىمكانىيەت يارىتىپ بېرىدۇ.

شۇنداق قىلىپ، خادىملار ئۆزىگە تېخىمۇ ماس كېلىدىغان خىزمەت ئىزدەش پۇرسىتىگە ئىگە بولىدۇ، ئادەم كۈچى تارماقلارمۇ خادىملارنىڭ يۆتكىلىش ئەھۋالىغا ئاساسەن، تارماقلاردا باشقۇرۇش جەھەتتە ساقلانغان يوشۇرۇن مەسىلىلەرنى ئوتتۇرۇغا قويىدۇ. شىركەت باشقۇرۇشى مۇۋاپىق بولىغان ئاساسلىق باشقۇرغۇچىلارنى خادىم ئاز باشقا ئىش ئورۇنلىرىغا يۆتكەپ، يۇقىرى دەرىجىلىكلىر بىلەن تۆۋەن دەرىجىلىكلىر ئوتتۇرسىدىكى زىددىيەتنى پەسەيتىدۇ.

ئىچكى قىسىمدا خىزمەت ئورنىنى يۆتكەش ئارقىلىق، شىركەت بەزى دەرۋازىۋەن دېگەندەك تۆۋەن ئىش ئورنىدىكى خادىملارنىڭ ئېلان لايىھەلەش ياكى باشقا ئوخشاش خاراكتېرىدىكى خىزمەتلەردىن مەمنۇن بولىدىغانلىقىنى بايقايدۇ. ئىلگىرى، شىركەت ماشىنىست، شوپۇر ياكى دەرۋازىۋەن قوبۇل قىلغاندا، نۇرغۇن ئادەم خىزمەتكە جىددىي ئېھتىياجلىق بولغاچقا، تەپسىلىي ئويلاشمايلا تەلەپكە ئاساسەن ئىشلەيدۇ. ئادەم كۈچى تارماقلارى ياكى باشقا ئاساسلىق باشقۇرغۇچىلارمۇ بۇنداق يوشۇرۇن ئىقتىدارنى تولۇق ئىگىلەپ بولالمايدۇ، ھەر قېتىم قابىلىيەتتىگە قارىتا ئىشلىتىشتىمۇ قىينىلىدۇ. ئىش ئورنىنى

ئالماشتۇرۇش تۈزۈمى يولغا قويۇلغاندىن كېيىن، بۇنداق خادىملىار ئۆزىگە مۇۋاپىق ئورۇنلارغا ئېرىشىدۇ، شىركەتمۇ ئىختىسالىقلاردىن ئايىرىلىپ قالمايدۇ.

بۇنىڭدىن باشقا، «سونىي» شىركىتى پىرىنسىپ جەھەتنىن ھەر ئىككى يىلدا بىر قېتىم خادىملارنى يوتىكەش خىزمىتىنى ئىشلەپ، كۈچ - قۇۋۇقتى ئۇرغۇپ تۇرغان، جاسارەتلەك ئىختىسالىقلارغا تالانتىنى نامايان قىلىدىغان پۇرسەت يارىتىپ بېرىدۇ. «سونىي» شىركىتى ئىچكى قىسىمدا تەكلىپ قىلىش تۈزۈمىنى يولغا قويغاندىن كېيىن، ئىقتىدارلىق خادىملارنىڭ كۆپ قىسىمى كۆڭلىگە ياقدىغان ئىش ئورنىغا ئېرىشىدۇ، شۇنداقلا ئادەم كۈچى بایلىقى تارماقلىرىمۇ بۇ ئارقىلىق ئىختىسالىقلارنى قولدىن بېرىپ قويۇۋاتقان ئاساسلىق باشقۇرغۇچىلاردا ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەرنىمۇ بايقاپ ۋاقتىدا تۈزىتىدۇ.

• 28 •

ھېكمەت:

بۇنداق «ئىچكى قىسىمدا تەڭشەش» شەكلىدىكى ئىختىسالىقلارنىڭ ئېقىشى ئىختىسالىقلارغا سىجىل تەرەققىيات پۇرسىتى يارىتىپ بېرىدۇ. بىر ئىدارە ياكى تارماقتا، ئەگەر بىر ئادەتتىكى خادىم قىلىۋاتقان خىزمىتىدىن رازى بولمىسا، مۇشۇ ئىدارە ياكى تارماقتىكى باشقا بىر خىزمەتنى ئۆزىگە بەك ماس كېلىدۇ، دەپ قاراپ، ئىش ئورنىنى ئۆزگەرتىكى كېلىدۇ، ئەمما بۇ ئاسان ئىش ئەمەس. نۇرغۇن ئادەم نەتىجىسى گەۋدىلىك بولغان، باشقۇرغۇچىلارنىڭ ئېتىراپ قىلىشىغا ئېرىشكەنلەرنىڭ ئىش ئورنىنى ئالماشتۇرۇش ئارزۇسى ئەمەلگە ئېشىشى مۇمكىن، دەپ قارايدۇ، ئادەتتىكى خادىملارنىڭ ئىش ئورنىنى ئالماشتۇرۇشى ئۆمرىدە بىر نەچچە قېتىم نېسىپ

بولۇشى تەس. خادىملار ئارزۇسىدىن ئۇمىدىسىزلەنگەن ۋاقتىتا، ئۇلارنىڭ خىزمەتتىكى ئاكتىپلىقى كۆرۈنەرىلىك چەكلەمىگە ئۇچرايدۇ، بۇ ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇن ۋە خادىمنىڭ ئۆزىگە زور زىيان يەتكۈزىدۇ.

قابىلىيەتنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش، قابىلىيەتتىگە يارىشا ئىشقا قويۇش كارخانا ۋە خادىملار ئۈچۈن خۇشالىق ئىش. ئەگەر خادىم ئۆزى ئارزۇ قىلىدىغان ئىشنى قىلسا، روهى ئۇرغۇپ، پۇتون ۋۇجۇدى بىلەن ئىشقا كىرىشىپ، ئۆزىنىڭ قابىلىيەتتى ۋە يوشۇرۇن ئىقتىدارىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، كارخانا ئۈچۈن ئەڭ يۇقىرى چەكتە خىزمەت قىلىدۇ.

«قىممەتلەك ئادەم»نى ئىزدەش

ئاکىئۇ مورىتانيڭ ئورۇنباسارى، «سونىي» شىركىتتىنىڭ كېينىكى باشقۇرغۇچىسى نورئۇ ئوخىغا 1930 - يىلى ياپونىيەدە تۇغۇلغان، 1953 - يىلى توکىيو دۆلتلىك سەنئەت ۋە مۇزىكا ئۇنىۋېرسىتېتتىنى پۇتكۈزگەندىن كېين، مىيۇنخىن مۇزىكا باشلىغان. ئۇ سەنئەت مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان چاغدا، «سونىي» پلاستىنكا شىركىتتىگە قىممەتلەك تەكلىپ - پىكىرلەرنى بەرگەن.

بىر قېتىم، «سونىي» شىركىتى بىر خىل يېڭى پاسوندا ئۇنىالغۇ كەشىپ قىلىپ، گېرمانىيەدە ئوقۇۋاتقان نورئۇ ئوخىغا ئەۋەتىپ بېرىدۇ. «سونىي» شىركىتى نورئۇ ئوخىغاننىڭ ماختىشىغا ئېرىشىمىز دەپ قارىغان بولسىمۇ، ئەمما ئۇ «سونىي» شىركىتتىگە يازغان خېتىدە قىلچە تۈزۈت قىلماستىن «بۇ ئۇنىالغۇ ئۇنگە ئالغان ئەسلى ئاۋازنى بۇزۇپ قويغان، بىر

مۇزىكانتنىڭ ئىشلىتىشىگە قىلچە ماس كەلمەيدۇ. بىر مۇزىكانت ئۆزىنىڭ ھەقىقىي ئاۋازىنى ئاڭلاشقا موھتاج، بۇ نەرسە مۇزىكانقا نىسبەتنىن كېرەكسىز بۇيۇمدۇر» دەپ يازىدۇ.

نورئۇ ئوخگانىڭ تەتقىدىگە بەزى ئىنتېنېپلار قايىل بولمايدۇ، ئەمما ئىينى چاغدىكى باش لىدىر ئاكىئۇ مورىتا بۇ خەتنىن ئىلهام ئېلىپ: بىر مۇزەپەقىيەت قازانغان كارخانا چوقۇم خېرىدار ئۆبىلىغۇنى ئۆيلىشى، سەممىيلىك بىلەن خېرىدارلاردىن پىكىر ئېلىشى، ئاندىن قايتىدىن خېرىدارغا ھەقىقىي ماس كېلىدىغان مەھسۇلاتنى لايىھەلەپ چىقىشى كېرەك، دېگەن قاراشقا كېلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن، نورئۇ ئوخگانغا رەھمەت خېتى يوللاپ، خەتكە «سىزنىڭ سەممىيلىك بىلەن بەرگەن پىكىرىڭىز ماڭا زور ئىلهاملاندۇرۇش بولدى، سەممىيەتىڭىز گەرەمەت ئېتىمەن» دەپ يازىدۇ.

1959 - يىلى يەراقنى كۆزلەپ ئىش قىلىدىغان ئاكىئۇ مارتىو نورئۇ ئوخگانى بىرلىكتە ياۋۇروپانى ساياهەت قىلىشقا تەكلىپ قىلىدۇ. ساياهەت جەريانىدا، نورئۇ ئوخگا سەممىيلىك بىلەن «سونىي» شەركىتىنى تەتقىلەپ مۇنداق دەيدۇ: «شەركەتتە نەگلا قارسا ئىنتېنېپ، بۇ ئىنتېنېپلار شەركەتتى قۇرغان، شۇڭا، ئۇلار شەركەتتى بىز باشقۇرۇشىمىز كېرەك، دەپ قارايدۇ. ئەمما باشقىلارنىڭ نەزىرىدە، «سونىي» شەركىتىنىڭ ۋاقتى كەتتى، باشقۇرۇشىمۇ ئىنتايىن ناچار.»

ئاكىئۇ مارتىو بۇ خىل ئەھۋالنى ئاللىبۇرۇن بىلگەن بولغاچقا، پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ ئۇنىڭغا: «شۇڭا مەن سېنى «سونىي» شەركىتىدە باشقۇرغۇچى بولۇشقا تەكلىپ قىلىمەن، ئۆيلىشىپ بافقىن!» دەيدۇ.

دوستانە تەكلىپكە قارىتا، نورئۇ ئوخگا: «مەن دېگەن سەنئەتچى، ئاق ياقلىق بولۇشنى، ئىش ئۈستىلىگە باغلەنلىپ

ئولتۇرۇشنى خالىمايمەن» دەيدۇ. ئاكىئو مارىتا نورئۇ ئوخگاغا «سونىي» شركىتىگە كېلىپ ئىشلەش توغرۇلۇق ئالتە يىل خىزمەت ئىشلەپ ھېچ ئۇنۇمگە ئېرىشىلمەي، ئاخىر بىۋاسىتە نورئۇ ئوخگانىڭ خوتۇنىنى ئىزدەپ ئۇنى قايىل قىلىدۇ. ئاخىرىدا خوتۇنىنىڭ نەسەھەتى بىلەن، 29 ياشلىق نورئۇ ئوخگا «سونىي» شركىتىگە بېرىپ ئىشلەشكە قوشۇلىدۇ ۋە ئىككى بولۇمنىڭ خىزمەتلەرى بىگە يېتە كېلىك قىلىدۇ.

ئۇزاق مۇددەتلەك تەرىشچانلىق ئارقىلىق، نورئۇ ئوخگا رەسمىي «سونىي» شركىتىنىڭ لىدىرى، قوشۇمچە باش ئىجرائىيە ئەمەلدارى بولۇپ تەينلىنىدۇ. ئۇنىڭ رەببەرلىكىدە «سونىي» شركىتى شانلىق نەتىجە يارىتىپ، خېرىدارلارغا ھەقىقىي ماس كېلىدىغان يېڭى مەھسۇلاتلارنى تەتقىق قىلىپ ياساپ چىقىدۇ.

ھېكىمەت:

بەزىلەر كارخانىچىلارنىڭ خىزمەتىنىڭ يېرىمى ئىختىسا سلىقلارنى تەربىيەلەش، دەيدۇ. بىر مۇۋەپپەقىيەت قازانغان كارخانىچىنىڭ تارىخى «قىممەتلەك ئادەم»نى ساقلاش، «قىممەتلەك ئادەم»نى ئىزدەش، «قىممەتلەك ئادەم»نى ئۇچرىتىش، «قىممەتلەك ئادەم»نى تەكلىپ قىلىش، «قىممەتلەك ئادەم»نى ئەكپېلۇۋېلىش تارىخىدىن ئىبارەتتۇر. كەڭ قورساق، يىراقنى كۆرەر كارخانىچىلارغا نىسبەتنەن، تالانلىقلار ئىلتىپات قىلىدىغان، تۆۋەنچىلىك قىلىدىغان، تەزىم قىلىپ ئۆتۈندىغان «قىممەتلەك ئادەم» ھېسابلىنىدۇ.

ئىختىسا سلىقلارنى تەكلىپ قىلغاندا سەممىي بولۇش كېرەك

بىر كۈنى كەچتە، ئامېرىكا فېرىستون بالون شركىتىنىڭ

دیرپکتورى فيرپستون بىر قاۋاچخانىغا كىرىپ كېتىۋېتىپ، دىلدهڭىشپ چىقۇۋاتقان غەرق مەست بىر يىگىتكە ئۇچرىشىپ قالىدۇ. قاۋاچخانا غوجايىنى يىگىتنىڭ كەينىدىن چىقى ئاغرىنغان حالدا ئۆز - ئۆزىگە: «كەشپىيات بىلەن شۇغۇللۇنىش ئۇنى ھەقىقەتەن نابوت قىلدى» دەيدۇ. بۇ گەپنى ئاڭلاپ قالغان فيرپستون قاۋاچخانا غوجايىدىن سوراش ئارقىلىق، ئۇ مەست يىگىتنىڭ ئىسمىنىڭ رودانىئا بولۇپ، يېڭى تىپتىكى كاۋچۇك بالون كەشىپ قىلغانلىقىنى، پاتېنت كىنىشكىسىنى كۆتۈرۈپ كەشپىياتنى سېتىپ بېرىش نىيىتىدە چوڭ كاۋچۇك سودىگىرى شىدافۇنىڭ يېنىغا بارغاندا ئويلىمغان يەردىن شىدافۇ منهستىمەي پاتېنت كىنىشكىسىنى ئېتىۋېتىپ، پاتېنتنى تەكشۈرۈپ تەستىقلەغۇچىلارنىڭ ھەممىسى كەسپ ئەھلى ئەمەس، سەن بىر ئالدامچى دەپ ئىيىبلىگەنلىكىنى، بۇنىڭ رودانىئاغا قاتتىق زەربە بولۇپ، بۇنىڭدىن كېيىن كەشپىيات بىلەن شۇغۇللانما سلىققا قەسىم قىلغانلىقى ھەم كۈنەدە هاراق ئىچىپ مەست يۈرىدىغانلىقىدىن خەۋەر تاپىدۇ. فيرپستوننىڭ بۇ يىگىتكە ئىچى ئاغرىيدۇ ھەم ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈپ بېقىش نىيىتىگە كېلىدۇ.

فيرپستون ئىككىنچى كۈنى رودانىئانى ئىزدەپ بېرىپ كۆرۈشكەندە كۈلۈمىسىرەپ تۈرۈپ:

— سىز رودانىئا بولامسىز؟ بۇگۈن سىزنى ئالاھىدە ئىزدەپ كېلىشىم، — دەيدۇ. ئىش قىلىۋاتقان رودانىئا فيرپستونغا ھەيرانلىق نەزىرى بىلەن قاراپ:

— مەن سىزنى تونۇمىسام، مېنى ئىزدەيدىغان نېمە ئىشىڭىز بار؟ — دەيدۇ.

— سىزنىڭ كەشپىياتىڭىز توغرۇلۇق پاراڭلاشقۇم بار، — دەيدۇ فيرپستون.

«کەشپیيات» دېگەن بۇ سۆزنى ئاڭلىغان رودانىئانىڭ ئاچچىقى كېلىپ:
— مېنىڭ ھېچقانداق كەشپیياتىم يوق، خاتا تونۇپ قاپىسىز، — دەيدۇ.

— قاۋاچخانا غوجايىنى ھەممىنى ئېيتىپ بەردى.
— خاتا تونۇپ قاپىسىز، يوق دېگەندىكىن يوق، كەينىمگە كەرىۋالماڭ! — دېپلا رودانىئا كېتىپ قالىدۇ.

فېرېستۇن بىر ئادەم مىڭىز جاپادا بىر نەرسە كەشپ قىلىپ ئالدامچى ئاتالسا، ئادەمنىڭ ھەقىقەتەنمۇ ئاچچىقى كېلىدۇ، دەپ ئويلاپ، ئۈچىنجى كۈنى رودانىئانى يەنە ئىزدەپ بارىدۇ. رودانىئا ئۆيىدە بولمىغاچقا، فېرېستۇن ئەتىگەندىن كەچكىچ ساقلاپ قورسىقى ئېچىپ، ھېرىپ يېقىلىپ چۈشەي دېگەن ھالەتتىمۇ، دانشىمەنگە تەشنا بولغان كەيپىياتتا ئۈمىدۇارلىق بىلەن ساقلايدۇ. ئاخىر رودانىئا ئۆيىگە قايتىپ كېلىدۇ. فېرېستۇن خۇشاللىقىدىن ئۇنىڭ ئالدىغا بارىدۇ — يۇ، توساتتىن كۆز ئالدى خىرەلىشىپ سەنتۈرۈلۈپ كېتىدۇ، رودانىئا ئۇنى يۆلىۋالىدۇ.

— قەپرىيڭىز بىئارام بولۇۋاتىدۇ؟ — دەيدۇ رودانىئا ئۇڭايىسىز لانغان ھالدا.

— ماڭا ھېچنېم بولمىدى، رودانىئا ئەپەندى، مەن سىزنى توپۇغرا بىر كۈن ساقلىدىم، — دەيدۇ فېرېستۇن.
بۇ گەپتىن تەسىرلەنگەن رودانىئا ئۇنىڭ بىلەن ئۇزاق پاراڭلىشىدۇ. فېرېستۇن مۇشۇنداق تالانت ئىگىسى بىلەن توپۇشقا نلىقىدىن خۇرسەن بولسا، رودانىئامۇ فېرېستۇننىڭ سەممىيەتى ۋە ئۆتكۈرۈكىدىن قاتتىق تەسىرلىنىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى دوست بولۇپ قالىدۇ. فېرېستۇن رودانىئانىڭ كەشپىياتىغا ئاساسەن، يەل ساقلاش مىقدارى يۇقىرى ھەم ئاسان

ئاجراپ كەتمەيدىغان كاۋچۇك بالوننى ياسايدۇ. بۇ مەھسۇلات بازارغا سېلىنىشى بىلەن بازارلىق مەھسۇلاتقا ئايلىنىدۇ. رودانىئانىڭ كەشپىياتى فيرېستون كەسپىنىڭ ھەركەتلەندۈرگۈچ كۈچىگە ئايلىنىدۇ ھەم شرکەتى تېز سۈرئەتتە تەرەققىي قىلدۇرۇپ، ئاخىردا ئامېرىكىدىكى ئىڭ چوڭ بالون شرکىتىگە ئايلاندۇردى.

ھېكىمەت:

بىر قىسىم ھەققىي ئىختىسالىقلارغا ئىگە بولۇش - بولما سلىق بىر كارخانىنىڭ مۇۋەپپە قىيەت قازىنىش - قازىنالما سلىقىدىكى ئاچقۇچ ھېسا بىلىنىدۇ.

ئىختىسالىقلارنى جەلپ قىلىشنىڭ ئۆسۈللەرى كۆپ، ئەمما ھەممىسى باشتىن - ئاخىر سەممىيلىكتىن ئاييرلا لمائىدۇ. سەممىيلىك كۆپ جەھەتتە ئىپادىلىنىدۇ، مەسىلەن: تىرىشىپ ئىزدىنىدىغان ئىختىسالىقلارغا قارىتا سەۋىرچان بولۇش، قەتىي ئاچقىقلانما سلىق، قائىدە - يوسۇنلۇق بولۇش، ھامان بىر كۇنى ئۇلارنىڭ تەسىرلىنىدىغانلىقىغا ئىشىنىش كېرەك.

شۇڭا، قابىلىيەتلىك باشقۇرغۇچى بولۇش ئۈچۈن، باشقىلارغا سەممىي، كەڭ قورساقلقى بىلەن مۇئامىلە قىلىش كېرەك، شۇندىلا ياخشى كەسپىي ھەمراھقا، ئىلگىرىلەش يولىدىكى ياخشى ياردەمچىگە ئېرىشىپ، كەسکىن رىقا بهتتە پۇت تىرەپ تۇرغىلى بولىدۇ.

ئىختىسالىقلارنى ياقتۇرمىسىڭىز مۇ ئۆستۈرۈڭ

ئامېرىكا IBM شرکىتىنىڭ باش لىدىرى توماس ۋاتسوننىڭ ئادەم ئىشلىتىشتىكى پىرىنسىپى «ئىختىسالىقلارنى ئىشلىتىش، غالچىلارنى ئىشلەتمەسىلىك.»

بىر كۇنى، ئوتتۇرا ياش بىرىھىلەن ۋاتسوننىڭ ئىشخانىسىغا
بۆسۈپ كىرىپ:

— مېنىڭ ئازرا قىمۇ ئۇمىدىم قالىمى! سېتىش باش
دېرىكتورىنىڭ سېلىقىمۇ يوق بولدى، ھازىر باشقىلار بۇيرۇغان
ئىشلارنى قىلغاننىڭ نېمە مەزىسى؟ — دەپ ۋارقىراپ كېتىدۇ.
بۇ ئادەمنىڭ ئىسمى بىر كېنىستوک بولۇپ، IBM
شركىتىنىڭ «كەلگۈسى» بولۇمىنىڭ مەسئۇلى، ئۇ يېقىندىلا
ئالەمدىن ئۆتكەن IBM شركىتىنىڭ ئىككىنچى باشلىقى
كركىنىڭ دوستى ئىدى. كىراك بىلەن ۋاتسون رىقاپەتچى
بولغاچقا، بىر كېنىستوک كىرك ئۆلدى، ئەمدى ھەممىنى ۋاتسون
باشقۇرىدۇ، دەپ قارىغاندى. شۇڭا، ئۇ بولىدىغان ئىش بولدى،
ئەمدى ئىستېپا بېرىھى، دېگەن نېيدىكە كەلگەندى.

ۋاتسون سەپرا مىجمۇز بولسىمۇ، ئەمما قەستەن قۇسۇر
ئىزدەۋاتقان بىر كېنىستوکقا قىلچە ئاچقىقلانماي، ئۇنىڭ
كەيپىياتىنى توغرا چۈشىنىدۇ. ۋاتسون بىر كېنىستوکنىڭ ئاسان
ئېرىشكىلى بولمايدىغان ئىختىساس ئىگىسى ئىكەنلىكى، ھەتتا
يېقىندىلا ئالەمدىن ئۆتكەن كىركىتىنەمۇ قابلىلەتلىك
ئىكەنلىكىنى ھېس قىلىدۇ. ۋاتسون بىر كېنىستوکنىڭ ئۆلۈپ
كەتكەن رىقاپەتچىسى كىركىنىڭ قول ئاستىدا ئىشلىگەن، مىجمۇزى
ئىتتىك بولسىمۇ، ئەمما شركەتنىڭ ئىستىقبالى ئۈچۈن، ئۇنى
ئامال بار ئېلىپ قېلىشنى نېيدىت قىلىدۇ.

ۋاتسون بىر كېنىستوکقا :

— ئەگەر سەن راستلا ئىقتىدارلىق بولساڭ، كىركىنىڭ،
مېنىڭ، دادامنىڭ قول ئاستىدا ئىشلىسىڭمۇ مۇۋەپپەقىيەت
قازانىسىن. مېنى ئادىل ئەمەس دەپ قارىساڭ، كەتسەڭ بولىدۇ،
بولمىسا مۇشۇ يەردە ئىشلەپ قالغىنىڭ ياخشى، بۇ يەردە پۇرسەت
كۆپ، — دەيدۇ.

كېيىنكى ئەمەلىيەت بىر كېنىستوكتىنىڭ قىپقالغانلىقىنىڭ
ھەقىقەتن توغرا بولغانلىقىنى ئىسپاتلىدى. چۈنكى بىر كېنىستوكتىنى
IBM شركىتىنىڭ كومپىيۇتېر سودىسىنى ئىلگىرى سۈرۈش
جەھەتتە زور تۆھپە قوشىدۇ.

ئىنى چاغدا، كىچىك ۋاتسون چواڭ ۋاتسون ھەم IBM نىڭ
باشقۇ يۇقىرى دەرىجىلىك رەھبەرلىرىگە تېزلىكتە كومپىيۇتېر
ساھەسىگە مەبلغ سېلىش توغرۇلۇق مەسىلەت بىرگەندە،
شەركەتنىڭ باش ئىشتايدىن ئىنتايىن ئاز ئادەم ئىنکاس
قايتۇرىدۇ، ئەمما بىر كېنىستوكتى ئۇنى پۇتۇن كۈچى بىلەن
قوللايدۇ. ئۇلار بىرلىكتە تىرىشىش ئارقىلىق، IBM شەركىتى
ھالاكەتتىن قۇتۇلۇپ، شانلىق مۇۋەپەقىيەت يولغا ماڭىدۇ.
كېيىن، كىچىك ۋاتسون ئەسلامىسىدە مۇنداق يازىدۇ:
«كىرક ئۆلگەندىن كېيىن بىر كېنىستوكتى ئېلىپ قالغانلىقىم
تارىخىمىدىكى ئەڭ ئاقىل تەدبىرىمنىڭ بىرى.»

كىچىك ۋاتسون بىر كېنىستوكتىلا تۇتۇپ قالماي، يەنە بىر
تۇرگۇم ئۆزى ياقتۇرمایدىغان، ئەمما تالانتى بارلارنى ئۆستۈرۈدۇ.
ئۇ ئەسلامىسىدە يەنە مۇنداق يازىدۇ: «مەن قىلچە ئىككىلەنمەيلا
ئۆزۈم ياقتۇرمایدىغان ئادەملەرنى ئۆستۈرۈم. ئادەمنىڭ
ئامراقلقىنى كەلتۈرۈدىغان ياردەمچىلەر سەن بىلەن بىرلىكتە
بېلىق تۇتقىلى بېرىشنى ياخشى كۆرىدىغان دوستلار، ئەمما
باشقۇرۇشتىكى قاپقان. ئەكسىچە، مەن ئىزچىل قابىلىيەتلىك،
قۇسۇر ئىزدەيدىغان، زەھەرخەنде، ئادەمنى بىزار قىلىدىغانلارنى
ئىزدىيم، ئۇلار مەن ئۈچۈن سەممىي نىيەتتە بولدى. ئەگەر
سەز ئاشۇنداق ئادەملەرنى ئەتراپىخىزغا ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ
پىكىرىنى سەۋىرچانلىق بىلەن ئاڭلىسىڭىز، چوقۇم شانلىق
نەتىجىگە ئېرىشىسىز.»

ھېكىمەت:

بىر ئاقىل باشقۇرغۇچى ئۆزىنىڭ ھەم ئەتراپىدىكىلەرنىڭ خاراكتېرى، خىزمەت ئىستىلى ھەم روهىي ھالىتىنى ئىنچىكە تەتقىق قىلىپلا قالماستىن، ئۆز يېرىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالغا قاراپ ئىش كۆرۈشى، كېسەلىككە قاراپ دورا بېرىشى كېرەك، مۇشۇنداق قىلغاندila كۆڭۈل ئازادىلىكىگە ئېرىشكىلى، ئىش ئۇنۇمىنى ئۆستۈرگىلى بولىدۇ.

باشقۇرۇش بىر خىل سەئىت، خىزمەتكە ماس كېلىدىغان ئۇسۇلدىن ئىلمىي پايدىلىنىپ باشقۇرۇش، كادىرلار ئىشلىرىنى بىر تەرەپ قىلغاندا، ئادەتتىكى قوپاللىقلاردىن، ھېسىياتقا تايىنىپ ئىش قىلىشتىن، زۆرۈر بولىغان خاتا چۈشىنىش ۋە توقۇنۇشتىن ساقلىنىپ، ئارتۇقچىلىقنى جارى قىلدۇرۇپ، كەمچىلىكتىن ساقلىنىپ، يۆنلىش بويىچە يېتەكلىپ، خىزمەتداشلارنىڭ قوللىشى ۋە ماسلىشىشىغا ئېرىشىپ، جەڭ قىلىش گۇرۇپپىسى بەرپا قىلغىلى ھەم تۈرلۈك تەدبىرلەرنى تېز سۈرئەتتە ئۆڭۈشلىق تۈزۈپ ۋە ئىزچىلاشتۇرۇپ، ئۇنۇملۇك باشقۇرۇشنى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولىدۇ.

ئىختىسا سلىقلارنى دادىل ئىشلىتىش كېرەك

بېل گایتىسىنىڭ نەزىرىدە، پەقدەت ئىختىسا سلىقلارنى يىغىشلا كۈپايە قىلمايدۇ، چوقۇم ئۇلاردىن ئۇنۇملۇك پايدىلىنىش كېرەك، ئىختىسا سلىقلارنىڭ ئالاھىدىلىكلىرىنى بىلىشكە ماھىر بولۇشتىن سىرت، ئۇلارنى دادىل ئىشلىتىپ، ئىقتىدارنى تولۇق نامايان قىلدۇرۇش كېرەك.

1981 - يىلىنىڭ ئاخىرى مىكروسوفت شىركىتى كومپىيوتېر مەشغۇلات سىستېمىسىنى كونترول قىلىدۇ ھەم

ھەربىيلەر قوللىنىدىغان يۇمىشاق دېتال ساھەسىگە كىرىشنى قارار قىلىدۇ. بېل گايىتىس يۈكسەك ئىرادە بىلەن مىكروسوفت شىركىتى يۇمىشاق دېتال تەتقىق قىلىپلا قالماي، پارچە سېتىش ئىقتىدارخا ئىگە شىركەتكە ئايلىنىشى كېرەك، دەپ قارايدۇ. مىكروسوفت شىركىتىدە يۇمىشاق دېتال لايىھەلەش جەھەتتە ئىختىساسلىقلار كۆپ بولسىمۇ، ئەمما بازار ئېچىش جەھەتتە ئىختىساسلىقلار كەمچىل ئىدى. بېل گايىتىس يۇمىشاق دېتالنىڭ پارلاق ئىستىقبالىنى كۆرگەن بولسىمۇ، ئەمما نىشانغا ئوڭۇشلۇق يېتىشنىڭ قىيىنلىقىنىمۇ ھېس قىلىدۇ. ئۇ ھەر تەرەپتىن سۈرۈشتۈرۈپ يۈرۈپ، ئەڭ ئاخىرى نىشانىنى سوپۇن شاهى نىدوگىلا شىركىتىنىڭ سېتىشقا مەسئۇل مۇئاۇشىن باش لىدىرى رولاڭد ھانسونغا قارىتىدۇ.

بېل گايىتىس سەل ئەنسىرىگەن حالدا مۇنداق دەيدۇ: «ھانسون سېتىش مۇتەخەسسىسى، يۇمىشاق دېتال ئۇنىڭىغا نىسبەتەن تولىمۇ ناتونۇش». .

بېل گايىتىنىڭ نزىرىدە ھانسون بازار ئېچىش جەھەتتە مول بىلەم ۋە تەجربىگە ئىگە، ئۇ قەتىئىلىك بىلەن ھانسوننى يۆتكەپ كېلىپ، سېتىشقا مەسئۇل مۇئاۇشىن باش لىدىر قىلىپ، مىكروسوفت شىركىتىنىڭ ئىلان، ئاممىۋى مۇناسىۋەت ۋە مەھسۇلات مۇلازىمتى، مەھسۇلاتلارنى تەشۋىق قىلىش ۋە شاخلىتىپ سېتىشقا مەسئۇل قىلىدۇ. ھانسون ۋەزىپىگە تەينلىنىپلا، يۇمىشاق دېتالنىلا بىلىدىغان، بازارنى بىلمەيدىغان قابىلىيەتلەكلەرگە ماركىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش دەرسى ئۆتىدۇ. ھانسوننىڭ تەشەببۈسى بىلەن مىكروسوفت شىركىتى شۇنىڭدىن كېيىن شىركەتنىڭ بارلىق مەھسۇلاتلىرىغا «مىكروسوفت» ماركىسىنى ئىشلىتىشنى قارار قىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن، مىكروسوفت شىركىتىنىڭ ئوخشىمىغان تىپتىكى بارلىق

مەھسۇلاتلىرىغا «مېکروسوфт» ماركىسى چاپلىنىدۇ. ئۇزاق ئۆتمەي «مېکروسوفت» ئامېرىكا، ياشىرپا، هەتتا پۇتون دۇنيادىكى ھەممە بىلىدىغان داڭلىق ماركىغا ئايلىنىدۇ.

يۇمشاق دېتالدىن خەۋەرسىز ھانسون داڭلىق ماركىدىن پايدىلىنىپ بازاردىكى سېتىش يولىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ.

ئەمما بېل گایتىس يەنە باشقۇا بىر غەمگە پاتىدۇ. بازارنىڭ كۈندىن - كۈنگە كېڭىيىشىگە ئەگىشىپ، بولۇپىمۇ چەت ئەمل بازارلىرىنىڭ ئېچىلىشى بىلەن مېکروسوفت شرکىتىنىڭ تىجارەت دائىرسى كۈنسىررى چوڭىيىپ، شىركەتنىڭ بىرىنچى قول باش لىدىرى كىمپىس تائۇڭنىڭ يېشى چوڭىيىپ قالغانلىقتىن، شىركەتنىڭ تەرهەققىيات سۈرئىتىگە يېتىشەلمىدۇ. ھېلىمۇ ياخشى تائۇڭ تەشەببۈسكارلىق بىلەن باش لىدىرىلىقتىن ئىستېپا بېرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بېل گایتىس قاتتىق باش قاتۇرۇپ، يەنە تەندىي كومىيۇتىر شرکىتىنىڭ مۇئاۇن باش لىدىرى چېرىنى تاپىدۇ. بېل گایتىس ئۇنىڭخا ئۇدۇللا:

— مېکروسوفت شىركىتىگە بارغىن، — دەيدۇ.

— نېمە ئىش قىلىمەن؟

— باش لىدىر بولىسىن.

چېرى مېکروسوفت شىركىتىنىڭ كادىرلار ئىشلەرنى ئۇزۇل - كېسىل ئىسلاھ قىلىدۇ. ئۇ بامورنى بازار تىجارىتىگە مەسئۇل مۇئاۇن باش لىدىر قىلىپ ئۆستۈرۈدۇ، كەسپىي بۇيۇملار بىلەن تەمىنلىگۈچىنى ئالماشتۇرۇپ، كۈندىلىك چىقىمنى 20 پىرسەنت ئازايىتىدۇ... چېرىنىڭ باشقۇرۇشىدا مېکروسوفت شىركىتى نۇرغۇن جەھەتتە «چىڭ»لىشىدۇ.

1983 - يىلى، كۆرۈنمه شىركىتى تەتقىق قىلغان گرافىك

شەكلىدىكى كۆرۈنمه يۈز ئىقتىدارلىق يۇمىشاق دېتالنىڭ ئەمەلىي يۇمىشاق دېتال بازىرىنى ئىگىلىۋالغانلىقىغا تاقابل تۇرۇش ئۈچۈن، مىكروسوفت شىركىتى «كۆرۈنمه كۆزىنەك» تۈرىنى تەتقىق قىلىدۇ ھەم 1984 - يىلىنىڭ ئاخىرىدا مال تاپشۇرىدىغانلىقىنى ئېلان قىلىدۇ.

كىم بىلسۇن، 1984 - يىلىنىڭ يېرىمى ئۆتۈپ كېتىدۇ، «كۆرۈنمه كۆزىنەك» يۇمىشاق دېتالنى تېخچىلا بارلىققا كەلتۈرەلمىيدۇ. نېمە قىلىشنى بىلەلمەي تۇرغاندا، چېرى ئىنچىكە تەكشۈرۈش ئارقىلىق، كېسەللىكىنىڭ مەتبەسىنى تاپىدۇ، يەنى تېخنىكا جەھەتتىكى قىيىنچىلىقتىن باشقا، «كۆرۈنمه كۆزىنەك» يۇمىشاق دېتالى بەرپا قىلىشتا تەشكىللەش ۋە باشقۇرۇشنىڭ قالايمىقانلىقىنى ھېس قىلىدۇ.

چېرى يەنە بىر قېتىم كەڭ كۆلەمەدە تەرتىپكە سالىدۇ، «كۆرۈنمه كۆزىنەك» مەھسۇلاتنىڭ دىرىپكتورىنى ئالماشتۇرىدۇ، پىروگراما تۈزۈش ماھىرى كونسونى تەتقىقات گۇرۇپپىسىغا كىرگۈزۈپ، شەكىل يۈزىنىڭ كونكرېت لايىھەسىگە مەسئۇل قىلىدۇ، بېل گایىتسى يەنلا زېھىنى مەركەزلىك شتۇرۇپ «كۆرۈنمه كۆزىنەك»نىڭ ئومۇمىي قۇرۇلمىسى ۋە تەرەققىيات يۆنلىشىنى بېكىتىشكە مەسئۇل بولىدۇ. چېرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى ۋاقتىدا بولغانلىقتىن، تېز سۈرئەتتە ئۇنۇم كۆرۈلۈپ، «كۆرۈنمه كۆزىنەك» نى بەرپا قىلىشنىڭ تۈرلۈك خىزمەتلەرى تېز يۇرۇشىدۇ.

بېل گایىتسى ئىختىساللىقلارنى يۈرەكلىك كىرگۈزۈپ، ئىختىساللىقلارنى دادىل ئىشلىتىپ، ھانسون بىلەن چېرىنى مىكروسوفت شىركىتىنى مۇنتىز ملاشقان شىركەت قىلىپ قۇرۇپ چىقىش ئۈچۈن مۆلچەرلىگۈسىز تۆھپە قوشۇشىغا تۇرتىكە بولىدۇ.

ھېكمەت:

ئىختىسالىقلارنى كىرگۈزۈش بىلەن بىللە، ئۇلارنى دادىل ئىشلىتىش، كۆپ رىغبەتلەندۈرۈش، ئاز ئاغرىنىش، كۆپىرەك چۈشىنىش، ئازراق ئەيىبلەش، ئىختىسالىقلارنىڭ ئاكتىپىلىقى، تەشەببۇسكارلىقىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش كېرەك. ئىختىسالىقلارنى يۈرەكلىك كىرگۈزۈش، ئۇلارنى دادىل ئىشلىتىش كارخانىنىڭ شان - شەرەپكە ئېرىشىشنىڭ بىردىنبىر يولىدۇر.

ئىشنى ئۆزلۈكىدىن تېپىپ قىلىدىغان خادىملارنى ياخشى كۆرۈش كېرەك

بېل گايىتىس مىكروسوفت شىركىتىنىڭ بارلىق خادىملرى ئىنتايىن مۇنەۋۇھەر، ئۇلار باشقىلارنىڭ ئىشقا بؤيرۈشىنى خالىمايدۇ، ئەمما ئۇلار قانداق قىلىشنى ياخشى بىلىدۇ، دەيدۇ. شۇڭا، شىركەت بىزى ئۇسۇللارنى قوللىنىپ، خادىملارنى تېخىمۇ ياخشى ئىش بېجىرىش ئۇسۇللىرىنى تېپىشقا ئىلها ملاندۇردى، هەرگىزمۇ بؤيرۈق تەلەپپىزىدا «سەن مۇشۇ كۆرسەتمە بويىچە قىلىشىڭ كېرەك، سەن مۇشۇنداق قىلىسىن» دېمەيدۇ.

مىكروسوفت شىركىتى ھەرقايىسى تارماقلارغا بؤيرۈق چۈشۈرۈپ «سەن خادىملرىڭنى مۇنداق باشقۇرۇشۇڭ كېرەك» دېمەيدۇ. ھەر خىل ئاماللار بىلەن بىرىنچى دەرىجىلىك خادىملارنىڭ ئاكتىپىلىقىنى جارى قىلدۇرۇپ، خادىملارنى ئىشنى ئۆزى تېپىپ قىلىشقا يېتەكلەپ، ئۇلارنىڭ ئىجادچانلىقىنى تولۇق جارى قىلدۇرىدۇ.

مىكروسوفت شىركىتىنىڭ كارخانا مەدەنىيەتنىڭ يادروسى: ئادەمنىڭ ئاكتىپىلىقىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش،

خادىملار كۈچلۈك مەسئۇلىيەتچان بولۇش، شۇنىڭ بىلەن بىللىئۇلارغا ئىش قىلىش هوقۇقى ۋە ئەركىنلىك بېرىش. ئاددىي قىلىپ ئېيتقاندا، بۇ يەردىكى خىزمەت ئۇسۇلى «سائا ئابستراكت ۋەزىپە تاپشۇرمەن، سەن كونكرېت تاماملايسەن» دېگەنلىكتىن ئىبارەت.

مىكروسوفت شەركىتىدە كەسىپىي ئقتىدارى، رىقاپەت كۈچى كۈچلۈك ھەرقانداق خادىم ئاكتىپلىقىنى ئەڭ زور دەرىجىدە تولۇق جارى قىلدۇرالايدۇ. چۈنكى مىكروسوفت شەركىتى تەدبىر قوللىنىپ شەركەتنى پايدىغا ۋە بازارغا ئىگە قىلىدىغان مۇنەۋۇزەر خادىملارغا موھتاج.

بىر جۇملە سۆز بىلەن ئېيتقاندا، ئىش قىلغاندا، تازىلىقچى ياكى يۇقىرى دەرىجىلىك پىروگراممىچى بولۇشتىن قەتئىينەزەر، ھەرقانداق ئىشنى چىرايلىق قىلىش، تەدبىرنى ئۆزى بەلگىلەش، باشقىلارنىڭ يېتەكچىلىك قىلىشىغا موھتاج بولماسىقى، دېگەنلىكتىن ئىبارەت. بۇنداق ئادەم ئىشنى ياخشى قىلىپلا قالماستىن، يەنە رەھبەرلىككە دائم: «مېنىڭچە مۇنداق قىلىساق تېخىمۇ ياخشى قىلغىلى بولىدۇ» دەپ مەسىلهت بېرىدۇ. مىكروسوفت شەركىتى جۇڭگو تەتقىقات مەركىزنىڭ كۆزىنەڭ قوللىنىشچان يۇماشقىن دېتال بۆلۈمىنىڭ درېكتورى ماڭ يۇڭگاڭ بۇ جەھەتتە چوڭقۇر تەسراتقا ئىگە.

ماڭ يۇڭگاڭنىڭ دېپىشچە، ئۇ 1997 - يىلى مىكروسوفت شەركىتى جۇڭگو تەتقىقات مەركىزىگە تەكلىپ قىلىنىپ wordغا مەسئۇل بولغان. ئەينى چاغدا ئۇنىڭدا مۆلچەرىي ماتېرىيال بولۇپ، ھېچكىم ئۇنىڭغا قانداق قىلىشنى، قانداق قورال ئىشلىتىشنى دېمەيدۇ. ئۇ ئامېرىكا باش ئىشتابى بىلەن ئالاقلىشىپ، ھەممىنى ئۆزۈڭ قىلىسەن، دېگەن جاۋابقا ئېرىشىدۇ. بىر مەھسۇلاتنى سىناش ئۈچۈن، سىناش تەرتىپى ۋە

قدىم باسقۇچلىرىنىڭ قاتتىق ئۆلچىمى بولمىغاجقا، پۇتونلىمى ئۆزىنىڭ مەھسۇلاتقا بولغان چۈشەنچىسىگە ئاساسەن، مەھسۇلاتنىڭ لايىھەسى ۋە خېرىدارلارنىڭ ئىشلىتىش ئادىتىنى ئويلىشىشقا توغرا كېلىدۇ. ئۇ تاخير ئۆزىنىڭ ئاكتىپلىقىنى ئەڭ زور دەرىجىدە جارى قىلدۇرۇپ، مەھسۇلاتنى مۇۋەپپەقىيەتلەك لايىھەلەپ چىقىدۇ.

مىكروسوفتنىڭ مۇئاۋىن باش درېكتورى لى كەيفۇ مۇنداق دەيدۇ: «پاسىسىپلىق بىلەن باشقىلارنىڭ قانداق قىلىشنى كۆرسىتىپ بېرىشنى كۈتۈپ ئولتۇرمائى، ئاكتىپلىق بىلەن ئۆزىنىڭ نېمە قىلىشى كېرەكلىكىنى بىلەن كونكربت پىلان تۈزۈپ، شۇ پىلاننى پۇتون كۈچى بىلەن تاماملىشى كېرەك. بۇگۈنكى كۈندىكى ئەڭ زور مۇۋەپپەقىيەت قازانغانلارنىڭ قايىسبىرى باشقىلارنىڭ ۋەزىپە تاپشۇرۇشنى كۈتۈپ ئولتۇرغان؟ خىزمەتكە خۇددى بىر ئانا بالىسغا مۇئامىلە قىلغاندەك مەسئۇلىيەتچانلىق ۋە پۇتون ۋۇجۇدى بىلەن كىرىشىش، ئۆزۈكىسىز تىرىشىش كېرەك. ھەققىتەن مۇشۇنداق قىلغاندا، يەتكىلى بولمايدىغان نىشان بولمايدۇ.»

ھېكىمەت:

مىكروسوفت شىركىتى ئىشنى ئۆزى تېپىپ قىلىدىغان خادىمлارنى ياخشى كۆرىدۇ. ھەرقانداق شىركەت باشقىلارنىڭ ئىشنى قانداق قىلىشنى ئېيتىپ بېرىشنى كۈتىدىغانلارنى ئەممەس، بەلكى ئىشنى ئۆزى تېپىپ قىلىدىغان خادىمлارنى مۇھىم ئورۇنغا قويۇشنى ھەم ئۆستۈرۈشنى خالايدۇ.

بىر كارخانىنىڭ ھەققىي ئۇنۇمى مەجبۇرلاش ئارقىلىق ئەممەس، بەلكى خادىمлارنىڭ ئۆزۈكىدىن ئاكتىپ ئىشلىشىدىن بارلىققا كېلىدۇ. خادىمлار ئىشنى ئۆزى تېپىپ قىلسا ياخشى قىلىدۇ، بۇ باشقۇرۇشنىڭ ئەڭ يۇقىرى چېكىدۇر.

ياشلارغا ئەھمىيەت بېرىش كېردىك

ھېنرىي فورد ياش ئىنژېنېر لارنى تەربىيەلەش ۋە ئۆستۈرۈشكە ئىنتايىن ئەھمىيەت بەرگەن. دېترويىتتىكى يېڭىدىن قۇرۇلغان ۋاينى شىركىتى ئۇنىڭ ئىككى قابىل ياردەمچىسى لېندىپس بىلەن ۋۇدرېنگى ئېلىپ كەتكەندىن كېيىن، ئۇ ناھايىتى تېزلىكتە يېڭىدىن بايقالغان مۇنەۋەۋەر ئىنژېنېر لارنىڭ كۈچلۈك قوللىشى بىلەن، T شەكىللەك ئاپتوموبىلىنىڭ يېڭى زاۋۇتىمۇ 37 ياشلىق ئارخىتېكتور ئاربۇتوننىڭ نادىر ئەسلىرى ھېسابلىنىدۇ. فوردىنىڭ 93 مىنۇتتا بىر ئاپتوموبىل ياسىشنىڭ مەخپىيىتى قىيىرەد؟ بۇمۇ ئاربۇتون بىلەن مۇناسىۋەتلەك. ئۇ خېرلاند باغچىسىنى لايمەلدەۋاتقان مەزگىلدە، فوردىن پىكاب ئېلىپ: «زاۋۇتنى ئۇزۇنلۇقى 260 مېتىر، كەڭلىكى 23 مېتىر كېلىدىغان تۆت قەۋەتلەك چاسا شەكىللەك، پولات، سېمۇنت قۇرۇلمىلىق قىلىپ لايمەلىسىك، سىزنىڭچە قانداق بولار؟» دەپ سورايدۇ.

— بولىدۇ، — دەيدۇ فورد ئاربۇتونغا ئىشەنگەن ھالدا.

— بىنانىڭ سىرتقى يۈزىنىڭ 75 پىرسەنتىگە ئىينەك ئىشلىتىلدى، — دەيدۇ ئاربۇتون ئۇلاپلا.

ئىينى چاغدا، ئادەتتىكى ئادەملەر ئۇچۇن ئېيتقاندا، بۇ ئەقلىگە سىغمايدىغان ئىش ئىدى، ئەمما فورد سىرتقى تامنىڭ ھەممىسىنى ئىينەك بىلەن زىننەتلەشنىمۇ خۇشاللىق بىلەن قوللاب تولۇپ تاشقان قىزغىنلىق بىلەن:

— يەنە بىر تەرەپكە مېخانىكا بىناسىنى ئىينەك ئۆگۈزلىك

قىلىپ لايىهەلەيلى، بۇنىڭدىن باشقا، باش زاۋۇت بىلەن ئەينەك ئۆزگىلىك مېخانىكا ئۆيىنى تۈڭلۈك ئارقىلىق تۇتاشتۇرۇپ، ئۇستىگە كىران بېكىتسەك، شۇنىڭ بىلەن ياسالغان موتور، تېزلىك ئۆزگەرتىش ساندۇقىنى تۈڭلۈكتىن كىران ئارقىلىق باش زاۋۇتقا يۇتكىسىك بولمىدىمۇ، — دەيدۇ.

— توغرا، تەيار مەھسۇلاتنى يۇقىرىدىن تۆۋەنگە سىيرىلدۈرساق، ئادەم يۇتكەلمەي، مەھسۇلات يۇتكەلسىلا بولمىدىمۇ؟

فوردىنىڭ 93 منۇقتا ئاپتوموبىل ياسىشنىڭ سرى مانا مۇشۇنداق بارلىقا كەلگەن.

ھېكىمەت:

ئادەم تاللاش، ئىشلىتىش جەھەتتە نۇرغۇن ئادەمەدە ئادىل بولماسىلىق خاھىشى مەۋجۇت، خىزمەت ئىستاڭىزى ۋە مۇناسىۋەتكە قاراش كۆزقارىشى نۇرغۇن ئادەمنىڭ كاللىسىدا چوڭقۇر يىلتىز تارتقان.

كارخانىلارنىڭ خادىم قوبۇل قىلىشىدا، بەزى كارخانىلار تۈركۈم - تۈركۈملەپ خادىم قوبۇل قىلىدۇ، مەلۇم مەزگىلدىن كېيىن، ھەر خىل سەۋەبلىر تۈپەيلى نۇرغۇن ئادەمنىڭ كېتىپ قالغانلىقىنى بايقايدۇ - دە، داۋاملىق خادىم قوبۇل قىلىدۇ، بۇنداق دەۋرىيەلىك ئادەم كۈچى ۋە ماددىي كۈچىنى زور دەرىجىدە زىيانغا ئۇچرىتىدۇ. بۇ خىل ئەھۋالغا قارىتا باشقۇرۇشتىكى ئاجىز ھالقىلارنى ئۆزگەرتىش كېرەك.

ياشلارنى دادىللىق بىلەن ئىشلىتىش ئارقىلىق، بىرىنچىدىن ئىختىسالقلارنىڭ ئېقىپ كېتىشىدىن ساقلانغىلى، ئىككىنچىدىن كارخانىنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئۇرغۇقىلى بولىدىغان بولۇپ، «بىر چالىمدا ئىككى پاختمەك سوققىلى» بولىدۇ.

ئىقتىدارلىقلارنى بىلىش ۋە كەچۈرۈم قىلىشقا ماھىر بولۇش كېرىدك

كارخانا تەرەققىي قىلىش يولىدا ئىزدىنيدىغان، پايدا كۆزلەيدىغان تەشكىلات، كىمكى كارخانىنىڭ تەرەققىياتىغا تو سقۇنلۇق قىلىدىكەن، ئۇنى دەرھال شاللىۋېتىش كېرەك، بۇ بازار رىقابىتىنىڭ تەلپى. بۇ، كارخانا باشقۇرغۇچىلاردىن ھېسىيات تو ساقلىرىدىن بۆسۈپ ئۆتۈپ، خۇددى سېسىغان ئالىمنى دەرھال تاشلىۋەتكەندەك شجائەتلەك ۋە قەيسەر بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ. ياپۇنیيە ئىتو چەت ئەل ماللىرى شرکىتىنىڭ باش مۇدرى ما ساتوشى ئىتو ما نا مۇشۇنداق شجائەتلەك باشقۇرغۇچى.

ئىتو چەت ئەل ماللىرى شرکىتى ئەڭ دەسلەپ ئىشنى رەخت سېتىشتىن باشلىغان بولۇپ، كېيىن يېمەكلىك ساھەسىگە كىرگەن. شرکەتتە يېمەكلىك باشقۇرۇشقا ماھىر ئىختىسا سلىق خادىم بولىغانلىقتىن، ئىتو چەت ئەل ماللىرى شرکىتىنىڭ قۇرغۇچىسى ما ساتوشى ئىتو مىڭ تەستە دۇڭشى شرکىتىدىن كازۇئۇ كىشىنى يوتىكەپ كېلىدۇ. كازۇئۇ كىشى ئىتو شرکىتىگە كەلگەندىن كېيىن، شرکەتتىنىڭ يېمەكلىك تارماقلارنى قايىتىدىن تەرتىپكە سالىدۇ. 10 يىل جەريانىدا شرکەتتىنىڭ كىرىمنى ئون نىچە ھەسسى ئاشۇرۇپ، شرکەتتىنىڭ سەركەردىسى بولۇپ قالىدۇ.

شرکەتتىنىڭ كەسپىي كىرىمنىنىڭ ئېشىشىغا ئەگىشىپ، كازۇئۇ كىشى خىزمەت كۆرسەتتىم، دەپ ھاكاۋۇرلىشىپ، شرکەتتىنىڭ قائىدە - تۈزۈملەرنىگە بويىسۇنمايدۇ، شرکەتتىنىڭ ئىسلاھات تەدبىرلىرىگە پاسىسىپ پوزىتىسىيە تۇتىدۇ،

ئىستراتىپكىيەلىك تەدبىرلىرى ئىجرا قىلىنىپ ئۇنىڭ ئالدىغا كەلگەندە توختاپ قالىدۇ. ئۇ ئۆزى خىزمەت ئۇنىۋەمىنى ئۆستۈرۈپ، شىركەت ئۈچۈن قىممەت ياراتماستىن، قول ئاستىدىكى پۇتون ۋۇجۇدى بىلەن بېرىلىپ ئىشلەۋاتقانلارغا سوغۇق مۇئامىلە قىلىپ، يەنە ئۇن يىل ئىشلىسىشىلارمۇ مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشەلمىسىلەر، دەپ مازاق قىلىدۇ. ئۇنىڭ پاراكەندىچىلىك قىلىشى بىلەن قول ئاستىدىكىلەر خىزمەتكە پاسىسىپ پۇزىتىسيھ تۇنۇپ، پۇتكۈل تارماقلارنىڭ خىزمەت ئۇنىۋەمى تۇز سىزىق بويچە تۆۋەنلەپ كېتىدۇ.

باش دىرىبكتور ماساتوشى ئىتو بىرنەچە قېتىم ئۇنىڭغا تەتقىدىي تەربىيە بىرگەن بولسىمۇ، ئۇ خاتالىقىنى تۈزىتىش تۈگۈل تېخىمۇ كۆپ خاتالىق ئۆتكۈزىدۇ، شىركەت ئاخىرىدا ئۇنى خىزمەتتىن بوشىتىدۇ.

شىركەتنىڭ بۇ قارارى ئىتو چەت ئەل ماللىرى شىركىتى، شۇنداقلا ياپونىيە سودا ساھەسىدىكىلەرنىڭ ئارسىدا كۈچلۈك غۈلغۈلا قوزغايىدۇ. شىركەتنىڭ ئىچكى قىسىمىدىكىلەر كازۇئۇ كىشىنىڭ ھەددىدىن ئاشقانانلىقىنى بىلىدۇ، ئەمما بۇنى بىلمەيدىغانلار كازۇئۇ كىشىنى ئىشتىن بوشىتىش ئادىل بولمىدى دەپ قارايدۇ. كەسکىن مۇنازىرىگە قارىتا ماساتوشى ئىتو مەردانلىك بىلەن مۇنداق دەيدۇ: «تەرتىپ ۋە ئىنتىزام شىركىتىمىزنىڭ ھاياتى، بىز شۇ بىر ئادەمنىڭ پۇتكۈل شىركەتنىڭ جەڭىزقاڭلىقىغا تەسىر يەتكۈزۈشىگە يول قوبىمايمىز..»

شىركەتنىڭ تەرقىييات ئومۇمىي ۋەزىيتتىدىن قارىغاندا، بۇ ئىشتىتا ماساتوشى ئىتوننىڭ قىلغىنى توغرا، قاتتىق ئىنتىزامغا ھەرگىزمو سەل قاراشقا بولمايدۇ.

ھېكىمەت:

كارخانا رەھبەرلىرى ئىقتىدارلىقلارنى بىلىش ۋە ئىشلىتىشكە ھەم شاللاشقىمۇ ماھىر بولۇشى كېرەك، شىركەتتە ئىقتىدارلىقلار ئۆسۈدىغان، ئىقتىدارسىزلار چۈشۈدىغان، ناچارلار شاللىنىدىغان تۈزۈلمە ھەقىقىي شەكىللەنگەندىلا، خىزمەتنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالمايدىغان بىر تۈركۈم كىشىلەر شاللىنىدۇ. بىر كارخانىدىكى رەھبەرلىك قىلغۇچىلار قول ئاستىدىكى باشباشتاقلارغا قارىتا ئۆز ۋاقتىدا كەسکىن تەدبىر قوللىنىشى، ئىشتىن بوشىتىشقا تېگىشلىكلىرىنى دەرھال ئىشتىن بوشىتىشى كېرەك. ئىشلىتىشكە ھەم بوشىتىشقا ماھىر بولۇشنى بىرلەشتۈرگەندىلا، تېخىمۇ نۇرغۇن ئىختىسا سلىقلارنى بايقاب، كارخانىنىڭ ئىختىسا سلىقلار قوشۇن قۇرۇلۇشنى هاياتىي كۈچكە ئىنگە قىلغىلى بولىدۇ.

• 48 •

ئاچچىقلىنىدىغان خادىملارغا ئەھمىيەت بېرىش كېرەك

ياپونىيە سومىتومو گۈرۈھىنىڭ باش درېكتورى يوشئۇ توگاييمۇ ئىستېپپا بېرىش نىيىتىگە كەلگەن بىر خادىمنى مۇزەپپەقىيەتلەك تۇتۇپ قالىدۇ.

ئىستېپپا بېرىش نىيىتىگە كەلگەن ئادەمنىڭ ئىسمى كاۋاتا بولۇپ، توکىيو ئۇنۋېرسىتېتتىنى پۇتكۈزگەن، مەكتەپنى پۇتكۈزۈپ سومىتومو گۈرۈھىدا ئىشلىگەندى. بىر قېتىملىق كادىرلارنى تەڭشەشتە، كاۋاتا ئەسلىدىكى بوغاللىرلار باشقارمىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى، قوشۇمچە بوغاللىرلار بولۇمىنىڭ باشلىقلقى ۋەزپىسىدىن «تۆۋەن»لەپ، بوغاللىرلار باشقارمىسى 1 - بولۇمىنىڭ باشلىقى، قوشۇمچە بوغاللىرلار 2 -

بۇلۇمنىڭ باشلىقى بولىدۇ. ئىلگىرىكى بوغالتىرلار باشقارمىسى تۆت بۇلۇمگە ئايىرىلىپ، بىر باش بوغالتىر مەسئۇل بولىدۇ. خىزمەتداشلىرى ئۇنىڭغا ھېسداشلىق قىلىپ تەسەللى بەرسىمۇ، كاۋاتا كەمىتىلىگەندەك ھېس قىلىپ قاتتىق ئاچقىقلىنىدۇ، ئەمما باشقىلارغا چاندۇرمایدۇ، خىزمەتداشلىرىنىڭ ھېسداشلىقى، تەسەللەمىسى ئالدىدا بۇرۇنقىدە كلا خۇشال يۈرىدۇ.

كاۋاتا مۇئاۇن باشقارما باشلىقلىق ئەملىدىن ئايىرىلىپلا قالماستىن، يەنە باشقارما باشلىقى بولالىمغىنىغا قاتتىق ئاچقىقلىنىدۇ، ئىلگىرىكى بۇلۇم ۋە خىزمەتداشلىرىغا سېلىشتۈرۈپ، ئەملىنىڭ ئىككى دەرىجە تۆۋەنلىكتىلگەنلىكىدىن «خورلۇق» ھېس قىلىدۇ. ئەگەر شىركەت ئۇنى بوغالتىر بۇلۇمگە يۆتكىگەن بولسا، ئۇ بۇرۇنقى بۇلۇمىدە خورلۇق ھېس قىلمايتتى. قاتتىق ئاچقىقى كەلگەن كاۋاتا شىركەتنىڭ باش درېكتورى يوشىئۇ توگاييمۇنىڭ ئىشخانىسىغا كىرىپ بىر مەيدان جەڭى - جىبدەل قىلىۋېتىپ، شىركەتنىن كېتىش نىيىتىگە كېلىدۇ. كېيىن پۇشايمان قىلىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، يېڭى ئىش ئورنى تېپىپ قويىدۇ.

كاۋاتا يوشىئۇ توگاييمۇنىڭ ئىشخانىسىغا كىرىپ قاتتىق ئاچقىلانغان حالدا: «سومىتومو سەل ھەددىدىن ئاشۇرۇۋەتتى، مېنى ئەتىۋارلىشىڭلار كېرەك ئىدى، يېقىر كاۋاتانىڭ ماڭاشى تۆۋەن بولسىمۇ، يەنلا ئەتىۋارلىنىشقا تېگىشلىك ئادەم» دەيدۇ. يوشىئۇ توگاييمۇ ئۇنىڭ گەپلىرىنى ئەستايىدىلىلىق بىلەن ئاڭلايدۇ ھەم توختىماي باش لىڭشتىپ ئۇنىڭ گېپىنى قۇۋۇۋەتلەيدۇ. كاۋاتا گېپىنى تۆگەتكەندىن كېيىن، يوشىئۇ توگاييمۇ كۈلۈمىسىرگىنىچە كاۋاتانىڭ خەنزوشۇناس ئوغلىنى

ماختايىدو هەم ئۇنىڭ مەسىلىلىرىنى ھەل قىلىپ بېرىشكە ۋەدە بېرىدۇ، ئۇنى شرکەتتە خاتىرجەم ئىشلەشكە دەۋەت قىلىدۇ ھەم كادىرلار ئىشلەرى بولۇمىنىڭ مەسئۇلىنى چاقىرىپ كاۋاتانى قايتىدىن ئورۇنلاشتۇرىدۇ.

يوشىئۇ توگايىمۇ سىلىق گەپ قىلىش ئارقىلىق كاۋاتانىڭ ئاچچىقىنى ياندۇرۇپ، شىركەتتە داۋاملىق ئىشلەشكە قايىل قىلىش بىلەن بىللە، ئۆزىنىڭ سەل ئىچى تارلىق قىلىپ قالغانلىقىنى ھېس قىلىدۇرۇدۇ. كېيىنمۇ كاۋاتانىڭ شرکەتتىكى ئىپادىسى ياخشى، نەتىجىسى كۆرۈنەرىلىك بولغاچقا، ئىزچىل ئەتىۋارلىق ئىشلىتىشكە مۇيەسسەر بولىدۇ.

ھېكمەت:

شرکەت مېنىڭ ئىقتىدارىمنى كۆرمىدى، ئەتىۋارلاپ ئىشلەتمىدى، دەپ شىركەتنىن چىقىپ كېتىش نىيىتىگە كەلگەن خادىملارنى كارخانىدىكى باشقۇرغۇچىلار مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلسا، ئۇلار شىركەتتە تۇرۇپ قېلىپ، شىركەتتىڭ تەرەققىياتىغا زور تۆھپە قوشۇشى، ئالاھىدە نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈشى مۇمكىن.

بۇ يەرگە كەلسىڭىز باشلىق بولىسىز

ھېنرىي فورد 1978 - يىلى 13 - ئىيۇل لې لاكۆكانى فورد ئاپتوموبىل شىركىتىدىن چىقىرىۋېتىدۇ.

ئۇزاق ئوتىمىي، كىرسىلىپ شىركىتىنىڭ باش مۇدىرى يۇھان رىكاردو لاكۆكاغا تېلېفون بېرىپ، كۆرۈشۈش ئوپى بارلىقىنى ئېيتىدۇ. ئۇنىڭ كۆرۈشۈشتىكى مۇدىئىاسى لاكۆكانىڭ كىرسىلىپ شىركىتىدە ئىشلەش ئوپى بار - يوقلىۇقىنى بىلىش ئىدى. كۆرۈشۈشتە رىكاردو لاكۆكاغا بىر كىشىلىك خىزمەت بېرىدىغانلىقى ھەققىدە گەپ يورغىلىتىدۇ، ئەمما كونكرىت

خىزمەتنى دېمەيدۇ. بۇ لاکوکكاغا مۇنداقلا دەپ قويغان گەپتەك بىلىنىدۇ.

بۇ قېتىمىقى كۆرۈشۈنىڭ ھېچقانداق نەتىجىسى بولمايدۇ. ئۇلار كېيىن يەنە ئىككى قېتىم كۆرۈشىدۇ. كۆرۈشۈشتە رىكاردو كىرسىلېر شىركىتىنىڭ كەلگۈسىنى خىرە تەسۋىرلەيدۇ، ئائىلماققا كىرسىلېر شىركىتى بىر مەيدان قىيىن سىناققا دۇچ كەلگەندەك تۈيغۇ بېرىدۇ. لاکوکكا كىرسىلېر شىركىتىنىڭ جان تالىشۇقاتقانلىقىنى بىلىدۇ، ئەمما شىركەتنىڭ يۇقىرى قاتلىمىدىكىلەر شىركەتنىڭ ئەھۋالىدىن خەۋەرسىز. بىرنەچە قېتىملىق كۆرۈشۈتنى كېيىن، لاکوکكا ئۆيىگە قايتىپ خوتۇنى بىلەن مەسىلىمەتلىشىدۇ، خوتۇنى ئۇنىڭغا «ئەگەر بۇ خىزمەتكە قىزىقىسىڭىز بېرىپ ئىشلىمەمسىز!» دەيدۇ.

لاکوکكا خوتۇنىنىڭ قوللىشىغا ئېرىشكەندىن كېيىن، كىرسىلېر شىركىتى مېنى ئىشلىتەلمەدۇ - يوق دېگەن مەسىلىگە دۇچ كېلىدۇ. بولۇپمۇ ئۇ باشقۇرغۇچى بولۇشنى ئازارزو قىلىدۇ. ئۇنىڭ ئىككىنچى قول باشلىق بولغىنىغا ئۇزاق بولغانىدى، شۇڭا ئۇنىڭ كىرسىلېر شىركىتىدە ئىشلەشكە قوشۇلۇشتىكى شەرتى بىر - ئىككى يىل ئىچىدە شىركەتنىڭ بىرىنچى قول رەھبىرى بولۇش، بولمسا ئىشلىمەسىلىك ئىدى.

بۇ، لاکوکكانىڭ كىرسىلېر شىركىتىگە كىرىشتىكى باھاسى ئىدى. ئۇ فورد بىلەن بىللە ئىشلەش جەريانىدا ئىگە بولغان تەجرىبىسىگە ئاساسەن مۇشۇنداق قىلماقچى بولىدۇ. ئۇ ئۆزىنىڭ ئىش بېجىرىش ئۇسۇلىنىڭ باشقىلارنىڭىكىگە پۇتۇنلىي ئوخشىمايدىغانلىقىنى بىلگەچكە، پۇتۇنلىي ئەركىن ھەركەت قىلىش پۇرسىتىگە ئېرىشكەندىلا كىرسىلېر شىركىتىنى ياخشىلىيالايمەن، دەپ ئويلايدۇ. ئۇ مەن پەقت باشقۇرۇش ئۇسۇلىدا تولۇق هوقۇقلۇق بولساملا، ئاندىن سىياسەتلەرىمىنى ئىجرا قىلالايمەن، بولمسا مېنىڭ بۇ شىركەتكە بېرىپ قىلغان

ئىشلىرىم كىشىلەر ئوڭۇشسىزلىققا يولۇققاندا قوللانغان بىر خىل ئەنئەنىئى ئۇسۇلغا ئوخشاپ قالىدۇ، دەپ قارايدۇ.
ئۇ مۆلچەرلىگەن مەزگىلدە، رىكاردو ئۇنى باش دىرىپكتور قىلىپ، ئۆزى مۇدىر بولىدۇ. ئۇ رىكاردوغا ئۆزىنىڭ تەلىپىنى ئېيتقان چاغدا خاتا ئويلىغاندى.

— ئاڭلاپ تۇر، — دەيدۇ رىكاردو، — مەن ئورۇن بوشتىشنى ئويلىمىدىم، بۇ يەردە پەقەت بىرلا رەھبەرنىڭ ئورنى بار. ئەگەر سەن شىركەتكە بارساڭ شۇ ئورۇن سائى تەۋە. لاكوككا كىرسلىپر شىركىتىنىڭ باش دىرىپكتورى بولغاندىن كېيىن، فورد شىركىتىنىڭ مالىيە، سېتىش، ئىشلەپچىقىرىش، مال سېتىۋېلىش قاتارلىقلارنىڭ بۆلۈم دىرىپكتورلىرىنى تەكلىپ قىلىپ ئەكپىلىدۇ. ئۇلار كىرسلىپر شىركىتىنىڭ تەرەققىي قىلىپ زورىيىشىغا زور تۆھپە قوشىدۇ. نەتىجىدە، فورد شىركىتىنىڭ ئەھۋالى بارغانسىرى ناچارلىشىپ، ئۆچ يىلدا 31 مىليارد يۈەن زىيان تارتىدۇ.

ھېكمەت:

لاكوككا ئەڭ ئاخىرى كىرسلىپر شىركىتىنى قايىتىدىن گۈللەندۈرىدۇ، چۈنكى ئۇ فورد شىركىتىدىن قولغانغان ۋاقتىتا، رىكاردو ئۇنى باتۇر دەپ تونۇپ، يۈقىرلىقىدەك سەۋىرچانلىق ۋە بىدەل تۆلەش ئارقىلىق لاكوككانى تەكلىپ قىلىدۇ. بۇنداق كەڭ قورساقلقىق ھەقىقەتنەن قەدىرلەشكە ئەرزىيدۇ.

لاكوككانى تەكلىپ قىلىپ باشلىق قىلىشنى قارىماققا چۈشەنمەك تەس، ئۆزىنىڭ شىركىتىگە نېمىشقا باشقىلار باشلىق بولىدۇ؟ ئەمەلىيەتتە بۇنى توغرا چۈشىنىش كېرەك، شىركەتنىڭ مەقسىتى پايدىغا ئېرىشىش، ئەگەر ئۆزى بۇ مۇددىئاغا يېتىلەمگەندە، نېمىشقا ئىقتىدارلىقلارنى تەكلىپ قىلىپ مۇددىئاغا يەتسە بولمىغۇدەك؟

ئىشنى قابىللارغا تاپىشۇرۇش كېرىك

ئىلگىرىنىڭ باشقۇرۇش ئىدىيەسىدە بىر قابىل رەھبەر كارخانىنىڭ بارلىق تەركىيەتىنى بەلگىلەيدۇ، خۇددى رەھبەرنىڭ قولىدىن كەلمەيدىغان ھېچ ئىش يوقتەك. پەقەت رەھبەرنىڭ تەدبىرى توغرا بولسا، پۇرسەتنى ئىگىلەش نسبىتى يۇقىرى بولىدۇ - دە، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى يېتەكلىپ زور نەتىجىلىرنى بارلىقا كەلتۈرەيدۇ. ھازىرمۇ ئوخشاشلا رەھبەرلەرنىڭ رولى ئەھمىيەت بېرىش، تېخىمۇ مۇھىمى ھەربىر خادىمنىڭ رولىغا يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىش كېرىك. ئۇلگىلىك كۆزقاراشنىڭ بىرى شۇكى، «ئىشنى قابىللارغا تاپىشۇرۇش، رەھبەرلەر پەقەت باشقۇرۇشقا مەسئۇل بولۇشى كېرىك.»

يآپونىيە توکيو ئېلېكتىر شىركەتكىنىڭ باش درېكتورى خىرايىۋا ئختىساللىقلارنى ئىشلىتىشكە ماھىر بولۇشتەك ئالاھىدىلىكىدىن پايدىلىكىنىپ شىركەتنى قىيىنچىلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ، زىياننى پايدىغا، مەغلۇبىيەتنى مۇۋەپپەقىيەتكە ئايلاندۇرۇپ، كىشىلەر تەرىپىدىن «ئوڭۇشسىزلىقتىن بۆسۈپ ئۆتۈشكە ماھىر» كارخانىچى دەپ تەرىپىلىنىدۇ.

20 - ئىسرىنىڭ 70 - يىللەرنىڭ ئاخىرى، خەلقئارا نېفت باھاسىنىڭ ئۆرلىشىنىڭ تەسىرىدە، يآپونىيە ئېلېكتىر سانائىتى ئومۇمۇزلىك قىىين ئەھۋالدا قالىدۇ، خىرايىۋا دەل مۇشۇ ۋاقىتتا توکيو ئېلېكتىر شىركەتكىنىڭ باش درېكتورى بولىدۇ. ئۇ ئومۇمۇزلىك تەكسۈرۈپ تەتقىق قىلىش ئاساسدا، شىركەتكىنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇشدا ساقلانغان نۇرغۇن مەسىلىنى قاتتىق بىر تەرەپ قىلىپ، «خىرايىۋاچە» ئىگىلىك باشقۇرۇشنى يولغا قويىدۇ.

ئۇ شىركەتنىڭ تەدبىر بىلگىلەش ئاپپاراتلىرىدىكى خادىملارنىڭ بىلىملىكى كونراپ كەتكەنلىكى، ئىش بېجىرىش ئۇنۇمىنىڭ تۆۋەنلىكى، يېڭىلىق يارىتىش روھى ۋە رىقاپەت ئېڭىنىڭ تۆۋەنلىكىگە قارىتا شىركەتنىڭ كادرلار ئىشلىرىنى ئومۇمىزلىك تەرتىپكە سالىدۇ.

خىرايوا هوقولۇق ئاپپاراتلىرىنى ئىسلاھ قىلىپ، ئىلگىرى بىرلا ئادەمنىڭ دېگىنى ھېساب بولىدىغان ناچار ئادەتنى ئۆزگەرتىپ، مۇھىم، چوڭ ئىشلاردا كوللېكتىپ قارار چىقىرىشنى يولغا قويىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، خادىملارنىڭ يېرىمىدىن كۆپرەكىنى ئالماشتۇرۇۋېتىپ، بىر تۈركۈم ياش باشقۇرغۇچى ۋە تېخنىكلارنى دادىللىق بىلەن ئىشلىتىپ، قاتتىق سىناقتىن ئۆتكەن، بىلىمى مول، تىجارەتنى، باشقۇرۇشنى بىلىدىغان بىر تۈركۈم خادىمىنى ھەرقايىسى تارماقلارغا مسئۇل قىلىدۇ. بۇ ئىسلاھات ئارقىلىق توکيو ئېلېكتىر شىركەتىدە تالانتلىقلار مەركەزلىشكەن يېڭىچە قىياپەت بارلىققا كېلىدۇ. يېڭى تەدبىر ئاپپاراتى ئۇنۇملىك تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، تەننەرخنى تېز سۈرئەتتە تۆۋەنلىكتىپ، يېڭى مۇلازىمەت تۈرلىرىنى يولغا قويۇپ، توکيونىڭ ھەرقايىسى ئېلېكتىر تورنىڭ توک مىقدارىنى مۇۋاپىق تەقسىملەپ، خېردارلارنىڭ تەلىپىنى قاندۇرۇشنى مەركەز قىلىپ، كارخانىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈپ، كارخانىنىڭ ئەھۋالغا قاراپ ئىش كۆرۈش ئىقتىدارنى كۈچەيتىدۇ.

خىرايوقانىڭ ئىسلاھاتى مىسىسىز مۇۋەپىدە قىيەتكە ئېرىشىدۇ، توکيو ئېلېكتىر شىركەتنىڭ تىجارىتىمۇ شۇنىڭدىن باشلاپ ئىزچىل ياخشى بولىدۇ.

ھېكمەت:

چوقۇم ئىختىسا سلىقلارنىڭ ئەلالىرىنى تاللاپ ئىشلىتىش،

ئىختىسا سىقلارغا ئەممىيەت بەرمە سىلىك سەۋەپلىك ئىختىسا سىقلار ئېقىپ كېتىش ھادىسىنىڭ كېلىچىقىشىدىن ساقلىنىش كېرەك. بىزدە بىرىنچى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلار باشقۇلارنىڭ ئىقىل - پاراستىدىن پايدىلىنىشقا ماھىر، ئىككىنچى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلار پەقەت باشقۇلارنىڭ كۈچىدىنلا پايدىلىنىدۇ، ئۈچىنچى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلار ھەممە ئىشنى ئۆزى قول سېلىپ قىلىدۇ، دېگەن ھېكمەت بار. بۇنىڭدىن ئىشنى قابىللارغا تاپشۇرۇش، رەھبىرلىك قىلغۇچى پەقەت باشقۇرۇشقا مەسئۇل بولۇشنىڭ مۇھىملىقىنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇ.

ئادەم ئىشلەتكەندە ئادىل بولۇشقا كاپالەتلىك قىلىش كېرەك

ئادىللىق ھەربىر ئادەمنىڭ جەمئىيەتكە قويغان ئاساسىي تەلىپى. كىشىلەرنىڭ ساپاسىنىڭ ئۆسۈشى، جەمئىيەتنىڭ تەرەققىي قىلىشى بىلەن، كىشىلەرنىڭ ئادىللىققا بولغان تەلىپىمۇ بارغانسىرى قاتتىقلىشىپ، ھەربىر ئادەمگە ئادىل، باراۋەر مۇئامىلە قىلىشنىڭ مۇھىملىقىنى تېخىمۇ چوڭقۇر چۈشەنمەكتە. شىركەتمۇ ئادەم ئىشلەتكەندە ئادىل بولۇشى، رەھبىرلىك قىلغۇچىمۇ ئادىل بولۇشقا كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك، شۇندىلا «چوڭلار نېمە قىلسا، كىچىكلەر شۇنى قىلىدۇ» دېگەننى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولىدۇ.

موتورولا شىركىتى خادىمлارغا ئادىل مۇئامىلە قىلىشنىڭ مەنىسىنى چوڭقۇر چۈشەنگەن بولۇپ، شىركەتمەكتە كادىرلار ئىشلىرىدىكى ئەڭ چوڭ ئالاھىدىلىكى خادىملارنى دادىل ئىشقا بۇيرۇش، خادىملار ئارىسىدا ئادىل رىقاپەت مۇھىتى بەرپا

قىلىشتىن ئىبارەت. شىركەتنىڭ قۇرغۇچىسى پائۇل گالۋىن خادىملارغا ئالاھىدە يۇقىرى تەلەپ قويىسىمۇ، ئەمما ئىنتايىن ئادىل مۇئامىلە قىلىدۇ، ئۇنىڭ بۇ خىل ئىستىلى كېيىن موتورو لا شىركەتنىڭ كادرلار ئىشلىرىدا ۋە رىقابىتچىلىرىگە بولغان مۇئامىلىدە ئادىللىقتا ئۆزگىچىلىككە ئىگە ئۈسلىوب يارىتىدۇ.

ئىگىلىك تىكلەشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە، خادىملارنىڭ مۇقىم ئىش ئورنى يوق ئىدى، ئەمما رادىيوجا قىزىقىدىغان بىر توب ئادەم بۇ يەرگە جەم بولىدۇ. بۇ ۋاقتىتا، لىيلى ئىسىمىلىك ئىنژېنېر موتورو لا شىركەتكىگە كىرىدۇ. خادىملار ئۇنىڭ ئۇنىۋېرىستېتتا رادىيوجۇشنى ئۆگەنگەنلىكىنى بىلگەندىن كېيىن بىر خىل كىرىزىس تۈيغۈسى پەيدا بولىدۇ، ئۇنى ئۇڭايىسىز ئەھۋالغا چۈشۈرۈش ئۈچۈن، قەستەن قىيىن مەسىلىلەرنى تۈندۈزۈپ قىيىنايدۇ. هەتتا، گالۋىن كاماندىروپكىغا چىقىپ كەتكەندە، بىر ئىش بېشى كىچىككىنى باهانە بىلەن لىيلېنى ئىشتىن بوشتىۋېتىدۇ.

گالۋىن قايتىپ كېلىپ بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، ئىش بېشىنى قاتىق تەتقىدلەيدۇ، ئاندىن دەرھال لىيلېنى تېپىپ، يۇقىرى ئىش ھەققى بىلەن قايتا تەكلىپ قىلىدۇ. لىيلى كېيىن شىركەتنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن زور تۆھپە قوشۇپ، گالۋىنىڭ ئالدىدا ئۆزىنىڭ قىممىتىنى تولۇق نامايان قىلىدۇ. موتورو لا شىركەتنىڭ كېيىنكى تەرەققىياتىدا، شىركەتنىكى خادىملارنىڭ كۆپ قىسىمنىڭ خاراكتېرى ئۆزگىچە بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئوتتۇرسىدا تالاش - تارتىش قاتىق بولىدۇ. گالۋىن غوجايىن بولۇش سۈپىتى بىلەن كىشىلىك مۇناسىۋەتنى ئادىل بىر تەرەپ قىلىش ئۇسۇلىغا ئاساسەن، ئۇلار تۇرلۇك قىيىنچىلىققا دۈچ كەلگەندە ئۆزئارا ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، ئىشلارنى ئوڭۇشلىق ئىلگىرى سۈرىدۇ.

ھېكىمەت:

خادىملارغا ئادىل مۇئامىلە قىلغانىدا، ئۇلاردا تەبىئىي ھالدا سەممىمىي سادىقلق بىلەن خىزمىتىنى جان كۆيدۈرۈپ ئىشلەيدىغان ھالەت شەكىللەنىدۇ. ئەمما ئادىللىقنى ھەقىقىي ئەمەلگە ئاشۇرۇش بەكمۇ تەس. بىز دائىم بەزى غودۇراش، ئۆزىنىڭ ئادىل مۇئامىلىگە ئېرىشەلمىگەنلىكىدىن ئاغرىنىشلارنى ئاخىلاب تۇرمىز، بۇنداقلار رەھبەرلەرنىڭ يېتەرىلىك ئەھمىيەت بېرىشىگە ئېرىشىشى كېرەك. بولمىسا تۆۋەندىكىلەر خىزمەتنى خاتىرچەم قىلالمايدۇ ياكى ئىشىنى تۈگىتىپ كېتىپ قالىدۇ. ئەمەلىيەتتە، ھەربىر ئادەم ئادىل مۇئامىلىگە ئېرىشىشنى ئاززو قىلىدۇ، مۇشۇنداق تۇرۇقلۇق، رەھبەرلەر نېمىشقا ئىشىنى قول ئاستىدىكىلەرگە ئادىل مۇئامىلە قىلىشتىن باشلىمايدۇ؟

ماكدونالد «چىرايلىق قىز» لارنى ئىشلەتمەيدۇ

ئامېرىكىدىكى ماكدونالد بۇگۈنكى دونيادا كۆلىمى ئەڭ چوڭ يېمەك - ئىچمەك كارخانا گۈرۈھى، ئۇنىڭ مۇۋەپەقىيەتتىنى ئاساسەن ئادەم ئىشلىتىش ئۇسۇلى بەلگىلىگەن. بۇگۈنكى كۈندە مۇلازىمەت ساھەسىدىكىلەر ياللانما خادىملارنىڭ تاشقى قىياپتىگە ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدۇ، بولۇپىمۇ قىزلارنىڭ چىراي - شەكىلگە يۈقرىي تەلەپ قويىدۇ. نۆۋەتتە رېستورانلارنىڭ خادىم قوبۇل قىلىش ئېلانىدا «خىزمەت تەجربىسى بولۇش، بەش ئەزاسى بېجىرىم، قامىتى كېلىشكەن بولۇش» دېگەن تەلەپلەر كەم بولمايدۇ. ئەمما نامى پۇتۇن دونياغا تارقالغان ماكدونالد خادىم قوبۇل قىلغاندا «پىسخىك ساپاسى يۈقرى بولۇش، قىيىنچىلىققا باتۇرلۇق بىلەن يۈزلىنىەلىدەغان بولۇش، مۇكەممەللىشىشكە ئىنتىلىدىغان بولۇش»نى ئالاھىدە

تەكتىلەيدۇ. ئىككى خىل ئادەم ئىشلىتىش قارىشىدىن كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، ئالدىنلىقسى ھېسىسى نەرسىگە، يەنى كېلىشكەن، ئەۋرىشىم بولۇشقا ئەھمىيەت بەرگەن، كېيىنكىسى ماھىيەتلەك نەرسىگە، يەنى خادىمنىڭ روھىي ھالىتىگە ئەھمىيەت بەرگەن.

ماكدونالدىنىڭ مۇۋەپپەقىيەت ئەڭگۈشتىرى «چرايلىق قىزلار» نى ئىشلەتمەسلىك. ئازراقلار دىققەت قىلغان ئادەم ماكدونالد تېز تاماقخانىسى خادىملىرىنىڭ چىراي - شەكللىنىڭ ئادەتتىكىچە، بويىلىرىنىڭ تەكشى ئەمەسلىكىنى بايقايدۇ. ئەمما ماكدونالد يەنە بىر جەھەتتىن خادىملىرىدىن ماسلىشىشچانلىقنى، ئىش ۋاقتىدا فورما كىيپ، جاپا - مۇۋەققەتكە چىداپ، تىرىشىپ ئىلگىرىلەپ كارخانا ئوبىرازىنى گەۋىدىلەندۈرۈشنى تەلەپ قىلىدۇ. چۈنكى بۇ تەلەپلەر گۈزەل چرايىلاردىن تېخىمۇ مۇھىمدۇر. ماكدونالد چرايلىق قىزلارنى ئىشلەتمەيدۇ، ئەمەلىيەتتە «سەت» لەرنى رەت قىلمايدۇ. چىراي تۇغما بولىدۇ، خىزمەت پوزىتسىيەسىنى كېپىن تەربىيەلەش، يېتەكلەش ئارقىلىق بارلىققا كەلتۈرۈۋەلەلەش بولىدۇ.

ماكدونالدىنىڭ كۆپ قىسىم خادىمنىڭ چىراي - شەكلى ئادەتتىكىچە، ئەمما بۇ خادىملار جاپا - مۇۋەققەتكە چىدايدۇ، ئۇلاردا تىرىشىپ ئىلگىرىلەيدىغان جاسارەت ۋە كۆپچىلىككە سەممىي مۇلازىمەت قىلىدىغان پوزىتسىيە بار. بۇ، كىشىلەر دائىم دەيدىغان «گۈزەللىك قەلبىتە» دېگەن سۆزنىڭ ئىپادىلىنىشى. ماكدونالد شىركىتىدە ئېسىل كەسپىي ئەخلاققا ئىگە خادىملار بىرىنچى دەرىجىلىك خادىملىار ھېسابلىنىدۇ.

ھېكمەت:

ماكدونالد شىركىتى مۇلازىم قوبۇل قىلغاندا چرايلىق قىزلارنى قوبۇل قىلمايدۇ، باشقۇ مۇلازىمەت ساھەسىدىكىلەر

قوبۇل قىلىمغان، ئەمما جاپاغا چىدايدىغان، چىراي - شەكلى ئادەتتىكىچە قىزلارنى قوبۇل قىلىدۇ. بۇ خىل خادىملارنىڭ كەسپىنى ھۆرمەتلەش روھىغا ئەممىيەت بېرىدىغان ئادەم ئىشلىتىش تۈزۈمى كۆپ سانلىق مۇلازىمت كەسپىدىكىلىرنىڭ گۈزەللەر ھىيلىسىدىن پايدىلىنىپ خېرىدار جىلىپ قىلىش ئۇسۇلىغا نىسبەتن روشەن سېلىشتۇرما بولۇپ، خېرىدارلارنىڭ مەدھىيەلىشىگە ئېرىشكەن.

بىز مەڭگۈ ياللانغۇچى

«كىسکو» شىركىتى ئىختىساللىقلارنى قوبۇل قىلىش جەھەتتە ئۆزگىچە ئىستراتېگىيەگە ئىگە: شىركىتىمىزنىڭ دەرۋازىسى ئىختىساللىقلار ئۆچۈن ھەرقاچان ئۈچۈق. «كىسکو»نىڭ خادىم قوبۇل قىلىش ئېلانى: بىز مەڭگۈ ياللانغۇچى. «كىسکو» شىركىتى مۇنەۋەر ئىختىساللىقلارغا مەڭگۈ قىزىقىدۇ. ئىنتېرىنىت دۇنياسىدىكى ئەڭ ئاچقۇچلىق مەسىلە ئىختىساللىقلارنى قولغا كەلتۈرۈش ۋە ئۇلارنى تۇتۇپ قىلىش. «كىسکو»نىڭ ئىنتېرىنىت ساھەسىدىكى تەرەققىياتى ئىنتايىن تېز بولۇپ، پۇتكۈل كەسپىي ساھەدىكى ئىختىساللىقلار بىلەن تەمىنلىش «كىسکو»نىڭ تەرەققىياتىغا يېتىشەلمىيدۇ.

«كىسکو» شىركىتىنىڭ خادىم تەكلىپ قىلىش ئۇسۇلى تورنى كەڭ يېيش بولۇپ، گېزتىنىڭ تەكلىپ قىلىش ئېلانى، تور، ئىختىساللىقلارنى تەكلىپ قىلىش يىغىنى قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسىدىن ئۇنۇملۇك پايدىلىنىدۇ. كىسکو ھەر يىلى 60 پىرسەنتلىك ئېشىش سۈرئىتى ئىختىساللىقلارغا بولغان ئېھتىياجى ھەسىلەپ ئاشۇرغان. «كىسکو» شىركىتى دائم IT ساھەسىنىڭ مەخسۇس ئىختىساللىقلار يىغىنىغا قاتنىشىپ

ئختىسالىقلار بايلىقى توپلاش خىزمىتىنى ئىشلەيدۇ.

«كىسکو» شرکىتىگە نىسبەتنەن ئېيتقاندا، ئوتتۇرا، يۇقىرى دەرىجىلىك ئختىسالىقلار ۋاستىچى شرکەتلرىدىن پايدىلىنىش ئەڭ ئۇنۇملىك ئۇسۇل بولۇپ، بۇنىڭ تەننەرخى يۇقىرى، ئەمما تېخنىكىلىق ئختىسas ئىگىلىرى كۆپ مىقداردىكى كەمچىل بولۇۋاتقان ئەھۋالغا قارىتا، «كىسکو» شرکىتى 40 پىرسەنتتىن كۆپرەك خادىمنى ئختىسالىقلار ۋاستىچى شرکەتلرىدىن تەكلىپ قىلىدۇ، «كىسکو»نىڭ ئختىسالىقلار ۋاستىچى شرکەتلرىدىن قوبۇل قىلىدىغان خادىملار يۇقىرىدىن تۆۋەنگىچە ئىش ئورنى ئايىرمайдۇ.

«كىسکو»نىڭ تەكلىپ قىلغان خادىمنىڭ 10 پىرسەنتتىن كۆپرەكىنى ئۆز خادىملرىنىڭ ئۆزئارا تونۇشتۇرۇشى ئارقىلىق قوبۇل قىلغان. «كىسکو»نىڭ بىر خىل ئالاھىدە رىغبەتلەندۈرۈش تۆزۈمى بولۇپ، خادىملرىنى باشقىلارنى «كىسکو» شرکىتىگە كىرىشكە ئۇندەشكە ئىلها ملاندۇرىدۇ، شرکەتنىڭ بىلگىلىمىسى بويىچە، شرکەت خادىمى تونۇشتۇرغان ئادەم يۈزتۈرۈ ئەمتىھانغا قاتناشسا، خادىمغا بىر نومۇر ھەم يۈزتۈرۈ ئەمتىھاننىڭ ھەربىر ئۆتكىلىدىن ئۆتسە بىر نومۇردىن قوشۇپ بېرىدۇ. ئەگەر ئەمتىھانغا قاتناشقۇچى «كىسکو» شرکىتىگە تەكلىپ قىلىنسا، خادىمغا مۇكاپات بېرىلىدۇ، ئاخىرىدا خادىمنىڭ ئالغان نومۇرلىرى جەملىنىدۇ ھەم ئالغان نومۇرغا ئاساسەن چەت ئەلگە ساياهەتكە چىقىش پۇرسىتىگە ئېرىشىدۇ. «كىسکو» شرکىتى بۇ خىل ئىجادىي ئۇسۇلى ئارقىلىق بارلىق خادىملرىنى ئختىسالىقلار ۋاستىچىسىغا ئايلانىدۇرغان بولۇپ، تونۇشتۇرغانلاردىن مۇۋاپىق كەلگەنلىرىنى شرکەتكە قوبۇل قىلىدۇ.

ھېكىمەت:

ئىختىسالىقلار شىركەتنىڭ ئاساسى، ئەڭ قىممەتلىك بايلىقى، شۇڭا مۇنەققۇر ئىختىسالىقلارنى قانداق تاللاش كارخانىنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى ۋە تەرەققىي قىلىشنى بەلگىلەيدىغان مۇھىم ئامىلغا ئايلاندى.

كارخانىلار ئۇچۇرلاشقان بۇگۈنكى كۈندە خادىم تەكلىپ قىلىشنىڭ ھەر خىل يول ۋە ئۇسۇللەرى ئارقىلىق، ئىختىسالىقلارنى ھەممە تەرەپتىن ئىزدىشى ۋە بايقىشى كېرەك. ئىختىسالىقلارنى تەكلىپ قىلىش يوللىرىنى قانداق كېڭەيتىش، كۆپ خىل يوللاردىن قانداق ئۇنۇملۇك پايدىلىنىش ھەربىر شىركەتنىڭ ئادەم كۈچى بايلىقى تارماقلىرى دۇچ كېلىدىغان سىناقتۇر.

خادىملار كارخانىنىڭ ئىچكى قىسىمىدىكى كارخانىچىلار

سېمبىنس ئېلىكتىرون شىركىتى گېرمانىيەدىكى ئەڭ چوڭ خۇسۇسي كارخانا، شۇنداقلا دونيادا بەشىنچى ئورۇندا تۇرۇدىغان دۆلەت هالقىغان شىركەت. سېمبىنس شىركىتىنىڭ تەرەققىي قىلىپ دونيادىكى ئېلىكتىرون كەسىدىكى گىغانىتقا ئايلىنىشدا بىر يۈرۈش مۇكەممەل بولغان ئىختىسالىقلارنى تەربىيەلەش تۈزۈلمىسى بولغاندىن باشقا، «ئادەمنى ئاساس قىلىش» تىن ئىبارەت ئۆزگىچە ئادەم ئىشلىتىش كۆز قارىشى — «خادىملار كارخانىنىڭ ئىچكى قىسىمىدىكى كارخانىچىلار» دېگەن قاراشنىڭ بولغانلىقىدىندۇر.

سېمبىنس شىركىتىنىڭ ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىك

قاتلىمىدىكىلەر دە «خادىملار كارخانىنىڭ ئىچكى قىسىمىدىكى كارخانىچىلار» دەيدىغان خادىملارنىڭ ئىجادچانلىق روھىغا يۈكسەك ھۆرمەت قىلىدىغان ئىختىسالىقلار قارىشى ئۆمۈملاشقان بولۇپ، يۇقىرىدىن تۆۋەنگىچە ھەممە خادىمنىڭ يوشۇرۇن ئىقتىدارى ۋە ساپاسغا ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدۇ. بۇ جەرياندا، ھەر دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلار ئىختىسالىقلار مەشقاؤللىق ۋەزبىپسىنى ئۈستىگە ئېلىپ، بۆلۈمىدىكى خادىملارغا قارىتا مۇۋاپىق نىشان بېكىتىش، كەسپى لايىھە تۆزۈش ھەم يېتەكچىلىك قىلىش بىلەن بىلە، خادىملارغا يېتەرلىك تەرەققىيات بوشلۇقى يارىتىپ بېرىدۇ ھەم ۋاقتىدا يېتەكچىلىك، ھەيدەكچىلىك قىلىدۇ ۋە ئىلها مالاندۇردى.

«خادىملار كارخانىنىڭ ئىچكى قىسىمىدىكى كارخانىچىلار» دېگەن يادرو لۇق ئىختىسالىقلار قارشىنى مەركەز قىلغان ئاساستا، سېمپىنس شىركىتى بىر يۈرۈش مۇكەممەل ئىختىسالىقلار ئىدىيەسى تۆزۈلمىسىنى بارلىققا كەلتۈردى ھەم ئۇنىڭدىن پايدىلىنىپ ئادەم كۈچى بايلىقىنى ئېچىشقا يېتەكچىلىك قىلدى. ئۇنىڭ ئاساسىي مەزمۇنى: خادىم شەخسىي تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرگۈچى؛ ئادەم كۈچى بايلىقىنى ئېچىشنىڭ ئاساسى خادىملارنىڭ مۇۋەپپەقىيىتى ۋە يوشۇرۇن ئىقتىدارى؛ كارخانىدىكى ھەربىر ئادەم ئادىللىق بىلەن ئۆزىنى تەرەققىي قىلدۈرۈش پۇرسىتى ۋە بوشلۇقىغا ئىنگە؛ خادىم بىلەن درېكتور ئوتتۇرسىدىكى ئالاقە باراۋەرلىك ھەم سەممىيلىك ئاساسىدا بولىدۇ؛ خادىملارنىڭ مەنپەئىتى بىلەن كارخانىنىڭ مەنپەئىتىنى بىرلەشتۈرۈش كېرەك؛ كارخانىنىڭ ئۇنىمىنىڭ ئېشىشى بىلەن خادىملارنىڭ كىرىمنىڭ ئېشىشى ماس قەدەمدە بولۇشتەك قوش ئۇنۇم ئىستراتېگىيەسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش قاتارلىقلار.

خادىمларنى كارخانىنىڭ ئىچكى قىسىمىدىكى كارخانىچىلارغا
ھەقىقىي ئايلاندۇرۇش ئۈچۈن، سېمپىنس شىركىتى خادىمлارغا
يېتىرىلىك تەدبىر بىلگىلەش، ئىقتىدارىنى نامايان قىلىش
پۇرسىتى بەرگەن، شىركەت يەنە خادىمлارغا ئىش ھەقىقىنى
ئاشۇرۇش پۇرسىتى بېرىش ئارقىلىق، ھەم نامىنى چىقىرىپ،
ھەم مەنپە ئەتلەندۇرۇپ، ئۇلارغا كارخانىچىلىق تۈيغۈسىنى
ھەقىقىي ھېس قىلدۇرغان.

مۇشۇنداق كۆزقاراش ۋە تەدبىرلەر بولغاندىلا، خادىملار
تەرهقىقىي قىلىشقا، ئەھمىيەت بېرىشكە ۋە ئۆستۈرۈشكە،
كىرىمىنى ئاشۇرۇشقا مۇيەسىر بولالايدۇ، شۇنداقلا كارخانا
ئۇلارنىڭ ئىچىدىن ئىقتىدارلىق باشقۇرغۇچىلارنى بايقاپ ھەم
تەربىيەلەپ، قابىل رەھبەرلەرگە، كۆپ پايدىغا ئېرىشىشتكە قوش
ئۇنۇمگە ئېرىشەلەيدۇ.

ھېكىمەت:

سېمپىنس شىركىتى شىركەتتىكى ئەڭ مۇھىم بايلىقنىڭ
ئىختىسا سلىقلار بايلىقى ئىكەنلىكىنى ئىپتىق تونۇپ يەتكەن.
شۇڭا شىركەت خادىمлارنىڭ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشىنى قوللىغان
ھەم خادىمлارغا مۇۋەپپەقىيەت پۇرسىتى يارىتىپ بەرگەن.
مۇشۇنداق مۇھىتتا شىركەت «خادىملار كارخانىنىڭ ئىچكى
قىسىمىدىكى باشقۇرغۇچىلار» دېگەن شوڭارنى ئوتتۇرىغا قويغان.
شىركەتتىكى ھەربىر خادىم (ئەڭ يۇقىرى باشقۇرغۇچىدىن
تۆۋىنى كۈنلۈك ئىشلىگۈچىگە) مۇشۇنداق ئويلىغان ھەم
مۇشۇنداق قىلغان.

«خادىملار كارخانىنىڭ ئىچكى قىسىمىدىكى كارخانىچىلار»
دېگەن قاراش كارخانىدىكى ھەربىر خادىملىك رولىنى
گەۋدىلىك دۇرگەن. پەقەت كارخانىدىكى بارلىق خادىم بىر نىيەتتە
بولۇپ، تىرىشىپ خىزمەت قىلسما، بىلىم بايلىقى كاپىتالغا

ئاپىلىنىدۇ - دە، خادىملارنىڭ يادىرلۇق رولى تولۇق نامايان بولىدۇ.

خادىملارنىڭ خىزمىتىنى ئالماشتۇرۇپ تۇرۇش كېرەك

خادىملارنىڭ خىزمەت قىزغىنلىقىغا كاپالەتلەك قىلىش ئۈچۈن، «ئىنتېل» شىركىتى خادىملارنىڭ خىزمىتىنى ئالماشتۇرۇپ تۇرغان. 1998 - يىلى، شىركەتكى 67 مىڭ خادىمنىڭ 10 پىرسەنتى شىركەتكى ئىچكى قىسىمدا خىزمىتىنى ئۆزگەرتىپ باققان. بۇ خىل ئۇسۇل «ئىنتېل» شىركىتىنىڭ تەشكىللەشىنى بىر خىل ھەربىكتەچان ھالەتكە ئىگە قىلغان. چۈنكى، شىركەت ئىزچىل تېز سۈرئەتتە يۈرۈشۈش ھالىتىدە بولغاچقا، ئۇنىڭ مەھسۇلات ئۆزلەشتۈرۈش مۇددىتى ئالىتە ئاي بولىدۇ. بۇنداق مۇھىت ھەربىر خادىمدىن كۈچلۈك ماسلىشىشچانلىقىنى تەلەپ قىلىدۇ، ئەگەر ماسلىشىش ئقتىدارى ئاجىز بولسا شىركەتتە پۇت تىرىپ تۇرالمайдۇ.

«ئىنتېل» شىركىتى ئىچكى قىسىمدا ئالماشتۇرۇشنى تەشبىءس قىلىدۇ، خادىم پەقدەت ھازىرقى ئىش ئورنىدا بىر يىل ئىشلىگەن بولسلا، دىرىكتورى ياكى باشقۇرغۇچىسى بىلەن پىكىرىلىشىپ، باشقا بولۇملەرنىڭ بەمىزى ئىش ئورۇنلىرىغا بېرىشنى ئىلتىماس قىلسا بولىدۇ. «ئىنتېل» شىركىتى بارلىق ئىش ئورنىنى، يېڭى ئىش ئورۇنلىرىنى توردا ئېلان قىلىدىغان بولۇپ، خادىملاр ئۆزى قىزىقىدىغان ئىش ئورنىنى توردىن ئىزدەپ تاپقاندىن كېيىن، باشلىقىغا شۇ ئىش ئورنىدا ئىشلەشنى ئىلتىماس قىلسا بولىدۇ. ئادەتتە دىرىكتورلار خادىملارنىڭ بۇ ئىشنى قوللايدۇ. خادىملار ئىش ئورنىنى ئىلتىماس قىلغاندىن

کېيىن، ئاۋۇال ئىچكى قىسىمىدىكى يۈزتۇرا ئىمتيهاندىن ئۆتسە، ئاندىن ئىش ئورنىنى ئالماشتۇرالايدۇ.

«ئىنتېل» شىركىتىنىڭ ئىچكى قىسىمدا خادىم ئالماشتۇرۇشى كەڭ ئومۇملاشقان بولۇپ، «ئىنتېل» شىركىتىدىكى بەزى ئىش ئورۇنلىرىغا ئادەم قويۇشتا ئاساسلىق شۇ ئادەمنىڭ شۇ ئىشنى قىلا لايدىغان ئىقتىدارنىڭ بار - يوقلۇقىغىلا قارايدۇ. مىسالەن، «ئىنتېل» شىركىتىنىڭ ئۇچۇر بولۇمىنىڭ دىرىپكتورى ئىشلەپچىقىرىش بولۇمىنىڭ دىرىپكتورى بولالايدۇ، بۇنداق تەڭشەش بەلكىم باشقا شىركەتلەرde بولىمغان. چۈنكى، «ئىنتېل» شىركىتى خادىملارنىڭ خىزمىتىنى ئالماشتۇرۇشىنى قوللايدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆزىگە مۇناسىپ خىزمەتكە ئېرىشىلەيدىغانلىقىغا ئىشىنىدۇ.

يېڭى قوبۇل قىلىنغان خادىملارنىڭ يۇقىرى سۈرەتتە يۈرۈشۈۋاتقان خىزمەت مۇھىتىغا ماسلىشىشى ئۈچۈن، «ئىنتېل» شىركىتىنىڭ يېڭى قوبۇل قىلىنغان خادىملارنىڭ شىركەتنىڭ كۈندىلىك يۈرۈشۈنى پىشىق بىلىۋېلىشىغا، بۇگۈنكى پەن - تېخىكىنىڭ تەرقىقىيات يۆنلىشىنى ئىگىلىشىگە ياردەم بېرىدىغان بىر يۈرۈش سىستېمىسى بار.

ھېكىمەت:

كىشىلەر خىزمەتنى ئالماشتۇرۇشىنىڭ كىشىگە بېرىدىغان پۇرسىتىنى «دەرەخ يىوتىكەلسە ئۆلىدۇ، ئادەم يىوتىكەلسە ياشىرىدۇ» دەپ سوپەتلىكەيدۇ. ئەمما كارخانىغا نسبىتەن ئېيتقاندا، بۇ، ئىختىسا سلىقلارنىڭ ئېقىپ كېتىشى ۋە قايىتا تەكلىپ قىلىش ۋە تەربىيەلەشنىڭ تەننەرخىنىڭ يۇقىرىلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ. «سۇ پەسکە قاراپ ئاقىدۇ، ئادەم يۇقىرىغا قاراپ ماڭىدۇ» دېگەندەك، ئىختىسا سلىقلارنىڭ يىوتىكلىشى مۇقەررەلىك بولغاندىكىن،

ئۇنداقتا شىركەتنىڭ خادىملارنى ئىچكى قىسىمدا يۆتكەشنى سىناپ بېقىشىنىڭ زىيىنى يوق.

ئىچكى قىسىمدا يۆتكەش مېخانىزمى خادىملارنىڭ خىزمەتكە بولغان قىزغىنلىقىنى ساقلايدۇ ھەم خادىملارنىڭ شىركەتنىڭ ئىچكى قىسىمدا ئۆزىگە ماس كېلىدىغان ئىش ئورنىغا ئېرىشىشىگە ياردەم بېرىدۇ. بۇ خىل ئۇسۇلنىڭ يارىتىدىغان ئۇنۇمى كارخانا باشقۇرۇغۇچىلارنىڭ ئويلىغىنىدىنمۇ يۇقىرى بولىدۇ. خادىملارنىڭ كارخانىغا بولغان سادا قەتمەنلىكى ۋە رازىمەنلىكى تېخىمۇ يۇقىرى بولىدۇ، ئۇلار ئىنتايىن قىسقا ۋاقىتتا كەسىپنى پىشىق ئىگىلەيدۇ ھەم شىركەت ئۈچۈن تەكلىپ قىلىش ھەققى ۋە تەربىيەلەش ھەققىنى تېجەپ بېرىدۇ. «يەر شارى» ئۆگىنىش بايلقى شىركەتنىڭ باش دىرىپكتورى كېۋىن ۋېلىپەرنىڭ سۆزى بوبىچە ئېيتقاندا، ئىچكى قىسىمدا يۆتكەش «ئىككىنچى قېتىم تەكلىپ قىلىش» ئارقىلىق ئېرىشكەن ئىختىساللىقلار ئالتۇنغا ئوخشاش ئىنتايىن قىممەتلەك.

شىركەت باشقۇرۇش ئادەم باشقۇرۇش دېمەكتۇر

«لىەنشىيالىڭ» گۈرۈھىنىڭ باش دىرىپكتورى لىيۇ چۈهنجىنىڭ ھەممە بىلىدىغان مۇنداق بىر ھېكمەتلىك سۆزى بار: «كارخانا باشقۇرۇش ئادەم باشقۇرۇش دېمەكتۇر، ئىختىساللىقلار پايدىسى ئەڭ كۆپ تاۋار، ئىختىساللىقلارنى ياخشى باشقۇرالايدىغان كارخانا ئەڭ ئاخىرىدا غەلبىه قىلىدۇ.»

«لىەنشىيالىڭ» گۈرۈھىنى مەملىكتىمىزنىڭ IT ساھەسىدىكى گۈللەنگەن شىركەت دېيىشكە بولىدۇ. «لىەنشىيالىڭ»نىڭ مۇۋەپپەقىيىتى، پايدىغا ئېرىشىشى تەدبىر بەلگىلىگۈچىلەرنىڭ

بازار ئەھۋالىنى توغرا ئىگلىگەنلىكىدىن، شۇنداقلا «ليەنشىياڭ» ئىشلەتكەن ئىختىسالىقلار توپىدىن ئايىرلالمائىدۇ.

«ليەنشىياڭ» گۈرۈھىنىڭ باش دىرىكتورى لىيۇ چۈهنجى ئىختىسالىقلارنى ئۈچ تۈرگە ئايىرغان بولۇپ، بىرىنچى تۈردىكىلەر، بىرمۇنچە ئىشنى ئۆزى مۇستەقىل قىلىدىغانلار؛ ئىككىنچى تۈردىكىلەر، بىر تۈركۈم ئادەمنى باشلاپ بىر ئىشنى قىلىدىغانلار؛ ئۈچىنچى تۈردىكىلەر، ئىستراتېگىيە بەلگىلەپ، قوشۇن باشلاپ چوڭ ئىشلارنى قىلىدىغان باشقۇرغۇچىلار. لىيۇ چۈهنجى مۇنداق دەيدۇ: «ليەنشىياڭ باشقۇرغۇچىلارنى ئەرەب رەقىمىدىكى 1 گە ئوخشتىدۇ، مۇشۇ بىرگە بىر 0 قوشۇلسا، ئۇ 10 بولىدۇ، ئىگەر ئۇنىڭغا ئىككى 00 قوشۇلسا 100 بولىدۇ، ئۈچ نۆل قوشۇلسا 1000 بولىدۇ.....ئۇلار كارخانا تەرەققىياتىدىكى ھەققىي ھەرىكەتلىەندۈرگۈچ كۈچ، شىركەتنى ياخشى باشقۇرغۇشتىكى ھالقىلىق ئادەملەر.»

ئەمەلىيەتتە، لىيۇ چۈهنجى خېلى بۇرۇنلا «ئادەمنى ئاساس قىلىش» تەك كارخانا قىممەت قارىشىغا ئەھمىيەت بەرگەن. مەسىلەن: «ليەنشىياڭ» شىركىتى قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلەدە،

لىيۇ چۈهنجى قايتا - قايتا تەكلىپ قىلىش ھەم كۈچلۈك دەۋەت قىلىش ئارقىلىق «ليەنشىياڭ»دىكى «كۈچلۈك ئايال» ما شۆجىڭنى «ليەنشىياڭ»غا ئەكىرگەن. 1990 - يىلىدىن باشلاپ، «ليەنشىياڭ» تۈرلۈك ئۇسۇللار ئارقىلىق ياشلارنى مۇھىم ئورۇنلارغا قويغان.

كارخانىدىكى يادولۇق تاييانچىلار ھەرگىزىمۇ كەسپىي باشقۇرغۇچىلار بازىرىدىن خالىغانچە تاللىۋېلىنىغانلار بولماستىن، بىلکى كۆڭۈل قويۇپ تەربىيەلەش ئارقىلىق بارلىققا كەلگەن. مەسىلەن: يالى يۈهنجىڭ، جۇ لىنىن قاتارلىقلار «ليەنشىياڭ» شىركىتى ئۆزى تەربىيەلەپ چىققان ئىختىسالىقلار.

1992 - يىلى لىيۇ چۈهنجى يىلىلىق خۇلاسە يىغىنىدا مۇنداق

دەيدۇ: «ئۇچقاندەك ئۆرلەش كۆپ جەھەتتىن كەسىپتە كەڭ
كۆلەملىك تەرەققىي قىلىش بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋۇال ئېھتىياجلىق
بوليدىغىنى پۇل بولماستىن، بەلكى ئادەم، يەنى بىزنىڭ تايانچ
قوشۇنمىز. ئۇچۇرلاشتۇرۇش مىنىستىرلىقىدىن زېڭ مۇئاۇن
مىنىستىر بىزنىڭ شىركەتنى ئېكسكۈرسىيە قىلغان چاغدا لى
باش دىرىپكتورغا: «سلىرچە ئۇچۇرلاشتۇرۇش مىنىستىرلىقىنىڭ
قايسى ئىدارىسى سىلىرگە ماس كەلگۈدەك، بولۇپمۇ زىيان
تارتىۋاتقان ئىدارە، سلىر ئۇنى قوشۇۋېلىڭلار، (ليەنشىياڭ،نىڭ
ۋېۋىسکىسىنى ئاسساڭلارمۇ، ئاسماڭلارمۇ مەيلى، قانداقلا
قىلسائىلار مەيلى، ئۇنى سلىر قوشۇۋېلىڭلار!) دېگەندى. ئەمما
بىز ھېچقانداق ئىپادە بىلدۈرمىدۇق، چۈنكى بىزدە ئادەم يوق،
بولۇپمۇ قوشۇنغا يېتەكچىلىك قىلىدىغان تايانچ خادىم يوق...
ئۇنىڭدىن باشقا خىينەن، جۇجىاڭ دېلىتىسى بەلبىغىغا مەبلەغ
سېلىشتا، بىزدە تەجربىلىك ئادەم بولمىسا ئىش قىلغىلى
بولمايدۇ. شۇڭا، قوشۇننى ياخشى تەربىيەلەش بىزنىڭ غەلبە
قىلىشىمىزنىڭ تۈپكى كاپالىتى.»

1995 - يىلىغا كەلگەندە، «ليەنشىياڭ» گۇرۇھى «ئادەمنى
ئاساس قىلىش» ئىدىيەسىگە مىسى كۆرۈلمىگەن دەرىجىدە
ئەھمىيەت بەردى، ئۇدا تۆت قارار كادىرلارنى تەربىيەلەش كۆرسى
ئاچتى ۋە ئايدا بىر قارار خادىمлارنى تەربىيەلدى.

«ليەنشىياڭ» يەنە ئىختىساللىقلار تەرەققىياتىغا كاپالەتلىك
قىلىدىغان بىر يۈرۈش تۈزۈملەرنى بېكىتتى: ئىش ھەققى
جەھەتتە، رىقاپەتلىك ئىش ھەققى ئارقىلىق خادىمлارنىڭ شۇ
ئايلىق مەسئۇلىيىتى ۋە تۆھپىسىنى، يىللېق مۇكاباپات فوندى
ئارقىلىق خادىمлارنىڭ يىللېق نەتىجىسىنى گەۋدەندۈردى؛
پاراۋانلىق جەھەتتە، ياشانغانلار كۆتۈنۈش سۈغۇرتىسى، داۋالىنىش
سۈغۇرتىسى، تۈرالغۇ جامائەت فوندى قاتارلىق سىياسەتلەر

نۇرغۇن خادىمنىڭ ئەندىشىسىنى ھەل قىلدى.

لىۇ چۈەنجىنىڭ ئىز باسارى يالىڭ يۈەنچىڭ ئۇنىڭ «شركەت باشقۇرۇش ئادەم باشقۇرۇش دېمەكتۇر» دېگەن ئىدىيەسىگە ۋارسلق قىلىپ، ئىختىساللىقلار ئىستراتپىگىيەسىنى «ليەنشياڭ» گۇرۇھىنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش ئىستراتپىگىيەسىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسىمى قىلدى. شۇڭا، ئادەم كۈچى بايلىقى بۆلۈمى «ليەنشياڭ» گۇرۇھىنىڭ ئەڭ مۇھىم ئادەم كۈچى ئايلىنىپ، مەخسۇس ئادەم كۈچى بايلىقى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئادەملەر بارغانسىرى كۆپەيدى. يېڭى «ليەنشياڭ» ئادەم كۈچى بايلىقىنى تەڭشەپ، خادىملارنى ئۆزىنىڭ خىزمەت مەزمۇنىنى بېيتىشقا، خىزمەتتە يېڭىلىق يارىتىش ئاكتسىپلىقى ۋە جانلىقلقىنى كۈچەيتىشكە ئىلها ملاندۇردى، تەربىيەلەش سىستېمىسى ۋە ئىش ھەققى تۈزۈلمىسىنىڭ ھەممىسىدە خادىملارنىڭ دەرىجىسىنى ئۆستۈرۈشنى قوللىدى.

«ليەنشياڭ» گۇرۇھىنىڭ ئىختىساللىقلارنى تەربىيەلەش پىلانى يېڭى خادىملار شرکەتكە كىرگەندىن باشلاپ ئىجرا قىلىنىپ، خادىملارنى كارخانا مەدەنىيەتى، كەسپىي ئىقتىدار، ئالاقە ئىقتىدارى، باشقۇرۇش ئىقتىدارى قاتارلىق كۆپ جەھەتنى تەربىيەلەدى. ئومۇملاشتۇرغاندا، «ليەنشياڭ» گۇرۇھىنىڭ «ئادەمنى ئاساس قىلىش» ئىدىيەسى خادىملاр مەركەز، قەيەردە خادىم بولسا، شۇ يەردە تەربىيەلەشتىن ئىبارەت.

ھېكمەت:

«كارخانا ئادەم دېگەنلىكتۇر» بىزنىڭ ئىختىساللىقلارنىڭ مۇھىملىقىغا بولغان ئاساسىي كۆز قاراشىمىز، كارخانىنىڭ گۈللەنىشى بىلەن خارابلىشىشى ئادەمگە باغلۇق، كارخانىدا ئىختىساللىقلار بولىدىكەن، تەرەققىياتى كاپالەتكە ئىگە بولىدۇ.

«ئادەمنى ئاساس قىلىش» پىرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش ئۈچۈن، «كارخانا ئادەم دېمەكتۇر، كارخانا ئادەمگە تايىنىدۇ، كارخانا ئادەملەر ئۈچۈن، كارخانا ئادەملەرنى ئىجادچانلىققا يېتەكلىھىدۇ» دىيدىغان ئىدىيەنى تۇرغۇزۇش كېرەك.

«كارخانىدا ئادەمنى ئاساس قىلىش» ھازىرقى زامان باشقۇرۇش كۆزقارىشىنىڭ زىچ مەركەزلىھىشتۇرۇلۇشى ھېسابلىنىدۇ. ئىختىساللىقلار ھەرقانداق بىر كارخانىغا نسبىتەن قىممەتلىك بایلىق. ئىختىساللىقلارنىڭ قىممىتى ئىجاد قىلىشتا، كىمde ئىختىساللىقلار بولسا، شۇ تەرەققىيات ئەۋزەللىكىگە ئىگە بولىدۇ. كارخانىدا مۇشۇنداق ئەۋزەللىك بولىدىكەن، كۇنىسپىرى كەسکىنلىشىۋاتقان رىقابىتتە مەغلۇپ بولماي تەرەققىي قىلىدۇ.

ئىختىساللىقلارنى تەربىيەلەش ئەڭ مۇھىم

خىلتون تەكتىلەپ مۇنداق دەيدۇ: مېھمانساراينى باشقۇرۇش جەھەتتە، ئىختىساللىقلار بولمىسا باشقۇرۇش ۋە مۇلازىمەت ئۇنۇمىنى ئاشۇرۇش مۇمكىن ئەمەس، شۇڭا ئىختىساللىقلارنى يېتىشتۈرۈش ۋە تەربىيەلەش جەھەتتە، خىلتوننىڭ مۇۋەپەققىيەتلىك بولغان بىر يۈرۈش باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى بار.

«خىلتون» خەلقئارالاشقان پىشىپ يېتىلگەن مېھمانساري زەنجىرسىمان شىركىتى بولۇش سۈپىتى بىلەن تىجارت ۋە باشقۇرۇش جەھەتتە تەربىيەلەشكە ئەرزىيدىغان نۇرغۇن تەربىي بار. ئەتراپلىق ۋە ئەلا مۇلازىمەتى، قاتىقى، ئەمما ئۇنۇملىك باشقۇرۇشى ۋە دەرىجىدىن تاشقىرى ئىقتىسادىي ئۇنۇمى بىلەن خەلقئارا زەنجىرسىمان كەسىپداشلىرى ئىچىدە داڭقى چىقارغان. ئۇنىڭ مۇشۇنداق داڭقى چىقىرىشى ھەم بۇ نامىنى ئىزچىل ساقلاپ

کېلىشىنى ئۇنىڭ ئختىسسالىقلارنى يېتىشتۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىشتەك ئىدىيەسىدىن ئاييرىپ قارىغىلى بولمايدۇ.

خىلتۇن خەلقئارا مېھمانساراي شىركىتىنىڭ شۇغۇللىنىدېغىنى ئادەتتىكى ئاپتوموبىل مېھمانخانىسى بولماستىن، دۇنيادىكى داڭلىق شەھەرلەردىكى ئالىي مېھمانخانىلار، خىلتۇن دۇنياۋى زەنجىرسىمان مېھمانخانا شىركىتى بولۇش سۈپىتى بىلەن، ئۆلچەملىشىگەن باشقۇرۇشنىڭ پۇتكۈل سىستېمىنىڭ ئۆلچىمى ۋە نامىنى ناھايىتى تېزلىكتە تۆۋەنلىتىۋېتىغانلىقنى بەش قولدهك بىلىدۇ. بۇ شىركەتنىڭ باش درېكتورى ستاند كۇرتىس مۇنداق دەيدۇ: «بىز ئاشۇ قاتىققەشىقلەندۈرۈلگەن ۋە بىر يۈرۈش ئىگىلىك باشقۇرۇش ئۇسۇللەرى ۋە تەرتىپلىرىنى پىشىق ئىگىلىگەن ئادەمگە تايىنپ، بارلىق خىلتۇن مېھمانخانىسى ۋېۋسىكىسىنى ئاسقان مېھمانخانىلارنى ھۆددىگە ئالىمىز ۋە باشقۇرۇشقا يېتەكچىلىك قىلىمیز». شۇڭا، ئۇلار تۆۋەندىكىدەك تەدبىرلەرنى قوللانغان:

بىرىنچى، شىركەتنىڭ ئۆزىنىڭ تەربىيەلەش ئاپپاراتلىرى ئارقىلىق ئالىي دەرجىلىك باشقۇرغۇچىلارنى تەربىيەلەيدۇ. شىركەتنىڭ ئىككى چوڭ باشقۇرۇش ئاپپاراتى بولۇپ، بىرى، ئېلىزابىت مونترال ئايال پادشاھ مېھمانخانىسىدىكى كەسپىي ئۆزلەشتۈرۈش ئىنسىتىتۇتى، يەنە بىرى شۇپتىسارىيەنىڭ باسېلىدىكى ياخروپا تەربىيەلەش مەركىزى.

ئىككىنچى، شىركەتنىڭ ئىنتايىن چوڭ ئختىسسالىقلار ئامېرى بار. شىركەتتە 60 نەچە دۆلەتتىكى 3000 دن كۆپ ھالقىلىق ئادەمنىڭ تىز مىلىكى بولۇپ، ئۇلار دۇنيانىڭ ھەرقايىسى جايىلىرىدىكى «خىلتۇن» مېھمانسارىيىدا ئىشلەيدۇ. شىركەت ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۆزاقتىن بۇيانقى ئىپادىسى، خىزمەت

ئىستاژى، سالاھىيىتى ۋە ئۇلارنىڭ خىزمىتىگە بېرىلگەن باھا خاتىرسى ھەم ئۇلارنىڭ خىزمىتىنى يۆتكەشكە قوشۇلىدىغان ياكى قوشۇلمايىدىغانلىقىغا ئائىت ئۈچۈر قاتارلىقلارنى پىشىق بىلىدۇ. بۇ خىلتۇننىڭ قىممەتلىك بايلىقى، شۇنداقلا تەرەققىياتىنىڭ ئاساسى.

ھەربىر خىلتۇن خەلقئارا مېھمانساريي قۇرۇلۇشىدا ئىش باشلانغاندا، باشقۇرغۇچى خادىمлارنى، خىزمەتچى خادىمлارنى تەربىيەلەشنى باشلايدۇ. مېھمانخانا تىجارەت باشلىغاندا، باش شركەت ئىختىساللىقلار ئامېرىدىن تاللىغان خادىمлاردىن باشقۇرغۇچىلار گۈزۈپسى تەشكىللەپ، مېھمانخانا جايلاشقان رايونلۇق باش دىرىپكتورنىڭ رەھبەرلىكىدە يېڭى مېھمانخانىنىڭ تىجارىتىگە يېتەكچىلىك قىلىدۇ.

ئۈچىنجىچى، كەسپىي نازارەتچىلىكتە چىڭ تۇرىدۇ. شىركەت دۇنيانىڭ ھەرقايىسى جايلىرىدىكى مېھمانخانىلارنى رايونلار بويىچە بۆلەككە ئايىرىپ، بۆلەكلەر بويىچە باشقۇرىدۇ. بىر بۆلەكتىكى ھەرقايىسى مېھمانخانىلار ئارا بىرده كلىككە كاپالەتلەك قىلىش ئۈچۈن، رايون مۇئاۋىن باش دىرىپكتورى ۋە بۆلۈم مۇدىرىلىرى ھەرقايىسى مېھمانخانىلارنى سەييارە تەكشۈرىدۇ. باش ئىشتاتىكى خادىمлارنىڭ خىزمەت ۋاقتىنىڭ كۆپ قىسىمى سىرتتا سەييارە تەكشۈرۈش بىلەن ئۆتىدۇ، شىركەت باش دىرىپكتورنىنىڭ ئۈچتىن بىر قىسىم ۋاقتىمۇ سىرتتا سەييارە تەكشۈرۈش بىلەن ئۆتىدۇ، بۇنداق قىلغاندا مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا بايقاپلا قالماي، ھەرقايىسى مېھمانخانىلارنىڭ يۈقرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلىرىنىڭ سەۋىيەسى ۋە ئىقتىدارىنى ئىگلىگىلى بولىدۇ.

بۇنىڭدىن باشقا، خىزمەتچى خادىمлار قوشۇننىڭ ئاساسىي جەھەتتىن مۇقىم بولۇشىغا كاپالەتلەك قىلغىلى بولىدۇ. پۇتكۈل ئىش كۇتۇپ تۇرغانلارنىڭ ئېقىشچانلىقى كۈچلۈك ئەھۋالدا،

شرکەت بۇ جەھەتتە باشقىلاردىن ئالاھىدە پەرقىلىنىپ تۈرىدۇ.
چوڭ خىلتۇن هوقۇق يۈرگۈزگەن دەۋىردىن باشلاپ، «خىلتۇن»
شرىكتى «ئائىلە روھى» نى ئىزچىل ساقلاپ كەلگەن.

شرکەت رەھبەرلىرى بىلەن ھەرقايىسى مېھمانخانىلارنىڭ
دىرىپكتورلىرى ئۆزئارا بىلىشىدىغان بولۇپ، ئومۇمنىڭ ئىشىنى
بار مەسلىھەت بىلەن بىر تەرەپ قىلىدۇ. بۇ «يېقىن توغقانلار
كۆپپىيش» تەك چاتاقنى كەلتۈرۈپ چىقارسىمۇ، ئەمما شرکەت
بۇنى كۈنسىرى گۈللەنىپ تەرەققىي قىلىشتىكى مۇھىم
يۆلەكىنىڭ بىرى دەپ قارايدۇ.

شرکەت ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ پاراۋانلىقىغا ئالاھىدە
ئەھمىيەت بىرگەن، ھەرقايىسى مېھمانخانىلار ئىشچى -
خىزمەتچىلەر ئاشخانىسى تەسسىس قىلىپ، ئۇلارنى چۈشلۈك،
كەچلىك ۋە كېچلىك تاماق بىلەن ھەقسىز تەمىنلىگەن، ئىشچى
- خىزمەتچىلەرنى ھەقسىز داۋالىنىش پۇرستىگە
ئېرىشتۈرگەن، كېسىلخانىدا يېتىپ داۋالىنىش ياردەم پۇلى
بىرگەن. مېھمانخانىدا 15 يىلدىن ئارتۇق ئىشلىگەنلەر ياكى
شرکەت بەلگىلىگەن پېنىسييە يېشىغا توشقانلارغا خىزمەت
ئىستاڙىغا ئاساسەن تولۇقلىما مايىش تارقىتىپ، قوشۇنىڭ
ئاساسىي مۇقىملقىغا كاپالەتلىك قىلغان. ئۆز سىستېمىسى
ئىچىدىن يۈقرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلارنى تاللاش،
تەربىيەلەش ئۈسۈلىدا چىڭ تۈرۈپ، خادىملارنىڭ شرکەتكە
بولغان ساداقىتىنى كۈچەيتىپ، ئىختىسالىقلارنىڭ ئېقىپ
كېتىشىنى زور دەرجىدە ئازىيتقان.

ھېكمەت:

ئىختىسالىقلارنى تەربىيەلەش ۋە ئۇلاردىن پايدىلىنىش
شرکەتنىڭ ئىچكى قىسىدىكى ياخشى باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىگە

موهتاج. خىلتۇننىڭ ئىختىسالىقلارنى تەربىيەلىشى شىركەتكە نىسبەتنەن ئادەتتىن تاشقىرى ئىلهاام، ئەمەلىيەتتە ھەربىر شىركەتكە ئىختىسالىقلار ئامېرى بولىدۇ، شىركەت مەلۇم جەھەتتىكى ئىختىسالىق خادىمغا ئېھتىياجلىق بولغاندا، ئۆزىننىڭ ئىختىسالىقلار ئامېرىدىن ئاسانلا تاپالايدۇ.

خادىمлارنى تەربىيەلەپ باشقۇرغۇچىلارغا ئايالاندۇرۇش كېرەك

يوشۇرۇن ئىقتىدارغا ئىگە بىر مۇنەۋۇر خادىمنىڭ مۇنەۋۇر باشقۇرغۇچىغا ئايلىنىشدا بىر بۆلەك مۇساپە بار. «شېل» شىركىتى ئۈچ يىللېق «تەرەققىيات پىلانى»نى ئوتتۇرۇغا قويغان بولۇپ، شىركەت يېڭى قوبۇل قىلىنغان خادىمنىڭ دەسلەپكى ئۈچ يىلدا تېز تەرەققىي قىلىشىغا ياردەم بېرىدۇ.

بۇ «تەرەققىيات پىلانى»دا، غوجايىن خادىمغا ئىقتىدارنى ئۆستۈرۈش نىشانىنى بېكىتىپ بېرىدۇ ھەم نازارەتچىلىك ۋە يېتىكچىلىك قىلىدۇ. خادىم تەرەققىي قىلىشتا شىركەتنىڭ ياردىمىگە موهتاج بولغاندا، شىركەتكە خىراجەت ۋە ۋاقت بېرىش جەھەتتە ئىلتىماس سۇنسا بولىدۇ. شىركەت شەخسىنىڭ تەرەققىي قىلىشىنى قوللايدۇ، شىركەتنىڭ ئېھتىياجىغا بىرلەشتۈرگەن ئاساستا، خادىمنى چېنىقىدىغان نۇرغۇن ئىش ئورنى بىلەن تەمنىلەيدۇ. شىركەت خادىمنىڭ كەسپىي تەربىيەلىنىشىگە ئەممىيەت بېرىپ، ئاكىتىپلىق بىلەن قاراتىملىق حالدا تەربىيەلەيدۇ، بۆلۈم ھالقىغان تۈرلەرگە قاتنىشىش پۇرسىتى بېرىدۇ.

شىركەت يۇقىرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىغا ئايلىنىش يوشۇرۇن ئىقتىدارغا ئىگە خادىملارغا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلىدۇ ۋە ئۇلارنى تەربىيەلەيدۇ. شىركەت تەرەققىياتنى باھالاش مەركىزى

تەسىس قىلغان بولۇپ، خادىملار بۇ يەردە ھەرقايىسى جەھەتنىن كۈچەيتىش تەربىيەسى ئالىدۇ. مەسىلەن: خادىمغا ئەمەلىي تاكتىكلىق مەسىلىلەرنى تەھلىل قىلىشنى تاپشۇرىدۇ ياكى بىرلىكتە مۇلاھىزە قىلىدۇ، ياندا تۇرۇپ كۆزىتىۋاتقان ۋە يېتەكچىلىك قىلىۋاتقان شىركەتتىكى ئەڭ تەجربىلىك دىرىپكتورلار خادىمغا قايىسى جەھەتتە ياخشى قىلغانلىقى، قايىسى جەھەتتە يېتەرسىزلىك بارلىقى ھەققىدە قىممەتلەك تەكلىپ - پىكىرلەرنى بېرىدۇ، خادىمنىڭ ئەڭ ياخشى تەرەققىي قىلىشغا ياردەم بېرىدۇ.

كۆپ يىللاردىن بۇيان، «شېل» بىر تۈركۈم مۇنەۋەر باشقۇرغۇچىنى تەربىيەلەپ چىقتى. «شېل» شىركىتىنىڭ يېتىلگەن بۆلۈملەرى ئىچىدىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلىقنى ئۆزى تەربىيەلىگەن خادىملار ئۆستىگە ئالغان بولۇپ، باشقۇرغۇچىلار كومىتېتىنىڭ 40 پرسەنت ئەزاسىنى جۇڭگۈلۈقلار ئىگىلەيدۇ.

ھېكمەت:

بىز نۆۋەتتە رەھبەرلەرنى تەربىيەلەش ۋە رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىش توغرۇلۇق كۆپ سۆزلىگەن بىلەن، نۇرغۇن باشقۇرغۇچىلار ئەمەلىيەتتە تىل جەھەتتىكى غالىبىلار بولۇپ، ھەرىكەتتە يەنلا ئاجىزدۇر. شىركەتنىڭ رەھبەرلىك قاتىمىدىكىلەر دائىم خادىملارنى باشقۇرۇش ئىقتىدارى بويىچە تەربىيەلەش ۋە باشقۇرۇش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈشكە سەل قارايدۇ.

راندال ۋىتى «رەھبەرلىك ئىقتىدارىنىڭ كەلگۈسى تەرەققىياتى» دېگەن كىتابىدا: «هازىر يېڭى شىركەتلەر كۆپلەپ قۇرۇلۇۋاتىدۇ، شۇنداقلا شىركەتلەر كۆپلەپ تاقىلىۋاتىدۇ. بۇ

شۇنى چۈشەندۈرىدۇكى، شىركەت قۇرۇلغاندا، ئومۇمەن بىر ياخشى ئىجادچانلىق ۋە ئىدىيە بولىدۇ، ئەمما شىركەت سىجىل تەرەققىي قىلىش جەريانىدا، ئۆزۈكسىز يېڭىلىق يارىتىشقا، دەۋر بىلەن تەڭ ئىلگىرىلەشكە، ھەر خىل يېڭى ئىدىيەلەرنى قوبۇل قىلىشقا موهتاج. پەقەت شىركەتنىڭ يۇقىرى - تۆۋەن قاتلىمىدىكى بارلىق باشقۇرغۇچىلار بىلەن خادىملارنىڭ ھەممىسىنى باشقۇرغۇچى قىلىپ يېتىشتۈرگەندىلا، ئاندىن شىركەت مەڭگۇ تەرەققىي قىلىدۇ.

كارخانىنى باشقۇرغۇچىلار خادىملارنى ئەگەشكۈچى قىلىپ تەربىيەلەپ چىقماي، بەلكى باشقۇرغۇچى قىلىپ تەربىيەلەپ چىقىشى كېرەك. مۇشۇنداق قىلغاندىلا، شىركەت تېز تەرەققىي قىلىدۇ، رىقابەتچىلىرىنى ئارقىدا قالدۇردى.

ئىككىنچى باب

ئادەمنى ئاساس قىلىشنىڭ ھېسسىيات ئارقىلىق
باشقۇرۇش ئۇسۇلنى تەشەببۈس قىلىش كېرىدك

خادىملار شىركەتنى باقىدۇ

«چاڭجىاڭ» سارىيى لى جىاچىڭنىڭ تۇنجى سانائەت سارىيى،
ئۇنىڭ يەر - مۇلۇك كەسپىنىڭ ئۆلى، شۇنداقلا «سولىاۋ گۈل
شاھى» دېگەن نامغا ئېرىشكەن قەدىمكى جاي.

20 - ئەسىرنىڭ 70 - يىللەرىنىڭ ئاخىرى، لىن يەننى
ئېلان شىركىتىگە ئورۇن ئىجارىگە ئېلىش ئۇچۇن «چاڭجىاڭ»
سارىيىغا بېرىپ، لى جىاچىڭنىڭ يەنلا سولىاۋ گۈل
ئىشلەپلىقىنى كۆرىدۇ.

بۇ، سولىاۋ گۈلنىڭ ئاللىبۇرۇن ئۆتكەن
كەتكەن چاغ بولۇپ، پايدىسى يوق دېرىللىك ئىدى. «چاڭجىاڭ»
يەر - مۇلۇك كەسپىنىڭ ئەينى چاغدىكى پايدىسى كۆزگە
كۆرۈنەرىلىك بولۇپ، سولىاۋ گۈلنىڭ كىچىككىنە پايدىسى
«چاڭجىاڭ» ئوقەتچىلىكىگە نسبەتهن پايدىسىمۇ، زىيىنلىمۇ يوق
ئىش ھېسابلىناتتى.

لىن يەننى بۇ يەردە ئاز مىقداردا سولىاۋ گۈل
ئىشلەپچىقىرلىۋانقانلىقىنى كۆرۈپ ھەيران قالىدۇ. كېيىن
«چاڭجىاڭ» سارىيى ئىجارىگە بېرىلىدى، سولىاۋ گۈل زاۋۇتىمۇ
ئىشتىن توختايىدۇ. ئەمما پېشقەدەم خادىملار ساقلاپ قېلىنىپ،
سارايدىكى باشقۇرۇش خىزمىتى قاتارلىقلارغا ئورۇنلاشتۇرۇلىدۇ.

بەزىلەر لى جياچىڭ بىلەن پېشقەدەم خادىملارنى ئېلىپ
قالغانلىقى توغرىسىدا پاراڭلىشىپ:

— سز پېشقەدەم خادىملارغا بۇرۇنقىدەكلا ياخشى مۇئامىلە
قىلىدىڭز، ئۇلارنىڭ سىزنىڭ ھىممەت ۋە شاپائىتىڭىزدىن
مىننەتدار بولۇشى ئەجەبلىنەرلىك ئەمەس، — دەيدۇ.

لى جياچىڭ جاۋاب بېرىپ مۇنداق دەيدۇ:

— بىر كارخانا بىر چوڭ ئائىلىگە ئوخشايدۇ، ئۇلار
كارخانىنىڭ تۆھپىكارلىرى، مۇشۇنداق ئىززەت - ئىكرامغا
لايىق. ئۇلار ھازىر قېرىپ قالدى، ياش ئۇلاد بولۇش سۈپىتىمىز
بىلەن ئۇلارغا قاراش مەجبۇرىيىتىمىزنى ئادا قىلىشىمىز
كېرەك.

بەزىلەر تەسىرلىنىپ مۇنداق دەيدۇ:

— لى ئەپەندى سىزنىڭ بۇ روهىڭىز تېپىلغۇسىزدۇر،
نورغۇن غوجايىن خادىملار قېرىسا ئىشتىن بوشتىۋېتىدۇ، ئەمما
سز ئۇلارغا ئوخشىمايسىز. پېشقەدەم خادىملار ئىلىگىرى سىزنىڭ
زاۋۇتىڭىزدا ئىشلەپ تىرىكچىلىك قىلغان، ھازىر زاۋۇت
تاقالدى، سز يەنلا ئۇلارنى ئۆز قويىنىڭىغا ئالدىڭىز.

بۇ ۋاقتىتا، لى جياچىڭ ئالدىراش چۈشەندۈرۈپ مۇنداق
دەيدۇ:

— ھەرگىز مۇنداق دېمەڭلەر، غوجايىن خادىملارنى باقتى
دېيىش كونا كارخانىلارنىڭ قارشى، خادىملار غوجايىنى باقتى،
شىركەتنى باقتى دېيىش توغرا.

«خادىملار غوجايىنى باقتى، شىركەتنى باقتى» دەيدىغان
قاراش ھەققىدە ھەربىر باشقۇرغۇچى چوڭقۇر ئويلىنىپ بېقىشى
كېرەك.

ئاده‌تىكى ئاده‌ملەر سودىگەرلەر پايدىنلا كۆزلىيەدۇ، پەقەت پۇل تاپسلا بولىدۇ، دەپ قارايىدۇ. سودىگەر ساخاۋەتچى ئەمەس، كارخانىنىڭ پايدا ئالالمىغاندا تاقلىشىنى بەك ئېبىلەپ كەتكىلى بولمايدۇ. ئەمما لى جىاچىڭ رەھىمىزلىك قىلىدىغان يەردە رەھىمدىلىك قىلىپ، كىشىنى هايانجا سالىدىغان بىر ئۈلگە ياراتتى.

ھېكمەت:

لى جىاچىڭنىڭ «خادىملار غوجايىنى باقىدۇ، شىركەتنى باقىدۇ» دەيدىغان قارىشى ھەقىقەتەن چوڭقۇر ئويلىنىشقا تېگىشلىك بولۇپ، بىزگە كۆپ مەنپەئەت قىلىدۇ.

بىر كارخانىنىڭ باش درېپكتورى خادىملارغا باشتىن - ئاخىر مۇشۇنداق ئىدىيەنى، يەنى ئىش ھەققىڭلارنى سەلەرگە شىركەت بەرگەن ئەمەس، سەلەر تىرىشىپ خىزمەت قىلىپ تاپقان پۇلۇڭلار بىلەن شىركەتنى بېقىۋاتىسىلەر، شىركەت سەلەرگە رەھىمەت ئېيتىسا توغرا بولىدۇ، دەيدىغان ئىدىيەنى سىڭدۇرۇشى كېرەك.

ئەمەلىيەتتە، خادىملارنىڭ جاپالىق ئەجىرى بولمىسا، ھەرقانچە قابلىيەتلىك غوجايىن بولسىمۇ «يالغۇز ئاتنىڭ چېڭى چىقماس» دېگەندەك نەتىجە يارتالمايدۇ. ئەكسىچە، كارخانا كۈچلۈك ئۇيۇشۇشچانلىققا ئىگە بولسا، خادىملار سەممىي ۋە ئىتتىپاق بولۇپ، غوجايىن ئۈچۈن كۈچ چىقارسا، بۇنداق كارخانىنىڭ ئىستىقبالى پارلاق بولىدۇ.

باش درېپكتورنىڭ نەزىرىدە كىچىك
ئىش بولمايدۇ

«گېنېرال» ئېلېكترون شىركىتى ئاساسىي قاتلامدىكى

خادىملارنى ھېسسىيات ئارقىلىق باشقۇرۇشقا ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدىغان بولۇپ، سابق باش دىرىپكتور سىتون كىچىك ئىشلار ئارقىلىق خادىملارنى تەسىرلەندۈرۈشكە ئىنتايىن ماھىر.

1980 - يىلى 1 - ئايدا، ئامېرىكا فرانسىسکوودىكى بىر دوختۇرخانىنىڭ ئايرىپ داۋالاش كېسەلخانىنىڭ سىرتىدا بىر ساغلام، تېتىك، ئاۋازى ياكىراق بۇۋاي سېسترادىن تولغاڭ كېسىلى بىلەن كېسەلخانىدا داۋالىنىۋاتقان ئايالىنى يوقلاپ چىقىشىغا رۇخسەت قىلىشىنى تەلەپ قىلىپ چىڭ تۇرۇۋالىدۇ. ئەمما سېسترا قائىدە - تۈزۈمگە ئەمەل قىلىپ يوقلاشقا يول قويىمайдۇ.

بۇ سېسترا ھەقىقەتەن «غوجا ئاكىسىنى تونۇمایدۇ»، ئاددىي - ساددا كىيىنگەن بۇ بۇۋايىنىڭ «گېنېرال» ئېلىپكتىرون شىركىتىنىڭ باش دىرىپكتورى — دونيا ئېلىپكتىرون ساھەسىدىكى نوپۇزلۇق ژۇرنال — ئامېرىكا «تېلىگراف» ئايلىق ژۇرنىلى باھالاپ چىققان «دونيادىكى ئەڭ مۇنەۋەر ئىگىلىك باشقۇرغۇچى» دونيا كارخانا گىغاناتى سىتون ئىكەنلىكىنى ئۆيلاپ باقمайдۇ. سېسترامۇ سىتون يوقلىماقچى بولغان ئايالىنىڭ ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر بولماستىن، بىلكى كالغۇرنىيە ئىشتاتىدىكى ساتقۇچى خاسسانىنىڭ خوتۇنى ئىكەنلىكىنى بلەمەيدۇ - دە!

خاسسان كېيىن بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ قاتتىق هايانلىنىدۇ ھەمە كۈنىگە 16 سائەتتىن ئىشلەپ سىتوننىڭ غەمخۇرلۇق قىلغىنىغا مىننەتدارلىقىنى بىلدۈرىدۇ، نەتىجىدە شىركەتنىڭ كالغۇرنىيە ئىشتاتىدىكى سېتىش مىقدارى بىرىنچى پەسىلەدە پۇتۇن ئامېرىكىدىكى ھەرقايىسى رايونلار ئىچىدە بىرىنچى ئورۇنغا ئۆتىدۇ. بۇ خىل ئاساسىي قاتلامانى ھېسسىيات ئارقىلىق باشقۇرۇش ئۇسۇلى گېنېرال ئېلىپكتىرون شىركىتى كەسپىنىڭ كۈنسېرى راۋاجلىنىشىغا تۇرتكە بولىدۇ.

ھېكمەت:

تۈزۈملەشكەن باشقۇرۇشتا باشقۇرۇشنىڭ ئاقىلانە بولۇشىنى تەكتەپلا قالماستىن، ئادەمنىڭ ھېسسىياتنىمۇ باشقۇرۇش كېرىدەك. گېنېرال ئېلىكىتىرون شرکىتىنىڭ باشقۇرۇش تەرىبىلىرى شۇنى بىلدۈردىكى، ھېسسىيات ئارقىلىق باشقۇرۇش ئۇسۇلى خادىملار بىلەن كارخانا ئوتتۇرسىدا ئۆزئارا چۈشىنىشنى كۈچەيتىدۇ، شۇنداقلا ئەمگەك ئۇنۇمدارلىقىنى ئاشۇرۇشىقىمۇ تۇرتىكە بولىدۇ. بۇ شرکەت ھېسسىيات ئارقىلىق باشقۇرۇش خادىملارنىڭ پىسخىكىسىنى چۈشىنىش، خادىملاراردا كارخانا چوڭ ئائىلەم دەيدىغان كەپىمياتنى يېتىلدۈرۈش، دېمۆكرا提ىك بولۇش، خادىملار بىرىنچى دەيدىغان ئىدىيەدە چىڭ تۇرۇش دېگەنلىرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ، دەپ قارايادۇ.

ھېسسىيات ئارقىلىق باشقۇرۇش باشقۇرۇشتىكى بىر تۈرلۈك مۇھىم مەزمۇن، خادىملارنى ھۆرمەتلىش، خادىملارغا كۆڭۈل بۆلۈش ئادەم كۈچى بايلىقىنى ئېچىش ۋە باشقۇرۇشنى ياخشى قىلىشنىڭ ئالدىنىقى شهرتى ۋە ئاساسى.

چوڭ ئوت ئاپتى ياراتقان مۆجىزه

1993 - يىلى، ئىقتىصادىي كىرىزس ئامېرىكىغا زور زەربە بولىدۇ، پۇتون مەملىكەتنى جىددىيچىلىك قاپلايدۇ. بۇ ۋاقتتا، ئامېرىكا كالىفورنىيە ئىشتاتىدىكى خاررسون توقۇمچىلىق شرکىتىمۇ بۇ خىل زەربىگە ئۈچرایادۇ. تېخىمۇ ئەپسۇسلىنارلىقى شۇكى، «كۆتۈرەلمىسىڭ ساڭىلىتىۋال» دېگەندەك بۇ شرکەتكە ئوت كېتىپ، شرکەتنىڭ كۆپ قىسىم مال - مۇلكى ئوت ئاپتىدە كۈلگە ئايلىنىدۇ. شۇنىڭ بىلەن شرکەتنىڭ 3000 دىن ئارتۇق خادىمى ئۆيىگە قايتىپ،

چۈشكۈنلۈك ئىلىكىدە شىركەتنىڭ ۋېران بولغانلىق خۇتىرىنى
ۋە ئىشىزلىق بورىنىنىڭ كېلىشىنى كۈتۈشكە مەجبۇر بولىدۇ.
كىم بىلسۇن، خادىملار ئۈمىدىسىزلىككە تولغان ئۆزۈق
كۈتۈشتىن كېيىن، ئويلىمىغان يەردىن شىركەتنىڭ باش
دېرىپكتورى ئارون بوسچىنىڭ ھەربىر خادىمغا بىر ئايلىق مائاش
بېرىدىغانلىقى ھەققىدىكى خېتىنى تاپشۇرۇۋالىدۇ. مۇشۇنداق
قىيىن ئەھۋالدا، خادىملار شىركەتنىڭ ئۆزلىرىگە مائاش
بېرىدىغانلىقى ھەققىدە ئۇچۇرنى ئاكىلاپ قاتتىق تەسىرىلىنىدۇ.
خۇشال بولغان خادىملار ئارقا - ئارقىدىن ئارون بوسچقا تېلىفون
بېرىپ مىنندىدارلىقىنى بىلدۈرىدۇ.

بىر ئايىدىن كېيىن، خادىملار كېلەر ئايلىق تۈرمۇش
خىراجىتىنى قانداق قىلىشنى بىلەلمى تۈرغان ۋاقتىتا، ئۇلار
يەنە باش دېرىپكتورنىنىڭ ئىككىنچى پارچە خېتىنى تاپشۇرۇۋالىدۇ،
خەتتە شىركەتنىڭ خادىملارغا يەنە بىر ئايلىق مائاش
بېرىدىغانلىقى ئېيتىلىدۇ. خادىملار بۇ تاسادىپپىلىق ۋە
خۇشاللىقتىن تەسىرىلىنىپ كۆز يېشى قىلىشىدۇ.

نۇرغۇن ئادەم ئارون بوسچنى چۈشىنەلمىدۇ، ئۇنىڭ بىر
دۇستى تېلىفون بېرىپ ھېسسىياتقا تايىنىپ ئىش قىلماسلىق
ھەققىدە تەكلىپ بېرىدۇ ھەم سەننە سودا ئېڭى يوق ئىكەن، دەپ
تەتقىدلەيدۇ.

بۇ ۋاقتىتا ئىشىزلىق بورىنى پۇتۇن مەملىكەتنى قاپلاپ،
كىشىلەر تېرىكچىلىك غېمىغا پاتىدۇ. مۇشۇنداق ئەھۋالدا
خاررسون توقۇمىچىلىق شىركەتنىڭ خادىملەرنىڭ
يۇقىرىقىدەك غەمخورلۇققا ئېرىشى ئۇلارنى قاتتىق
تەسىرلەندۈرىدۇ. ئىككىنچى كۇنى بۇ خادىملار «تامىچە سۇ
بىرگۈچىگە بۇلاق بولۇپ جاۋاب قايتۇرۇش» تەك كەيپپىياتتا
ئۆزلۈكىدىن تەشكىللەنىپ شىركەتكە بېرىپ تاشلاندۇقلارنى بىر

تەرەپ قىلىپ، ئۈسکۈنىلىرىنى تازىلايدۇ، بىزى خادىملار تەشەببۇسكارلىق بىلەن بىرىنچى پەسىلدە ئۆكسۈپ قالغان مال مەنبىسى بىلەن ئالاقىلىشىدۇ. خادىملاр بارلىق ياخشى ئاماللارنى قوللىنىپ، كېچە - كۈندۈز دەم ئالماي تىرىشىپ ئىشلەپ، ئۆزلىرىنى شىركەتنىڭ غوجايىنى دەپ بىلىپ، بىر كۈندە ئىككى كۈنلۈك ئىشنى قىلىدۇ.

ئۈچ ئايدىن كېيىن مۆجىزه يۈز بېرىپ شىركەت قايتىدىن ئىشقا كىرىشىدۇ. شۇنداق قىلىپ بۇ توقۇمىچىلىق شىركىتى ناھايىتى تېزلا ئۆلۈم گىردا بىدىن قايتىپ كېلىدۇ. بۇگۈنكى كۈندە، خاررسون شىركىتى ئامېرىكا توقۇمىچىلىق كەسپىدىكى باشلامچىغا، ئامېرىكىدىكى ئەڭ چوڭ توقۇمىچىلىق شىركىتىگە ئايلىنىدۇ، تارماق ئاپپاراتلىرى 50 نەچچە دۆلەت ۋە رايونغا تارقىلىدۇ.

ئەگەر دەسلەپكى مەزگىلە ئارون بوسج خادىملارغا كۆيۈنمىگەن، ئۇلارغا ياخشى مۇئامىلە قىلىمغان، ھەر جايدا ئۇلارنى ئويلىمىغان بولسا، خەتمەر ئىچىدە ھاياتلىق يولى تاپالمىغان، زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرەلمىگەن بولاتتى.

ھېكمەت:

ئۆزىنىڭ خادىملىرىنى ياخشى كۆرۈش باشقۇرغۇچىنىڭ ئىقتىدارى. باشقۇرغۇچىنىڭ ياخشى كۆرۈشىگە ئېرىشكەن خادىم باشقۇرغۇچىنىڭ سەممىيەتىدىن تەسىرلىنىپ، ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق كارخانىنى قوللايدۇ.

فېرانسييەلىك كارخانىچىلار ئارىسىدا مۇنداق بىر ھېكمەت بار: «خادىملارنى ياخشى كۆرەيلى! ئۇلار يۈز ھەسىلەپ شىركەتنى ياخشى كۆرىدۇ!» باشقۇرۇش ئىلمىدىكى بۇ يېڭى قاراش بارغانسېرى كىشىلەرگە چوڭقۇر تەسىر قىلماقتا. بۇ خىل

باشقۇرۇش كۆزقارىشىنى بارغانسىرى نۇرغۇن كارخانى باشقۇرۇغۇچى قوبۇل قىلماقتا. ئەمەلىيەتتە ئۇلار خادىملارغا كۆڭۈل بولۇشكە ھېچنېمىنىڭ توغرا كەلمەيدىغانلىقى، خادىملارنى ياخشى كۆرۈش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ئاكىتىپلىقىنى قوزغاب، خىزمەت ئۇنۇمىنى ئۆس்டۈرگىلى بولىدىغانلىقىنى چۈشەنمەكتە. قول ئاستىدىكى خادىملارغا كۆڭۈل بولۇشنى بىلىدىغان بىر باشقۇرۇغۇچىنىڭ كارخانىسى ھەقىقەتەن مۇۋەپپەقىيەتكە يۈزلىنىدۇ.

خادىملارنىڭ خوتۇنلىرىنىڭ كۆڭلىنى ئۇتۇش كېرەك

خادىملارنى ئىلها ملاندۇرۇش ئۈچۈن، يايپونىيە ماكدونالد تېز تاماقخانىسى مۇنداق بىر يېڭىلىقنى يولغا قويىدۇ: خادىمغا تۇغۇلغان كۇنى بىر كۈنلۈك دەم ئېلىش بېرىش، ھەربىر خادىمنى تۇغۇلغان كۇنىنى ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىرلىكتە تەبرىكلەش پۇرسىتىگە ئىنگە قىلىدۇ. ماكدونالدىكى خادىملار ئۈچۈن ئېيتقاندا، تۇغۇلغان كۇنى خۇشاللىق كۈن، شۇنداقلا دەم ئېلىش كۇنى، خادىم تۇغۇلغان كۇنىنى ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىرلىكتە خۇشال ئۆتكۈزىدۇ، روھىي ئوزۇققا ئېرىشىدۇ، ئىككىنچى كۇنى يەنە تولۇپ تاشقان قىزغىنىلىق بىلەن خىزمەتكە كىرىشىپ كېتىدۇ.

ھەربىر خادىمنىڭ خوتۇنى تۇغۇلغان كۇنىدە دېن فۇجىتا ئەپەندى قائىدە - يوسۇن مۇلازىملىرىدىن ئەۋەتكەن بىر دەستە گۈل تاپشۇرۇۋالىدۇ. ئەمەلىيەتتە، بۇ بىر دەستە گۈل قىممەت بولمىسىمۇ، ئەمما خادىملارنىڭ خوتۇنلىرىغا ئالىمچە خۇشاللىق ئاتا قىلىدۇ. دېن فۇجىتا ئەپەندى دائىم «ئېرىم تۇغۇلغان

كۈنۈمنى ئۇنتۇپ قالغان يerde، باش دىرىپكتورنىڭ تۇغۇلغان كۈنۈمنى ئېسىدە ساقلاپ گۈل ئەۋەتىشىنى ئويلاپمۇ باقماپتىمەن» دەپ ئەۋەتكەن مىننەتدارلىق خېتى ياكى تېلىفونلارنى تاپشۇرۇۋالىدۇ.

ياپونىيە ماكدونالد تېز تاماقخانىسى بىرنهچە بايرامدىن باشقى، يەنە هەر بەش ئايىدا بىر قېتىم مۇكاپات تارقىتىدۇ، بۇ مۇكاپات پىرىنسىپ جەھەتنىن خادىمنىڭ ئۆزىگە بېرىلگەن بولماستىن، بەلكى خوتۇنىغا بېرىلىدۇ. شۇڭا خادىملار بۇ مۇكاپاتنى «خوتۇنلار مۇكاپاتى» دەپ ئاتايدۇ. نېمىشقا مۇشۇنداق قىلىدۇ؟ ئۇلارنىڭ قوللىشىغا ئېرىشىش ئۈچۈن، ئەلۋەتتە. ئۇلار خادىملارنىڭ خىزمەتنى ياخشى ئىشلىشىگە تۇرتىكە بولغۇچى ئەممەسمۇ؟!

شركەت خادىملارنىڭ خوتۇنلىرىغا مۇكاپات تارقىتىپ بېرىش بىلەن بىللە، «شركەتنىڭ بۇگۈنكىدەك پايدىغا ئېرىشىشى سىلەرنىڭ تەلىيىتلار، ئېرىڭلار شرкەتتە تىرىشىپ ئىشلەۋاتقان بولسىمۇ، ئەمما ئۇلار تىرىشچانلىقىنىڭ نەچە ئۇن پىرسەنتىنىڭ سىلەرنىڭ قوللىشىلار ئىكەنلىكىنى بىلەمەيدۇ، شۇڭا سىلەر بۇ مۇكاپاتنى ئېلىشقا ھەقلقى، ئېرىڭلارغا بەرمەڭلار!» دېگەن خەتنىمۇ بېرىدۇ. نېمىدىېگەن قالتسى! بۇنداق مۇكاپات ئەلۋەتتە ياخشى باهاغا ئېرىشىدۇ - دە!

شۇنداق، ئەرلەرنىڭ شرкەتتە ئىقتىدارنى تولۇق جارى قىلىدۇرۇپ تىرىشىپ ئىشلىشى ئاياللارنىڭ بارلىق ئائىلە ئىشلىرىنى ئۈستىگە ئالغانلىقىدىن بولىدۇ. شۇڭا، ئاياللار بۇ مۇكاپاتنى ئېلىشقا ھەقلقى.

بۇنىڭدىن باشقى، ياپونىيە ماكدونالد تېز تاماقخانىسى ھەر يىلى رېستوراندا بىر قېتىم كۆڭۈل ئېچىش پائالىيىتى ئۆتكۈزىدۇ، بۇ پائالىيەتكە توى قىلىپ بولغان بارلىق خادىملار

خوتۇنلىرىنى ئېلىپ بارىدۇ. پائالىيەتتە، مۇنھۇۋەر خادىملارنى تەقدىرلىگەندىن باشقا، باش دىرىجىتور دېن فۇجىتا خادىملارنىڭ خوتۇنلىرىغا تەنتەنلىك ھالدا مۇنداق دەيدۇ: «ھۆرمەتلىك خانىملار، سىلەرنىڭ ئەرلىرىڭلار شىركەتكە ناھايىتى زور توھپى قوشتى، مەن تۈرلۈك مۇكاباتلارنى بەردىم، مېنىڭ ھەرقايىسىڭلاردىن ئۆتۈنديغىنىم ئېرىڭلارنىڭ سالامەتلىكىگە كۆڭۈل بولسەڭلار! مەن ئەرلىرىڭلارنى ئالدىنىقى قاتاردىكى ئىختىساسلىق خادىم قىلىپ تەربىيەلەپ چىقىشنى ئۇمىد قىلىمەن، ئۇلارنىڭ ئارزۇسىنى رېئاللىققا ئايلاندۇرۇشغا ياردەم بېرىمەن. شۇنىڭ بىلەن بىلە، ئائىلەڭلەرنىڭ ئىناقلقى ئۇچۇن تېخىمۇ كۆپ جەھەتسىن، ئىنچىكىلىك بىلەن ئۇلارنىڭ سالامەتلىكىگە كۆڭۈل بولۇشكە ئامالسىزмەن، شۇڭا ئەرلىرىڭلارنىڭ سالامەتلىكىگە كۆڭۈل بولۇشتەك مۇھىم ۋەزپىنى سىلەرگە تاپشۇرۇدۇم.»

بۇ گەپلەرنى ئاڭلىغان قايىسبىر ئايال ھاياجانلۇمىسىن؟ بۇ خىل ھاياجانلىنىش بىر ئائىلە ئۇچۇن نېمىدىن دېرەك بېرىدۇ؟ روشەنكى، بۇ خىل ھېسسىيات دەسمایىسى خادىملارنى قوزغىتىش، ئۇيۇشتۇرۇش رولىنى يۈكىسىك دەرجىدە جارى قىلدۇرىدۇ.

ھېكىمەت:

«Хадىملارنىڭ خوتۇنلىرىنىڭ كۆڭلىنى ئۇتۇش»، «Хوتۇنلار مۇكاباتى»، تۇغۇلغان كۈنده گۈل سوۋغا قىلىشلارنىڭ ھەممىسى ئەمەلىيەتتە كىچىك ئىشلار بولسىمۇ، ئەمما بۇ كىچىك ئىشلار كىشىلىك ھاياتنى مېھىر - مۇھەببەت بىلەن بېزەيدۇ.

دېن فۇجىتانىڭ قائىدىسى: خادىملار ئۇچۇن ئازراق ھېسسىيات دەسمایىسى سېلىش ھەقىقەتەن ئەرزىيەدىغان ئىش،

ھېسسىيات دەسمایىسىغا مەبلغ كۆپ كەتمەيدۇ، ئەمما ئۇ خادىملارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغاش ئارقىلىق پەيدا قىلغان غايىت زور ئىجادكارلىقىنى باشقا ھېچقانداق دەسمایىه قىلالمايدۇ.

مۇنھۇۋەر باشقۇرغۇچى خادىملارغا ھېسسىيات دەسمایىسى سېلىشقا ماھىر كېلىدۇ. پەقەت ھېسسىيات دەسمایىسى ئارقىلىق خادىملارغا غوجايىننىڭ ئەھمىيەت بېرىشى ۋە كۆڭۈل بۆلۈشىگە ئېرىشكەنلىكىنى ھېس قىلدۇرغىلى بولىدۇ، بۇنىڭ بىلەن خادىملار بارلىق ئىقتىدارنى ئىشقا سېلىپ، يوشۇرۇن كۈچىنى تولۇق جارى قىلدۇرىدۇ.

خادىملارغا چاي تۇتۇش كېرەك

پاناسونىك ئەپەندى مۇنداق دەيدۇ: ھازىرقى زامان كارخانىلىرىنى باشقۇرۇشتا مۇنھۇۋەر رەھبەرلەر جۇڭگۈنىڭ قەدىمكى دەۋرىدىكى مۇنھۇۋەر سەركەردە چىرىكىلەرنى ئايىغانغا ئوخشاش ئۆزىنىڭ كادىر، خادىملارغىغا كۆڭۈل بۆلۈشى، ئۇلارغا «بىر ئىستاكان چاي قويۇپ بېرىش» روھى بىلەن كارخانىنى باشقۇرۇشى كېرەك.

كارخانا باشقۇرغۇچى ئاۋۇال خادىملارغا باراۋەر مۇئامىلە قىلىشى، ئۇلارنى ياللانما خادىم ئورنىدا كۆرمەسلىكى، ئۇلارنى يولداش، ياردەمچى ئورنىدا كۆرۈشى كېرەك. باشقۇرغۇچىلارنىڭ كەسپىي كادىرلاردىن، خادىملارنىڭ تىرىشچانلىقىدىن ئايىرلالمائىدۇ. چۈنكى، ھەرسىر نەتىجە كادىر، خادىملارنىڭ قان - تەرى بەدىلىگە كەلگەن.

پاناسونىك ئەپەندى مۇنداق دەيدۇ: «مەن خادىملارنىڭ بىر ياقىدىن باش، بىر يەڭىدىن قول چىقىرىپ نىشانغا قاراپ ئىلگىرىلەۋاتقانلىقىنى كۆرگۈنمدە ئىختىيار سىز چوڭقۇر ئويغا

چۆمىمن». شۇڭا، ئۇ «دېرىپكتور خادىملارغا چاي قۇيۇپ بېرىش» روهىنى تەشەببۈس قىلغان. پاناسونىك ئەپەندى مۇنداق قارايدۇ: «دېرىپكتور ئاممىدىن ئاييرلىمای، خادىملارنىڭ كەينىدىن ئىتتىرىپ، ئۇلارنى ئىلگىرىلىتىدىغان ئادەم بولۇشى كېرەك.» دېرىپكتوردا مۇشۇنداق كەمەر، مۇلايمىم قەلب بولىدىكەن، ۋەز بىپىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقىۋاتقان خادىملارنى كۆرسىۋ - دە، ھاياجان ئىلکىدە: «سىلەر بەك جاپا تارتىشلار، كېلىڭلار، بىر ئىستاكاندىن چاي ئىچىۋېلىڭلار!» دەيدۇ. پاناسونىك ئەپەندىنىڭ قارىشىچە، دېرىپكتور قول ئاستىدىكىلەرگە ئۆز قولى بىلەن چاي قۇيۇپ بەرمىسىمۇ، ئەمما سەممىيلىك بىلەن كۆڭلىنى ئىپادىلەيدىغان بولسا، چارچىغان خادىملار قايتىدىن كۈچ - قۇقۇقتىكە تولىدۇ، بۇنىڭ بىلەن خىزمەت ئۇنۇمىنى ئۆستۈرگىلى بولىدۇ.

پاناسونىك يەنە مۇنداق دەيدۇ: «شىركەتتە خادىم كۆپ بولغاچقا، ھەربىر خادىمغا مىننەتدارلىق بىلدۈرۈپ كەتكىلى بولمايدۇ، ئەمما كۆڭلەدە شۇنداق ئوي بولىدىكەن، دېمىگەن تەقدىردىمۇ ئەمەلىي ھەرىكىتمىزدە ئىپادىلىنىدۇ - دە، خادىملارغا تىسىر قىلىدۇ.» بۇ يەردە تەكتىلەنگىنى خادىملار بىلەن باراۋەر ئورۇندا تۇرۇش ۋە ئۇلارنى ھۆرمەتلەش روهىدىن ئىبارەت.

پاناسونىك خادىملارغا كۆڭلۈ بۆلگەن ۋە ئاسىرىغان ھەم بۇ ئارقىلىق خادىملاردا شىركەت ئۈچۈن غەيرەتكە كېلىدىغان جەڭگىۋار روهىنى ئۇرغۇتقان.

بىر كۇنى يېرىم كېچىدە، پاناسونىك بىر خادىمنىڭ ئۆيىگە تېلېفون بېرىدۇ، خادىم غوجايىننىڭ قانداق مۇھىم كۆرسەتمىسى باردو، دەپ ئوپلايدۇ. ئوپلىمىغان يەردىن پاناسونىك ئەپەندى مۇنداق دەيدۇ: «تۇيۇقسىزلا سېنىڭ ئاۋازىڭنى ئاڭلىغۇم كېلىپ

قالدى». ئەخلاققا ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدىغان ياپونىيە كارخانىسىدا، پاناسونىكىنىڭ بۇ گېپى خادىمنى ھېرإن قالدۇرىدۇ. پاناسونىك مۇشۇنداق سەممىيلىك بىلەن خادىملارغا كۆڭۈل بۆلۈدىغانلىقىنى ئىپادىلىگەن، ھەرقانداق ئادەم بۇنداق تېلىفوننى قوبۇل قىلغاندا ئەھمىيەت بېرىشكە ئېرىشكەندەك ھېس قىلىپ، پۇتون ۋۇجۇدى بىلەن شركەت ئۇچۇن ئىشلەشكە رازى بولىدۇ.

پاناسونىكىنىڭ خادىملارغا بۇنداق كۆڭۈل بۆلۈشى باشقىچە ئېيتقاندا، خادىملارنىڭ جان پىدالىق بىلەن ئاڭلىق خىزمەت قىلىشى بولۇپ، بۇنىڭ تۇرتىكىسىدە پاناسونىك ئېلىكتىر شرکىتى ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلىپ، پايدىسى ياپونىيە بويىچە بىرىنچى ئورۇندا تۇرىدىغان ياسىمىچىلىق گۈرۈھىغا، دۇنياۋى كارخانىغا ئايلىنىدۇ.

ھېكىمەت:

ھېسىيات ئارقىلىق باشقۇرۇشقا ماھىر بولۇشتەك قوزغىتىش سەنئىتى رەھبەر، خادىملار، خادىملارنى تەربىيەلەش، خادىملارغا كۆپرەك كۆڭۈل بۆلۈش ۋە گەمخورلۇق قىلىشتا ئۇنسىز تەسىر قىلىشتەك ئاجايىپ ئۇنۇمگە ئىنگە. كۇنىپىرى كۆچىيۋاتقان شركەتكە نىسبەتنەن كارخانىچى ساپ، توغرا نىيەتتە تىجارەت قىلىشى كېرەك. پاناسونىك شرکىتى توغرا كۆزقاراش، جانلىق قوزغىتىش ۋاستىسى ۋە كارخانىچى ئەمەلىي ئىشلەشتەك روھى بىلەن، ئەڭ ئاخىرى خادىملارنىڭ قەلبىدىكى روھى مایاكقا ئايلىنىدۇ ھەم شركەتمۇ ئۆزۈكىسىز تەرەققىي قىلىش پۇرسىتىگە ئېرىشىدۇ.

ئىجادىيەتنىڭ مۆجىزىسىگە ئىشىنىش كېرەك

نېفىت شاهى پائۇل گېتتى خادىملارنىڭ ئىشىنىچىسىگە ئېرىشىشكە ماھىر، سۇنداقلا قول ئاستىدىكىلەرگە ئىشىنىدۇغان ئادەم، بۇ ئۇنىڭ ئىگىلىك تىكىلەش تەرەققىياتنىڭ ئوڭۇشلىق بولۇشىنىڭ كاپالىتى ئىدى.

ئۇ ئىگىلىك تىكىلەن دەسلەپكى مەزگىللەر دە خادىملار بىلەن ئۆزئارا ئىشەنج قىلغان، ئەڭ ئاخىرىدا زور ئۇنۇمگە ئېرىشكەن مىساللار ناھايىتى كۆپ.

ئورمانلىق ئىچىدە بىر پارچە يەر بولۇپ، يەر ئىگىسى ئۇنى ئىجارىگە بېرىشكە قوشۇلىدۇ. نۇرغۇن نېفىت شىركىتى بۇ يەرنىڭ كۆلەمىنىڭ كىچىكلىكى، ئۇنىڭ ئۈستىگە يول ياساشنىڭ تەسىلىكىنى نەزەر دە تۇتۇپ ئىجارىگە ئېلىشتىن ۋاز كېچىدۇ. پائۇل گېتتى ۋە قول ئاستىدىكىلەر نەق مىيداننى كۆرگەندىن كېيىن بۇ يەردىن نېفت قازغىلى بولىدىغانلىقىغا جەزم قىلىدۇ.

پائۇل گېتتى بۇ يەرنىڭ ئىستىقبالى يوق دەپ قارايدۇ. چۈنكى، بىرىنچىدىن، ئۇ يەرنىڭ كۆلەمى بىر ئېغىز ئۆينىڭ كۆلەمىدىن كىچىك؛ ئىككىنچىدىن، بۇ يەرگە بارغىلى بولىدىغان كەڭلىكى 4 چىلا كېلىدىغان تار يول بولۇپ، يۈك ئاپتوموبىلىنى ھېيدەپ كىرگىلى بولمايدۇ؛ ئۇچىنچىدىن، بۇ يەرنىڭ كۆلەمى بەك كىچىك، ئادەتتىكى قېزىش ئۇسۇلى بىلەن قېزىشقا ماس كەلمەيدۇ.

شۇنىڭ بىلەن پائۇل گېتتى بۇ يەرنى ئىجارىگە ئېلىشتىن ۋاز كەچمەكچى بولىدۇ، ئەينى چاغدا خادىملارمۇ ئۇنىڭ بۇ قارىشىنى قوللايدۇ. پائۇل گېتتى كۆپ ئويلانغاندىن كېيىن،

خادىملار بىلەن مۇزاكىرە قىلىپ، ئۇلارنىڭ پىكىرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، بۇ يەرنى ئېچىشتىكى قىينچىلىقلارنى يەڭىلى بولىدىغان - بولمايدىغانلىقىغا بىر نېمە دېيىش نىيتىگە كېلىدۇ. خادىملار غوجايىتىنىڭ ئۆزلىرىگە بۇنچە ئىشەنگەنلىكىدىن ئىلها ماملىنىپ، ئەركىن - ئازادە مۇزاكىرە قىلىشىپ نۇرغۇن چارە - تەدبىرىنى ئوتتۇر بىغى قويىدۇ.

«مېنىڭچە بىر نومۇر كىچىك ئۈسکۈنە بىلەن قازاساق بولىدۇ» دەيدۇ ئەستايىدىل ئويلانغان بىر خادىم. پائۇل گېتتى بىر ئاز غەيرەتكە كېلىدۇ، ئۇ خادىمنىڭ پىكىرىنى قوللاپ: «كۆپچىلىك، ئەگەر سىلەر بىر نومۇر كىچىك ئۈسکۈننى لايىھەلەيدىغان ۋە ياسايدىغان ئادەمنى تاپالىساڭلار، شىركىتىمىز بۇ يەردەن نېفت قېزىش نىيتىدىن ۋاز كەچمەيدۇ، شۇبەمىسىزكى، بۇ يەردە يەنە بىر مەسىلە كېلىپچىقىدۇ، بىر نومۇر كىچىك قاتناش قورالىدىن قانداق پايدىلىنىش ئارقىلىق ئۇ يەردەكى نېفتىنى توشۇپ چىقىش كېرەك؟ كۆپچىلىك ئەقىل كۆرسىتىڭلار، ھېلى پىكىر بەرگەن خادىمنىڭ تەدبىرى ھەقىقەتەن ئورۇنلۇق» دەيدۇ.

پائۇل گېتتىنىڭ بۇ گەپلىرى خادىملارغا مەدەت بولۇپ، ئۇلار مەسىلىنى ھەل قىلىشقا كالا قاتۇردى. كۆپچىلىك نېفتلىكتە خىزمەت قىلىدىغان ئادەملەر بولغاچقا، نېفت قۇدۇقى قېزىشنىڭ ئۇسۇلى ۋە قىيىن نۇقتىلىرىنى بىلىدۇ، يەنە تۈرلۈك قىينچىلىقلارنى يېڭىش ئىقتىدار بىغى، نۇرغۇن تەجربى ۋە تەسراتقا ئىگە. شۇنىڭ بىلەن كۆپچىلىك بىر نومۇر كىچىك قۇدۇق قېزىش ئۈسکۈنسىدىن بىر نومۇر كىچىك تۆمۈري يول ۋە پويىز مەسىلىسىگىچە، يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن حالدا بۇ ئۈسکۈنە ۋە قاتناش قوراللىرىنى لايىھەلەش ۋە ياساشنىڭ كونكرىت

لایهەسىنى تۈزىدىغان ئادەم تېپىشىقچە بەس - بەستە پىكىر بايان قىلىپ، ئۆز كۆزقاراشلىرىنى ئوتتۇرغا قويىدۇ.

«تاما - تاما كۆل بولار» دېگەندەك، پائۇل گېتىنىڭ ئىلها مالاندۇرۇشى ۋە مەددەت بېرىشى بىلەن خادىملار ئورما نلىقتىكى مول نېفت زاپىسىغا ئىگە كىچىك نېفتلىكىنى ئېچىشىنىڭ ئۆسۈلىنى مۇۋەپپە قىيەتلەك تېپىپ چىقىدۇ. كۆپچىلىك كىچىك تېپىتىكى توْمۇري يول ۋە كىچىك تېپىتىكى ئۆسکۈنىلەر ئارقىلىق ئورما نلىقتىكى نېفتلىكىنى ئېچىشىنى قارار قىلىدۇ.

1927 - يىلى 2 - ئايىنىڭ 21 - كۈنى، گېتىتى نېفت شىركىتى ئاخىر ئۇ يەردە تۈنجى نېفت قۇدۇقىنى مۇۋەپپە قىيەتلەك قازىدۇ، كېيىن يەنە بىر نەچچە نېفت قۇدۇقى قازىدۇ، نەتىجىدە بۇ كىچىك نېفتلىكىنىڭ كۈندىلىك نېفت ئىشلەپچىقىرىش مىقدارى 17 مىڭ توڭغا يېتىدۇ. 1927 - يىلىدىن 1939 - يىلىغىچە پائۇل گېتىتى بۇ نېفتلىكتىن نەچچە مىليون ئامپيرика دوللىرى كىرىم قىلىدۇ.

ھېكمەت:

ئادەمنىڭ بارلىق ھەرىكتى ھېسسیاتنىڭ تەسىرىگە ئۇچرايدۇ. نۇرغۇن كارخانىنىڭ تەدبىر بەلگىلىگۈچىلىرى بۇ قائىدىنى بىلگەچكە، ئادەملەرنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇشتا ھېسسیاتنىڭ رولىغا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىدۇ. ئۇلار خادىملارغا ھەر جەھەتنىن كۆيۈنگەچكە، كۆپچىلىك شىركەتلىڭ تەدبىر بەلگىلىگۈچىلىرىگە ئىشىنىدۇ. باشقىچە ئېيتقاندا، كارخانا رەھىدىرى خادىملارغا ئىشىنىدىغانلىقىنى ھەرجايىدا ئىپادىلەپ تۇرىدۇ، كۆپچىلىكىنى خىزمەتنى دادىل ئىشلەشكە رىغبەتلىنىدۇرۇدۇ، بۇنداق كارخانىدا كۈچلۈك ئۇيۇشۇشچانلىق شەكىلىنىدۇ - دە، كۆڭۈلدىكىدەك نەتىجىلەر بارلىققا كېلىدۇ.

سەممىي غەمخورلۇق

غەربىي جەنۇب ئاۋىياتسىيە شىركىتىدە بىر خىل غەمخورلۇق مەدەنىيەتى بولۇپ، غەمخورلۇق تەشكىلىنىڭ يادولۇق قىممىت قارىشىغا ئايلانغان، خادىملار خاتالىق سادىر قىلىپ قويسا، باشقا خادىملار ئۇنىڭغا كەڭ قورساقلقى بىلەن مۇئامىلە قىلىدۇ، ھەربىر ئادەمنىڭ كەپپىياتىغا ئالاھىدە ئېتىبار بېرىدۇ. ئۇلار غەمخورلۇققا ئېرىشكۈچىنىڭ قەلبىدە مىننەتدارلىقىنى ساقلايدىغانلىقىغا، مەسئۇلىيەت تۈيغۈسىنىڭ تۈرتىكىسىدە، تېخىمۇ كۆپ مەسئۇلىيەتنى قانداق ئۈستىگە ئېلىشنى بىلىدىغانلىقىغا قاتىق ئىشىندىدۇ.

شىركەت مەسئۇلى باررېت بىر قېتىم مەلۇم ئورۇندىكى ئىشچان خادىمنى دائم ساياھەتچىلەرنىڭ ئەرز قىلىدىغانلىقى، ئەھۋالنىڭ بارغانسىرى ئېغىرلىشۇقاتانلىقىنى بايقايدۇ - دە، ئۇ خادىمنى ئىشخانىسىغا چاقرتىپ سۆھبەتلەشىدۇ. باررېت خادىمدىن: «ھەممە ئىش ياخشىدۇ؟ بىز بىزى خېرىدار لارنىڭ ئەرز خېتىنى تاپشۇرۇۋالدۇق، سىزنىڭ مۇلازىمىتىڭىز بۇرۇنقىدەك ياخشى بولماي قالدىمۇ - قانداق؟» دەپ سورايدۇ.

باررېتىنىڭ گېپى تۈگىشىگىلا بۇ ئايال خادىم ئازابلىق يىغلاپ كېتىدۇ ھەمدە ئۆزى نۆۋەتتە دۇچ كەلگەن قىيىنچىلىق ۋە ئۇڭۇشىزلىقلارنى سۆزلەپ بېرىدۇ. يېقىندا ئۇ ئېرى بىلەن ئاجرىشىپ كەتكەن بولۇپ، ئۈچ ياشلىق ئوغلىنىڭ ۋەسىلىك ھوقۇقىغا ئېرىشىش ئۈچۈن سوتقا ئەرز قىلغانلىقى، 1800 ئامېرىكا دوللىرى ئەرز قىلىش ھەققىگە قەرز بولۇپ قالغانلىقى ئايان بولىدۇ. بۇ ئىشلار ئۇنى ئازابلاپ روھى ۋە جىسمانىي

جەھەتتىن چارچىتىپ قويغاخقا، خېرىدارلارغا قوباللىق قىلىدىغان ئىشلار يۈز بەرگەندى.

بارربىت ئايالنىڭ گېپىنى ئەستايىدىل ئاڭلىغاندىن كېيىن، ئىشنىڭ يۈز بېرىش سەۋەبىنى بىلىپ، ئۇنىڭعا قىيىنچىلىقلارغا بەرداشلىق بېرىش ھەققىدە تەسەللى بېرىدى ھەمەدە ياردەم بېرىشنىڭ ئامالىنى قىلىدۇ.

بىرنەچە سائەتتىن كېيىن بۇ ئايال خادىم ئىچىگە 1800 ئامېرىكا دۆللىرى سېلىنغان بىر كونۋېرتى تاپشۇرۇۋالىدۇ، بۇ ئازغىنە پۇل بارربىتىنىڭ كۆڭلى بولۇپ، كونۋېرتقا خادىمنىڭ ئىسمىدىن باشقا ھېچقانداق خەت يېزىلىمىغاندى.

بارربىت خادىملار بىلەن بولغان ئۆزئارا ئالاقىدە سەممىمى غەمخورلۇقنى نامايان قىلىدۇ، خادىملارنىڭ تۈرمۇش ياكى خىزمەتكە يولۇققان قىيىنچىلىقلرىنى بىلگەن ھامان ئاۋۇال ئۇلارنىڭ كەپپىياتىغا كۆڭۈل بۆلىدۇ. بۇ ئايال خادىم غەربىي جەنۇب ئاۋىياسىيە شىركىتىنىڭ ئەڭ ساداقەتمەن خادىملەرنىڭ بىرىگە ئايلىنىدۇ، ئادەمنى تېخىمۇ خۇش قىلىدىغاننى ئۇ تېخىمۇ كۆپ مەسئۇلىيەتنى قانداق ئۇستىگە ئېلىشنى بىلىۋالىدۇ. ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «مەن يەنە قايىسى كارخانىلارنىڭ خادىملارغا ھەر ۋاقت غەمخورلۇق قىلىدىغانلىقى، ئۇلارنىڭ دەردد - ئەلىمىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلايدىغانلىقىنى بىلەمەيمەن». غەمخورلۇق ئۇنىڭ كىشىلىك ھاياتى ۋە خىزمەتىگە ھاياتى كۈچ ئاتا قىلىدۇ.

ھېكىمەت:

كوللىكتىپنىڭ ئىزالرى غەمخورلۇققا ئېرىشكەن ۋاقتىتا، كوللىكتىپنىڭ ئۇيۇشۇشچانلىقى تېخىمۇ كۈچىدۇ، خادىملار تېخىمۇ كۆپ مەسئۇلىيەتنى ئۇستىگە ئېلىشنى ئازارزو قىلىدۇ. ھەرقانداق ئادەم كەسىپى ھاياتىدا ئۆزىنى نامايان قىلىشنى

ئويلايدۇ، ئەمما مۇھىت ياكى باشقۇ ئامىللار دائىم تو سقۇنلۇق قىلىدۇ. شۇڭا رەھبەر ھەر ۋاقت كوچا سۈپۈرگۈچىلىك رولىنى ئېلىپ، بۇ توسالغۇلارنى سۈپۈرۈپ تاشلاپ، ئەزىزلىنىڭ نەتىجىسىنى گەۋدىلەندۈرۈشى كېرەك. خادىملار غەمخورلۇققا، ھۆرمەتكە ئېرىشىسە، ئۇنىڭ قايتۇرىدىغانى خېرىدارلارغا ئەلا مۇلازىمەت قىلىش ھەم ۋاقتىدا ھەمراھلىرىغا ياخشى تەسىر بېرىشتىن ئىبارەت.

خادىملارنى قىزغىن سۆيۈش كېرىدەك

توشىئۇ دوکو تو شىبا شىركىتىنىڭ رەھبىرى. ئۇ 70 ياشتىن ئاشقان ۋاقتىمۇ تو شىبا شىركىتىنىڭ پۇتۇن مەملىكتىكى ھەرقايىسى شرکەت، كارخانىلىرىنى تەكشۈرىدۇ، بەزىدە ھەتتا كېچىلىك پويمىزغا ئولتۇرۇپ كارخانىلارغا بېرىپ نەق مەيدانى كۆزدىن كەچۈردى. يەكشەنبە كۈنلىرىمۇ زاۋۇتلارغا بېرىپ ئاربلايدۇ ھەم ئامانلىق قوغىدىغۇچى ۋە نۆۋەتچى خادىملار بىلەن پىكىرىلىشىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ قول ئاستىدىكىلەر بىلەن چوڭقۇر دوستلىق ئورنىتىدۇ.

ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «من قول ئاستىمىدىكىلەر بىلەن بېرىش - كېلىش قىلىشنى ئېنتايىن ياخشى كۆرىمەن، قانداق ئادەم بولۇشىدىن قەتىيەنەزەر پىكىرىلىشىنى ياخشى كۆرىمەن، چۈنكى من ئۇلار بىلەن پىكىرىلىشىش جەريانىدا نۇرغۇن ئىجادچانلىققا ئىگە گەپلەرنى ئاڭلاپ ئىلها مەللىنىمەن.»

بىر قېتىم توشىئۇ دوکو تو شىبا زاۋۇتىغا كېتىۋاتقاندا قاتتىق يامغۇر يېغىپ كېتىدۇ. ئۇ زاۋۇتقا بارغاندىن كېيىن پىكاپتىن چۈشۈپ كۈنلۈك تۈتمىي يامغۇردا ئىشلەۋاتقان قول ئاستىدىكىلەرگە مەدەت بېرىدۇ ھەم «ئادەم ئەڭ قىممەتلىك»

دېيىشىنىڭ ئاساسىنى قايتا - قايتا تەكتىلەيدۇ. خادىملار ئۇنىڭ
گېپىدىن تەسىرىلىنىپ، ھەربىر ئېغىز سۆزىنى ئەستايىدىل
ئاڭلايدۇ.

مۇھەببەتلىك گەپلەردىن قاتتىق تەسىرىلەنگەن خادىملار
ئۆزلىرىنىڭ قاتتىق يامغۇردا تۇرغانلىقىنىمۇ ئۇنتۇپ قالىدۇ.
ھاياجان ياشلىرى توشىئۇ دوكو ۋە خادىملارنىڭ مەڭىزىنى
نەمدەيدۇ.

توشىئۇ دوكو گېپىنى تۈگەتكىچە كىيىملەرى پۇتۇنلىي ھۆل
بولۇپ كېتىدۇ، ئۇ پىكاپقا چىقىپ ماڭىدىغان چاغدا قاتتىق
تەسىرىلەنگەن خادىملار پىكاپنى ئوربىۋېلىپ، پىكاپنىڭ
ئەينەكلەرنى چېكىپ تۈرۈپ: «درېكتور، زۇكامداب قالماڭ!
سالامەتلىككە ئەھمىيەت بىرگەندىلا خىزمەتنى تېخىمۇ ياخشى
قىلغىلى بولىدۇ. سىز خاتىر جەم بولۇڭ، بىز خىزمەتنى جان -
دىلىمىز بىلەن ئىشلەيمىز!» دەپ توۋلايدۇ.

توشىئۇ دوكو بۇ مەنزىرىدىن تەسىرىلىنىپ كۆز يېشىنى
توختىتالمايدۇ. ئۇ شەركىتىنىڭ گۈللەننىپ تەرەققىي قىلىشى
ئۈچۈن جان پىدالىق بىلەن ئىشلەۋاتقان خادىملىرىنىڭ
سەممىيەتىدىن قاتتىق تەسىرىلىنىدۇ، ئۇ ئۆزلىنىڭ
مەجبۇرىيىتىنى تېخىمۇ كۆپ ئويلايدۇ، قول ئاستىدىكىلەرگە
تېخىمۇ كۆپۈنىدۇ.

ھېكىمەت:

قول ئاستىدىكىلەرنى ياخشى كۆرۈش باشقۇرغۇچىنىڭ
ئىقتىدارى. بىر مۇنەۋەۋەر رەھبەر قول ئاستىدىكىلەرگە
ئۆزلىرىنىڭ مەۋجۇتلۇق قىممىتىنى بىلدۈرگەن ۋە ئۇلاردا
يېتەرلىك ئىشەنج يېتىلىدۈرگەندىلا، ئاندىن كۈچلۈك
ھەمنەپەسلىك شەكىللەندۈرۈپ، كەسىپتە ئۇچقاندەڭ تەرەققىي

قىلا لايدۇ. رەھبەر بولۇش سۈپىتىڭىز بىلەن ھەر تەرەپتىن كەلگەن شۇنچە نۇرغۇن خادىم سىز ئۇچۇن خىزمەت قىلىۋاتسا، ئەجەبا ئۇلارنى ياخشى كۆرمەمىسىز؟

بىرمۇ خادىمنى قىسقاراتماي قىين ئۆتكەلدىن ئۆتكەن كارخانا

ئىقتىساد چېكىنگەن مەزگىلدە، نۇرغۇن كارخانا خادىم قىسقارتىدۇ، خادىم قىسقاراتش ئارقىلىق چىقىمنى ئازايىتىپ، ئىقتىسادىي بېسىمنى يېنىكلىتىشنى ئۈمىد قىلىدۇ. ئەمما بەزى كارخانىلار بۇنىڭ ئەكسىچە ئىش توْتۇپ، بىرمۇ خادىمنى قىسقاراتماي، خادىملار بىلەن بىرىلىكتە قىين ئۆتكەلدىن ئۆتىدۇ.

«پاناسونىك» ئېلېكتىر شىركىتىنىڭ خادىم قىسقاراتماسلىق پىرىنسىپى داڭلىق. باش دىرېكتور كونوسۇكى ماتسوشىستانىڭ نەزىرىدە پاناسونىك ئېلېكتىر شىركىتىنىڭ خادىملرى پاناسونىك چوڭ ئائىلىسىنىڭ ئەزالرى، مۇشۇنداق تونۇش بولغاچقا، پاناسونىك شىركىتى كاساتچىلىق مەزگىلدە خادىملارنى ئىشتىن بوشتىشىتەك ئەقلىسىزلىككە قەتئىي قارشى تۇرىدۇ.

بىر ئادەم پاناسونىك ئېلېكتىر شىركىتىنىڭ خادىمى بولغاندىن كېيىن، ئۆزى خىزمىتىدىن ئىستېپا بەرگەندىن باشقا ۋاقىتتا، ئىشتىن بوشتىۋېتىشىتىن ئەنسىرەشى ھاجەتسىز. بۇ خىل ئۇسۇل خادىمدا مەن شىركەت بىلەن تەقدىرداش، نەپەسداش دەيدىغان تۈيغۇ شەكىللەندۈرىدۇ، شىركەت خادىمى ئاڭلىقلۇق بىلەن ئىستىقبالىم شىركەتنىڭ تەرەققىياتى بىلەن باغلۇق دەپ قارايدۇ، بۇ كۈچلۈك ئۇيۇشۇشچانلىقنى بارلىققا كەلتۈرۈشتىكى مۇھىم ئامىل.

قىيىنچىلىققا دۇچ كەلگەن تەقدىردىمۇ خادىم قىسقارتىمالىق، ئىقتىسادىي زىيان كۆرۈلسىمۇ، خادىملارنىڭ شىركەتكە بولغان ئىشەنچىنى يوقاتىمالىق كېرىك. ئۇ ياپونىيە ئىقتىسادىدا چوڭ چىكىنىش بولغان مەزگىلىدىمۇ مۇشۇنداق قىلغان.

1929 - يىلى، ئامېرىكا ئىقتىسادىي كىرىزسى پۇتۇن دۇنيانى قاپىلغان مەزگىلدە، ياپونىيە بۇ كىرىزستىن ساقلىنالمايدۇ. بۇ ۋاقتتا خادىم قىسقارتىش، مائاشنى ئازلىتىش، تىجارەت كۆلىمىنى كىچىكلىتىش قاتارلىق ئىشلار ئۇزۇلمەي يۈز بېرىپ تۇرىدۇ. ئەسىلىدە تەرەققىياتى ئۆگۈشلۈق بولۇۋاتقان پانا سونىك ئېلىكىتىر شىركىتى بۇ چاغدا ئالدىغىمۇ ماڭالماي، كەينىگىمۇ يانالماي تۇرۇپ قالىدۇ، سودا ئوبوروتى ئادەتتىكىنىڭ يېرىمىدەك ئازلاپ كېتىدۇ، مەھسۇلاتلار سېتلىمای بېسىلىپ ئىسکىلاتلار توشۇپ كېتىدۇ، ھەتتا زاۋۇت بىناسى، ئىشخانا بىناسىدىكى بوش ئورۇنلارمۇ قالمايدۇ.

كۈنۈسۈكى ماتسۇشتىانى نۇرغۇن ئوي قىيىنايدۇ: شىركەتتىكى خادىملاр جىبدەل قىلامدۇ، تاغىدەك دۆۋەلىنىپ كەتكەن مەھسۇلاتلارنى ساقلى بولامدۇ، قۇرۇلۇش قىلىنۇۋاتقان يېڭى زاۋۇت پانا سونىك ئېلىكىتىر شىركىتىنىڭ تەرەققىياتىغا چۈشكەك بولارمۇ؟ دەسلەپكى قۇرۇلۇشقا ئۇل سالغان چاغدىكى هاياجانلىق تۈيغۇلار قېنى؟ هازىر مەھسۇلاتلار بېسىلىپ قالدى، مۇنداق چوڭ زاۋۇتنى قۇرۇشنىڭ زۆرۈرىيىتى بارمۇ؟ ئالغان قەرزىلەرنى قايتۇردىمىساق، پانا سونىك ئېلىكىتىر شىركىتى ۋەيران بولارمۇ؟

كۈنۈسۈكى ماتسۇشتىا ئېغىر روهىي بېسىمنىڭ تەسىرىدە تاماق يېڭىسى كەلمەيدۇ، كېچىلىرى ئۇخلىيالمايدۇ، ئەسىلىدىنلا تېنى ئاجىز بولغاچقا، ئاخير دوختۇرخانىغا كىرىپ قالىدۇ.

بىرنەچە كۈندىن كېيىن، ئۇنىڭ ئاساسلىق ياردەمچىلىرىدىن لۇئى توشىئو بىلەن ماتسۇبارا دوختۇرخانىغا يوقلاپ بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن قىيىنچىلىقنى قانداق ھەل قىلىش ئۇسۇلى توغرىسىدا كېڭىشىدۇ. لۇئى توشىئو بىلەن ماتسۇبارا مۇنداق دەيدۇ: «ھەققىتهن ئاماللىق قالدۇق، مەھسۇلاتلار كۆپلەپ بېسىلىپ قېلىۋاتىدۇ، سېتىش مقدارىمىز ئىلگىرىكىنىڭ يېرىمىغىمۇ يەتمەيۋاتىدۇ، تېخى داۋاملىق ئازلاۋاتىدۇ، بىز بارچە ئاماللارنى قىلىپ باققان بولساقما، قىلچە ياخشىلىنىش كۆرۈلمەيۋاتىدۇ. شىركەت ساقايىماس كېسەللەككە گىرىپتار بولغان ئادەمگە ئوخشىپ قالدى، شۇڭا چوڭ ئۇپېراتسييە قىلمىساق بولمايدۇ».

كۈنوسوڭى ماتسۇشتا بۇنى ئاللىبۇرۇن ئويلىغان بولغاچقا، ھېچقانداق ئىپادە بىلدۈرمىدۇ. لۇئى توشىئو بىلەن ماتسۇبارا ئەنسىزلىك ئىچىدە كۈنوسوڭى ماتسۇشتىغا بىر قارىۋېتىپ: «بىز كېڭىشىپ بىر ۋاقتىلىق چارە تاپتۇق، مۇۋاپىقىمۇ بىلەمدىۇق؟ سېتىش مقدارىمىزنىڭ يېرىمى ئازلاپ كەتتى، بۇنىڭغا ئەگىشىپ ئىشلەپچىقىرىش مقدارىمىزنىڭمۇ يېرىمى ئازلاپ كەتتى، مۇشۇنداق بولغاچقا، خادىملارنىڭمۇ يېرىمىنى قىسقارتمىساق بولمىدى. مۇشۇنداق قىلساق، قىيىن ئۆتكەلدىن بىلكىم ئۆتۈپ كېتىشىمىز مۇمكىن» دەيدۇ.

— بولمايدۇ، بىرمۇ خادىمنى قىسقارتىشقا بولمايدۇ، — دەيدۇ كۈنوسوڭى ماتسۇشتا كەسکىنلىك بىلەن.

— خادىم قىسقارتىشقا بىزمو چىدىمايمىز، بىراق، ھازىرقى قىيىن ئەھۋالدا خادىم قىسقارتمىساق، بىلكىم شىركەت ۋەيران بولۇشى مۇمكىن، — دەيدۇ لۇئى توشىئو بىلەن ماتسۇبارا ئېھتىياتچانلىق بىلەن.

— باشقى ئامال يوقىمۇ؟ — دەيدۇ كونوسۇكى ماتسۇشتا ئورنىدىن تۇرۇپ، — ئويلاپ بېقىڭلار، خادىملىرنىڭ يېرىمىنى قىسقارتىۋەتسەكلا شركەت قىيىنچىلىقتىن قۇتۇلامدۇ؟ شركەت ئۈچۈن ئەڭ قىممەتلەك نەرسە نېمە؟ خادىم، زاۋۇت بىناسى، ئەسلىھەلەرنى سېتىۋالغىلى بولىدۇ، ئختىساسلىقلارنى سېتىۋالغىلى بولمايدۇ، ئختىساسلىقلارغا سەممىيلەك ئارقىلىق ئېرىشكىلى بولىدۇ. قىيىنچىلىق مەزگىلىدە خادىملىرنى بۆپىنى تاشلىغاندەكلا تاشلىۋەتسەك، كېيىن شركەت تەرەققىي قىلغاندا، كىم پاناسونىك شركىتىگە كېلىپ ئىشلەشنى خالايدۇ؟

— بىز رەھبەر بولۇش سۈپىتىمىز بىلەن بۇ قىيىنچىلىقنى ئورتاق يېڭىشىمىز كېرەك، — دەيدۇ يۇقىرى ئاۋازدا كەسکىنلىك بىلەن.

— خادىملىار قىلغۇدەك ئىش بولمىسا قانداق قىلىمىز، — دەپ سورايدۇ ماتسۇبارا.

كونوسۇكى كەسکىنلىك بىلەن كۆرسەتمە بېرىپ مۇنداق دەيدۇ:

— ئۇسۇلنى مەن تېپىپ قويدۇم، خادىملىار يېرىم كۈندىن ئىشلىسۇن، ئەمما ئىش ھەققىنى پۇتۇن كۈن ئىشلىگەن بويىچە تارقىتىڭلار!

لۇئى توشىئۇ بىلەن ماتسۇبارا شركەتكە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، بارلىق خادىملىرنى يېغىپ كونوسۇكېنىڭ قارارنى يەتكۈزىدۇ. خادىملىار بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغاندىن كېيىن قىزغىن ئالقىش ياخىرىتىدۇ ھەم شركەت ئۈچۈن جان پىدالىق بىلەن ئىشلەيمىز، دەپ قەسم قىلىدۇ. شۇنىڭدىن كېيىن، شركەتكە ھەممە بىر نىيەتتە قىيىن ئۆتكەلدىن بىرلىكتە ئۆتۈشتەك ياخشى ۋەزىيەت بارلىققا كېلىدۇ.

کونوسۇكىنىڭ تەدبىرى شىركەتنىڭ يۈكىنى ئېغىرلاشتۇرۇۋەتكەن بولسىمۇ، ئەمما خادىملارنىڭ قىزغىن قوللىشىغا ئېرىشىدۇ. ئىشلەپچىقىرىش مىقدارنىنىڭ يېرىمى ئازلىتىلىدى، خادىملار پەقەت يېرىم كۈن ئىشلىشى كېرەك دېيىلسىمۇ، ئەمما بىرمۇ خادىم ئارام ئالمايدۇ. كۆپچىلىك پۇتۇن كۈچى بىلەن ئىسکىلاتتا بېسىلىپ قالغان مەھسۇلاتلارنى سېتىشقا ئاتلىنىپ، ئىككى ئايغا يەتمىگەن ۋاقتىتا ئىسکىلاتتا تاغىدەك دۆۋەلىنىپ كەتكەن مەھسۇلاتلارنى پاك - پاكس سېتىپ تۈگىتىدۇ. يېرىم كۈن ئىشلەش تۈزۈمىنى بىكار قىلىش بىلەن بىللە، يەندە ئىسمىپنا قوشۇپ ئىشلەپ زاكازلارنى تۈركۈملەپ ئىشلەپچىقىرىپ، شىركەت تارىخىدا ئەڭ يۈقىرى سېتىش رېكورتى يارىتىدۇ. پاناسونيك شىركىتى شۇنىڭ بىلەن كىرىزىستىن قۇتۇلۇپ، ئەسلىدىكى كۈنسىپرى گۈللىنىش ھالىتىگە قايتىپ كېلىدۇ.

ھېكىمەت:

كارخانا ئىقتىسادىي كىرىزىستىن دۇچ كەلگەندە، خادىملار خاتىر جەمسىزلىنىدۇ، تەمناتنىڭ ئازلاپ كېتىشىدىن، ھەتتا ئىش ئۇرنىدىن ئاييرلىپ قېلىشىدىن ئەنسىرەيدۇ. ئەگەر كارخانا ئەڭ قىيىنچىلىق مەزگىلدىمۇ ۋەدىسىدە چىڭ تۇرسا، ئۇنداقتا كارخانا خادىملارنىڭ قەلبىدە ياخشى ئوبراز تىكلىيەلەيدۇ، خادىملار تولۇپ تاشقان ئىشەنج بىلەن كۈرەش قىلىپ، كارخانا بىلەن بىرىكتە قىىس ئۆتكەلدىن ئۆتىدۇ.

خادىملار بىلەن بىر نىيەقتە ھەمكارلىشىپ قىىن
ئۆتكەلدىن ئۆتۈش

«خۇيپۇ» دۇنياغا داڭلىق ئېلىكتىر شىركىتى. ئۇنىڭ

ئىشلەپچىقارغىنى يېڭى مەھسۇلات بولغاچقا، ئېھتىياج ئىنتايىن يۇقىرى، شۇڭا قۇرۇلۇپ ئۇزاق ئۆتمەي ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلىدۇ. ئەمما ياخشى كۈنلەر ئۇزاققا بارمايدۇ، 20 - ئەسىرنىڭ 70 - يىللەرنىڭ ئوتتۇريلىرىدا غەرب دۆلەتلەرنىدە 2 - دونيا ئۇرۇشىدىن بۇيانقى ئەڭ ئېغىر ئىقتىسادىي كىرىزىس يۈز بېرىدۇ، يېڭىدىن گۈللىنىۋاتقان ئېلىكىتىر كەسىمۇ كىرىزىسىنىڭ زەربىسىگە ئۇچرايدۇ. ئىقتىسادىي كاساتچىلىق تۈپەيلىدىن، ئېھتىياج تېز ئازلاپ، «خۇيپۇ» شىركىتىنىڭ سودىسىمۇ بىراقلا تۆۋەنلەپ كېتىدۇ، كارخانا تىجارىتى خەۋپ ئىچىدە قىلىپ، شىركەتتىنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى قاتتىق سىناققا دۇچ كېلىدۇ.

قانداق قىلىش كېرەك؟ ئىينى چاغدا نۇرغۇن ئادەم شىركەت باش دىرىبكتۈرى بىل خېۋلىپتىقا باشقا شىركەتلەر قوللانغان خادىم قىسقارتىش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ ۋاقتىلىق بولسىمۇ قىيىنچىلىقتىن ئۆتۈۋېلىش تەكلىپىنى بېرىدۇ. خېۋلىپت قايتا - قايتا ئويلانغاندىن كېيىن، خادىملارنى قىسقارتىش ئارقىلىق ئىقتىسادىي كىرىزىستىن ئۆتۈۋالغان بىلەن، بۇ تەدبىر كارخانىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك تەرەققىياتى ئۇچۇن پايدىسىز، دەپ قارايدۇ. شۇڭا ئۇ خادىملارغا تەننەتلىك ھالدا بىرمۇ خادىمنى قىسقارتىمىدىغانلىقىنى جاكارلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىلەن، بارلىق خادىمنى بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ، سەممىيەلىك بىلەن ئىش قىلىپ، قىيىن ئۆتكەلدىن ئۆڭۈشلۈق ئۆتۈپ كېتىشكە چاقرىرق قىلىدۇ.

قىيىنچىلىققا تاقابىل تۇرۇشنىڭ ۋاقتىلىق تەدبىرى سۈپىتىدە، خېۋلىپت شىركەتتىكى بارلىق خادىمنىڭ ئىش ھەققىنى 10 پىرسەنت كېمەيتىدىغانلىقىنى جاكارلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىلەن، ھەربىر خادىمنىڭ خىزمەت ۋاقتىنىمۇ مۇناسىپ

هالدا 10 پىرسەنت قىسقارتىپ، مۇشۇ ئاساستا بارلىق خادىمنىڭ ئىش ئورنىدىن ئاييرىلىپ قالماسىلىقىغا كاپالەتلەك قىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىلە، «خۇيپۇ» شىركىتى باشقۇرۇش پەلسەپىسىنى يېڭىلاب، تىرىشىش ۋە ئىسلاھات روھىنى كۈچەپ تەكتەلىدۇ. شىركەتنىڭ خادىملارغا تارقىتىپ بەرگەن باياناتنىڭ بېشى مۇنداق باشلىنىدۇ: «نۆۋەتتىكى قىين ئەھۋالدا، تەشكىلىنىڭ نەتىجىسى ھەربىر خادىمنىڭ ئورتاق ترىشچانلىقى ئارقىلىق بارلىققا كېلىدۇ.»

ئاندىن «خۇيپۇ» شىركىتى ئىجادچانلىققا ئىگە ئىختىسالىقلار ئۇستىگە ئېلىشقا تېڭىشلىك مەسئۇلىيەتنى ئالاھىدە تەكتەلىدۇ، بۇ نۇقتا «خۇيپۇ» شىركىتىنىڭ مۇۋەپىەقىيەتكە ئېرىشىشىدە ئىزچىل ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ بولىدۇ. «بىرىنچى، شىركەت نۆۋەتتە قابىلىيەتلەك ھەم ئىجادچانلىق روھىغا بايلارغا موھتاج؛ ئىككىنچى، شىركەت ئەمەلىيەتكە تېخىمۇ ئۇيغۇن نىشان بېكىتىش ئۇچۇن ھەرقايىسى قاتلامدىكى خادىملارنىڭ خىزمەت قىزغىنلىقىنى قوزغىتىشتا ئەمەلدارلارنىڭ ئاكتىپ قىزغىنلىقى بولۇپ قالماستىن، يەنە باشقىلارنىڭمۇ قىزغىنلىقىنى قوزغايدىغان ئىقتىدار ھازىرىلىشىغا موھتاج.» شىركەت باياناتنىڭ كىرىش سۆز قىسىمى مۇنداق ئاياغلىشىدۇ: «شىركەت قىينچىلىق مەزگىلىدە ھەربىر خادىمغا يېتەرلىك ئەركىنلىك بېرىشى، ئۇلارنىڭ ئۆزلىرى ئەڭ ياخشى دەپ قارىغان شەكىلدە ئۆز مەسئۇلىيەتنى ئۇستىگە ئېلىشىدىن پايدىلىنىپ ئومۇمىي نىشان ئۇچۇن كۈرهش قىلىشى كېرەك.»

«خۇيپۇ» شىركىتىنىڭ خادىملىرىمۇ شىركەتنى خېجىل قىلىدىغان ئىشلارنى قىلمايدۇ. شىركەت قىين ئەھۋالدىمۇ خادىملارغا سەممىي مۇئامىلە قىلغاققا، خادىملارنىڭ خىزمەت

قىزغىنلىقى ھەسىلەپ ئاشىدۇ. «خۇيپۇ» شىركىتىنىڭ قەپىرىگە بارماڭ، خادىملارنىڭ مەھسۇلات سۈپىتىنى مۇزاکىرە قىلىۋاتقانلىقى، بۆلۈمىنىڭ بۇ جەھەتتە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىدىن ئىپتىخارلىنىدىغانلىقىنى كۆرسىز. كىرىزىس مەزگىلىدە، «خۇيپۇ» شىركىتىنىڭ يۇقىرى - تۆۋەندىكىلىرى يۈكسەك بىر دەكلىك ۋە ئۆز ئارا ئىشەنچنى ساقلىخاچقا، شىركەت چېكىنىش مەزگىلىدەن ئوڭۇشلۇق ئۆتۈپ كېتىدۇ، كېيىن دەرىجىدىن تاشقىرى سۈرئەت بىلەن ئامېرىكا ئېلىپكتىرون كەسىپدىكى چولپانغا ئايلىنىدۇ.

ھېكمەت:

كارخانا مۇشكۇلاتقا دۇچ كەلگەندە، كارخانا رەھبەرلىرى خادىملارغا كارخانىنىڭ تۆۋەتتىكى ئەھۋالى، دۇچ كەلگەن مەسىلىلىرى، بۇنىڭدىن كېيىنكى پىلانلىرىنى ھەقىقىي يەتكۈزۈشى، خادىملارنىڭ رايىنى ئىگىلىشى، خادىملارنىڭ تۇرمۇشىغا كۆڭۈل بۆلۈشى، ئۇلارنى ئويلىشى، خادىملارغا سەممىيلىك بىلەن مۇئامىلە قىلىشى، ھايات - مامات، شەرەپ - نومۇستا بىلە بولۇشى كېرەك، مۇشۇنداق قىلغاندىلا خادىملار كارخانىنىڭ قىيىنچىلىقتىن قۇتۇلۇشى ئۇچۇن تىرىشىپ چارە - تەدبىر كۆرسىتىدۇ، تېخىمۇ بېرىلىپ ئىشلەيدۇ.

ئەڭدر كارخانا مەسئۇللەرى ھەقىقىي ئەھۋالنى يوشۇرسا، خادىملارنىڭ مەنپەئىتىنى ئويلىميسا، هەتتا خادىملارنى قىسقارتسا، ئۇنداق كارخانا خادىملارنىڭ قوللىشىغا ئېرىشىلەيدۇ - دە، قىيىنچىلىقتىن قۇتۇلۇشى تەسکە توختايىدۇ. ھەربىر خادىمنىڭ ئاكىتىپلىقىنى قانداق قوزغىتىش كېرەك؟ بەزى ئەقىلىق رەھبەرلەر خادىملارغا سەممىي مۇئامىلە قىلىدۇ، «خادىملارغا بەخت يارىتىش» تەك «ئائىلە شەكلى» دىكى

باشقۇرۇش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، ھەربىر خادىمنى شىركەتكە خۇددى ئۆزىنىڭ ئائىلىسىدەك مۇئامىلە قىلىدىغان قىلىدۇ - 55، شىركەتنىڭ ئومۇمىي ئىقتىدارىنى ئاشۇرىدۇ.

خادىمنى قوبۇل قىلىدىغان ھەم ئىشتىن بوشتىدىغان شىركەت بولماسلق كېرەك

«خۇيپۇ» شىركىتى ئادەمنى ئاساس قىلىشتەك كارخانا مەدەنىيەتنى خېلى بۇرۇنلا ئەمەلگە ئاشۇرغان. 20 - ئەسىرنىڭ 40 - يىللەرى شىركەتنى قۇرغۇچىلاردىن بىل خېۋلىپتى بىلەن پاركارد خۇيپۇ شىركىتىنى «خادىم قوبۇل قىلىدىغان ھەم قويماسلىقنى قارار قىلىدۇ. ئېلپىكتىرون سانائىتى پۇتۇنلەي ھۆكمەتنىڭ قوللىشىغا تايىنۋىاتقان ئەينى يىللاردا بۇ خىل قارارنى چىقىرىش كىشىنى ئىنتايىن ھايانىغا سالىدۇ.

1970 - يىلى، شىركەتنىڭ تجارتى ئېغىر زەربىگە ئۈچۈنخان چاغدا، خېۋلىپتى بىلەن پاركارد بۇ كوللىكىتىپقا رەھبەرلىك قىلىپ سىناقا بەرداشلىق بېرىدۇ، ئۇلار ئىشچىلارنى قىسقارتىماستىن، ئۆزلىرىنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان شىركەتنىكى بارلىق خادىملارنىڭ ئىش ھەققىنى 10 پىرسەنت قىسقارتىش بىلەن بىلە، خىزمەت ۋاقتىنىمۇ 10 پىرسەنت قىسقارتىدۇ. مۇشۇنداق قىلىپ، شىركەت بىرمۇ خادىمنى ئىشتىن بوشاتماي تۇرۇپ، قىيىنچىلىق مەزگىلىدىن مۇۋەپپەقىيەتلەك ئۆتىدۇ.

شىركەتنىڭ بىر پىشىھەم رەھبىرى مۇنداق دەيدۇ: 1950 - يىلى بىرەيلەن 10 مىليون ئامېرىكا دوللىرىغا خۇيپۇ شىركىتىنى سېتىۋالماقچى بولىدۇ، بۇ پۇل ئەينى چاغقا نىسبەتەن ئاز بولمىسىمۇ، خۇيپۇ شىركەتى كەسکىن رەت

قىلىدۇ. شىركەت رەھبەرلىرى ئەگەر شۇنداق قىلساق، خادىملار ناتۇنۇش ئادەمنىڭ قولغا ئۆتۈپ قالىدۇ، ناتۇنۇش ئادەم شەخسىي مەنپەئىتىنى ئالدىنلىقى ئورۇنغا قويۇپ، خۇيپۇنىڭ خادىملىرىنىڭ مەنپەئىتى بىلەن كارى بولمايدۇ. خۇيپۇ بىر زاۋۇتنى سېتىۋالماقچى بولىدۇ، بۇ زاۋۇتنىڭ ھەشەمەتلەك مەسئۇل خادىملار يۈرۈشلۈك ئۆيلىرى، ئىشخانا ۋە تەجربىخانىلىرىغا ھاۋا تەڭشىگۈچ سەپلەنگەن بولسىمۇ، ئەمما ئىشلەپچىقىرىش بۇلۇمىدە سوۋۇتۇش ئۇسکۇنىسى يوق ئىدى. خۇيپۇ بىر نەچچە قېتىم ئىيلاشقان بولسىمۇ، يەنلا زاۋۇتنى سېتىۋېلىش ئۇيدىن ۋاز كېچىدۇ. بۇنىڭ سەۋەبى بەكمۇ ئاددىي بولۇپ، «خۇيپۇ» ھەممىسىگە ھاۋا تەڭشىگۈچ سىستېمىسى ئورنىتىپ بولالىغانىدى. ئەگەر ئىشخانىلارغا ھاۋا تەڭشىگۈچ ئورنىتىپ، خىزмет مەيدانىغا ئورناتماسلىق ئەقلىگە سەغىمایدۇ – دە!

«خۇيپۇ»نىڭ ئادەم ئىشلىتىش سىياسىتى سېنى مەڭگۈلۈك خىزмет بىلەن تەمنىلەيمىز، پەقەت ئىپادەڭ ياخشى بولسلا شىركەت سېنى مەڭگۈ ئىشلىتىدۇ، دېگەنلىكتىن ئىبارەت. 2 – دۇنيا ئۇرۇشى مەزگىلىدە، «خۇيپۇ» ھەربىي تەرەپ بىلەن توختام تۈزۈش پۇرسىتىگە ئېرىشىدۇ. توختام بويىچە ئىش قىلىش ئۈچۈن يېڭىدىن يەنە 12 خادىم قوبۇل قىلىشقا توغرا كېلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن خېۋلىپت ئەپەندى قول ئاستىدىكى بىر دىرىپكتور بىلەن بۇ ئىش توغرۇلۇق كېڭىشىدۇ.

— توختام بويىچە ئىشنى تۈگەتكەندىن كېيىن، ئۇلارنى داۋاملىق ئىشلىتەيمىزمۇ؟ – دەپ سورايدۇ خېۋلىپت.

— ياق، – دەپ جاۋاب بېرىدۇ دىرىپكتور.

— ئۇنداق بولسا بىز بۇ توختامغا قول قويمايلى! شۇنىڭ بىلەن «خۇيپۇ» شىركىتى يۇقىرى پايدىلىق زاكازنى قوبۇل قىلىشتىن ۋاز كېچىدۇ.

خېۋلىپت بىلەن پاركارد ھەربىر خادىمنى قەدىرىلەيدۇ، شىركەتتىكى خادىملارغا قارىتا «قوبۇل قىلغان خادىمنى يېنىكلەك بىلەن ئىشتىن بوشاتماسىلىق» ئۇسۇلىنى قوللىنىدۇ. ئۇلار پەقدەت كۆز ئالدىكى مەنپەئەتنىلا كۆزلىمىگەچكە، خادىملارنىڭ قىممىتىنى ئويلاشقاڭ. ئۇلار خادىملارنى قەدىرىلەش، خادىملارنى ھۆرمەتلەش ئارقىلىق ياراتقان قىممەت ئۇزاق مۇددەتلەك بولۇپ، يۇقىرى پايدىلىق بىر زاكازغا ئوخشىمايدۇ، دەيدۇ.

«خۇيپۇ» شىركىتتىنىڭ ئادەم ئىشلىتىش يولى كەلدى، ئەڭ ئاخىرىدا دۇنيادىكى 500 كۈچلۈك كارخانىنىڭ بىرگە ئايىلاندى.

پېكمەت:

«خۇيپۇ» شىركىتتىنىڭ ئادەم ئىشلىتىش يولى جەمئىيەتتىكى ھە دېسلا خادىم قىسقارتىدىغان، مائاشنى كېمەتتىدىغان كارخانىلار بىلەن روشن سېلىشتىرۇما بولۇپ، ئىختىسا سالقلار كارخانىنىڭ ھاياتىي كۈچكە ئېرىشىشنىڭ مەنبەسى، خادىملارنىڭ مەنپەئەتى كارخانىنىڭ مەنپەئەتىدۇر. خادىملارغا مۇئامىلە قىلىشقا ماھىر بولۇش كارخانىنىڭ پايدىغا ئېرىشىش مەنبەسىگە ياخشى مۇئامىلە قىلغانلىق بولۇپ، بۇ كارخانىنىڭ گۈللەنىپ تەرەققىي قىلىشىنىڭ ئەڭگۈشتەرى ۋە ئۇنۇملۇك قورالى، كارخانىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلەك تەرەققىياتقا ئېرىشىشنىڭ كۈچ - قۇدرىتى.

خادىملار بىلەن بىرلىكتە شادلىنىش

دۇنياغا داڭلىق «خېنىز» شىركىتتىنىڭ دۇنيانىڭ ھەرقايىسى جايلىرىدا تارماق شىركەت ۋە زاۋۇتلىرى بولۇپ، يىللېق سېتىش

سومىسى 6 مiliard ئامېرىكا دوللىرىغا يېتىدىغان دەرىجىدىن تاشقىرى بېمەكلىك شىركىتى ھېسابلىنىدۇ.

«خېنىز» شىركىتىنىڭ قۇرغۇچىسى ھېنرىي جون خېنىز شادلىقتىن خادىملار بىلەن بىرلىكتە بەھرىمەن بولۇشنى ئارزو قىلىدىغان مۇۋەپىھەقىيەت قازانغان كارخانىچى. ئۇنىڭ شىركىتىدىكى خادىملارنىڭ ئاكتىپلىقى ۋە تەشەببۈسكارلىقى ئىنتايىن يۇقىرى، ھەتا ئۇنىڭدىن بەكرەك كارخانىنى ياخشى كۆرىدۇ، بۇنداق كارخانىدا ئىشلىگەن ھەرقانداق ئادەم خادىملار ئارا كۈچلۈك دوستلىقنى ۋە كوللىكىتىپنىڭ دەرىجىدىن تاشقىرى ئۇيۇشۇشچانلىقىنى ھېس قىلايدۇ.

بويى پاكار، كۈچ - قۇۋۇقتى ئورغۇپ تۇرغان خېنىز دائىم خادىملار ئارىسىغا چوڭقۇر چۆكۈپ، ئۇلار بىلەن قىزغىن پاراڭلىشىدۇ. ئۇ ئۆزىنىڭ قىزغىنلىقى ئارقىلىق باشقىلارنى ئىنتايىن تەسىرلەندۈردى ۋە ھاياجانلاندۇردى.

خېنىزنىڭ سالامەتلىكى بىر مەزگىل ياخشى بولماي قالىدۇ، دوختۇر ئۇنىڭغا فىلورىداغا ساياهەتكە بېرىش تەكلىپىنى بېرىدۇ. خادىملار بۇ ئىشتىن خۇۋەر تاپقاندىن كېيىن ئۇنىڭغا «بەك چارچاپ كەتتىڭىز، ياخشىراق ئويناپ كېلىڭ، يىل بويى قاتىق ئىشلىنىڭىز!» دەيدۇ.

كۆپچىلىك پەرز قىلغاندەك، ئۇ ئۇزاق ئۆتمىيلا قايتىپ كېلىدۇ.

— نېمىگە بۇنداق بالدۇر قايتىپ كەلدىڭىز؟ — دەپ سورايدۇ خادىملار ھەيرانلىق ئىلكىدە.

— سىلەرسىز ئۇ يەردە يالغۇز يۈرۈش بەك زېرىكىشلىك ئىكەن، — دەپ جاۋاب بېرىدۇ ئۇ كۆپچىلىككە.

ئۇزاق ئۆتمەي خېنىز بىر قىسىم ئادەملەرگە قوماندانلىق قىلىپ زاۋۇتنىڭ ئوتتۇرسىغا چوڭ ئەينەك ساندۇق

ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئىچىگە ئېغىرىلىقى 800 قاداق، ئۇزۇنلىقى 14.5 ئىنگلىز چىسى كېلىدىغان، 150 ياشقا كىرگەن قىسقا كالپۇك تىمساھنى ئورۇنلاشتۇرىدۇ.

— قانداق؟ تىمساھ قىزقارلىق كۆرۈنەمدىكەن؟ — دەپ سورايدۇ خېنىز خادىملاർدىن.

— قىزقارلىق بولىدىكەن، — دەپ بىردهڭ جاۋاب بېرىدۇ خادىملار. بەزى خادىملار:

— ئەزەلدىن بۇنداق چوڭ قىسقا كالپۇك تىمساھنى كۆرۈپ باقماپتۇق، — دېسە، يەنە بەزى خادىملار:

— گەپ نەرسىنىڭ چوڭ - كىچىكلىكىدە ئەمەس، بەلكى ھەققىي قەلبىتە، — دەيدۇ.
خېنىز كۈلۈپ كېتىپ:

— بۇ تىمساھ ماڭا قاتتىق تەسرىر قىلىپ، فىلورىداغا قىلغان سياھىتىمگە ئۇنتۇلماس ئەسلىمە ئاتا قىلدى، كۆپچىلىك بوش ۋاقتىلىرىڭلاردا بۇ تىمساھنى بىرلىكتە تاماشا قىلايلى! — دەيدۇ. ئەسلىي خېنىز بۇ قىسقا كالپۇك تىمساھنى خادىملارغا ئاتاپ فىلورىدادىن ئالايتىمن ئەكەلدۈرگەندى.

ھېكمەت:

خادىملار بىلەن شادلىقتىن ئورتاق بەھرىمەن بولۇشقا ماھىر بولۇش كارخانا كوللىپكتىپنىڭ ئۇيۇشۇشچانلىقىنى كۈچەيتىشىنىڭ ئاساسلىق مەنبەسى، شۇنداقلا خادىملارنىڭ ئاكىتىلىقى ۋە ساداقەتمەنلىكىنى ئۆستۈرۈشتىكى ئەڭ ياخشى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ. باشقۇرغۇچى بولۇش سۈپىتىڭىز بىلەن قەيدىرگە بېرىشىڭىزدىن قەتئىينەزەر خادىملار بىلەن ئىچقۇيون - تاشقۇيۇن بولۇپ، شادلىقتىن خادىملار بىلەن ئورتاق بەھرىلىنىڭ!

خادىملارنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگىمۇ خىزمەت تېپىپ بېرىش

بىر كۈنى «فورد» شىركىتىنىڭ ئىجتىمائىي بۆلۈمىنىڭ باشلىقى دوكتور ماككىن «فورد» زاۋۇتىنىڭ بىر تارماق زاۋۇتىنىڭ دوكلاتنى تاپشۇرۇۋىسىدۇ. دوكلاتتا شىركەتتىكى جورجى ئىسىمىلىك قارا تەنلىك خادىمنىڭ شىركەتتىنىڭ ئاپتوموبىل مەيدانىدا ئىشلەيدىغانلىقى، 70 نەچچە ياشقا كىرىپ قالغاخقا، كۆرۈش قۇۋۇتىنىڭ بارغانسىرى تۆۋەنلىپ كەتكەنلىكى، ئەمما ئائىلىسىنىڭ ئىقتىسادىي قىيىنچىلىقى سەۋەبىدىن ئىزچىل ئىشلەۋاقانلىقى، ئۇ داۋاملىق ئىشلىسە ئاسانلا خەتلەلىك ئەھۋال يۈز بېرىپ قالدىغانلىقى، شىركەتتىنىڭ ئۇنىڭغا ياشانغانلار كۆتۈنۈش پۇلى بېرىپ پېنسىيەگە چىقىرىۋېتىش ئەھتىماللىقى بار - يوقلۇقى دېلىلدۇ.

دوكتور ماككىن دەرھال قول ئاستىدىكى بىر ياشقا تاپلاپ: «جاپا تارتىدىغان بولدىڭىز، ئاشۇ بۆلۈمگە بېرىپ ئەھۋالنى ئىگىلەپ كېلىڭى!» دەيدۇ.

تەكشۈرۈش نەتىجىسىدە جورجىنىڭ كۆرۈش قۇۋۇتىنىڭ ئاجىزلىشىپ كۆرەلمەسىلىك دەرىجىسىگە يەتكەنلىكى مەلۇم بولىدۇ.

— بۇ خادىمنىڭ ئائىلە شارائىتى قانداق ئىكەن؟ — دەپ سورايدۇ ماككىن دوكتور.

— خوتۇنى خىزمەت قىلالىغۇدەك، ئۇ پۇرسەت بولسىلا ئىشلەيدىغانلىقىنى بىلدۈردى، ئۇلارنىڭ ئۆيىنىڭ بىر نەچچە ئېغمىز بوش ئىكەن، بۇنىڭدىن باشقا، ئۇلارنىڭ 25 ياشلىق ئوغلى بولۇپ، باشقا بىر زاۋۇتتا ئىشلەيدىكەن، ھەپتىلىك ئىش ھەدقىقى 25 ئامېرىكا دوللىرى ئىكەن.

— ئۇنداق بولسا ياخشى، مەسىلىنى ھەل قىلالىغۇدە كىمىز.
ماكىن ئۇلارنىڭ ئوغلىنى ياشانغان ئاتا - ئانسىنىڭ
ھالىدىن ياخشى خەۋەر ئېلىش شەرتى ئاستىدا فورتىنىڭ زاۋۇتسغا
كېلىپ ئىشلەشكە تەكلىپ قىلىش، كۈنلۈك ئىش ھەققىگە 6
ئامېرىكا دوللىرى بېرىشنى قارار قىلىدۇ.

ماكىن يەنە قول ئاستىدىكى خادىمغا ئۇلارنىڭ بىرنەچە
ئېغىز بوش ئۆيىنى ئىجارىگە ئالدىغانغا ئادەم تېپىپ بېرىشنى
تاپلايدۇ، قارا تەنلىك بۇۋايىنىڭ خوتۇنى كىر يۈيۈش خىزمىتىنى
قىلىدۇ، بۇۋاي ئۆيىگە يېقىن جايىدىكى بىرىيەنلىك دەرۋازىسىغا
قارايدۇ. بۇنداق خىزمەت ئىنتايىن ئازادە بولۇپ، ئۇ پۇتۇنلىي
ھۆددىسىدىن چىقا لايدۇ.

مۇشۇنداق قىلىپ ماكىننىڭ كۆڭۈل بۆلۈشىدە، بۇ فورد
شركىتتىنىڭ خادىمنىڭ ئۆيىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى خىزمەتكە
ئېرىشىپ، ئائىلە كىرىمى تېزلا ئىككى ھەسسى ئاشىدۇ. ماكىن
بۇ قارا تەنلىك بۇۋايىنىڭ ئائىلىسىگە بەخت ئاتا قىلىدۇ.

ھېكمەت:

«فورد» شىركىتى رەھبەرلىرىنىڭ خادىملەرىغا خۇددى ئۆز
ئائىلىسىدىكىلەرگە كۆڭۈل بۆلگەندەك كۆڭۈل بۆلۈش فاڭچىنى
ھەربىر خادىمنى قاتىققى تەسىرلىنەندۈرۈپ، ئۇلارغا شىركەتنى
ئۆزلىرىنىڭ ئىككىنچى ئائىلىسىدەك ھېس قىلدۇرغان. بۇ خىل
شىركەتنى ئائىلەم دەپ قارايدىغان ئىدىيەنىڭ تۇرتىسىدە،
خادىملارنىڭ غوجايىلىق روھى مىسى كۆرۈلمىگەن دەرىجىدە
كۈچىيپ، فورد شىركىتتىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئۇنۇمىنى
كۆرۈنەرلىك ئۆستۈرگەن.

كارخانا ھەربىر خادىمنى ھۆرمەتلەپلا قالماستىن، يەنە
ھەربىر خادىمغا كۆڭۈل بۆلۈشى، خادىمنىڭ ئۆزىگىلا كۆڭۈل

بۇلمەستىن، يەنە خادىمنىڭ ئائىلىسىگىمۇ كۆڭۈل بۆلۈشى كېرەك. كارخانىدىكى ھەربىر ئادەمنىڭ ئائىلىسى بەختلىك بولسا، بۇنداق خادىم سەممىيلىك بىلەن كارخانا ئۈچۈن خىزмет قىلىدۇ.

سىز ھەقىقەتەن ئەڭ ياخشى دوختۇرنى تاپتىڭىز

«سىز ھەقىقەتەن ئەڭ ياخشى دوختۇرنى تاپتىڭىز!» موتورولا شىركىتىنىڭ باش دىرىپكتورى پائۇل گالۇن خادىملار ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر كېسىل بولۇپ قالغاندا ئەڭ كۆپ ئاشلايدىغان سالام!

ئىقتىصادىي كىرىزس مەزگىلىدە ئىشچىلار ئىشسىز قېلىشتىن ئەڭ قورقىدۇ، ئۇلار تاماق قاچىسىدىن ئايىرلىپ قالماسىلىق ئۈچۈن كېسىل بولۇپ قېلىشتىن، بولۇپمىز غوجايىنىنىڭ بىلىپ قېلىشىدىن بەك قورقىدۇ. بىل ئانوزى بىر مال سېتىۋالغۇچى، ئۇ ئەنسىرىگەن ئىككى ئىش تەڭلا يۈز بېرىدۇ. ئۇنىڭ چىش كېسىلى ئىنتايىن ئېغىر بولۇپ، كېسىل قوزغىلىپ خىزمىتىنى جىددىي تاشلاشقا مەجبۇر بولىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىلە، گالۇن ئۇنىڭ ئازابلىنىۋاتقان ھالىتىنى كۆرۈپ يۈرىكى ئېچىشىپ:

— سەن دەرھال دوختۇرخانىغا بارغىن، خىزمىتىڭىنى ئويلىما، سېنىڭ ئىشىڭى من ئويلاپ قويدۇم، — دەيدۇ.
بىل ئانوزى ئۆپپراراتسييە قىلدۇرىدۇ، ئەمما ھېسابات تالۇنىنى كۆرمەيدۇ. ئۇ گالۇنىنىڭ ئۆپپراراتسييە ھەققىنى تۆلۈۋەتكەنلىكىدىن خەۋەر تاپىدۇ. ئۇ كۆپ قېتىم گالۇنىدىن سوراپ، «من بىلىۋالدىغانلىقىڭىنى بىلەتتىم» دېگەن جاۋابقا ئېرىشىدۇ.

بىل ئانوزىنىڭ ئوپپراتسييەسى ئوڭۇشلىق بولىدۇ، ئۇ ئۆزىنىڭ ئازغىنە كىرىمىگە تايىنىپ ئوپپراتسييە ھەققىنى تۆلىيەلمەيدىغانلىقىنى بىلىدۇ.

بىل ئانوزى بىرئەچە يىل تىرىشىپ ئىشلەپ تۈرمۇشدا زور ئۆزگىرىش قىلىدۇ. ئۇ بىر قېتىم گالۋىننى ئىزدەپ بېرىپ: — مەن ئەينى چاغدا سەن تۆلۈۋەتكەن داۋالىنىش ھەققىنى قايتۇرماسام بولمايدۇ، — دەيدۇ.

— سېنىزە، ئۇ ئىشنى ئۇنچە ئويلاپ كەتمە، ئۇنتۇپ كەتكىن، ياخشى ئىشلە بولامدۇ! — دەيدۇ.

— مەن ياخشى ئىشلەيمەن، بىراق سېنىڭ باشقىلارنىڭ كېسىلىنى داۋالىتىشىڭغا ياردەم بېرىشىڭ ئۈچۈن بولسىمۇ، قەرزىمنى چوقۇم قايتۇرۇشۇم كېرەك، — دەيدۇ بىل ئانوزى.

ئۇقۇرمەنلەرگە دېسەك، بىل ئانوزىنىڭ ئوپپراتسييە ھەققى 200 ئامېرىكا دوللىرى. بۇنچىلىك پۇل گالۋىنغا نىسبەتنەن ھېچقانچە ئەمەس. بىراق ئانوزىنىڭ تۆھپىسى پەقەت مۇشۇ 200 ئامېرىكا دوللىرى ئەمەس، ئەلۋەتتە. ئۇ نۇرغۇن يىل تىرىشىپ ئىشلەش ئارقىلىق، شىركەت ئۈچۈن سانسىزلىغان 200 ئامېرىكا دوللىرىلىق قىممەت يارتىدۇ ھەم قەرزىنى قايتۇرۇش ئارقىلىق باشقىلارغا ياردەم بېرىپ، باشقىلارنىمۇ شىركەت ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرىدۇ. بۇ 200 ئامېرىكا دوللىرى ياراتقان قىممەتنى تەسەۋۋۇر قىلىش ئىنتايىن تەس.

ھېكىمەت:

بىر جۇملە سۆز بىلەن بىر قەلبىنى ئۇتقىلى بولىدۇ. خادىملارنىڭ ساداقەتمەنلىكى ۋە ئاكتىپلىقى كارخانىنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۈرۈشى ۋە تەرەققىياتنىڭ ئاچقۇچى، ئۇ پوتکۇل كارخانا تەشكىلاتىنى ئۇيۇشتۇردىغان يېپىشتۇرغۇچى، كارخانىنى خادىملارنىڭ ئىشەنچىگە ئېرىشتۇرىدۇ.

شۇڭا، كارخانا باشقۇرغۇچىلار ھەربىر خادىمغا كۆڭۈل
بۆلۈشنى ھەربىر كىچىك ئىشتىن باشلاپ قىلىشى كېرىەك.

ئايروپىلانغا خادىملارنىڭ ئىسمىنى ئويۇش

نۇرغۇن كىچىك ھېكايدى باش دىرىپكتور خېرب كېلىپخېزنىڭ
خادىملارغا بولغان ئىشەنچى ۋە ھۆرمىتىنى بايان قىلىپ بېرىدۇ.
شرىكەت بىر قېتىم «بوئىن» ماركىلىق ئايروپىلاندىن بىرىنى
سېتىۋالىدۇ. بۇ تۈر نىشاننىڭ كوللىكتىپىنىڭ قولغا كەلتۈرگەن
نەتىجىلىرىنىڭ مۇئەييەنلەشتۈرۈلۈشى ئىكەنلىكىنى قانداق
ئىپادىلەش كېرىەك؟ كۆپچىلىك بۇ مەسىلىنى مۇزاكىرە قىلىدۇ.
بۇ ۋاقتىتا، كەلگىنىڭ ئۆزاق بولمىغان بىر خادىم
ئايروپىلاننىڭ قېپىغا كۆپچىلىكىنىڭ ئىسمىنى ئويۇش
تەكلىپىنى بېرىدۇ، كۆپچىلىك بۇ تەكلىپىنى قوبۇل قىلىدۇ.

بۇ خىل تەلەپ «بوئىن» شىركىتىنىڭ ئايروپىلان سېتىش
تارىخىدا ئەزەلدىن كۆرۈلۈپ باقمىغان بولغاچقا، دەرھال جاۋاب
قايتۇرمایدۇ. ئەمما، ئۇلار ئايروپىلاننىڭ ئىگىلىرى بولغاچقا،
بوئىن شىركىتى ئۇلارنىڭ تەكلىپىنى رەت قىلسا بولمايدۇ - ھـ.
شۇنىڭ بىلەن ئۇستىلىق بىلەن جاۋاب بېرىپ ئەگەر ئامېرىكا
غەربىي - جەنۇپ ئاۋىياتسىيە شىركىتىنىڭ تۇر
گۇرۇپپىسىدىكىلەر ئۆزى بۇ ئىشنى قىلسا رەت
قىلمىيدىغانلىقىنى بىلدۈردى. شۇنىڭ بىلەن سوئۈزۈپست
ئاۋىياتسىيە شىركىتى تۇرلەر گۇرۇپپىسىدىكىلەر ئايروپىلاننىڭ
قېپىغا ئۆزلىرىنىڭ ئىسمىنى ئۇيۇش ئۇچۇن بوئىن شىركىتىگە
بارىدۇ. ئۇلار ئايروپىلاننىڭ قېپىغا ئۆزلىرىنىڭ ئىسمىنى
ئۇيۇپ، ئاۋىياتسىيە تارىخىدا زادى كۆرۈلۈپ باقمىغان ئىشنى
قىلىدۇ.

ھېكىمەت:

بىز بۇ ھېكايدىن بىر ئادەمنىڭ كىچىككىنە ئىجادىي تەپە كىنۇنىڭ شىركەتنىڭ مۇشۇنداق ئالاھىدە ھۆرمەتلەشىگە ئېرىشكەنلىكىنى كۆرۈۋاللايمىز، بۇنداق شىركەتلەر كۆپ ئەمەس. ئامېرىكا غەربىي - جەنۇب ئاۋۇياتىسىيە شىركەتنىڭ خادىملارغا قىزغىنلىق بىلەن كۆڭۈل بولۇشى ئۇلارنىڭ كۆيۈمچانلىق بىلەن باشقۇرۇش ئىدىيەسىنى ئۇنسىز ئەمەلگە ئاشۇردى.

دۇغلىشىپ قالغان يۇيۇنۇش سۈيى

سانيو (SANYO) ئېلىكتىر ماشىنا شىركىتى چىفۇدىكى «ئەترىگۈل باغچىسى زاۋۇتى» پۇتكەندىن كېيىن، يېڭى خادىملار زاۋۇتقا كىرگەن تۇنجى كۇنى داغدۇغلىق كۆتۈۋېلىش مۇراسمى ئۆتكۈزۈشنى قارار قىلىدۇ. كۆتۈۋېلىش مۇراسمى ئىككى چوڭ مەزمۇنى ئۆز ئىچىگە ئالىدىغان بولۇپ، بىرى، يېڭى خادىملارنى كۆتۈۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈش؛ ئىككىنچىسى، 3000 تۆپ ئەترىگۈل كۆچتى تىكىش.

بۇ كۇنى ئەتىگەندە شىركەتنىڭ مەسئۇلى جىڭجىشۇن زاۋۇتقا بېرىپ، بۇ ئىككى پائالىيەتنىڭ بارلىق تېيارلىق خىزمەتلەرنى تەكشۈرىدۇ. ئۇ كېيىن قۇرۇلۇشقا تېيارلىق كۆرۈشكە ئاساسلىق مەسئۇل خادىملىك ھەمراھلىقىدا يېڭىدىن سېلىنغان بويتاقلار ياتاق بىناسىنى تەكشۈرۈپ، ياتاق بىناسىنىڭ قۇرۇلۇشى، ياتاقلارنىڭ زىننەتلەنىشى ۋە تۈرلۈك تۇرمۇش ئىسلەلەرنىڭ ئاساسىي جەھەتتىن لايىھەگە ئۇيىغۇن بولغانلىقىنى ھېس قىلىدۇ. ئەمما ئۇ ئىشچى - خىزمەتچىلەر مۇنچىخانىسىغا كىرىپ جۇمەكىنى ئاچقاندا، جۇمەكتىن دۇغلىشىپ كەتكەن سۇ چىقىدۇ.

ئۇ دەرھال ياتاق قۇرۇلۇشغا مەسئۇل ئىنژېپىردىن بۇنىڭ سەۋەبىنى سورايدۇ.

— سۇ تۇرۇبىسىنى يېڭى ئورناتقان ھەم كۆپ ئىشلەتمەگەچكە دۇغلىشىپ قالغان، — دەپ جاۋاب بېرىدۇ ئىنژېپىر.

— سەن يېڭى كەلگەن قىزلارنى مۇشۇ دۇغلىشىپ كەتكەن سۇدا يۇيۇنسۇن دېمەكچىمۇ؟ — دەيدۇ جىڭجىشۇن غەزەپتىن يېرىلغۇدەك بولۇپ.

— بۇ ئانچە چوڭ مەسىلە ئەمەس، دۇغلىشىپ كەتكەن سۇنى ئېقىتىۋەتسىلا بولمىدىمۇ، — دەپ جاۋاب بېرىدۇ ئىنژېپىر يەنە. ئۇنىڭ نەزىرىدە بۇ ئۇنچە ئەجەبلىنىش كەتمىيدىغان ئىش ئىدى. سۇ تۇرۇبىدا ئۇزاق تۇرۇپ قالسا دۇغلىشىپ قالدىغان بولغاچقا، سۇنى كۆپرەك ئېقىتىۋەتسىلا ھېچ ئىش بولمايتى. جىڭجىشۇن ئىنژېپىرغا قاراپ ۋارقىراپ تۇرۇپ:

— سەن بىلگەندىكىن نېمىشقا بالدۇرراق سۇنى ئېقىتىۋەتمىيەسەن؟ ئەگەر مەن تەكشۈرۈپ كەلمىگەن بولسام، قىزلار يېتىپ كېلىشتىن ئاۋۇال بۇ مەسىلىنى ھەل قىلامتىڭ؟ سەن بۇ مەسىلىنى ئويلاپ باقتىڭمۇ - يوق؟ — دەيدۇ.

ئىنژېپىر ئۇنىڭ چىرايىغا قاراپ يەنە بىر نەرسە دېيىشكە جۈرئەت قىلالمايدۇ. ئۇ باشقىلارنى مۇنچىخانىدىكى بارلىق جۇمەكەلەرنى ئېچىۋېتىپ دۇغلىشىپ كەتكەن سۇنى قويۇۋېتىشكە بۇيرۇپ، ئۆزى سۇ پومپىسى ئۆيىگە بېرىپ سۇ پومپىسىنىڭ خىزمەت ئەھۋالىنى تەكشۈردى.

بۇ ۋاقتىتا جىڭجىشۇن يەنە مۇنداق دەيدۇ:

— بەلكىم پار قازاندىكى ئىسىق سۇمۇ دۇغلىشىپ قالدى، سەن دەرھال كوچىگارنى پار قازاندىكى بارلىق سۇنى قويۇۋېتىپ، قايتىدىن سۇ قاچىلاپ ئىسىستىشقا بۇيرۇغىن. ئەمەلىيەتتە، يېڭى سېلىنخان مۇنچىخانىدا سۇنىڭ ئازراق

دۇغلىشىپ قېلىشى چوڭ مەسىلە ئەمەس. ئەمما بۇ ئىشقا قانداق مۇئامىلە قىلىش ئەڭ مۇھىم مەسىلە. سۇنىڭ ھەممىسى قويۇۋېتىلگەندىن كېيىن، جىڭجىشۇن مۇنداق دەيدۇ:

— بۇگۈن يېڭى ئىشچىلار زاۋۇتقا كېلىدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ياشلار، ئۇنىڭ ئۇستىگە كۆپ قىسىمى قىزلار. ئۇلار ئۆيلىرىدىن ئايىرىلىپ زاۋۇتىمىزغا كەلدى، ئۇلارنىڭ كەيپىياتى سەل تۇراقىز، بىز ئىشلارنى ئۇلارنىڭ نۇقتىئىنەزەرى بويىچە ئۆيلىشىمىز كېرەك. زاۋۇتقا كېلىپ تۇنجى كۆنلا دۇغلىشىپ كەتكەن سۇدا يۇيۇنۇشقا دۇچ كېلىپ قالسا، ئۇلارنىڭ كۆڭلىدە ئاسان يوقاتقىلى بولمايدىغان بىر ئەندىشە پەيدا بولۇپ قالىدۇ. شۇڭا، بىز بۇنداق ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشىدىن ساقلىنىشىمىز، تېخىمۇ مۇھىمى سىلمەرنىڭ بۇ ئىشقا قوللانغان بىر بىر دەيدىغان پۇزىتىسيه يېڭىلاردىن ساقلىنىشىمىز كېرەك.

بەزىلەر كېيىن جىڭجىشۇن يېڭى كەلگەن قىزلارغى ھەددىدىن زىيادە ئامراقلقى قىلدى، ئەمما باش كۆتۈرمىي ئىشلەيدىغان ئىنژېپىرىنى قاتتىق جازالىدى، دەيدۇ. بۇ سېلىشتۈرمىغا ئۇ مۇنداق جاۋاب بېرىدۇ:

— ئەگەر كۆپچىلىك مۇشۇنداق دەپ قارىسا، ئۇنداقتا بۇ بىر جەھەتتىن مېنىڭ ئۇسۇلۇمنىڭ توغرىلىقىنى ، يەنە بىر جەھەتتىن، كۆپچىلىكىنىڭ تونۇشىنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈشنىڭ زۆرۈلۈكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. باشقىلار سانىيۇ ئېلىكتىر ماشىنىلىرى شىركىتىنى ئۆزىنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى يۆلەنچۈكى بىلىپ تاللىغان ئىكەن، بىز ئۇلارنى چىن يۈرىكىمىزدىن قىزغىن قارشى ئېلىشىمىز كېرەك. خىزمەتنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالىمغانلىقى ئىنژېپىرىنىڭ ئۇلارغا بولغان مۇھەببىتىنىڭ كۈچلۈك ئەمەسىلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. مەن شىركەتنىڭ تۈزۈمى بويىچە جازالىدىم، بۇ ئىككىسىنى ئارىلاشتۇرۇپ قويۇشقا قەتئىي بولمايدۇ.

ھېكىمەت:

توغرا، يېڭى سېلىنغان مۇنچىدا سۇنىڭ دۇغلىشىپ قېلىشى چوڭ ئىش ئەمەس. ئەمما، بۇ مەسىلىگە قانداق مۇئامىلە قىلىش بىر مۇھىم مەسىلە. بۇ ئىشتىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، بىر باشقۇرغۇچىنىڭ خادىملارنىڭ مەيدانىدا قاتىق تۇرۇشى «مۇھەببەتلەك ئادەم» بىلەن «رەھىمىسىز باشقۇرۇش»نى مۇكەممەل بىرلەشتۈرۈشكە يەتكەنلىكىدە ئىپادىلىنىدۇ. خادىملاр بېسىم ھېس قىلىش بىلەن بىلە، يەنە كارخانىدا ئادەمگەرچىلىكىنىڭمۇ بارلىقىنى ھېس قىلىدۇ.

«ھېسىسیيات بىلەن باشقۇرۇش» قا ئېتىبار بېرىش

«ستېتسون» شىركىتى ئامېرىكىدىكى ئەڭ بۇرۇنقى شىلەپە زاۋۇتلۇرىنىڭ بىرى بولۇپ، بىر مەزگىل شىركەتنىڭ ئەھۋالى ئىنتايىن ناچارلىشىدۇ، مەھسۇلات مىقدارى تۆۋەنلىيەدۇ، مەھسۇلاتلىرىنىڭ سۈپىتى ناچارلىشىدۇ، ئىشچىلار بىلەن كاپىتالىستىلارنىڭ مۇناسىۋىتى ھەددىدىن زىيادە جىددىلىشىدۇ. بۇ ۋاقتىدا شىركەت باشقۇرۇش مەسىلىھەتچىسى شېرمانى زاۋۇتنى تەكشۈرۈشكە تەكلىپ قىلىدۇ. ئۇ تەكشۈرۈش ئارقىلىق خادىملارنىڭ باشقۇرغۇچىلار، ئىشچىلار ئۇيۇشىمىسىغا بولغان تونۇشنىڭ كەمچىلىكى، خادىملارنىڭمۇ ئۆزئارا ئىشەنچىنىڭ يوقلىقى، شىركەتنىڭ ئىچكى قىسىمىدىكى ئالاقە يوللىرىنىڭ پۇتونلىي ئۆزۈۋېتىلىگەنلىكى، خادىملارنىڭ ئاساسىي قاتلامدىكى باشقۇرغۇچىلاردىن قەتىسى رازى بولمايدىغانلىقى، يەنە ئاشۇرۇۋېتىش ئىستىلى، ئۆزئارا ھاقارەتلىشىش، خادىملارغا كۆڭۈل بۆلمەسىلىك قاتارلىق مەسىلىدەرنىڭ مەۋجۇتلىقىنى بايقايدۇ.

خادىملارنىڭ يۈرەك سۆزلىرىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاش ئارقىلىق مەسىلىنىڭ قەيمىرىدىلىكىنى ئېنىقلىغان شېرمان بىر يۈرۈش ئومۇمىيۇزلۇك ئالاقە باغلاش تەدبىرىنى يولغا قويۇپ ھەم رەھبەرلىك قاتلىمىدىكىلەرنىڭ ئاكتىپ قوللىشى بىلەن، تۆت ئاي ئىچىدە خادىملارنىڭ ئۆچ كۆرۈش، نەپەرەتلەنىشىتەك پىسخىك ھالىتىنى يوقىتىش بىلەن بىلەن، ئۇلاردا كوللىكىتىۋىز ملىق روھنى جارى قىلدۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارنى ئۆستۈرۈدۇ.

منىنەتدارلىق بايرىمى هارپىسىدا، شېرمان بىلەن شركەت مەسئۇلى ئۆز قوللىرى بىلەن خادىملارغا كۈرکە توخۇ سوۋغا قىلىدۇ. ئۇلار ئەتسىسلا خادىملارغا سوۋغا قىلغان بىر پارچە گېزىت چوڭلۇقىدىكى ئىمزالىق رەھمەت كارتىسى تاپشۇرۇۋالىدۇ، كارتىغا «بىزنى ئادەم ئورنىدا كۆرگەنلىكىڭلارغا رەھمەت» دېگەن خەت يېز بلغانىدى.

ھېكمەت:

رەھبەرلىر پەقەت بىر قىسىم ماددىي ئۇسۇللار بىلەنلا خادىملارنى ئىلها ملاندۇرۇپ، خادىملارنىڭ ھېسسىي تۇرمۇشغا ئېتىبارسىز قارىسا ياخشى بولمايدۇ، ئۇلارنىڭ قول ئاستىدىكىلەر بىلەن پىكىر ۋە ھېسسىيات ئالماشتۇرۇشى تولىمۇ زۆرۈر. ھازىرقى زامان پىسخىكا ئىلمىنىڭ تەتقىقاتىدا كۆرسىتىلىشىچە، كەپپىيات، ھېسسىيات ئادەمنىڭ پىسخىك تۇرمۇشىدا تەشكىللەش رولىنى ئوينايىدۇغان بولۇپ، ئۇ شەخسىنىڭ ئىدىيە ۋە ھەرىكتىنى ماسلاشتۇرۇدۇ ۋە تەشكىللەيدۇ. شۇڭا، ھېسسىيات ئارقىلىق باشقۇرۇش باشقۇرۇشنىڭ بىر تۈرلۈك مۇھىم مەزمۇنى بولۇپ، بۇ نۇقتا تېخنىكىدا بېڭىلىق يارىتىش تىپىدىكى كارخانىلارغا نىسبەتن بەكمۇ مۇھىم.

پائالىيەت ئۆتكۈزۈش مۇناسىۋەتنى قويۇقلاشتۇرىدۇ

«فورموسا» گۈرۈھى هەر يىلى 4 مىليون تىيۇھن پۇلى خەجلەپ چوڭ كۆلەمە تەنھەرىكەت يىغىنى ئۆتكۈزۈدۇ. ۋالى يۈڭچىڭ ھەربىر ئىشتا كۆپ خىل ئۇنۇم ياراتقانغا ئوخشاش، «فورموسا»نىڭ تەنھەرىكەت يىغىندىمۇ ئۆزگىچىلىكلىرى ئىنتايىن كۆپ. «فورموسا»نىڭ تەنھەرىكەت يىغىنى بىرنەچە تۇر بويىچە ئەپلەپ - سەپلەپلا ئۆتكۈزۈلمەيدۇ، بىلكى ۋاقتى، مۇكابات بويۇمى، مۇسابىقە تۈرلىرى قاتارلىقلار ناھايىتى ئىنچىكلىك بىلەن پىلانلىنىدۇ.

«فورموسا»نىڭ تەنھەرىكەت يىغىنى ئادەتتە ياشلار بايرىمنىڭ ئالدى - كەينىدە ئۆتكۈزۈلدى. ۋالى يۈڭچىڭ بۇ ۋاقتىنى تاللىشىنىڭ سەۋەبىنى چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دەيدۇ: «ياشلار بايرىمنىڭ ئالدى - كەينىنى تاللىشىمىز «فورموسا»لىقلارنىڭ مەڭگۇ ياشلاردەك جۇشقۇن ۋە روهلىق تۇرۇشىغا، مەڭگۇ ياشلاردەك ئىنتىلىشچان بولۇشىغا مەددەت بېرىش ئۇچۇن.»

تەنھەرىكەت تۈرلىرىنى تاللاشتا ئادەتتىكى يېنىك ئاتلىپتىكا تۈرلىرىدىن باشقا، يەنە ئىككى ئالاھىدە تۈر چوڭقۇر مەنسى بىلەن كىشىلەرنى جەلپ قىلىدۇ، ئۇنىڭ بىرى، ۋالى يۈڭچىڭ «فورموسا»نىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلىرىنى باشلاپ چەت ئەللىك مېھمانانلار بىلەن 5000 مېتىرغا يۈگۈرۈشتە مۇسابىقىلىشىش؛ يەنە بىرى، يېپىلىش مۇراسىمىدىن ئىلىگىرى ئۆتكۈزۈلىدىغان كەيپىياتنى يەنە بىر قېتىم يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈدىغان ھەم ھەرىيلى مەزمۇنى بىر - بىرىگە ئوخشىمايدىغان قىزقارلىق مۇسابىقىلىر.

«فورموسا» قوت بىلگىسى تاللاشتىمۇ ئۆزگىچە ئىش توتۇپ، تېيۈەندىكى ئەڭ قىممەتلىك قوش قارا قىرغاۋۇلنى قوت بىلگىسى قىلىدۇ. قوت بىلگىسىنىڭ شەرتلىك بىلگىسى ئۇچۇپ كېتىۋاتقان قارا قىرغاۋۇل بولۇپ، غلبە مەسئىلىگە، ئىلگىرىلەشكە سىمۋول قىلىنди. بۇ يەردە گەۋدىلەندۈرۈلگىنى ياش «فورموسا» بولۇپ، تېگى - تەكتىگە يېتىش ۋە ئەستايىدىلىق روھىنىڭ يېتەكچىلىكىدە ئۆزۈكىسىز ئىلگىرىلەشتىن ئىبارەت. ۋالى يۈڭچىڭ ۋە ئۇنىڭ باشقۇرغۇچىلىرى فورموسانىڭ رەھبەرلىرى بولۇش سۈپىتى بىلەن روھىي جەھەتنە زور بېسىمغا دۈچ كېلىپ قالماي، جىسمانىي جەھەتتىمۇ ئېغىر سىناقلارغا دۈچ كېلىدۇ، «تەن ساقلىق ئىنقىلابنىڭ دەسمایىسى»، تەن ساقلىق ياخشى بولمايدىكەن، باشقا ھېچقانداق ئىشنى قىلغىلى بولمايدۇ. ۋالى يۈڭچىڭ فورموسانىڭ بۇ جەھەتتىكى مەسئۇلىيىتىنىڭ ناھايىتى ئېغىرلىقىنى چوڭقۇر ھېس قىلىدۇ. ئۇ يېقىلىپ قالماسىلىق ئۇچۇن، ھەر كۈنى دەم ئېلىش ۋاقتىدىن بىر سائەت ئاجرىتىپ چېنىقىدۇ. ۋالى يۈڭچىڭ باشقۇرغۇچىلاردىن ساغلام ۋە كۆتۈرەڭگە روھلىق بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ، شۇنىڭ ئۇچۇن، ئۇلارنىڭ ئارسىدا جىسمانىي ۋە روھىي ساغلاملىقىغا پايدىلىق ئاستا يۈگۈرۈش ھەركىتىنى ئۆمۈملاشتۇرىدۇ.

«فورموسا» تەنھەرىكىت يىخىندا ۋالى يۈڭچىڭ ئۆزىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان باشقۇرغۇچىلار بىلەن بىرلىكتە 5000 مېتىرعا يۈگۈرەيدۇ. 5000 مېتىرعا يۈگۈرۈش ياشلارغا ئېغىر كەلمىگەن بىلەن، 50 ياشتىن ئاشقان ئادەم ئۇچۇن جىسمانىي ۋە سەۋىرچانلىق جەھەتتىكى زور سىناق بولىدۇ. ۋالى يۈڭچىڭ بۇ ئارقىلىق باشقۇرغۇچىلارنىڭ جىسمانىي قۇۋۇتى ۋە سەۋىرچانلىقىنى بىر قېتىم ئۆمۈمىۈزلىك ئىگىلىگەندىن باشقا،

يەنە ئىككى ۋە كېل خاراكتېرىلىك مەنىگە ئىگە: بىرى، «فورموسا» گۇرۇھى ئۇنىڭ رەھبەرلىكىدىكى باشقۇرغۇچىلارنىڭ يېتەكچىلىكىدە جاسارەت بىلەن ئىلگىرىلىپ ئۆزۈكسىز غەلبە قازىنىشقا ۋە كىللەك قىلىدۇ؛ يەنە بىرى، يۈگۈرۈش يولىدا چەت ئەللىكلىر بىلەن رىقابەتلۇشىش، رەستىلەر دە چەت ئەللىكلىر بىلەن رىقابەتلۇشىش، يۈگۈرۈش يولىدا چەت ئەللىكلىرنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ كېتىش، رەستىلەر دىمۇ چەت ئەللىكلىر دىن غالىب كېلىشكە ۋە كىللەك قىلىدۇ.

ۋالى يۈكچىڭ «فورموسا» تەنھەرىكەت يىغىننىڭ قايىام - تاشقىنلىقتىن كېيىن سۇس ھالەتتە ئاياغلىشىشىنى خالمايدۇ. شۇڭا تەنھەرىكەت يىغىننىڭ يېپىلىش مۇراسىمىنىڭ ئالدىغا قىزىقارلىق مۇسابىقىلەرنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، يەنە بىر قېتىم قايىام - تاشقىنلىق كەپىييات يارىتىپ، تەنھەرىكەت يىغىننى شوخ كۈلکە سادالىرى ئىچىدە ئاياغلاشتۇردى. 1986 - يىلى بۇ قىزىقارلىق مۇسابىقىگە «ھەممە بىر نىيەتتە 1000 مېتىرغا ئېپكەش كۆتۈرۈپ» كۈچ ئۇلاپ يۈگۈرۈش ئورۇنلاشتۇرۇلىدۇ. ۋالى يۈكچىڭ قېرى بولسىمۇ تېتىك، سالاپەتلەك ھالدا ئېپكەشنى كۆتۈرۈپ يېنىك قەدەملەر بىلەن ئاخىرقى نۇقتىغا يېتىپ بارىدۇ ھەم «خۇمارىم بېسىلمىدى» دەپ ۋارقىرايدۇ. بۇ مۇسابىقىنى ئورۇنلاشتۇرۇشتىكى مەقسەت «فورموسا» لىقلارنىڭ يېزىلىقلارغا ئوخشاش بىر دەك ئىتتىپاقلىشىپ، جاپاغا چىداش ۋە تىرىشىپ ئىشلەش، ئاددىي - ساددا بولۇش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئەڭ ئاخىرىدا غەلبە قازىنىشنى تەشەببۇس قىلىش.

يىلدا بىر قېتىم ئۆتكۈزۈلىدىغان تەنھەرىكەت يىغىنى ۋالى يۈكچىنىڭ تەنھەرىكەتكە ئەھمىيەت بېرىدىغانلىقىنى بىلدۈردى، شۇ سەۋەبىتىن خادىملار ئارىسىدا چېنىقىش قىزغۇنلىقى كۆتۈرۈپ، «فورموسا» لىقلارنىڭ بەدەن ساپاپسى كۆرۈنەرلىك ئېشىپ،

كۆتۈرەڭگۈ روھ ۋە تېخىمۇ يۇقىرى ئۇنۇم بىلەن خىزمەتنى بېرىد -
لىپ ئىشلەيدۇ. تېخىمۇ مۇھىمى شۇكى، «فورموسا»لىقلار تەنتەر -
بىيە مۇسابىقىسى ئارقىلىق «فورموسالىقلار روھى»نى بىرلىككە
كەلتۈرۈپ كەڭ ئەمچىق ئالدۇرغان.

بۇ خىل «روھىي بىرلىك» يەنە شۇ «فورموسا» تەنھەرىكەت
يىغىننىڭ ئەڭ چوڭ رولىدۇر. ئۇ «فورموسا»لىقلارنى
مۇستەھكەم بىرلىككە ئىگە قىلىدۇ. بۇ خىل روھنىڭ
ۋاسىتىلىك رولى ئەڭ مۇستەھكەم بولۇپ، ھەرقانداق كۈچ ۋەيران
قىلالمايدۇ. مۇشۇنداق «روھىي بىرلىك»نىڭ تۈرتىكىسىدە،
«فورموسا»لىقلار ھېچقانداق سىرتقى كۈچىنىڭ بېسىمى بولمىغان
ئەھۋالدىمۇ تەبىئىي ھالدا خىزمەت قىزغىنلىقىنى يۈكىسەك
دەرىجىدە جارى قىلدۇرۇپ، چىن كۆڭلىدىن پۇتۇن ۋۇجۇدى بىلەن
ئىشلەيدۇ ھەم يۇقىرى ئۇنۇم يارتىدۇ.

ھېكىمەت:

كۈندىلىك خىزمەتتە خادىملار بىرئاز جاپا تارتىدۇ، شۇڭا
كارخانا بەزى پايدىلىق پائالىيەتلەر، مەسىلەن: تەنھەرىكەت
يىغىنى، دالا پائالىيەتى قاتارلىقلارنى ئۆتكۈزۈپ، خادىملارنىڭ
خىزمەت بېسىمىنى يېنىكلىتىشى كېرەك، بۇنداق قىلىش
خادىملارنىڭ خىزمەت قىزغىنلىقىنى ئورغۇتۇپلا قالماستىن،
خادىملارنىڭ ئىتتىپاقلقىق، ھەمكارلىق، باتۇرلۇق بىلەن
باشقىلاردىن ئېشىپ كېتىش روھىنى كۈچەيتىدۇ. پائالىيەت
ئۆتكۈزۈش كارخانا مەدەنىيەتتىنىڭ بىر مۇھىم ئىپادىلىنىش
شەكلى، شۇنداقلا يۇمىشاق باشقۇرۇشنىڭ بىر مۇھىم مەزمۇنى
بولۇپ، كارخانا باشقۇرغۇچىلار بۇ نۇقتىغا يۈكىسەك ئەھمىيەت
بېرىشى كېرەك.

ئۇچىنچى باب

باشقۇرۇش، پىكىرىلىشىش، پىكىرىلىشىش، يەنە
پىكىرىلىشىش

كۆپچىلىك مېنى تونۇمىسىلەر؟

ئاكىئو مورىتا ياپۇننیيە «سونىي» شىركىتىنىڭ لىدىرى. ئۇ شىركەت قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىللەرەدە ھەربىر خادىم بىلەن پىكىرىلىشىنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرىدى. ئۇ ھەر كۈنى كەچتە ياش خادىملاр بىلەن بىلەن تاماق يەيدۇ، تاكى يېرىم كېچىگىچە مۇڭدىشىدۇ. شىركەت كۆلىمىنىڭ بارغانسېرى چوڭىيىشغا ئەگىشىپ، ھەربىر خادىم بىلەن پىكىرىلىشىش مۇمكىن بولماي قالدى. شۇنداقتىمۇ، ئۇ بارلىق پۇرسەتلەردىن پايدىلىنىپ ئاساسىي قاتلامدىكى خادىملار بىلەن پىكىرىلىشىپ، ئۆزئارا چۈشىنىشنى چوڭقۇرلاشتۇرىدى، ھېسىيات ئالماشتۇرىدى.

ئاكىئو مورىتا بىر كۈنى شەھەر مەركىزىگە ئىش بېجىرىگلى بارغاندا، ئازراق بوش ۋاقتىن چىقىرىپ كوچا ئايلىنىدى. ئۇ كېتىۋېتىپ «سونىي ساياهەت مۇلازىمەت شىركىتى» دېگەن ۋۇنسىكىنى كۆرىدى، ئەمما ئۇ بۇنداق دۇكاننىڭ بارلىقىنى ئاڭلاپ باقىغان بولسىمۇ، دۇكانغا كىرىدى.

ئاكىئو مورىتا كۆپچىلىككە: «مېنى تونۇيالىدىڭلارمۇ، تېلىۋىزور ياكى گېزىتتە كۆردىڭلارغا دەيمەن، بۇگۈن مەن ئالايتىن سىلەرگە ئۆزۈمنى كۆرسەتكىلى كەلدىم، تېلىۋىزوردىكىگە ئوخشامدىكەنمەن؟» دەيدۇ.

كۆپچىلىك ئۇنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ كۈلۈپ كېتىدۇ، ھەمەدە ئەركىن - ئازادە پاراڭلىشىدۇ. ئۇلار بىرئەچە مىنۇتلا پاراڭلاشقا بولسىمۇ، ئەمما ئۆزئارا ئىشەنچ تۇرغۇزىدۇ.

ھېكىمەت:

ئەگەر سىز كەسپىڭىز ھەم خادىملىرىڭىزنى چۈشەنمەكچى بولسىڭىز، ھەققىي ئۇنۇملىك ئۇسۇلدا پىكىرىلىشىڭىز، ئەگەر قەھۋە ئىچىشكەچ ئۆزىڭىزنى باشقىچە قىياپەتتە كۆرسىتىپ پاراڭلاشىسىڭىز مەقسىتىڭىزگە يېتەلمەيسىز. سىز ھەققىي ئۇنۇملىك ئۇسۇلدا پاراڭلىشىش ئۈچۈن بىر خىل ئاكتىپ پاراڭلىشىش مۇھىتى يارىتىمىشىڭىز كېرەك، پاراڭلاشماقچى بولغان ئادەم قىزغىن مۇنازىرە قىلىپ ۋارقىرىسىمۇ مەيلى.

ئىناق، ئازادە پاراڭلىشىش مۇھىتى ھەربىر ئادەمنىڭ ئاكتىپ پوزىتىسىيەدە پاراڭغا ئىشتىراڭ قىلىشىغا پايىدىلىق بولۇپ، مۇشۇنداق ئىناق، ئازادە پاراڭلىشىش مۇھىتى ياراتىسىڭىز، كارخانىڭىزدا يۈز بېرىۋاتقان مەسىلىلەرنى، تىجارىتىڭىز ھەم خادىملىرنىڭ ئەھۋالىنى ھەققىي بىلەلەيسىز.

كۈلۈمىسىرىشنىڭ قۇدرتى

ئوخىئۇ ئىشتاتىنىڭ نىلىپس شەھىرىگە ئامېرىكا پولات ۋە مىللەي دىستىللەگۈچ شىركىتىنىڭ RMI تارماق شىركىتى جايلاشقا بولۇپ، تۇرلۇك تىقان بۇيۇملارنى ئىشلەپچىقىرىدۇ. ئۇزاق يىللاردىن بېرى، شىركەتنىڭ خىزمەت ئۇنۇمى تۆۋەن بولغاچقا، ئۇنۇمدارلىق ۋە پايدا نىسبىتى ئاشمايدۇ.

دانىئىل بۇ شىركەتكە باش دىرىپكتور بولغاندىن كېيىن، ئەھۋالدا پۇتۇنلەي ئۆزگەرش بولىدۇ. دانىئىلنىڭ ئالاھىدە

باشقۇرۇش ئۇسۇلىمۇ يوق، ئۇ پەقەت زاۋۇتنىڭ ھەممە يېرىگە مۇنداق شوئارلارنى چاپلايدۇ:

«ئەگەر سىز بىرىنىڭ كۈلۈمىسىرىمىگىنى كۆرسىڭىز، كۈلۈمىسىرىشىڭىزدىن ئۇنىڭغا بېرىڭ!

«ھەرقانداق ئىشنى زور قىزىقىش ئىچىدە قىلغاندلا، مۇۋەپپەقىيەت قازانغلى بولىدۇ»

بۇ شوئارلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئاستىغا «دانىئىل» دەپ ئىمزا قويۇلدۇ.

شىركەتمۇ كۈلكە چىراينى زاۋۇت ئىزنىكى قىلىدۇ. ئىشخانا بۇيۇملىرى، زاۋۇتنىڭ دەرۋازىسى، زاۋۇت ئىچىدىكى ۋېۋىسقا، تاختايلارنىڭ، ھەتكاكى ئىشچىلارنىڭ بىخەتلەلىك قالىقىغىمۇ كۈلكە چىراي چاپلايدۇ. بۇنى ئامېرىكىلىقلار «ئوخىئۇدىكى كۈلكە چىراي» دەپ ئاتايدۇ. «ۋال سىترېت كوچىسى گېزىتى» ئۇنى «ساپ ۋىسىكى — يېقىملىق چاقىرىق، ھېسىيات ئالماشتۇرۇش ۋە شاد كۈلکىنىڭ ئارىلاشىمىسى» دەپ ئاتايدۇ.

دانىئىل ئۆزىمۇ دائىم خۇش چىراي يۈرىدۇ. ئۇ كىشىلەردىن پىكىر ئالغاندا، ئىشچىلارنىڭ ئىسمىنى ئاتاپ تۇرۇپ چاقىرىدۇ، پۇتون زاۋۇتىسى 2000 ئىشچىنىڭ ئىسمىنى تولۇق بىلىدۇ. ئۇ يەنە ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ رەئىسىنى يىغىنغا چاقىرىپ كېلىپ، زاۋۇتنىڭ نېمە ئىش قىلىۋاتقانلىقىدىن خەۋەردار قىلىدۇ.

نەتجىدە، ئۇ ئۈچ يىل ئىچىدە زاۋۇت بىر تىيىنەم مەبلەغ سالىغان ئەھۋالدا ئۇنۇمدارلىقنى سەككىز پىرسەنتكە يەتكۈزىدۇ.

ھېكىمەت:

كۈلۈمىسىرەش ئادەمنىڭ جەلپكارلىقنى ئاشۇرۇپ،

كىشىلەرنىڭ ياخشى كۆرۈشكە ئېرىشتۈرىدۇ. كۈلۈمىسىرەش كىشىلەر ئارىسىدىكى ئارىلىقنى قىسقارتىدىغان، ئوڭايىسىز ۋەزىيەتنى ياخشىلايدىغان بىر خىل ئەڭ ئۇنۇمۇڭ ئالاقە قورالى. بىر كارخانىدا باشقۇرغۇچىلارنىڭ خېرىدارلارغا كۈلۈمىسىرەپ مۇئامىلە قىلىشى ئىنتايىن مۇھىم، خادىملارغا كۈلۈمىسىرەپ مۇئامىلە قىلىشى تېخىمۇ مۇھىم. چۈنكى ئازادە، خۇشال كەيپىياتتا ئىشلەشنى ياخشى كۆرمەيدىغان بىرمۇ خادىم يوق. كارخانىدىكى ھەممە يەننىڭ چېرىدىن كۈلکە يېغىپ تۇرسلا، كارخانىمۇ گۈللەپ تەرەققىي قىلىندۇ.

«ئىچكى ئېلخەت سىستېمىسى» ئارقىلىق خادىملارنىڭ قەلبىنى تۇتاشتۇرۇش

بۇگۈنكى دۇنيادىكى ئەڭ زور تەسىر كۈچىگە ئىگە شىركەتلەرنىڭ ئىچىدە، مىكروسوفت شىركىتى ئەڭ ئاۋۇال ئېلخەت يولانمىسى ئارقىلىق باشقۇرۇش ۋە شىركەتنىڭ ئىچكى قىسىمدا پىكىر ئالماشتۇرۇشنى يولغا قويغان شىركەت ھېسابلىنىدۇ.

ئامېرىكا مىكروسوفت شىركىتى IT كەسپىدىكى ئىختىسالىقلار ئامېرى بولۇپ، ئۇنىڭ مۇۋەپپە قىيىتىنى كۆپ جەھەتتىكى تەجرىبىلەرگە ئاساسەن يەكۈنلەشكە توغرا كەلسىمۇ، ئەمما ئۇنىڭ خادىملارنى دېمۆكراتىك ۋە ئادىمىلىك باشقۇرۇش نۇقتىسىدىن ئېيتقاندا، ئۇنىڭ باشقا شىركەتلەرگە ئوخشىمايدىغان ئالاھىدىلىكى شۇكى، شىركەت خادىملا ئارا ۋە يۈقىرى قاتلامدىكىلەر بىلەن تۆۋەن قاتلامدىكىلەر ئارا ئالاقىگە قولايلىق يارىتىش ئۈچۈن، مەخسۇس «ئىچكى ئېلخەت سىستېمىسى» قۇرۇپ، ھەربىر خادىمغا ئېلخەت ساندۇقى تەسىس

قىلىپ بېرىدۇ، يۇقىرىسى بېل گايىتىستىن تۆۋىنى ھەربىر خادىمغىچە ھەممىسىنىڭ خەت ساندۇقى كودى ئاشكارا بولىدۇ. مىكروسوفت شىركىتىنىڭ ھەرقانداق ۋاقتتا، قېيەردە بولۇشدىن قەتئىينەزەر كاتىپنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىسىز «ئىچكى ئېلخەت سىستېمىسى» ئارقىلىق دۇنيانىڭ ھەرقانداق بىر جايىدىكى بېل گايىتىسىنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان شىركەت خادىملەرى بىلەن ئالاقلىشىلەيدۇ ۋە پىكىرىلىشىلەيدۇ. خادىملار بۇ سىستېما ئارقىلىق بىر خىل ھەقىقىي دېموکراتىك كەيپىياتنى ھېس قىلايىدۇ.

مىكروسوفتىنىڭ خادىملەرى بۇنى بىر خىل ئەڭ بىۋاسىتە، ئەڭ قولاي، ئەڭ تېز، شۇنداقلا ئادىملىككە ھۆرمەت قىلىشنى ئەڭ گەۋدىلەندۈرۈدىغان خىزمەت ئالاقىسى شەكلى، دەپ قارايدۇ. «ئىچكى ئېلخەت سىستېمىسى» ئارقىلىق، يۇقىرى قاتلامىدىكىلەر تۆۋەن قاتلامىدىكىلەرگە خىزمەت ۋەزپىسىنى ئورۇنلاشتۇرۇش، خادىملار ئۆز ئارا ئالاقلىشىش، ئۇچۇر يەتكۈزۈشتىن باشقا، ئەڭ مۇھىمى خادىملار ئۇنىڭدىن ئۇنىڭلۇك پايدىلىنىپ شىركەتنىڭ يۇقىرى قاتلامىدىكىلەرگە، ھەتتا ئەڭ يۇقىرى دائىرىلەرگە ئۆزىنىڭ پىكىر ۋە تەكلىپىنى بېرەلەيدۇ.

بىر خادىم بىرنەچە كۈن ئارتۇق دەم ئېلىشقا قويۇپ بېرىشنى ئاززو قىلىپ، «ئىچكى ئېلخەت سىستېمىسى» ئارقىلىق بىۋاسىتە باش دىرىجىتىور چېرىغا «شىركەت تىجارەتتە شۇنچە زور مۇۋەپىھقىيەتكە ئېرىشىپمۇ، نېمىشقا خادىملارنى بىرنەچە كۈن ئارتۇق دەم ئېلىشقا قويۇپ بەرمەيدۇ، نېمىشقا دەم ئېلىش كۈنلىرىنى جەملەپ، كۆپچىلىكىنى بىرنەچە كۈن ئۇدا دەم ئېلىش پۇرسىتىدىن بەھرىمەن قىلمايدۇ؟» دەپ تەكلىپ بېرىدۇ. بۇ تەكلىپنى كېيىن شىركەت قوبۇل قىلىدۇ.

بۇ، خادىم تەلەپ قىلىسا، شىركەت قوبۇل قىلىدۇ، دېگەنلىك ئەمەس، ئەلۋەتتە. بۇ يەردىكى مۇھىم ھالقا «ئىچكى ئېلخەت سىستېمىسى»نىڭ ئۇنۇملىك ئالاقە يولىنى يارا تقانلىقى. بىر قېتىم نۇرغۇن خادىم «ئىچكى ئېلخەت سىستېمىسى» ئارقىلىق زۇڭتۇڭ قەسم بېرىپ ۋەزىپە تاپشۇرۇۋەلىدىغان كۈنى بارلىق خادىملارنى بىر كۈن قويۇپ بېرىشنى بەس - بەستە تەلەپ قىلىدۇ. چېرى كۆپ ئويلىنىپ، ئاخىرىدا دەم ئېلىشقا قويۇپ بەرمە سلىكىنى قارار قىلىدۇ.

بۇ ئىشتىن كېيىن، چېرى بېل گايىتسقا مۇنداق دەيدۇ: «كۆپچىلىك تازا رازى بولمىغان بولسىمۇ، ئەمما شىركەت بىلەن خادىملار ئوتتۇر بىسدا ئالاقە يولى خېلى راۋان.» بۇنىڭدىن باشقا، خادىملار يەنە «ئىچكى ئېلخەت سىستېمىسى» دىن پايدىلىنىپ كۆرۈشۈنى كېلىشىدۇ. بىر ئايال خادىم بېل گايىتسىنى كۆرۈشىنى شۇنچە ئارزۇ قىلىسىمۇ، ئەمما ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈش پۇرسىتى ئاز بولغاچقا، ئۇ «ئىچكى ئېلخەت سىستېمىسى» ئارقىلىق بېل گايىتسىنى كۆرۈشۈشكە تەكلىپ قىلىدۇ. بېل گايىتسى ئەينى چاغدا بەك ئالدىراش بولغاچقا، «ۋاقتىم چىققاندا سىزنى مەن تەكلىپ قىلای» دەيدۇ. بېل گايىتسى كېيىن «ئىچكى ئېلخەت سىستېمىسى» ئارقىلىق كېلىشىپ، ئۇ ئايال بىلەن كۆرۈشىدۇ.

بۇنىڭدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، مىكروسوفت شىركىتىنىڭ «ئىچكى ئېلخەت سىستېمىسى» شىركەتتىكى خادىملار بىلەن يۇقىرى - تۆۋەن قاتلام باشقۇرغۇچىلارنىڭ پىكىر ئالماشتۇرۇشنى زور قولايلىق بىلەن تەمنىلەپ، ئۇلار ئوتتۇرسىدا ئۇقۇشمالىقلارنى يوقىتىپ، كىشىلىك مۇناسىۋەتتىكى ئالاقىنىڭ ئېنىق، راۋان بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىپ، كىشىلەر كۆڭلىنىڭ مايللىلىقىنى كۈچەيتىش، ئىختىسالىقلارنى تۇتۇپ قېلىشتا غايىت زور رول ئوينىدۇ.

ھېكىمەت:

ئامېرىكىلىق داڭلىق كەلگۈسىشۇناس جون نائىسبىت مۇنداق دەيدۇ: «كەلگۈسىدىكى رىقابەت باشقۇرۇشتىكى رىقابەت بولۇپ، رىقابەتنىڭ مەركىزىي نۇقتىسى ھەربىر ئىجتىمائىي تەشكىلاتنىڭ ئىزلىرى ئوتتۇرسىدىكى ھەم بۇ تەشكىلات بىلەن باشقا تەشكىلات ئوتتۇرسىدىكى ئۇنۇملۇك ئالاقە باغلاش بولىدۇ. ئالاقە باشقۇرۇشتىڭ ئەڭ مۇھىم تەركىبىي قىسىمى بولۇپ، ئالاقنى ھەرقانداق باشقۇرۇش سەنئىتىنىڭ جەۋھىرى دېيشىكە بولىدۇ.» رەھبەرنىڭ مۇھىم خىزمىتى ئالاقە باغلاش، قانداق چاغدا بولىمسۇن، كارخانا باشقۇرۇش ئالاقە باغلاشتىن ئاييرىلامايدۇ، بىر راۋان، ئۇنۇملۇك ئالاقە باغلاش سوپىستىنى قانداق بەرپا قىلىش ھەربىر باشقۇرغۇچى ئەستايىدىل ئويلىنىشقا تېگىشلىك مەسىلە.

ھەممە چوك زالدا ئىشلەش

• 130 •

ئامېرىكا خېۋلىپت - پاككارد شىركىتى بىر خىل ئۆزگىچە بولغان «ئايلىنىپ يۈرۈپ باشقۇرۇش ئۇسۇلى»نى ئىجاد قىلىپ، تارماق مەسئۇللەرىنى ئاساسىي قاتلامغا چوڭقۇر چۆكۈپ، كەڭ ئىشچى - خىزمەتچىلەر بىلەن بىۋاسىتە پىكىرىلىشىشىكە ئىلھام بېرىدۇ. بۇ خىل «ئايلىنىپ يۈرۈش شەكلىدىكى باشقۇرۇش» ھەرقايىسى قاتلامنىڭ ئوخشىمىغان پىكىرىلىرىنى قوبۇل قىلىش، ھەرقايىسى قاتلامدىكىلىر پىكىرىلىشىش شەكلى ئارقىلىق مەسىلىلەرنى ئىنكاس قىلىش، يۈقرى ۋە تۆۋەن قاتلامدىكىلىلەرنىڭ ئالاقىسى ۋە ئالاقە جەريانىنى نازارەت قىلىش، شۇنداقلا بىرىنچى قول ماتېرىيالغا ئېرىشىپ، مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا بايقاש ھەم ھەل قىلىشنى كۈچەيتىپ،

پاسسیپلیقنى ئاكتىپلىققا ئۆزگەرتىپ، كوللىكتىپنىڭ
ئۇيۇشۇشچانلىقىنى كۈچىتى肯.

بۇنداق قىلىشتىكى مەقسەت، خېۋلىپت - پاككارد شىركىتى
ئىشخانا ئورۇنلاشتۇرۇشتا ئامېرىكىدا ئاز ئۇچرايدىغان «ھەممە
چوڭ زالدا ئىشلەش» ئۇسۇلىنى قوللانغان بولۇپ، بارلىق
خادىملار بىر چوڭ زالدىلا ئىشلەيدۇ، ھەرقايىسى تارماقلار پاكار
ئىينەك تام بىلەن ئايىرلۇغان بولۇپ، ئاز بىر قىسىم مەجلسىخانا،
مېھمان كۆتۈش ئۆيلىرىدىن باشقا، بارلىق رەھبەرگە ئايىرم
ئىشخانا تەسس قىلىنمايدۇ، ئايىرم ئىشخانىغا ئېھتىياجلىق
يۇقىرى دەرىجىلىك رەھبەرلەرگىمۇ ئوخشاش مۇئامىلە
قىلىنىدۇ. رەھبەرلەر ئىشخانىسىنىڭ تاملىرى ئىينەك
ماتېرىيالدىن ياسالغان بولۇپ، بۇنداق ئەھۋالدا تۆۋەن
قاتلامىكىلەر سىرتتىنلا باشلىقنىڭ ئالدىراش ياكى بوش
ئىكەنلىكىنى كۆرەلەيدۇ - دە، قانداق ۋاقتىتا رەھبەر بىلەن
مەسىلەرنى مۇزاکىرە قىلىشنى بىلەلەيدۇ.

خادىملار ئوتتۇرسىدا ئەمىلىنىڭ يۇقىرى - تۆۋەن
بولۇشىدىن قەتىئىنەزەر، بىردهك ئىسىمنى چاقىرىشنى يولغا
قوپىدۇ. شىركەتنى قۇرغۇچى خېۋلىپت بىلەن پاككارد بۇ خىل
ئادىتىنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇدۇ، بەزىدە قول ئاستىدىكىلەر
ھۆرمەتلەپ ئەملى بىلەن ئاتىسا، ئۆزلىرى دەرھال تۈزىتىدۇ.
پەقەت خېرىدارلارنىڭ ئالدىلا ھەرقايىسى ئۆز ئەمىلىنى
ئاتايىدۇ. بۇنداق قىلىش يۇقىرى - تۆۋەن ئوتتۇرىدىكى ئالاقە
راۋانلىقىغا پايدىلىق بولۇپ، كۈچلۈك ھەمكارلىق كېپىياتى
yaritmidۇ.

داۋىد پاككارد «خېۋلىپت - پاككارد شىركىتىنىڭ يولى»
ناملىق كىتابىدا مۇنداق يازىدۇ: «بۇ خىل ھەرۋاقت كۆرگىلى
بولىدىغان ئۇسۇلىنىڭ كەمچىلىكىمۇ بولۇپ، ئۇ بولىسىمۇ ھەر

ۋاقىت دەخلى - تەرۇزغا ئۇچراشتۇر. ئەمما بىز خېۋلىپت - پاکكارد شەركىتىدە بۇ خىل ئۈسۈنلىك پايىدىسىنىڭ بۇ خىل پايىدىسىز تەرىپىدىن ھەسىلىدەپ ئېشىپ كەتكەنلىكىنى بايقدۇق. بىز خىزمەتچى خادىملارنىڭ بىرقەدەر ئادىنى ۋە بىۋاسىتە شەكىلدە ئالاقىلىشىشنى، ھەر خىل رامكا ۋە قېلىپلار ئارقىلىق ئەمەس، بەلكى ئۇلارغا ئادەتتىكى قائىدە - يۈسۈنلار ئارقىلىق بېتە كچىلىك قىلىشنى ئۈمىد قىلىمىز. خىزمەتنى ياخشى ئىشلەش ئۈچۈن، ھەربىر خادىم خالىغانچە ئۆزى مۇۋاپق دېگەن ئادەمنى تېپىپ ئەھۋال ئىگىلىسە بولىدۇ. ھەرقانداق نەرسە يۈزتۈرا سۆزلىشىشىتەك ھەمكارلىق ۋە كوللىكتىۋىز ملىق روھنى ئىلگىرى سۈرەلمەيدۇ، خادىملار ئوتتۇرۇسىدا ئىشىنىش ۋە چۈشىنىش كەيپىياتى يارتالمايدۇ.

ھېكمەت:

باشقۇرۇشتا ھەرقايىسى تارماقلار ئوتتۇرۇسىدىكى كۆرۈنمەس تو ساقلارنى يوقتىپ، ئۆزئارا كېلىشىدىغان، ھەمكارلىشىدىغان خىزمەت مۇھىتى يارتىش خىزمەت ئۈنۈمىدارلىقىنى ئۆستۈرۈشتىكى ياخشى ئۇسۇل. خىزمەتتە خادىملارنى ئورنىغا ئاساسەن تۈرلەرگە ئايىرمىي، ئىشخانىلارنىڭ ئىشىكلىرىنى كەڭ ئېچىۋېتىپ، ھەممە باراۋەر بولغان مۇھىت يارتىش بىلەن بىلە، ئۆزئارا ھەمكارلىق ۋە پىسخىك ئالاقە ئىشىكىنىمۇ كەڭ ئېچىۋېتىش كېرەك.

بىر كارخانىغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، كۆڭۈللۈك، ئىلگىرىلەيدىغان مۇھىت يارتىش ئەڭ مۇھىم نۇقتا بولۇپ، باشقۇرغۇچىلار بىلەن خادىملار ئۇچۇق - ئاشكارا، ئەركىن، سەممىي پىكىرىلىشەلەيدىغان بولۇشى كېرەك.

سېنىڭچە بۇ ئىشنى قانداق قىلساق بولار

كونوسۇكى ماتسۇشتا خادىملار بىلەن پىكىرىلىشىشكە ئىنتايىن ماھىر، بولۇپمۇ خادىملارنىڭ گېپىنى — ياخشى تەكلىپ ۋە ئادەتتىكى غودۇراشلىرىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاشقا ماھىر.

كونوسۇكى ماتسۇشتا قول ئاستىدىكى باشقۇرغۇچىلاردىن دائىم «سېنىڭچە بۇ ئىشنى قانداق قىلساق بولار؟»، «بۇ ئىشنى سەن قىلغان بولساڭ قانداق قىلاتتىڭ؟» دەپ سوراپ تۈرىدۇ. بەزى ياش باشقۇرغۇچىلار مۇدرىنىڭ ئۆزىنى ئىنتايىن ئەتىۋارلىغانلىقى، گېپىنى ئەستايىللۇق بىلەن كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىغانلىقىنى ھېس قىلىدۇ ھەمەه قولىغا قىلمى ئېلىپ پىكىرنى خاتىرىلىگەن چاغدا، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ كۆزقارا شلىرىنى بىيان قىلىدۇ.

ئاڭلىغۇچى سۆزلىگۈچىگە بولغان ھۆرمىتىنى ئىپادىلىسى، قىلچە بىخەستەلىك قىلماي كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىسا، سۆزلىگۈچىمۇ ئوپلىغانلىرىنى ئىنتايىن ئەستايىدلەن بىيان قىلىدۇ. بۇ بىر مەيدان ئەستايىدىللىق مۇسابقىسى بولۇپ، تۆۋەن قاتلامىدىكى باشقۇرغۇچىلارنىڭ تېز سۈرئەتتە باشقۇرۇشنىڭ سىرلىرىنى ئىگىلىشىگە چوڭ پايدىسى بار.

بۇنىڭدىن باشقا، كونوسۇكى ماتسۇشتا ۋاقتى بولسلا راۋۇتلارغا بېرىپ ئارىلايدۇ، بۇ ئارقىلىق بىر تەرەپتىن مەسىلىلەرنى بايقيسا، يەنە بىر تەرەپتىن ئالدىنلىقى سەپتىكى ئىشچىلارنىڭ پىكىرى ۋە تەكلىپىنى ئاڭلايدۇ، ئەمما ئۇ كېيىنكىسىنى بەك مۇھىم دەپ قارايدۇ. ئىشچىلار ئۇنىڭغا پىكىرنى ئىنكاڭ قىلغان چاغدا، ئۇ قارشى تەرەپ قانچە جىق

سۆزلىسۇن، ياكى ئۆزى بەك ئالدىراش بولسىن، كۆڭۈل قويۇپ ئەستايىدىل ئاڭلايدۇ، بېشىنى لىڭشتىپ پىكىرنى مۇئىيەنلەشتۈرىدۇ. ئۇ دائىم مۇنداق دەيدۇ: «كىمنىڭ گېپى بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ئۇنىڭ ئىچىدىكى بىر - ئىككى جۇملە ئىنتايىن ئورۇنلۇق بولىدۇ.»

كونوسۇكى ماتسوشىتا كاللىسىدا ئەزەلدىن «ئابرونى تۆۋەننىڭ گېپى ئۆتمەس» دېگەن قاراش مەۋجۇت ئەمەس، ئۇ ئەڭ تۆۋەن قاتلامدىكى خادىملارنىڭ توغرا پىكىرنى ئەستايىل ئاڭلىغان تەقدىردىمۇ، ئەمما ئۇ باشقىلارنىڭ ئۆزىگە خوشامەت قىلىشىغا بەك ئۆچ. ئەگەر بىرەرى خۇشامەت قىلىپ قالسا، قارشى تەرەپنىڭ مەرتىۋىسى ئۆزىنىڭكى بىلەن ئوخشاش دەرجىدە بولسىمۇ، كەسکىنلىك بىلەن رەددىيە بېرىپ: «سەن راستلا مۇشۇنداق ئۆبىلىغانمىدىڭ، سەن رەھبىر تۈرۈپ مۇشۇنداق دېسەڭ بولامدۇ؟» دەيدۇ. بۇنداق گەپلەرنى ئاڭلىغان ئادەم دەسلەپ بىئارام بولغاندەك قىلغان بىلەن، كېيىنچە كونوسۇكى ماتسوشىتاتىنى تېخىمۇ ھۆرمەتلەيدىغان بولىدۇ ھەم ئۇنىڭغا نېمىنى ئوپلىسا شۇنى دەيدۇ، ئەمما قۇرۇق گەپلەرنى دېمەيدۇ. بۇ كونوسۇكى ماتسوشىتاغا ياكى باشقىلارغا ھەم شىركەتنىڭ تەرەققىياتىغا نىسبەتەن ئەڭ پايدىلىق. پاناسونىك شىركىتى كونوسۇكى ماتسوشىتاتىڭ پىكىرىلىشىشقا ماھىرلىقىدىن پايدىلىنىپ كۆپ پايدىغا ئېرىشىدۇ.

ھېكىمەت:

پىكىرىلىشىش بۇگۈنكى كۈنده ئەڭ مودا، ئىشلىتىش نىسبىتى ئەڭ يۇقىرى سۆزگە ئايلاندى. خىزمەتتە يۇقىرى ۋە تۆۋەن قاتلامدىكىلەر، خىزمەتداشلار ئارا ئۇنۇملىك پىكىرىلىشىش ئىنتايىن مۇھىم بولماقتا.

کونوسوکی ماتسۇشتانىڭ باشقۇرۇشقا ئائىت مۇنداق ھېكىمەتلەك سۆزى بار: «كارخانا باشقۇرۇش بولسا ئىلگىرى پىكىرلىشىش ئىدى، ھازىرمۇ پىكىرلىشىش، كەلگۈسىدىمۇ پىكىرلىشىش بولىدۇ» كونوسوکى ماتسۇشتانىڭ دېگىنى توغرا بولۇپ، كارخانا ھەرقانداق ۋاقتىتا پىكىرلىشىشتىن ئاييربلالمائىدۇ.

باشقۇرۇش پىكىرلىشىشتىن ئاييربلالمائىدۇ، پىكىرلىشىش باشقۇرۇشنىڭ ھەرقايىسى تەرەپلىرىگە سىڭىپ كەتكەن بولىدۇ. خۇددى بەدەندىكى قان ئايىلىنىپ تۇرغاندەك، پىكىرلىشىش پائالىيىتى بولمىسا، كارخانا ھالا كەتكە يۈزلىنىدۇ. پەقەت پىكىرلىشىنى كارخانا باشقۇرۇشقا باشتىن - ئاخىر سىڭىدورگەندىلا، كارخانا مۇۋەپەقىيەت يولىدا ھەم تېز، ھەم مەزمۇت ئىلگىرىلەيدۇ.

ئوخشىغان نۇقتىدىن پىكىرلىشىش

كونوسوکى ماتسۇشتا شىركەتنى يېڭىدىن قۇرغان چاغدا، زاۋۇتىكى خادىملار ئاكتىپ ئىشلىمەيدۇ، خىزمەت ئورنىدىن ئۆزپە كېتىپ قالىدۇ.

شۇنىڭ بىلەن كونوسوکى ماتسۇشتا يىغىن ئېچىپ بۇ ئىشنى تەرتىپكە سېلىشنى قارار قىلىدۇ. بارلىق خادىملار يىغىن زالىغا كېلىپ بولغاندىن كېيىن، ئۇ سەھنىگە چىقىپ كۆپچىلىككە: «من ھەرقايىسلىرارغا بىر ئىشنى دېمكچىمەن» دەيدۇ - يۇ، تۈيۈقسىزلا سەھنىدىن چۈشۈپ ئۇدول سىرتقا چىقىپ كېتىدۇ. پەستە ئولتۇرغان خادىملار نېمە ئىش بولغانلىقىنى ئاڭىرالماي ئولتۇرۇپ قالىدۇ، بىر ئازدىن كېيىن مەيداننى ۋاراڭ - چۈرۈڭ قاپلايدۇ.

تەخىنەن بەش مىنۇتىن كېيىن، كونوسۇكى ماتسۇشتا سىرتىن قايتىپ كىرىپ سەھنىگە چىقىپ، نېمە ئىش بولغانلىقىنى چۈشىنەلمىگەن خادىملارغا قاراپ ھاياجان ئىلكىدە مۇنداق دەيدۇ: «يىغىن ئىچىۋاتقاندا يىغىن مەيدانىدىن چىقىپ كەتسەم تاقەت قىلالمايدىكەنسىلەرىۇ، خىزمەت ۋاقتىدا ئىنتىزامغا بويىسۇنماي، ئۆز مەيلىتلارچە ئىش ئورنىدىن ئايىرلىدىكەنسىلەر، ھەتتا بالدور كېتىدىكەنسىلەر، بۇ ئىشىڭلارنى ئىيىبلىسىك بولمادىكەن؟ بۈگۈن مەن مۇشۇنچىلىك سۆزلىي، كۆپچىلىك ئوپلىشىپ بېقىتلار!» كونوسۇكى ماتسۇشتا سۆزىنى تۈگىتىپلا يىغىن زالىدىن چىقىپ كېتىدۇ. شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇنىڭ ئېلىكتىر ئۇسکۈنلىرى شىركىتىدە ھېچكىم ئىش ئورنىدىن ئۆز مەيلىچە ئايىرلىمايدىغان بولىدۇ.

ھېكىمەت:

كىشىلەر دائىم رەھبەرلەرنىڭ «مەن سىلەرگە نۇرغۇن قېتىم دېدىم، سىلەر يەنلا ئاڭلىمايۋاتىسىلەر!» دېگەن ئاغرىنىش سۆزلىرىنى ئاڭلاپ تۇرىدۇ.

خادىملار بىلەن پىكىرلەشكەندە، گېپىتىڭىز ئۇلارغا تەسىر قىلىمسا، ئاددىيلاشتۇرۇپ يەنە بىر قېتىم دەڭ، يەنلا تەسىر قىلىمىسىچۇ؟ ئۇنداقتا سىز باشقىچە بىر ئۇسۇلدا ئۇلار بىلەن پىكىرلىشىڭ. ئوخشاش بىر مەزمۇنى ئوخشىمىغان نۇرغۇن شەكىلدە ئىپادىلىگلى بولىدۇ.

ئەگەر بىرىنچى ئۇسۇلىڭىز تەسىر قىلىمسا، ئىككىنچى، ئۇچىنچى ئۇسۇلىڭىزنى قولانسىڭىز بولىدۇ. ئۇسۇلىڭىزنى ئۆزگەرتىكەندە، ئازراق يېڭى ماتېرىالالارنى، مەزمۇنلارنى قوشۇڭ. گېپىتىڭىزنى ئۆزگەرتىسىڭىز ئۇنۇمى بولىدۇ. مۇشۇنداق قىلىپ خىزمەتنى ئىلگىرى سۈرەلەيسىز.

پىكىرىشىش باشقۇرۇشنىڭ كۈچەيتلىشى

ئامېرىكا ۋال - مارت شىركىتىنىڭ باش دىرىكتورى سام ۋالتون مۇنداق دەيدۇ: «ئەگەر سىز ۋال - مارتىنىڭ باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى بىر ئىدىيە قىلىپ يۈغۇرسىڭىز، ئۇ پىكىرىشىش بولىدۇ. چۈنكى ئۇ بىزنىڭ مۇۋپىپەقىيەت قازىنىشىمىزدىكى ھەققىي ھەل قىلغۇچ ئامىلنىڭ بىرى..»

پىكىرىشىنىڭ مەقسىتى ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلىش، ھەققىي پىكىرىشىنىڭ ئالدىنلىقى شهرتى بارلىق خادىملار رېئاللىققا يۈزلىنىش. ۋال - مارتىنىڭ نىشانى ئۈچۈرلاردىن ئورتاق بەھرىلىنىش، مەسئۇلىيەتنى بۆلۈپ ھۆددىگە ئېلىش ئارقىلىق، ياخشى بولغان پىكىر ئالماشتۇرۇشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش.

ۋال - مارت ھاizer دۆلەت ھالقىغان چوڭ شىركەتكە ئايلانغان بولسىمۇ، ئەمما خادىملار بىلەن پىكىرىشى ئەزەلدىن توختاپ قالىمىدى. سام ۋالتون مۇنداق دەيدۇ: «باشقۇرۇش جەريانىدىكى بەزى مەسىلىلەر دائىم ئادەمنى ھالدىن كەتكۈزۈۋاتىدۇ ۋە چۈشكۈنلەشتۈرۈۋاتىدۇ. دۈكەنلىك خادىملار ھارغىنلىق ھېس قىلىدۇ. ئۇلار بەزى چاغلاردا ئۆزلىرى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك بەزى مەسىلىلەرده قاتتىق كاللا قاتۇرۇپ، ئۆزلىرىنىڭ چۈشەندۈرۈشىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاثلائىدىغان ھەم قىينچىلىقىنى ھەل قىلىپ بېرىدىغان ئادەم تېپىشنى ئارزۇ قىلىدۇ. شۇڭا، ۋال - مارت شىركىتىنىڭ كۆلىمى چوڭ بولسىمۇ، ئەمما ئېچىۋەتلىش سىياسىتىنى ئىزچىل ئىجرا قىلىدۇ ھەم ئامال بار خادىملار بىلەن پىكىرىشىنى ماسلاشتۇردى. سام ۋالتونغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، ئەڭ مۇھىم ئىشىمۇ شىركەت بىلەن خادىملارنىڭ

پىكىرىلىشىنىڭ ئالدىغا ئۆتەلمىيدۇ. سام ۋالتون ئومۇمىھن پۇتون كۈچى بىلەن قول ئاستىدىكى دىرىپكتور ۋە خادىملار بىلەن پىكىرىلىشىدۇ. سام ۋالتون ئۇلارنى ياخشى كۆرىدۇ، ئۇلارمۇ سام ۋالتوننىڭ قەلب ئىشكىنىڭ ئۆزلىرى ئۇچۇن كەڭ ئۇچۇقلۇقىنى ھەقىقىي ھېس قىلىدۇ.

سام ۋالتون دائم ۋال - ۋارت دۇكانلىرىنى قىرەلسىز كۆزدىن كەچۈرىدۇ ھەم خادىملار بىلەن پىكىرىلىشىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ئۇ كۆپچىلىك قەدىرلەيدىغان غوجايىنغا ئايلىنىش بىلەن بىلە، كۆپ مىقداردىكى بىرىنچى قول ماتېرىيالغا ئېرىشىدۇ. بىرىنچىدىن، ئۇ پىكىرىلىش ئارقىلىق مەسىلىلەرنى بايقاش بىلەن بىلە، مۇشۇ بۇرسەتتىن پايدىلىنىپ ئختىسا سلىقلارنى قازىدۇ. شۇڭا، ئۇ دائم كەسىپكە مەسئۇل مۇئاۇن باش دىرىپكتورغا تېلىفون بېرىپ «پالانى بىر دۇكانغا مەسئۇل بولسۇن، ئۇ ھۆددىسىدىن چىقايدۇ» دەيدۇ. كەسىپكە مەسئۇل مۇئاۇن باش دىرىپكتور ئۇ ئادەمنى تەجرىبىسىزلىكىگە ئائىت بەزى ئەندىشىلىرىنى دېگەندە، سام ۋالتون يەنلا: «ئۇنى بىر دۇكانغا مەسئۇل قىلغىن، ئۇنىڭ قانداق ئىشلەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ باقىلى!» دەيدۇ. چۈنكى ئۇ پىكىرىلىش جەريانىدا ئۇ ئادەمنىڭ ئىقتىدارنى ئىگىلەپ بولغاندى.

سام ۋالتون دىرىپكتورلارنىڭ دۇكىنىدىكى خادىملارغعا ھۆرمەت قىلما سلىقىغا ھەرگىز سەۋىر قىلىپ تۇرالمايدۇ. ئەگەر ئۇ خادىملار بىلەن پىكىرىلىش جەريانىدا مۇشۇنداق ئەھەننىڭ يۈز بەرگەنلىكىنى بىلىپ قالسا ياكى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرۈپ قالسا، دەرھال باشقۇرۇش قاتلىمدىكىلەرگە يىغىن ئۆتكۈزۈپ ھەل قىلىدۇ. شۇڭا، ۋال - مارت شىركىتىدىكى خادىملار ئۇنى ھۆرمەتلەيدۇ، ياخشى كۆرىدۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن پىكىرىلىشىپ دۈچ كەلگەن مەسىلىلىرىنى دەيدۇ.

سام ۋالتون دائىم بىزى دۇكالنلارنى ئېكسكۈرسىيە قىلىدۇ، ئاساسىي قاتلامدىكى خادىملاрدىن «نىمىللەرنى ئويلاۋاتسىمن؟» ياكى «نىمىگە بەك كۆڭۈل بۆلىسمەن؟» دېگەن سوئاللارنى سوراپ، خادىملار بىلەن پاراڭلىشىش ئارقىلىق، ئۇلارنىڭ قىينىچىلىقى ۋە تەلەپلىرىنى ئىگىلەيدۇ. ۋال - مارت شىركىتىنىڭ بىر خادىمى ئىسلەپ مۇنداق دەيدۇ: «بىز باش دىرىپكتورنىڭ دۇكانغا كېلىپ ئېكسكۈرسىيە قىلغان چاغدىكى تەسىراتمىزنىڭ خۇددى بىر داڭلىق تەنھەرىكەتچى، كىنۇ چولپىنى ياكى ھۆكۈمەتنىڭ بىرىنچى قول رەھبىرىنى كۇتكەندەك بولۇشىنى ئارزو قىلاتتۇق. ئەمما ئۇ دۇكانغا كىرىشى بىلەنلا بىزدىكى ئۇ خىل ھېيقىش كېپپىياتىنىڭ ئورنىنى بىر خىل يېقىنچىلىق ئىگىلىدى. ئۇ ئۆزىنىڭ چىقىشقاقلىقى بىلەن سىرلىق، ھېۋەتلەك كۆرۈنۈشتەك ھالەتلەرنى يوقاتقانىدى. ئېكسكۈرسىيەدىن كېيىنكى ئۇنىڭ بارلىق تۆھپىلىرىمىزدىن مىننەتدار بولغاندىكى ھالىتى ھەممىمىزنىڭ ئېنىق ئېسىدە. ھەر بىر خادىم ئۆزىنىڭ مۇھىملەقىنى ھېس قىلدى.»

سام ۋالتون بىر ماقالىسىدە مۇنداق يازىدۇ: «ھەممىمىز ئادەم، ھەممىمىزنىڭ ئوخشىمىغان ئارتۇقچىلىق ۋە كەمچىلىكلىرىمىز بار. شۇڭا، ئاساسلىق نىسبەتنى ئىگىلەيدىغان چۈشىنىش ۋە پىكىرىلىشىشكە سەممىي ياردەم قوشۇلدىغان بولسا، بىز چوقۇم غەلبىھە قىلىمىز. ئېسگىزىدە بولسۇن، رەھبەر ئورۇنلاشتۇرۇشنى چوقۇم ئۆز ئالدىغا قويۇشى كېرەك. ئەگەر سىز مۇشۇ ئىشنى قىلالىسىڭىز، ئىشلىرىڭىز ئۆڭۈشلۈق يۈرۈشىدۇ.»

ۋال - مارت شىركىتىنىڭ باش ئىشتابى ئامېرىكىنىڭ ئاركانزاس ئىشتاتىدىكى بېننۇنۋىللە شەھىرىگە جايلاشقان بولۇپ، شىركەتنىڭ مەمۇرسى باشقۇرۇش خادىملىرىنىڭ ھەر ھەپتىدىكى كۆپ قىسىم ۋاقتى ھەرقايىسى جايلاردىكى دۇكالنلارغا

بېرىپ، شرکەتنىڭ بارلىق تىجارەت ئەھۋالىنى يەتكۈزۈپ، بارلىق خادىمлارنى شىركەتنىڭ كەسپىي كۆرسەتكۈچىدىن خەۋەردار قىلىش بىلەن ئۆتىدۇ. ھەرقانداق بىر ۋال - مارت دۇكىنىدا قەرەللەك حالدا دۇكاننىڭ پايدىسى، مال كىرگۈزۈش، سېتىش ۋە باها چۈشۈرۈش ئەھۋاللىرى ئىلان قىلىنىدۇ، شۇنىڭدەك دىرىپكتور ھەم ئۇلارنىڭ ياردەمچىلىرى گىلا ئەمەس، ھەربىر خادىمغا، كۈنلۈكچى خادىمغا ۋە قوشۇمچە ياللانا خادىمغىچە ھەر خىل ئۇچۇرلار يەتكۈزۈلۈپ، ئۇلارنىڭ تېخىمۇ ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈشىگە مەددەت بېرىلىدى.

پەن - تېخىنىكىنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ، ۋالتون بىلەن شرکەتنىڭ ئىچكى قىسىمىدىكى ئالاقە ۋاستىلىرىمۇ ئۆزۈكىسىز يېخىلىنىپ، كومپىيۇتېر، سۈنئىي ھەمراھ قاتارلىق يۇقىرى تېخىنىكىلىق ۋاستىلمەردىن پايدىلىنىش دەرىجىسىگە يېتىدۇ.

ۋال - مارت شرکىتىدە نەق مەيداندا تەكشۈرۈشتىن باشقا، يىغىندا كومپىيۇتېردىن پايدىلىنىپ شرکەتنىڭ ئىچكى قىسىمىدىكى دىرىپكتور ۋە خادىمлارغا قايىسى مەھسۇلاتلارنىڭ بازارلىق، قايىسى مەھسۇلاتلارنىڭ كاساتلىقى يەتكۈزۈلۈدى. شۇنداق بولسىمۇ يىغىندىكى ئەڭ قىممىتى بار ئۇچۇرلار يەنلىا شرکەت دىرىپكتورلىرى دۇكانلاردىن ئىگلىگەن ئۇچۇرلار ھېسابلىنىدۇ. ئۇلار بىرلىكتە ئاشۇ مەھسۇلاتلىرىنىڭ نېمىشقا بازارلىق بولۇشى ياكى بېسىلىپ قېلىشىنى، ئاندىن دۇكانلاردا قانداق مەھسۇلاتلارنى سېتىش ياكى قايىسى ماللارنى مال جازىسىدىن ئېلىمۇپتىشنى بىرلىكتە مۇزاکىرە قىلىدى. يىغىن ئاخىر لاشقاندىن كېيىن، بۇ رايون دىرىپكتورلىرى دەرھال تارماق رايون دىرىپكتورلىرىغا تېلېفون بېرىپ، تارماق رايون دىرىپكتورلىرى ھەرقايىسى دۇكان دىرىپكتورلىرىغا تېلېفون بېرىپ يىغىن روھىنى

يەتكۈزىدۇ، دۆكان دىرىپكتورلىرى ھرقايىسى بۆلۈملەردىن دەرھال
ھەرىكەتكە كېلىشنى تەلمىپ قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن پۇتۇن
شىركەتتىكى ئىشلارنىڭ يۈرۈشۈشى بىرلىكتە بولىدۇ.

«شەنبە قەرەللىك يىغىنى» ۋال - مارت شىركىتىنىڭ
پىكىرىلىشىشىنىڭ تىپىك مىسالى بوللايدۇ. ھەر شەنبە كۈنى
سائەت يەتتە يېرىمدا شىركەتتىنىڭ باش دىرىپكتورلىرى، تارماق
دۆكان دىرىپكتورلىرى ۋە ئاساسىي قاتلامىدىكى خادىملاрدىن بولۇپ
مىڭىدەك ئادەم بىر يەرگە جەم بولۇپ، شىركەت باش
دىرىپكتورنىڭ باشچىلىقىدا شوئار توۋلايدۇ، ئاندىن كۆپچىلىك
شىركەتتىنىڭ تىجارەت ئىدىيەسى ۋە باشقۇرۇش ئىستراتېگىيەسى
ھەققىدە كەڭ - كۇشاھە سۆزلىشىپ، كۆپچىلىكىنىڭ ئەقىل -
پاراستىنى جارى قىلدۇرىدۇ. ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا
كەلتۈرگەن خادىملارنىمۇ يىغىنغا تەكلىپ قىلىپ نەق مەيداندا
تەقدىرلەيدۇ. ھەر ھەپتىدە بىر قېتىم ئۆتكۈزۈلىدىغان بۇ
قەرەللىك يىغىن ۋال - مارت شىركىتىنىڭ كارخانا
مەددەنىيەتتىنىڭ يادروسى، دەپ قارىلىدۇ. يىغىن
ئىشتىراكچىلىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ خۇشال كەيپىيات، ئازادە
مۇھىتتا جەم بولۇشى ئۆزئارا ئالاقىنى قويۇقلاشتۇردى - دە،
شىركەتتىكى ھەر قايىسى كەسىپداشلار ھرقايىسى تارماق شىركەت
ۋە بۆلۈملەرنىڭ يېقىنلىقى تەرەققىييات ئەھۋالدىن خەۋەردار
بولايدۇ.

شەنبە كۈنىدىكى قەرەللىك يىغىندا، يىغىن
ئىشتىراكچىلىرى ئازراق ۋاقت ئاجرەتىپ بىر دەكلىك ھاسىل
قىلغىلى بولمايدىغان يېڭىلىق يارىتىش مۇلاھىزلىرىنى بايان
قىلىدۇ، كۆپچىلىك بۇ خىل مۇلاھىزلىرىنى دەرھال ئىنكار
قىلمايدۇ، ئاندىن مۇمكىن بولمايدىغان ئىشنى مۇمكىن بولىدىغان
ئىشقا قانداق ئايلاندۇرۇشنى ئەستايىدىل ئويلىشىدۇ.

بىر قېتىم ئالبا ئىشتاتىدىكى ئونپئونتا تارماق دۇكىنىنىڭ بىر ياردەمچى دىرىپكتورى مال زاكاز قىلغاندا خاتالىق سادر قىلىپ، ئايىتقاچنى تۆت - بەش ھەسىسە كۆپ زاكاز قىلىپ قويىدۇ. ئايىتقاچلارنىڭ ھەممىسىنى سۈپەت مۇددىتى ئىچىدە سېتىپ توگىتىش ئۈچۈن، ئۇ ئايىتقاچ يېيىش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈشنى ئويلاپ چىقىدۇ. بۇ ئوي ئارقىلىق ياردەمچى دىرىپكتور مۇددىئاسىغا يېتىپلا قالماستىن، يەنە خىزمەت كۆرسىتىپ گۈناھنى يۈيدۇ، شۇنىڭ بىلەن ھەر يىلى ئۆكتەبىرىنىڭ ئىككىنچى شەنبىسى ۋال - مارت شىركىتى ئونپئونتا ئاپتوموبىل مەيدانىدا ئايىتقاچ يېيىش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈپ، باشقا ئىشتاتالاردىكى نۇرغۇن خېرىدارلارنى بۇ مۇسابىقىنى كۆرۈشكە ۋە قاتنىشىشقا جىلىپ قىلىدۇ، ھەتتا ئاخبارات ۋاستىلىرىمۇ بۇ مۇسابىقىنى خەۋەر قىلىدۇ، نەتىجىدە ۋال - مارت شىركىتىنىڭ نامى چىقىدۇ.

سام ۋالتون خادىملارنىڭ شىركەتنىڭ كەسپىي تەرەققىيات ئەھۋالدىن خەۋەر دار بولۇشى، ئۈچۈرلاردىن خادىملار بىلەن بىرلىكتە بەھرىمەن بولۇشى ئۇلارنىڭ خىزمىتىنى ئەڭ يۇقىرى چەكتە ياخشى ئىشلىشىنىڭ مۇھىم يولى، خادىملار بىلەن پىكىرلىشىش ۋە ھېسسىياتتا ئورتاقلىشىنىڭ يادروسى دەپ قارايدۇ. سام ۋالتون ئۈچۈرلاردىن ئورتاق بەھرىلىنىش ۋە تېگىشلىك مەسئۇلىيەتنى ئۇستىگە ئېلىشىن پايدىلىنىپ، خادىملارنىڭ پىكىرلىشىش ۋە ئالاقە باغلاش ئېھتىياجىنى قاندۇرۇپ، ئۆزىنىڭ مەقسىتىگە يېتىدۇ: يەنى خادىملادا مەسئۇلىيەت تۈيغۈسى ۋە قاتنىشش تۈيغۈسى شەكىللەندۇرۇپ، شىركەتنىكى خىزمىتىنىڭ مۇھىملقىنى تونۇتۇپ، ئۆزىنىڭ شىركەتنىڭ ھۆرمەتللىشى ۋە ئىشەنچىگە ئېرىشكەنلىكىنى ھېس قىلىدۇرۇپ تېخىمۇ ياخشى نەتىجىلەرگە ئېرىشىش ئۈچۈن ئاكتىپلىق بىلەن تىرىشىشىغا تۈرتكە بولغان.

ھېكىمەت:

ۋال - مارت شىركىتىنىڭ مۇۋەپىەقىيەت تەجربىلىرىنى يەكۈنلىگەندە، پىكىر ئالماشتۇرۇش ۋە ئالاھى باغلاشنىڭ ئەڭ مۇھىم بىر تەرەپ ئىكەنلىكى ئايىان بولىدۇ. باشقۇرغۇچى قول ئاستىدىكى خادىملار بىلەن پىكىر ئالماشتۇرغاندا، خادىملارنىڭ بىلىدىغانلىرى كۆپىيىپ، چۈشىنىشى چوڭقۇرلىشىپ، ئىشلارغا تېخىمۇ كۆڭۈل بۆلىدىغان بولىدۇ. ئۇلار كۆڭۈل بۆلۈشكە باشلىغاندىن تارتىپ، ھەرقانداق قىيىنچىلىق ئۇلارنى توسوپىالمايدۇ.

مەلۇم مەندىن ئېيتقاندا، پىكىرلىشىش ھازىرقى خادىملارنىڭ يوشۇرۇن ئېڭىنىڭ مۇھىم تەركىبى بولۇپ، خادىملار ئاكتىپلىقىنىڭ مەنبەسى ھېسابلىنىدۇ.

كارخانا تەرەققىياتىنىڭ پۇتكۈل جەريانى پىكىرلىشىشقا لا تايىننىپ قالسا بولمايدۇ. مۇنداقچە ئېيتقاندا، پىكىرلىشىش بولمىغاندا، كارخانا باشقۇرغۇچىلارنىڭ رەھىمەرىك رولىنى ئاكتىپ جارى قىلدۇرۇشى تەسلىشىدۇ، پىكىرلىشىش راۋان بولمسا، كارخانا ۋەزىيەتكە تېز ماسلىشالمايدۇ.

خادىملارنى شىركەتنىڭ شېرىكى ئورنىدا كۆرۈش كېرەك

ۋال - مارت شىركىتىنىڭ تېرمىنالىدا شىركەتنىڭ خادىملرى «شېرىك» دەپ ئاتلىدۇ. بۇ ئاتالغۇ 1971 - يىلىدىن باشلاپ قوللىنىلغان.

شىركەت باش دىرىپكتورى سام ۋالتون خېرىدار، خادىم ۋە پايچىكلار شىركەتنىڭ ئەڭ مۇھىم تەركىبى، دەپ قارايدۇ. شىركەتنىڭ تەرەققىياتى خادىملارنىڭ ئىتتىپاقلىشىپ بىرلىكتە

پىداكارلىق بىلەن ئىشلىشىگە باغلق، شركەتمۇ خادىملىرىغا كۆڭۈل بۆلۈپ، ئۇلارغا شركەتنى چوڭ بىر ئائىلىدەك، ئۆزلىرىنى شۇ ئائىلىنىڭ بىر مۇھىم ئەزاسىدەك ھېس قىلدۇرۇشى كېرەك.

ۋال - مارت شركىتى خادىملارغا كارخانىنىڭ شېرىكىدەك مۇئامىلە قىلىدۇ، باشقۇرغۇچىلار بىلەن خادىملارنىڭ مۇناسىۋىتى هەقىقىي مەندىن ئېيتقاندىمۇ ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىدۇ.

سام ۋالتون «ئۆزىڭىزنىڭ شېرىكلىرىگە كۆڭۈل بۆلسىڭىز، ئۇلار سىزگە كۆڭۈل بۆلىدۇ»، خادىملاردا «شىركەتنى ئۆز ئۆيىدەك ياخشى كۆرىدىغان» روھ يېتىلدۈرۈش كېرەك، دەپ كۆرسىتىدۇ. شىركەتنىڭ خادىملارنىڭ مەنپەئىتىگە كۆڭۈل بۆلۈشى پەقەت ئېغىزدىلا ياكى بىرئەچە شۋئار شەكلىدىكى كارخانا مەددەنیتى نەزەرىيەسلا بولۇپ قالماستىن، بىر يۈرۈش ئىنچىكە ھەم كونكرېت ئەمەلىيەشتۈرۈش لايىھەسىدە ئىپادىلىنىشى كېرەك. شىركەتنىڭ «خادىملار شېرىك» دەيدىغان چۈشەنچىسىنىڭ كونكرېت سىياستى ئۆزئارا تولۇقلایدىغان ئۈچ پىلاننى: پايدىدىن تەڭ بەھرىمەن بولۇش پىلانى، خادىملاр پاي سېتىۋېلىش پىلانى، ئۇپراش مۇكاپاتى پىلانىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

1. پايدىدىن تەڭ بەھرىمەن بولۇش پىلانى. شىركەتتە ئىشلىگىنىڭ بىر يىلدىن ئاشقان ھەم ھەر يىلى ئاز دېگەندە 1000 سائەتتىن ئارتۇق ئىشلىگەن خادىملارنىڭ پايدىدىن تەڭ بەھرىمەن بولۇش سالاھىيىتى بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىدۇ. ۋال - مارت شركىتى پايدىنىڭ ئېشىشىغا مۇناسىۋەتلىك فورمۇلادىن پايدىلىنىپ، ھەربىر پايدىدىن تەڭ بەھرىمەن بولۇش

سالاھىيىتىگە ئىگە خادىمنىڭ مائاشى پىرسەنت بويىچە بۇ پىلانغا كىرگۈزۈلۈپ، خادىملار شىركەتتىن چىقىپ كېتىدىغان ۋاقتىتا نەق پۇل ياكى پاي شەكلىدە بۇ تېگىشلىك ھەققىنى ئالالايدۇ.

2. خادىملار پاي سېتىۋېلىش پىلانى. خادىملار مائاشىدىن تۇتۇپ قېلىش شەكلىدە، بازار باھاسىدىن 15 پىرسەنت تۆۋەن باھادا شىركەتتىڭ پېيىنى سېتىۋالسا بولىدۇ. ھازىر ۋال - مارت شىركەتتىنىڭ 80 پىرسەنتتىن ئارتۇق خادىمى يۈقىرىقى ئىككى پىلاندىن پايدىلىنىپ، شىركەتتىڭ پېيىنى سېتىۋالغان، قالغان 20 پىرسەنت خادىم ئاساسىي جەھەتتىن پايدىدىن تەڭ بەھرىمەن بولۇش سالاھىيىتىگە ئېرىشىلمىگەن.

3. ئۇپراش مۇكاپاتى پىلانى. ئۇپراش پارچە سېتىش كەسپىنىڭ ئەڭ چوڭ دۇشىنى، ۋال - مارت شىركىتى بۇ بىر سەۋەنلىك ئۇسۇلىنى كونترول قىلىش ئۈچۈن، خادىملارنى شىركەتتىڭ ئۇپراشنى ئازايىتىشتىن ئېرىشكەن پايدىسىدىن تەڭ بەھرىمەن قىلىش ئۇسۇلىنى قوللاغان. ئەگەر مەلۇم بىر دۇكاننىڭ سەرپىياتى شىركەتتىڭ كۆرسەتكۈچى ئىچىدە بولسا، بۇ دۇكاندىكى ھەربىر خادىم مۇكاپاتقا ئېرىشىدىغان بولۇپ، ئەڭ كۆپ بولغاندا 200 ئامېرىكا دوللىرى مۇكاپات ئالىدۇ. نەتجىدە، ۋال - مارتتىڭ سەرپىياتى ساھەننىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيەسىنىڭ يېرىمىغىمۇ يەتمەيدۇ. بۇ خىل ئۇسۇل يەنە خادىملارنىڭ ئۆزئارا ئىشىنج تۈيغۈسىنى كۈچەيتىدۇ.

ۋال - مارت ئىزچىل خادىملار بىلەن ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورنىتىشقا كۈچەپ، 1 مىليون 600 مىڭ خادىمنى ئىتتىپاڭلاشتۇرۇپ، پوتکۈل مەنپەئەتنى شەخسىي مەنپەئەتنىڭ ئۇستىگە قويۇپ، ۋال - مارتتىڭ تەرەققىياتىنى ئورتاق ئىلگىرى سۈرىدۇ.

ھېكىمەت:

ۋال - مارتىنىڭ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشىدا نۇرغۇن سەۋەبىنىڭ ئىچىدە خادىملارنى باشقۇرۇشنى ئالاھىدە تەرىپىلەشكە ئەرزيىدۇ.

ۋال - مارت باشقۇرغۇچىلار بىلەن خادىملار ئوتتۇرىسىدا ياخشى ھەمكارلىق مۇناسىتىنى «شېرىكلەك مۇناسىتەت»، خادىملارنى يالانما خادىم ئەمەس، بەلكى «شېرىڭىز» دەپ ئاتايدۇ. ۋال - مارتىنىڭ بۇ تەدبىرى مۇنداق بىر مەنە قاتلىمىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ: خادىملارغى ئىمكانىقىدەر باراڭىر مۇئامىلە قىلىش، بىر خىل ھەققىي شېرىكلەك مۇناسىتەت ئورنىتىش. بۇ ھەركىزمۇ ئادەتتىكى ئادەملەر ئوپىلىغاندەك، ئاتاش ئۇسۇلىنىڭ ئۆزگىرىشى ئەمەس.

ئەمەلىيەتتە، بۇ خىل «شېرىكلەك مۇناسىتەت» ۋال - مارت شىركەتنىڭ ھەرقانداق يېرىدە گەۋدىلەندۈرۈلگەن بولۇپ، ئۇ پۇتكۈل ۋال - مارتى بىر پۇتۇن گەۋدە قىلىپ ئۇيۇشتۇرۇپ، بارلىق خادىملارنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، شىركەتنىڭ تەرەققىي قىلىپ زورىيىشى ئۇچۇن ئۆزۈكىسىز تىرىشچانلىق كۆرسەتكەن. شۇڭا، باشقۇرغۇچى بولغۇچى خادىملارنى «شېرىڭىز» ئورنىدا كۆرۈشكە كۈچىگەن چاغدا، ئۇ بۇ خىل ئۇسۇلىنىڭ شىركەتنىڭ تېخىمۇ تەرەققىي قىلىشىدىكى غايىت زور يوشۇرۇن كۈچ ئىكەنلىكىنى ناھايىتى تېزلا ھېس قىلايىدۇ. ئۇنىڭ ئۇستىگە، خادىملارمۇ شىركەتنىڭ ئەھۋەتلىنىڭ ياخشىلىنىشغا ئەگىشىپ، ئۆزلىرى ئېلىۋاتقان پايدىنىڭمۇ كۆپىيىۋاتقانلىقى، بۇنىڭ شىركەتكە ھەم ئۆزلىرىگە پايدىلىق ئىكەنلىكىنى ھېس قىلىدى.

**خادىملارنىڭ پىكىرىنى كۆڭۈل قويۇپ
ئاڭلاش كېرەك**

گېنپرال ئېلىكترون شىركىتى باشقۇرۇش ئەندىزىسىدە،

Workout کۈچنى مەركىزلىشتۇرۇپ مەحسوس دېلونى ئىلگىرى سۇرۇشنى ئىدكى قەدىرلەشكە ھەم باشقىلار بىلەن سېلىشتۇرۇپ ئۆگىنىش ئوبىيېكتى قىلىشقا ئىرزىيدۇ. ئۇ ئۇنۇملۇك ھالدا بىر «قاشا، توساقسىز» شىركەتنى، يەنى خادىملار سەممىي ئالاچە قىلىدىغان، دادىللىق بىلەن مەسىلەرنى ھەل قىلىدىغان، كۆڭلىدىكى گېپىنى دەيدىغان، ئاساسلىق باشقۇرغۇچى بىلەن يۈزمۇيۇز پىكىرلىشىدىغان شىركەتنى بەرپا قىلدى؛ بۇنداق مېخانىزم گېنېرال ئېلىكتىرون شىركىتى مەسئۇللەرىنىڭ باشقۇرۇش چۈشەنچىسىنمۇ ئۆزگەرتىۋەتتى، ئۇ بولسىمۇ خادىملارنىڭ پىكىرىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاش شىركەت مەسئۇللەرىنىڭ باشقۇرۇش خىزمىتىنىڭ بىر قىسىغا ئايلاندى. بىر قېتىملىق يىغىندا، بىر ئىشچى گېنېرال ئېلىكتىرون شىركىتىدە ئىشلىگىنىڭ 20 نەچچە يىل بولغانلىقى، خىزمەتنى ئىزچىل ياخشى ئىشلىگەنلىكى، شىركەتنى ياخشى كۆرىدىغانلىقى، شۇنداقلا شىركەتنىڭ كۆپ تەرەپتىن مۇئىيەنلەشتۇرۇشىگە ئېرىشكەنلىكىنى سۆزلىەيدۇ. ئۇ يەنە زاۋۇتتىكى بىر ئەخمىقاتە ئىشىنىمۇ ئوتتۇرىغا قويىدۇ.

ئۇ زاۋۇتتىكى بىر قىممەت پۇللىق ماشىندا خىزمەت قىلىدىغان بولۇپ، مەشغۇلاتنى پەلەي كىيىپ قىلىدىكەن، مەشغۇلات جەريانىدا پەلەي ئاسان يىرىتىلىپ كەتكەچكە دائىم ئالماشتۇرىدىكەن. ئەمما زاۋۇتتىنىڭ بەلگىلىمىسىگە ئاساسەن بىر جۈپ پەلەي ئېلىشنى ئىلتىماس قىلىش ئۈچۈن، باشقا بىرنى ماشىنىغا قارىتىپ قويۇشقا، ئادەم تېپىلىمەخاندا ماشىنىنى توختىتىۋېتىپ، ئىسکىلاتقا بېرىپ جەدۋەل تولدورۇپ، ئاندىن ئاساسلىق باشقۇرغۇچىنى تېپىپ تەستىقلاتقاندىن كېيىن، قايتا ئىسکىلاتقا بېرىپ بىر جۈپ پەلەينى ئالدىكەن. ئۇنىڭ بۇ

جەريانلارنى تاماملىشىغا تەخمىنەن بىر سائىت ۋاقتى
كېتىدىكەن.

— زاۋۇتنىڭ نېمە سەۋە بتىن بۇ بەلگىلىمىنى
چىقارغانلىقىنى بىلمىدىم، — دەيدۇ بۇ خادىم ئەپسۇسلانغان
ھالدا.

باش دىرىپكتور ئۇنىڭ گېپىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، نەق
مەيداندا ئولتۇرغان ئاساسلىق باشقۇرغۇچىدىن قايتۇرۇپ
 سورايدۇ:

— نېمىشقا بۇنداق بەلگىلىمە بولىدۇ؟
يىغىن مەيدانى بىردهم جىمچىتلىققا چۆمگەندىن كېيىن،
بىرى بوش ئاۋازدا جاۋاب بېرىدۇ:

— بىز 1979 - يىلى بىر يەشىك پەلەينى يىتتۇرۇپ قويغان.
شۇنىڭ بىلەن باش دىرىپكتور دەرھال بۇيرۇق چۈشۈرۈپ:
«پەلەي ئىشلىتىدىغانلارغا يېقىن قەۋەتكە قويۇپ قويۇڭلار!»
دەيدۇ.

ھېكىمەت:

كارخانىدا كۈندىلىك خىزمەتتىكى مەسىلىلىرىنى ھەل
قىلايىغان ئادەم پەقدەلا دىرىپكتور ئەمەس، ئەكسىچە بەزىدە
خىزمەتنى ئەمەلىي قىلىدىغان خادىمлار ياخشى ئىسلاھات
پىكىرىلىرىنى بېرىدۇ. ھەربىر خادىمنىڭ پىكىرىنىڭ ئۆزىگە
تۈشلۈق قىممىتى بار، پەقدەت مەسئۇل خادىم ئۇنىڭ پىكىرىنى
كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىسىلا، قىممەتلەك پىكىرگە ئېرىشىدۇ.

سەممىيلىك بىلەن پىكىر بايان قىلىش

1980 - يىلى، گېنپىرال ئېلىپكتىرون شىركىتى ھالاکەت
گىردابىغا بېرىپ قالىدۇ. بۇنداق خەتلەلىك پەيتتە، 44 ياشلىق

جاڭ ۋېلچ ۋەزپىگە ئولتۇرۇپ، مۇدرىر ۋە باش دىرىپكتور بولىدۇ.
 جاڭ ۋېلچ ۋەزپىگە ئولتۇرغاندىن كېيىن بىر يۈرۈش ئىسلاھاتنى يولغا قويىدۇ، ئۇ گېنېرال ئېلىپكتىرون شىركىتىنى «چەكلىمە يوق شىركەت» دەپ ئىلان قىلىپ، «سىمىمېلىك بىلەن پىكىر بايان قىلىش» گېنېرال ئېلىپكتىرون شىركىتىنىڭ كارخانا مەددەنىيەتتىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى، دەپ كۆرسىتىدۇ.

1986 - يىلى، بىر ياش ئىشچى تارماق شىركەتتىنىڭ دىرىپكتورنىڭ ئىشخانىسىغا بۆسۈپ كىرىپ: «بىزنىڭ ئۇ يەردە باشقۇرۇش، قاچان بار بولىدۇ؟» دەپ ۋارقىراپ كېتىدۇ. جاڭ ۋېلچ ئۇ ياشنىڭ گېپىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا چارە كۆرسۈشكە يول قويمىلا قالماستىن، يەنە ئۆزى بېرىپ تەكشۈرۈپ، بىرنەچە ھەپتىدىن كېيىن تارماق شىركەتتىنىڭ رەھىبرلىك كوللىپكتىپدىكىلەرنى ئالماشتۇرۇۋېتىدۇ.

گېنېرال ئېلىپكتىرون شىركىتىدە ھەر يىلى 20 مىڭ خادىم «كۆپچىلىك چارە كۆرسىتىش يىغىنى»غا قاتنىشىدۇ. بۇ خىل يىغىنىنىڭ ۋاقتى بەلگىلەنمىگەن بولۇپ، ھەر قېتىمدا 50 تىن 150 كىچە ئادەم قاتنىشىپ، ئەركىن - ئازادە مۇزاكىرە قىلىدۇ. بۇ يىغىن خىزىمەت جەريانىدىكى مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشقا پايدىلىق بولۇپلا قالماستىن، يەنە كۆپچىلىكىنىڭ مەسىلىلەرنى تەھلىل قىلىش ۋە ھەل قىلىش ئىقتىدارنى ئۆستۈرىدۇ. بۇ خىل «كۆپچىلىك چارە كۆرسىتىش يىغىنى»نى ئاساسىي قاتلامدىكىلەرلا ئۆتكۈزۈپ قالماستىن، يۇقىرى قاتلامدىكىلەرمۇ ئۆتكۈزىدۇ. ھەر يىلى يانۋاردا 500 نەپەر ئالىي دەرىجىلىك باشقۇرغۇچى فىلورىدا ئىشتاتىدا ئىككى يېرىم كۈنلۈك يىغىن ئۆتكۈزىدۇ. ئۆكتەبىر دەرىجىلىك ئاساسلىق باشقۇرغۇچى يەنە ئىككى يېرىم كۈنلۈك يىغىن ئۆتكۈزىدۇ.

— 40 نهپر يادرولۇق باشقۇرغۇچى پەسىلە بىر قېتىم ئىككى كۈنلۈك يىغىن ئۆتكۈزىدۇ.

ئاساسىي قاتلامدا ئۆتكۈزۈلگەن «كۆپچىلىك چارە كۆرسىتىش يىغىنى»غا جاك ۋېلچ باشلامچى بولۇپ قاتنىشىدۇ، ئۇ پەقەت كۆڭۈل قويۇپ ئاخالىيدۇ، ئەمما پىكىر بايان قىلىمайдۇ. بۇنداق قىلىش ئارقىلىق، تىجارەت باشقۇرۇش جەريانىدىكى مەسىلىمەرنى ۋاقتىدا تېپىپ چىقىپ، مەھسۇلات سۈپىتى ۋە خىزمەت ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈپلا قالماستىن، يەنە خادىملارنىڭ شىركەتنىڭ تەرەققىياتىغا كۆڭۈل بولۇش ئاكتىپلىقىنى ئۇنۇمۇك ئاشۇرغىلى بولىدۇ.

بىر قېتىملىق «كۆپچىلىك چارە كۆرسىتىش يىغىنى»دا، بىر خادىم توڭلاتقۇ زاۋۇتى قۇرۇشتا شىركەتنىڭ كولۇمبىيە زاۋۇتىنىڭ ئۇسکۇنە، ئەسلىمەلىرىدىن پايدىلىنىش تەكلىپىنى بېرىدۇ. كولۇمبىيە زاۋۇتى هاۋا تەڭشىگۈچە ئىشلىتىدىغان كومپرېسسور ئىشلەپچىقىرىدىغان بولغاچقا، توڭلاتقۇ ئىشلەپچىقىرىشقا دەل ماس كېلىدۇ. بۇنداق «يۆتكەپ ئىشلىتىش» بىرمۇنچە چىقىمنى تېجەپ بېرىدۇ، بۇ يەردە ئىشلەپچىقىرىلىغان كومپرېسسور دۇنيادىكى تەننەرخى ئەڭ تۆۋەن، سۈپىتى ئەڭ ياخشى كومپرېسسور ئىدى.

چارە كۆرسىتىش پائالىيىتىنى قانات يايىدۇرۇش ئىقتىسادىي جەھەتتە زور پايدا يارىتىپلا قالماستىن، تېخىمۇ مۇھىمى خادىملار ئۆزلىرىنىڭ كۈچى، روھىي قىياپىتىدە زور ئۆزگىرىش بولغانلىقىنى ھېس قىلىدۇ.

ھېكىمەت:

جاڭ ۋېلچ خادىملارنىڭ ئەقىل - پاراستىنى ئېچىش، خادىملارنىڭ باشقۇرۇش ئاكتىپلىقىنى قوزغاش ئۈچۈن، گېنېرال

ئېلىكترون شرکىتىدە «كۆپچىلىك چاره كۆرسىتىش» پائالىيىتىنى تەشەببۈس قىلىدۇ ۋە قانات يايىدۇرىدۇ. ئۇ گېنېرال ئېلىكترون شرکىتى «چەكلىمە يوق شىركەت»، ھەرقانداق ئادەم نېمە كەسىپ، دەرىجىسىنىڭ قانداق بولۇشىدىن قەتئىينىزەر، ھەممىسى چەكلىمىسىز ھالدا شىركەتنىڭ ھەر دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلىرى بىلەن پىكىر ئالماشتۇرالايدۇ، دەپ ئېلان قىلىدۇ.

بىر ياخشى باشقۇرغۇچى خادىملارنى چاره كۆرسىتىش، ئامال تېپىشقا ئىلها مالاندۇرۇشقا، خادىملار ئوتتۇرۇغا قويغان ئىجادىي تەكلىپلەرنى قوللاشقا، خادىملارنىڭ ئەقىل - پاراستىنى جەملەشكە ماھىر بولۇپ، خادىملارنىڭ كاللىسىدا ساقلىنىۋاتقان ئەقىل - پاراسەت، زېرەكلىكىنى قېزىپ چىقىرىپ، ھەممە ئادەمنى كاللا قاتۇرۇشقا، مەردانلىك بىلەن ئىجاد قىلىشقا يېتەكلىدۇ.

كارخانا خادىملارنىڭ پىكىر ۋە تەكلىپىگە ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك

«فورد» شرکىتى خادىملارنىڭ پىكىر ۋە تەكلىپلىرىگە ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدۇ. زاۋۇتتا ئەملى بار ياكى يوق بولۇشىدىن قەتئىينىزەر، ھەربىر خادىم ھەربىر تۈرلۈك خىزمەتنى قانداق قىلىش، قانداق قىلغاندا تېخىمۇ ياخشى قىلغىلى بولىدىغانلىقى ھەققىدە ئۆز پىكىرىلىرىنى ئەركىن بايان قىلىدۇ. پۇتكۈل زاۋۇتىكى باشقۇرغۇچىلار تۈرلۈك تەكلىپلەرنى كەڭ قوبۇل قىلىدۇ. «فورد» شرکىتىنىڭ بىر بىرەسمىي تەكلىپ يىغىش سىستېمىسى بولۇپ، ھەرقانداق ئىشچى ئۇن ئارقىلىق ئۆزىنىڭ ھەرقانداق پىكىرى ھەققىدە باشقىلار بىلەن

ئورتاقلىشىدۇ ھەم بۇ ئارقىلىق تەدبىر قوللىنىدۇ. شىركەتمۇ بۇ سىستېمىدىن زور مەنپەئەتكە ئېرىشىدۇ. چۈنكى بۇنداق ئېچىۋېتىلگەن مۇھىتتا ياخشى تەكلىپلەر ئىنتايىن كۆپ بېرىلىدۇ.

ئىشچىلارنىڭ پىكىر قىلىش هوقۇقى بولغاچقا، ئۇلار تۇرمۇش جەھەتتىكى قىيىنچىلىقلەرنى ھەل قىلىپا قالماستىن، ئۇلار زاوۇتنىڭ پۇتكۈل ئىشلەپچىرىشىدا ئاكتىپلىق بىلەن ئىلگىرى سۈرۈش رولىنى ئۇينىайдۇ. «فورد» ئاپتوموبىل شركىتىنىڭ لەنگىللەپ يۈك ئاپتوموبىلى بىلەن بىرۋەن ॥ ئاپتوموبىلىنىڭ مىسىلى كۆرۈلمىگەن مۇۋەپىھقىيەتكە ئېرىشىشى تەكلىپ يىغىش سىستېمىسىدىكى ئەڭ گەۋدىلىك مىسالىدۇر.

بۇ ئىككى خىل ئاپتوموبىل ئىشلەپچىرىلىشتىن ئىلگىرى، شىركەت دادىللىق بىلەن بۇرۇنقى «ئىشچىلار پەقەت ئىسخىما بويىچە ئىشلەيدىغان» ھالەتنى بۇزۇپ تاشلاپ، لايەھەلەش پىلانىنى چىقىرىپ، ئىشچىلارنى تەكلىپ - پىكىر بېرىشكە تەكلىپ قىلىدۇ. ئىشچىلار تۈرلۈك ئورۇنلۇق تەكلىپتىن 749 نى بېرىدۇ. تەتقىق قىلىش ئارقىلىق، 542 تۈر قوبۇل قىلىنىدۇ، بۇنىڭ ئىچىدىكى ئىككى تۈرىنىڭ ئۇنۇمى كۆرۈنەرىلىك بولىدۇ.

مەسىلەن: ئىلگىرى ئاپتوموبىل جازىسى بىلەن كوزۇپنى قۇراشتۇرغاندا، ئىشچىلار بىر ئورەكتە تۇرۇپ، ئېغىر كۈلۈچنى كۆتۈرگىنچە بېشىنى تۆۋەن سېلىپ گايىكىنى چىڭىتاتتى، خزمەت ئىنتايىن جاپالىق بولغانلىقتىن، دائىم قول ئۆچىدا ئىشلەپ قويۇش ئەھەللەرى كۆرۈلۈپ، ئاپتوموبىل سۈپىتىگە تەسىر يېتەتتى. ئىشچى ئىنگرام: «گايىكىنى ئاۋۇال ئاپتوموبىل جازىسىغا بېكىتىۋالساق، ئىشچى يەر يۈزىدە تۇرۇپلا گايىكىنى چىڭىتسا بولمامۇ؟» دەپ تەكلىپ بېرىدۇ. بۇ تەكلىپ قوبۇل

قىلىنغاندىن كېيىن، ئەمگەك سىجىللەقى يېنىكلەپ، سۈپەت ۋە ئۇنۇم زور دەرىجىدە ئۆسىدۇ.

بىر ئىشچى كوزۇپنى تەڭلىكىنىڭ ئۇستىگە قويغان ۋاقتتا، قۇراشتۇرۇشلىنىيەسىنى بىر پەس توختىتىپ قويغاندا، ئاپتوموبىل جازسى بىلەن تەڭلىكتىن ئىبارەت ئىككى بۆلەكىنىڭ خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلىگىلى، كۆتۈلمىگەن ھادىسە يۈز بېرىشىدىن ساقلانغىلى بولىدۇ، دەپ تەكلىپ بېرىدۇ. بۇ تەكلىپ قوبۇل قىلىنغاندىن كېيىن ئوپلىغاندىنمۇ ياخشى ئۇنۇم بېرىدۇ. مۇشۇنداق بولغاچقا، فورد شىركىتىنىڭ ئىشچىلىرى پەخىرلەنگەن حالدا: «بىزنىڭ لەنگىللى يۈك ئاپتوموبىلى بىلەن بىرۋۇن || ئاپتوموبىلىمىز سۈپەت جەھەتتە ياپۇنىيەنىڭ هەرقانداق بىر خىل ئاپتوموبىلىدىن ئۇستۇن تۈرىدۇ» دەيدۇ.

«فورد»نىڭ باشقۇرغۇچىلىرى ياخشى تەكلىپلەرنى ئىشچىلار بېرىدىغانلىقىنى چوڭقۇر ھېس قىلىپ يېتىدۇ، ئەگەر ئىشچى يۇقىرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىنى شركەتنىڭ ئىشلەپچىقىرىش تىجارىتىنى ياخشىلاشقا تەكلىپ بېرىش ئۈچۈن ياكى كارخانىنىڭ كەسىپىي ئىشلىرىغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلار بىلەن ئىزدىسە، يۇقىرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچى ئادەتتە ئەستايىدىللىق بىلەن تەكلىپىنى ئاشلايدۇ. بەزىلىرى ۋاقتىنچە ئىجرا قىلغىلى بولمايدىغان تەكلىپلەر بولسىمۇ، ئۇلار خادىملارنى ئۆيىگە قايتىپ بارغاندىن كېيىن شۇ تەكلىپىنى ئىجرا قىلغىلى بولىدىغان تەكلىپكە ئۆزگەرتىشنىڭ چارە - ئامالىنى تېپپىشقا ئىلها مالاندۇردى.

«فورد» شىركىتى خادىملارغا ياخشى مۇھىت يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن تىرىشىپ، خادىملارنى ئۆز پىكىرىلىرىنى بايان قىلىش پۇرسىتىگە ئىگە قىلىدۇ. فوردىنىڭ بۇنداق قىلىشتىكى مەقسىتى هەرقانداق ئۇنۇملىك ئۇسۇلنى بىخ ھالىتىدە

ئۈچۈقتۈرۈۋېتىشتىن ساقلىنىش. خادىملار پىكىرى ئەھمىيەت بېرىشكە ئېرىشكەنلىكتىن، ئىشلەپچىقىرىشنى ياخشىلايدىغان نۇرغۇن ئۇسۇلنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، «فورد» شركىتىنىڭ سۈپەتلەك، ئىرزاڭ ئاپتوموبىل چىقىرىشى ئۈچۈن زور تۆھپە قوشىدۇ.

ھېكمەت:

ياخشى تەكلىپلەرنى كارخانىنىڭ ئۆز خادىملەرى بېرىندۇ. «فورد» شركىتىنىڭ نۇرغۇن مۇۋەپپەقىيىتى شركەتتىكى خادىملارغا تەۋە. فورد ئەپەندى ئەگەر شركەت ھەربىر خادىمنىڭ تەكلىپىگە يۈكسەك ئەھمىيەت بەرسە، كىشىلەر ئۆز پىكىرلىرىنى ئەركىن - ئازادە بايان قىلىدۇ ھەم ئۇلارغا ئۆزلىرىنىڭ شركەتتىنىڭ مەنپەئىتى ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىۋاتقانىلىقىنى بىلدۈرگەندە، ئۇلار بارلىق زېھنىنى ئۆزلىرىنىڭ خىزمىتىگە مەركەزلىشتۈرىدۇ، دەپ قارايدۇ.

خادىملارنىڭ يۈرەك سۆزىنى كۆڭۈل قويۇپ ئائلاش كېرەك

B & Q شركىتى ياۋۇرۇپادىكى ئەڭ چوڭ، دۇنيادىكى ئۈچىنجى ئورۇندا تۈرىدىغان ئىسکىلات شەكلىدىكى ئۆي جاھازلىرى ۋە زىننەتلەش ماتېرىياللىرى زەنجىرىسىمان تاللا بازىرى بولۇپ، «ئەنگلىيەدىكى ئەڭ ياخشى غوجايىن» دېگەن نامغا ئېرىشكەن Q & شركىتى باشقۇرۇش پىكىرلىشىشتىن مۇھىم، ھەر خىل يوللار ئارقىلىق خادىملارنىڭ يۈرەك سۆزىنى ئائلاش كېرەك، دەپ قارايدۇ. بۇ شركەت خادىملارنىڭ ئوي پىكىر ۋە تەكلىپلەرىگە يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىدۇ.

B & Q شركىتىنىڭ ئەنئەنلىسى يۇقىرى ۋە تۆۋەن

قاتلامدىكىلەر ئوتتۇرىسىدا قوش يۆنلىشلىك پىكىرىلىشىش ۋە بىرگە بىر ئالاقە باغلاشنى تەكتىلەش، خادىملار مەسىلىلەرگە يولۇققاندا بىۋاسىتە يۇقىرى دەرىجىلىكلىرىگە ئىنكاڭ قىلىش بولۇپ، قاتتىق پاسىل ئايرىيىدىغان دەرىجە تۈزۈمى مەۋجۇت ئەمەس.

B & Q شىركىتى يەنە مۇكەممەل بولغان پىكىرىلىشىش قايتتۇرما ئىنكاسى تۈزۈمى تۈزىدۇ. مەسىلەن: ھەر ئايدا بىر قېتىم «تۈپ مەنبە يىغىنى» ئۆتكۈزىدۇ، ئەمەلىيەتتە بۇ ھەرقايسى دۇكانلار، باش ئىشتىابنىڭ ھەرقايسى تارماقلىرى بىرلىكتە قەرەللىك ئۆتكۈزىدىغان ئاساسىي قاتلام يىغىنى بولۇپ، ھەرقانداق بىر خادىم يىغىندا ئۇلاردا ساقلانغان مەسىلىلەرنى ۋە ئۇلارغا بولغان تەكلىپىنى ئوتتۇرىغا قويىدۇ، شىركەتنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك رەھبەرلىرى بۇ خىل خادىملارنىڭ يۈرەك سۆزىنى ئاڭلايدىغان پۇرسەتكە يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىغان بولۇپ، ئۇلار بۇلۇنۇپ ھەرقايسى ئورۇنلارنىڭ يىغىنلىرىغا قاتنىشىپ يۈزمۇيۇز تۇرۇپ خادىملارنىڭ ئۆيلىغانلىرىنى ئىگىلەيدۇ، ئاشكارا سۆھىبەتلىشىدۇ. يىغىندا ئوتتۇرىغا قويۇلغان مەسىلىلەرگە قارىتا باشقۇرغۇچىلار ۋە مۇناسىۋەتلەك تارماقلار ھەربىكتە پىلانى تۈزىدۇ - - دە، ئاندىن ئىلگىرلىكىمەن حالدا مەسىلىلەرنى ھەل قىلىدۇ، كېيىنكى قېتىملق يىغىندا خادىملارغا مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش ئەھۋالىنى دوكلات قىلىدۇ.

ئەگەر خادىملار بىزى مەسىلىلەرنى يۈزتۈرا دېيىشنى ئەپسىز كۆرسە ياكى باش ئىشتىابتىن يېراقتا بولسا، ئېلخەت ئارقىلىق مەحسۇس تەسىس قىلىنغان ئېلېكترون خەمت ساندۇقىغا يوللىسا ياكى تېلېفون بېرسە بولىدۇ. B & Q شىركىتى بارلىق خادىملارغا قارىتا 24 سائەت ھەقسىز مۇلازىمەت قىلىدىغان ئۇنىڭالغۇلۇق تېلېفون تەسىس قىلغان بولۇپ، خادىملار بۇ

تېلېفون ئارقىلىق باش مۇدىر ياكى باش دىرىپكتورغ ھەرقانداق مەسىلىنى ئىنكاڭ قىلايىدۇ. ھەر كۈنى مەحسۇس خادىم پىكىرلەرنى ئاڭلاپ رەتلىگەندىن كېيىن يۇقىرى دەرىجىلىك رەبىرلەرگە دوکلات قىلىدۇ ھەم قەرەللەك ھالدا تېلېفون بەرگۈچىلەرگە ئىنكاڭ قايتۇرىدۇ.

بۇنىڭدىن باشقۇ، Q & B شىركىتى يەنە خادىملارىدىن ئەھۋال ئىگىلەش شەكلى ئارقىلىق خادىملارىنىڭ ھەقىقىي ئوي - - خىيالىنى ئىگىلەيدۇ. خادىملارىنىڭ ئەمەلىي ئېھتىياجىنى ئىگىلەش، خادىملارىنىڭ ئاززۇسىغا ھۆرمەت قىلى Q & شىركىتىنىڭ ئىزچىل ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتقان پىرىنسىپى.

ھېكمەت:

ياخشى ئالاقە كارخانا مۇۋەپىەقىيەتىنىڭ ئالتنۇن ئاچقۇچى، بۇ كارخانا باشقۇرۇشقا پايدىلىق بولۇپلا قالماي، يەنە ئەزىزلادا كارخانىنىڭ ھۆرمەت ۋە ئىشەنچگە ئېرىشكەندەك تۈيغۇ شەكىللەندۈرۈش ئارقىلىق، يۈكىسىك دەرىجىدە مەسۇزلىيەت تۈيغۇسى، تەۋەللىك تۈيغۇسى ۋە تونۇش تۈيغۇسى شەكىللەندۈرۈدۇ - دە، خادىملار ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن كارخانا ئۇچۇن جان پىدالىق بىلەن ئىشلەيدۇ.

دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىخا داخلىق كارخانىلار ئىچىدە «باشقۇرۇش ھاياتلىق ئۇچۇن» دېمەيدىغىنى يوق. يۇقىرى ئۇنۇملىك، ھاياتىي كۈچى ئۇرغۇپ تۇرغان بىر كارخانا ئىچكى قىسىمىدىكى راۋانلىق، بۆلۈملەر ئارا تەڭشەپ پايدىلىنىش، جاپا - مۇشەقەتتە بىلە بولۇشقا تايىنىدۇ.

كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاشتىكى سەممىيلىك

كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاش مۇۋەپىەقىيەت قازانغان كارخانىچىلار

هازىرلاشقا تېگىشلىك ئەڭ مۇھىم ساپا. ئەمما ئەمەلىيەت ئىسپاتلىدىكى، نۇرغۇن كارخانىچىلار كۆڭۈل قويۇپ ئائىلاشنى بىلمەيدۇ.

نۇرغۇن كىشىلەر «كۆڭۈل قويۇپ ئائىلاش»نى دائمىم «ئائىلاش» دەپلا قارايدۇ، بۇ بىر خىل خەتلەلىك خاتا قاراش، بۇ خىل قاراش «پايىدىلىق بولغان كۆڭۈل قويۇپ ئائىلاشنى بىر خىل ھەممە ئادەمەدە بار ئىقتىدار» دەيدىغان خاتا قاراشنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ئەمەلىيەتتە، كۆڭۈل قويۇپ ئائىلاش بىر خىل ماھارەت. ئەمما كارخانىچىلار كۆڭۈل قويۇپ ئائىلاشتىن ئىبارەت ماھارەتنى ئۆگىنىش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇشقا كۈچمەيدۇ، بىلىپ - بىلمەي بۇ خىل مۇھىم ئالاقە ماھارىتىگە سەل قارايدۇ. كۆپ چاغلاردا پايىدىلىق بولغان كۆڭۈل قويۇپ ئائىلاشنىڭ كەملىكى تۈپەيلى ياخشى پۇرسەتنى قولدىن بېرىپ قويۇش، خاتا چۈشىنىش، توقۇنۇش پەيدا قىلىش ۋە قوپاللىق بىلەن تەدبىر بىلگىلەش باكى خادىملاрدىكى مەسىلىلىرىنى ۋاقتىدا بايقيماسلىق سەۋەبلىك ئىختىسالىقلارنىڭ ئېقىپ كېتىشى قاتارلىق ئەھۋاللار يۇز بېرىدۇ.

سوئىچىرو خوندا «20 - ئەسىردىكى ئەڭ داڭلىق باشقۇرغۇچى» دەپ تەرەپلىنىدۇ. ئۇ ئۆتكەن ئىشلارنى ئەسلىگەندە، ئۆمۈر بويى ئۇنتالمايدىغان بىر ئىشنى ئېسىگە ئالىدۇ.

ئامېرىكىدىن كەلگەن تايانچ تېخنىك روپىرت بىر قېتىم سوئىچىرو خوندانى ئىشخانىسىدا ئارام ئېلىۋاتقان چاغدا ئىزدەپ كېلىدۇ. روپىرت خۇشاللىق بىلەن بىر يىل يۈرەك قېنىنى سەرپ قىلىپ لايىھەلەپ چىققان يېڭى ئاپتوموبىل نۇسخىسىنى خونداغا كۆرسىتىپ مۇنداق دەيدۇ: «باش دىرىبكتور، قاراڭ، بۇ ئاپتوموبىل

نۇسخىسى بەك چىرايلىق چىقتى، بازارغا سېلىنغاندىن كېيىن
چوقۇم ئىستېمالچىلارنىڭ قارشى ئېلىشىغا ئېرىشىدۇ...»
روبېرت خونداغا بىر قاربۇتىپ، گېپىنىڭ ئاخىرىنى
دېمىھستىنلا لايىھە چېرىتىۋىزنى يىغىشتۇرىدۇ. بۇ چاغدا كۆزىنى
يۈمۈپ ئارام ئېلىۋاتقان خوندا غەيرىلىك ھېس قىلىپ، ئىتتىڭ
بېشىنى كۆتۈرۈپ «روبېرت» دەپ چاقىرىدۇ. روپېرت كېينىگە
قاراپىمۇ قويماستىن باش دىرىپكتورنىڭ ئىشخانىسىدىن چىقىپ
كېتىدۇ.

ئىككىنجى كۈنى، خوندا ئالدىنلىقى كۈنى يۈز بەرگەن ئىشنى
ئايدىڭلاشتۇرۇش ئۈچۈن ئۆزى روپېرتنى چاي ئىچىشكە تەكلىپ
قىلىدۇ.

روپېرت خوندا بىلەن كۆرۈشكەندىن كېيىن، ئاۋۇڭال ئېغىز
ئېچىپ:

— ھۆرمەتلىك باش دىرىپكتور، مەن ئامېرىكىغا قايتىدىغان
ئايروپىلان بېلىتىنى ئېلىپ بولۇمۇم، ئىككى يىلدىن بۇيان ماڭا
كۆڭۈل بۆلگىنىڭىزگە رەھمەت، — دەيدۇ.

— نېمىشقا بۇنداق قىلىسىز؟

روپېرت خوندانىڭ سەممىيلىك چىقىپ تۇرغان چىراپىغا
قاربۇتىپ، تۈز كۆڭۈللىك بىلەن:

— مېنىڭ بۇ يەردىن كېتىشىمگە سىزنىڭ باشتىن - ئاخىر
گېپىمگە قۇلاق سالىغانلىقىڭىز سەۋەب بولدى، مېنىڭ
لايىھەيىمنى چىقىرىپ بۇ ئاپتوموبىل نۇسخىسىنىڭ ئىنتايىن
چىرايلىق چىققانلىقى، بازارغا سېلىنغاندىن كېيىن بازارلىق
مەھسۇلاتقا ئايلىنىدىغانلىقى توغرۇلۇق قىلغان سۆزلىرىمگە
قۇلاق سالىمىدىڭىز. مەن ئۇ ئاپتوموبىل مودېلىمىدىن
پەخىرلىنەتتىم، سىز ئەينى چاغدا ئۇنىڭغا ھېچقانداق ئىنكاس

قايتور مىدىڭىز، ئەكسىچە بېشىڭىزنى تۆۋەن سالغانچە كۆز بىڭىزنى يۇمۇپ ئارام ئالدىڭىز، شۇنىڭ بىلەن مەن قارارىمىنى ئۆزگەرتىم، — دەيدۇ.

كېيىن، روپىرىت ئاپتوموبىل لايىھەسىنى ئېلىپ «فورد» ئاپتوموبىل شىركىتىگە بېرىپ، يۈقىرى دەرىجىلىك رەھبەرلەرنىڭ كۆڭۈل بولۇشكە ئېرىشىدۇ، ئاخىرىدا يېڭى ئاپتوموبىلىنىڭ بازارغا سېلىنىشى خوندا شىركىتىگە نۇرغۇن زەربە بولىدۇ. بۇ ئىش ئارقىلىق سوئچىرو خوندا «ئاخلاش»نىڭ مۇھىملىقىنى چۈشىنىپ يېتىدۇ ھەم خادىملارنىڭ گېپىگە باشتىن - ئاخىر ئەھمىيەت بەرمىگەن، خادىملارنىڭ پىسخىك تەسراتىنى سەزمىگەندە، بىر تېخنىك تاييانچىدىن، ھەتتاکى كارخانىدىن ئاييرلىپ قىلىشتىن ساقلانماقلىنىڭ تەسلىكىنى تونۇپ يېتىدۇ.

ھېكمەت:

بۇ ھېكايدى ئاددىي بولسىمۇ، ئەمما ئەھمىيەتى چوڭقۇر. بىر رەھبەر كۆڭۈل قويۇپ ئاخلاشتىك ماھارەتنى ئۆگەنمىسى، خادىملىرىنىڭ ئېمىلەرنى ئويلاۋاتقانلىقىنى، شۇنداقلا خادىملارنى قانداق ئىلها مالاندۇرۇشنى بىلمەيدۇ، بۇ بەلكىم كارخانىچىلارنىڭ كۆڭۈل قويۇپ ئاخلىشىنىڭ ھەقىقىي مەنسىدۇر.

خادىملارنى ئىلها مالاندۇرۇشقا ماھىر كارخانىچىلارنىڭ ناتىق بولۇشى ناتايىن. تەڭرى بىزگە ئىككى قولاق، بىر ئېغىز بەرگەن، شۇڭا بىز ئاز سۆزلەپ، كۆپ ئاخلىشىمىز كېرەك. شۇڭا، كۆڭۈل قويۇپ ئاخلاشقا ماھىر بولۇش مۇنەۋەۋەر رەھبەرلىك قىلغۇچىلارنىڭ خادىملارنىڭ يوشۇرۇن ئىقتىدارنى جارى قىلدۇرۇشىدىكى ئەڭ ئاساسلىق ساپاپاسى ھېسابلىنىدۇ.

پىكىرلىشىنىڭ ئۇنۇمدارلىقىنى ئاشۇرۇش كېرىدك

«ماكدونالد پادىشاھلىقى»غا ئاساس سالغۇچى راي كىروك خېلى بۇرۇنلا پىكىرلىشىنىڭ ئۇنۇملۇك ياكى ئۇنۇمىز بولۇشىنىڭ شىركەتنىڭ ئىقتىسادىي پايدىسىغا بىۋاسىتە تەسىر كۆرسىتىدىغانلىقىنى ھېس قىلىپ يېتىدۇ. شۇڭا، ئۇ ئايلىنىپ يۈرۈپ باشقۇرۇش ئارقىلىق، مول باشقۇرۇش ماتپرىيالغا ئېرىشىدۇ ھەم نەچچە يۈز ئادەم بىلەن خۇددى دوستىدەك پىكىرلىشىش ئارقىلىق، ئەڭ ياخشى پىكىرلىشىش ئۇنۇمى يارىتىدۇ.

ئەمما راي كىروك پېنسىيەگە چىققاندىن كېيىن، ماكدونالد كەسپىنىڭ تېز سۈرئەتتە زورىيىشى، خادىملىرىنىڭ كۆپىيىشى بىلەن، كارخانىنىڭ يۇقىرى قاتلامدىكىلەر تەدبىر بەلگىلەش بىلەن ئالدىراش بولۇپ كېتىپ، يۇقىرى قاتلامدىكىلەر بىلەن تۆۋەن قاتلامدىكىلەر ئوتتۇرسىدىكى پىكىرلىشىشكە بەلگىلەك دەرىجىدە سەل قارايدۇ - دە، ئامېرىكا ماكدونالد شىركەتنىڭ ئىچكى قىسىمىدىكى ئىشچىلار بىلەن كاپىتالىستلار مۇناسىۋىتى بارغانسېرى جىددىيلىشىدۇ، ھەتتا ئەمگە كچىلەر نامايش قىلىپ، ئىش ھەققىنىڭ تۆۋەنلىكىگە نارازىلىق بىلدۈردى.

بۇ قېتىملىقى نارازىلىق بىلدۈرۇش ئارقىلىق، ماكدونالد شىركەتنىڭ يۇقىرى دەرىجىلەك باشقۇرغۇچىلىرى يۇقىرى - تۆۋەن قاتلامدىكىلەرنىڭ پىكىرلىشىنىڭ كۈچەيتىش، خادىملىارنىڭ بۇرج تۈيغۈسى ۋە ئاكتىپلىقىنى ئۆستۈرۈشنىڭ مۇھىملىقىنى قايتا تونۇپ يېتىدۇ. بۇ مەسىلىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، ماكدونالد شىركەتى تەتقىق قىلىش ئارقىلىق، بېسىمنى

يېنىكلىتىدىغان «پىكىرىلىشىش» ۋە «جەڭگۈارلىق روهىنى كۈچەيتىش»نىڭ بىر يۈرۈش تۈزۈمىنى تۈزۈپ چىقىدۇ. شۇنىڭ بىلەن يىللە، ماكدونالد شىركىتى ھامبۇرگ ئۇنىۋېرىستېتىنىڭ دوكتورى كۆڭماۇنى پىكىرىلىشىتىكى نازەرىيەۋى مەسىلىمەرنى ھەل قىلىشقا، ئاممىۋى مۇناسىۋەتكە ماھىر كەينپېئىرنى ئەمەلىي مەشغۇلات مەسىلىلىرىنى ھەل قىلىشقا تەكلىپ قىلىدۇ. مۇشۇنداق قىلىپ، «خادىملار پىكىر بېرىش يىغىنى» بارلىققا كېلىدۇ، ئۇ شۇنىڭ بىلەن ماكدونالدىنىڭ «ۋاقتىلىق سۆھبەت يىغىنى»غا ئايلىنىدۇ.

«ۋاقتىلىق سۆھبەت يىغىنى» خادىملارنىڭ پىكىرىلىشىش مەسىلىسىنى ھەل قىلىشتا ئىنتايىن مۇھىم رول ئويينايدۇ، باشقۇرغۇچىلار بىلەن خادىملارنىڭ ھېسسىيات ئورتاقلېقىنى زور دەرجىدە كۈچەيتىدۇ. سۆھبەت يىغىنىنىڭ شەكلى ھەر خىل بولۇپ، كۆپ قىسىمى ئەركىن مۇنازىرە شەكلىنى ئاساس قىلىدۇ، ئەمما تىجارەت تۈرلىرى مۇنازىرىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى بولسىمۇ، ئەمما خادىملارنى كەڭ - كۈشادە سۆزلىشىشكە ئىلھاملاندۇردى، ھەتتا ئۇلارنىڭ كۆڭۈلسىزلىكلىرىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلايدۇ. يىغىندا، ۋاقتىلىق خادىملارنىڭ بەزىلىرى بۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ ئۆزلىرىنىڭ رەھبىرىنى ئەيبلەيدۇ، كۆڭلىدىكى نارازىلىق، پىكىر ۋە ئۇمىدىلىرىنى بايان قىلىدۇ. ئەمەلىيەت بۇ خىل پىكىرىلىشىش ئۇسۇلىنىڭ بىرگە بىر پىكىرىلىشىتىن تېخىمۇ ئۇنۇملۇك ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلaidۇ.

خادىملار ئارا پىكىرىلىشىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، يۈزتۈرا سۆھبەتتىن باشقا، ماكدونالد يەنە «باغاقچە» شەكلىدە يەتكۈزۈش ئۇسۇلىنى يولغا قويىدۇ. ماكدونالد تېز تاماقخانىلىرىغا مۇلازىمەت ئايلىق پىكىر دەپتىرى، كۆتكۈچىلەر پىكىر دەپتىرى، مەشق قىلغۇچىلار پىكىر دەپتىرى دېگەندەك ھەر خىل، ھەر تۈرلۈك

پىكىر دەپتەرلىرى زاپاس قويۇپ قويۇلۇپ، خادىملارنىڭ خالىغان ۋاقتىتا مۇھىم ئىشلارنى خاتىرىلەپ قويۇپ، ئۆزئارا ئاگاھلاندۇرۇشىغا ئاسانلىق يارىتىدۇ.

ماكدونالدىنىڭ بۇ خىل ئۇسۇلى ئىشچىلار بىلەن كاپيتالىستلار ئوتتۇرسىدىكى توقۇنۇش ۋە قارشىلىشنى مۇۋەپىقىيەتلەك پەسىتىدۇ. ئۇلار بۇنىڭدىن ساقچى ئىشلىتىشنىڭ توقۇنۇشنى ھەل قىلىشنىڭ ئۇنۇملۇك ئۇسۇلى ئەممەسلىكى، بۇنىڭ ماكدونالدىنىڭ ئوبرازىغا زىيان يەتكۈزۈپلا قالماي، بەلكى زىددىيەتنى تېخىمۇ ئۆتكۈرلەشتۈرۈپ «ماكدونالد پادشاھلىقى»نىڭ ئاساسىنى تەۋرىتىپ قويىدىغانلىقىدەك ھەقىقەتنى چۈشىنپ يېتىدۇ. پىكىرلىشىش يۇقىرى قاتلامدىكىلەر بىلەن تۆۋەن قاتلامدىكىلەر مۇناسىۋەتنى كۈچىتىدىغان كۆۋرۈك، شۇنداقلا چاققان، ئۇنۇملۇك ئۇسۇلدۇر.

ھېكمەت:

كارخانا خادىملارنىڭ يوشۇرۇن ئىقتىدارىنى قوزغىتىشتا، پىكىرلىشىشنىڭ چىن مەنسىنى ھەقىقىي ئىگىلىشى، پىكىرلىشىش مۇتەخەسسىسى بولۇشى كېرەك. ئەگەر پىكىرلىشىش بولمىسا، ئىچكى مۇناسىۋەتنى ياخشى ماسلاشتۇرغىلى، خادىملارنى ئۇنۇملۇك ئىلھاملاندۇرغىلى بولمايدۇ. پىكىرلىشىش ھەقىقەتنىن مۇھىم، رەھبەرلىك قىلغۇچىلار پىكىرلىشىشنىڭ ھەقىقىي مەنسى ۋە ماھارىتىنى ياخشى ئىگىلىشى كېرەك.

ۋالى يۈڭچىكىنىڭ «چۈشلۈك تاماق ۋاقتىدا دوکلات قىلىش» ئۇسۇلى

فورموسა گۈرۈھىنىڭ باشلىدىرى، تەيۋەندىكى «ئىگىلىك باشقۇرۇش پېشۋاسى» دەپ تەرىپىلەنگەن ۋالى يۈڭچىك

فورموسادىكى هەرقايىسى مۇناسىۋەتلەك ئورۇنلارنى ئىز قوغلاپ تەكشۈرۈش، بۇيرۇقىنىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەمەلىي ئەھۋالنى ئىگىلەش ھەم ھەرقايىسى ئورۇنلارنىڭ ئاساسلىق باشقۇرغۇچى ۋە مەسىلەتچىلىرىنىڭ ئىقتىدارنى تەكشۈرۈش ئۈچۈن، قەرەللەك حالدا «چۈشلۈك تاماق ۋاقتىدا دوكلات قىلىش»نى ئورۇنلاشتۇرىدۇ، بۇنىڭدا ھەربىر ئورۇننىڭ ئاساسلىق باشقۇرغۇچىسى نۆۋەت بىلەن دوكلات قىلىدۇ.

ۋالى يۈڭچىخىنىڭ تۇرۇۋاتقان جايىدا ھەر كۈنى دېگۈدەك بۇ خىل تاماق يېيىش شەكلىدىكى «چۈشلۈك تاماق ۋاقتىدا دوكلات قىلىش» پائالىيىتى ئۈيۈشتۈرۈلىدۇ. بۇ خىل دوكلات قىلىش تۈزۈمىدە ئىز قوغلاش، تەكشۈرۈش ھەم ئىقتىدارنى تەكشۈرۈش نەتىجىلىرى ئېلان قىلىنغاندىن باشقا، ئۇ يەنە مەمۇرىي باشقۇرغۇچىلار بىلەن مەسىلەتچىلەرنىڭ مۇھىم پىكىرلىشىش سورۇنى ھېسابلىنىدۇ.

دوكلات قىلىشتا دائىم ھەرقايىسى كەسپىي ئورۇنلارنىڭ تىجارەت ئەھۋالى ياكى باشقۇرۇشتا يولۇققان قىين مەسىلىلىرى ئاساسلىق مەزمۇن قىلىنىدۇ. باش باشقارما بىر ئاي بۇرۇن دوكلات قىلىش نۆۋەتى كەلگەن ئورۇنغا دوكلاتقا تىمىيارلىق قىلىشنى ئۈقتۈرىدۇ، ئۇنىڭدىن كېيىن دوكلاتنىڭ ئاساسىي مەزمۇنى ۋە يىخىن تەرتىپىنى بېكىتىپ بېرىدۇ. باشقا تۈزۈملەرنىڭ تۈزۈلۈشى، مەبلغ سېلىش ياكى ئىگىلەك باشقۇرۇشنى ياخشىلاشقا تەكلىپ بېرىشلەرمۇ «چۈشلۈك تاماق ۋاقتىدا دوكلات قىلىش» پائالىيىتىدە بولىدۇ.

ئادەتتە «چۈشلۈك تاماق ۋاقتىدا دوكلات قىلىش» پائالىيىتىگە ۋالى يۈڭچىڭ ئۆزى رىياسەتچىلىك قىلغىچقا كەيپىيات جىددىي بولىدۇ. بىر قېتىم بىر بۆلۈمنىڭ مەسئۇلى دوكلات قىلىۋاتقاندا، ۋالى يۈڭچىڭ بىر گۇمانىي يەرنى بايقيайдۇ - ۵۵.

دەرھال شۇ يەرنى قاتلاب قويىدۇ، دوکلات تۈگىگەندىن كېيىن، ئۇ «ئۇجۇر - بۇجۇرغىچە سۈرۈشتۈرۈش» شەكلىدە دوکلات بەرگەن مەسئۇلدىن ئۇزۇلدۇرمەي سوئال سورايدۇ. بۆلۈم مەسئۇلىنىڭ تەبىيارلىقى پۇختا بولغاچقا، ۋالى يۇڭچىڭىنىڭ ھەيۋە بىلەن سورىغان گۈمانىي سوئاللىرىغا قانائەتلىنەرلىك جاۋاب بېرىدۇ. ۋالى يۇڭچىڭى بۆلۈم مەسئۇلىنىڭ جاۋابىدىن رازى بولىدۇ ھەم كېيىنكى يېغىنلاردا ئۇتى تىلغا ئېلىپ ماختايىدۇ. شۇنىڭدىن كېيىن بارلىق بۆلۈم مەسئۇلىلىرى دوکلاتىدا چۈشىنىكسىز يەرلەرنىڭ بولۇپ قېلىشىدىن ئىنتايىن ئېھتىيات قىلىدىغان، تەبىيارلىقىنىڭ پۇختا بولماي قېلىپ كۆپچىلىك ئالدىدا ئوسال ئەھۋالغا قېلىشتىن قورقىدىغان بولىدۇ.

ۋالى يۇڭچىڭى پىكىرلىشىش تۈزۈمى ئىجرا قىلىشنىڭ نەتىجىسى ۋە سۈپىتنى بەلگىلەيدۇ، دەپ قارايدۇ. بېقەت رەھبەر ياكى تۆۋەندىكىلەر «نورمالسىز ھادىسە»نى بايقيسا، رەھبەر چۈشلۈك تاماق ۋاقتىدا تېگى - تەكتىكىچە سۈرۈشتۈرۈپ، «نىمە ئۈچۈن؟» دېگەن سوئالنى ئىزچىل سوراپ، ئۇنۇملۇك ھەل قىلىش ئۇسۇلىنى تاپىمغىچە بولدى قىلىمايدۇ. كادرلار ھەر قېتىملىق چۈشلۈك تاماق يېغىنىنىڭ تەسىرىنى «ئىز قوغلاپ سوراش ھەققانىيلىق ئىچىدە بولىدۇ، ئەمما جاۋابى دائىم ئويلىمغان يەردىن چىقىدۇ» دەپ تەرىپلەيدۇ.

فورمۇسا گۈرۈھى «چۈشلۈك تاماق دوکلاتى» قاتارلىق تۈزۈملەر ئارقىلىق باشقۇرۇشتىكى يوچۇق ۋە نەزەردىن ساقىت قىلىش ئەھۋاللىرىنى تۈگىتىدۇ. سىرتتىكى كىشىلەر «فورمۇسانىڭ ئۇنۇمى تاماق يېيىشتىن كەلگەن» دېيىشدە.

ھىكمەت:

ۋالى يۇڭچىڭىنىڭ «چۈشلۈك تاماق ۋاقتىدا دوکلات قىلىش»

تۈزۈمىدىن بىر كارخانا باشقۇرغۇچىنىڭ كارخانىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش تىجارىتىدىكى ھەرقايىسى ھالقلار، ھەرقايىسى تەرەپلىرىنى پىشىشق ئىگىلىشىنىڭ زۆرۈلۈكىنى كۆرۈقبىلىشىمىز تەس ئەمەس. پەقدەت مۇشۇنداق بولغاندىلا، چىقارغان قارارلار قاراتىمىلىققا، يېتەكچىلىككە ۋە قوللىنىشچانلىققا ئىمكە بولىدۇ - دە، ئاندىن مەسىلىلەرنى ھەقىقىي ھەل قىلغىلى بولىدۇ. كارخانىنىڭ تىجارىتىمۇ ئۇرۇش قىلىشقا ئوخشايدۇ، تېز ئۆزگىرىۋاتقان بازارغا، خاراكتېرى ئوخشىمايدىغان خادىملار، ھەرقاچان يۈز بېرىش ئېھىتىماللىقى بار بولغان ئۇنداق ياكى مۇنداق مەسىلىلەرگە يۈزلىنىپ، ۋاقتىدا توغرا تەدبىر بەلگىلەپ، كارخانىنى قەددەم قەددەم تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۆچۈن، خادىملاр ئارسىغا چوڭقۇر چۆكۈپ، ھەر خىل ئەھۋالارنى ۋاقتىدا، ئومۇمیيۈزلىك، سىستېمىلىق ۋە ئېنىق ئىگىلىش كېرەك. بۇ ئىلمىي باشقۇرۇش، توغرا تەدبىر بەلگىلەشنىڭ ئالدىنىقى شەرتى ۋە ئاساسى.

**يۇقىرى ئۇنۇملۇك ھەم چەكلىمىگە ئۇچرىمايدىغان شەكىلىدىكى
يىغىن ئارقىلىق پىكىرلىشىشنى ئومۇملاشتۇرۇش كېرەك**

CA شەركىتىنىڭ خىزمەت ئۇسۇلى يۇقىرى ئۇنۇمنى قوغلىشىش، ئەمما چەكلىمىگە ئۇچرىماسلىق بولۇپ، شەركەتتە دەرىجە كۆزقارىشى مەۋجۇت ئەمەس. CA شەركىتى دائىم دۇنيانىڭ ھەرقايىسى جايلىرىدا پائالىيەتنى كۆپ ئۆتكۈزىدۇ. شۇڭا، باشقۇرۇش قاتىلىمىدىكىلىرنىڭ چوڭ - كىچىك يىغىنلىرى ئۇزۇلەيدۇ. ئەمما بۇ يىغىنلار ئەمەلىي ئەھۋالغا ئاساسەن ئۆتكۈزۈلىدىغان بولۇپ، ئەزەلدىن ئالدىن ئورۇنلاشتۇرۇلمايدۇ. يىغىندا يۇقىرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلار بىلەن باشقا خادىملار ئەركىن - ئازادە مۇنازىرلىشىدۇ، قىلچە قورۇنماستىن پىكىر

ئالماشتۇرىدۇ، ئەگەر كۆزقارىشى ئوخشىمای قالسا، ھەرقانداق ئادەم مۇدۇر، باش دىرىپكتورنىڭ گېپىنى ئۈزۈۋېتىپ كۆزقارىشىنى دېيەلەيدۇ، ھېچكىم بۇنى چىشغا تېگىش دەپ قارىمايدۇ.

ھەر كۇنى ئەتىگەن سائەت 8 ده، CA شىركىتى بىناسىنىڭ ئالىنجى قەۋەتتىكى يىغىن زالىدا بىر توپ يۇقىرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلار يىغىنغا تىيارلىق قىلىش بىلەن ئالدىراش بولۇپ كېتىدۇ، بىرى خاتىرە كومپىيۇتېرىنىڭ سانلىق مەلۇمات لىنىيەسىنى چوڭ ئېكرانىلىق تېلىۋىزورغا چېتىۋاتقان، بەزىلەر قەھۋە ۋە تورت بىلەن ناشتا قىلىۋاتقان، بەزىلەر كۆسۈرلىشىۋاتقان، بەزىلەر ئالدىراش ماتېرىيال رەتلەۋاتقان بولىدۇ. ئەندەنگە ياكى ئۆلچەملىك يىغىن پىرىنسىپىغا ئەمەل قىلماسلىق CA شىركىتىنىڭ ئەزەلدىن بار ئىستىلى. ئۇلار يىغىنى ئازادە كەپپىياتتا ئۆتكۈزىدۇ، بەزىدە كەسکىنلىشىپىمۇ كېتىدۇ، بەزىدە ئاساسىي تېمىدىن چەتنەپمۇ كېتىدۇ، ئەلۋەتتە. باش دىرىپكتور ۋالىچىجىنىڭ رەھبەرلىك كېرىرى يوق بولۇپ، دائم باشقىلارغا چاچقاڭ قىلىدۇ. سىرتتىكىلەرنىڭ كومپىيۇتېر تېخنىكىسى شىركىتى يىغىنىنىڭ بۇنداق قىزقارالىق بولىدىغانلىقىنى تەسەۋۋۇر قىلمىقى تەس. ئالدى بىلەن ئاممىۋى مۇناسىۋەتكە مەسئۇل باش دىرىپكتور يىغىن تەرتىپىنى تونۇشتۇرىدۇ، ئاندىن كېيىن كۆپچىلىك بەس - بەستە پىكىرىلىرىنى بايان قىلىدۇ، ئەمما تېزلا تېمىدىن چەتنەپ كېتىدۇ.

بىر مەزگىللەك «چەتنەش» تىن كېيىن، ۋالىچىجىمن قوللىرىنى ئۇۋۇلغۇنىچە يۇقىرى ئازادا: «باشلايلى، باشلايلى!» دەيدۇ. ئۇنىڭ ئاۋازى، ھەرىكىتى، يۈرۈش - تۇرۇشى مەدەت بەرگۈچىلەرنىڭ باشلىقىنىڭكە ئوخشاپ قالىدۇ. ئۇلار 20

كۈندىن كېيىن ئۆتكۈزۈلىدىغان يىغىنىنىڭ مەزمۇنىنى پىلانلайдۇ. چۈنكى CA شىركىتى 20 كۈندىن كېيىن خىيۇستوندا EDS ئۇچۇر مۇلازىمەتچىلىكى شىركىتى بىلەن يىغىن ئۆتكۈزۈلىدىغان بولۇپ، يىغىندا ئۆزلىرىنى 2000 دىن ئارتۇق يۇقىرى دەرجىلىك باشقۇرغۇچىلارغا مۇكەممەل تونۇشتۇرۇشنى پىلانلайдۇ. ئۇلار يىغىنى ئۇچ كۈن ئۆتكۈزۈشنى، بىرىنجى كۈنى شىركەتنى تونۇشتۇرۇش ئارقىلىق خېرىدارلارغا CA شىركىتىنىڭ ھازىرقى ئەھۋالى ۋە كەلگۈسى ھەققىدە ئۇچۇر يەتكۈزۈش، ئىككىنجى، ئۇچىنجى كۈنى تەربىيەلەش بولۇپ، كىشىلەرگە CA شىركىتىنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى قانداق ئىشلىتىشنى ئۆگىتىشنى مۆلچەرلەيدۇ. شىركەتكە ۋاکالىتەن يىغىنغا قاتناشقان ھەرقايىسى تارماقلارنىڭ باشقۇرغۇچىلىرى بۇ بۇر سەتتىن پايدىلىنىپ پىكتىر ئالماشتۇردى، ئورتاق تونۇشنى كۈچەيتىدۇ.

ئاللىپن ئىسىملىك بىر باشقۇرغۇچى ئالدى بىلەن تېمىنى يېشىشنى قانداق باشلىغانلىقىنى چۈشەندۈرىدۇ، ئۇ پۇتۇن دىقىتى بىلەن ۋالىجىاجىنهنگە قاراپ تۇرۇپ، ھەر خىل قول ئىشارىلىرى ئارقىلىق ئۆزىنىڭ كۆزقارىشىنى تەكىتلىهيدۇ. ۋالىجىاجىhen ئۇنىڭ كۆزقارىشىغا بولغان سوئالى ۋە گۈماننى ئۆتتۈرىغا قويۇپ: «قانچىلىك ۋاقت سەرپ قىلدىڭىز؟»، «سىز كومپىيۇتپر ساھەسىنىڭ ھازىرقى ئەھۋالى، يۈزلىنىشى، ئاندىن كېيىن شىركەتنىڭ قائىدە - نىزاملىرىنى چۈشەندۈرۈشىڭىز كېرەك»، «بىز ئۆزىمىزنى بەك ماختاشقا موھتاج ئەمەس»، «سىزنىڭ بۇنداق دېيشىڭىزنىڭ نېمە رولى بار؟» دەيدۇ. ئۇ ۋەزىنىلىك، قايىل قىلارلىق سۆزلەيدۇ، ئۇ ھەرقايىسى مەسئۇل خادىملارنىڭ بارلىق ئىنچىكە ھالقىلارغا تەييارلىق قىلىش، ئاندىن كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاش ئارقىلىق، ئومۇمىي ۋەزىيەت ۋە

يۇنىلىشنى ئىگىلىشنى تەلەپ قىلىدۇ. مۇنازىرىدە پەقەت بىر تەرەپلا سۆزلىمەستىن، خادىملار ۋالىجىيەنىڭ ھەربىر جۈملە سۆزىنى مۇقەددەس پەرمان ئورنىدا كۆرمەي، ئىككى تەرەپ تەڭ كەسکىن مۇنازىرىلىشىدۇ، يىغىندا قانداق ئىپادىلەشنىڭ ئۇنىمىنىڭ ئەڭ ياخشى بولىدىغانلىقى مۇزاكىرە قىلىنىدۇ. باشقىلارمۇ قەرەلسىز پىكىر بېرىدىغان بولۇپ، ئاتالىمىش سۆز قىلىش تەرتىپى بولمايدۇ. بۇ خىل چەكلىمىسىز پىكىرلىشىش «تەرتىپ»لىك بىلەن «تەرتىپسىز»لىك ئارسىدا داۋاملىشىدىغان بولۇپ، بەزىدە مۇنازىرە كەسکىنلەشىسە، بەزىدە ئازادە، خۇشال كەپپىياتتا داۋاملىشىدۇ، ئەمما ھەربىر ئادەم قىزغىنلىق بىلەن ئىشتىراڭ قىلىنىدۇ.

بىر سائەت ئۆتۈپ كېتىدۇ، يىغىن زالىغا بىرەيلەن قەھەۋە ۋە قەغەز ئىستاكانلار سېلىنىغان كىچىك ھارۋىنى ئىتتىرىپ كىرىدۇ. بۇ، CA شرکىتتىنىڭ بىر خىل ئالاھىدە «يېيىش مەدەنىيەتى» بولۇپ، شىركەت ھەقسىز تەمنلىگەن ئەتىگەنلىك ناشتىدىن باشقا، ئاشخانىغا پېچىنە، تۈرلۈك ئۇششاق - چۈششەك يېمەكلىكلەر تىزىپ قويۇلىدىغان بولۇپ، خىزمەتچى خادىملار چۈشتىن بۇرۇن ياكى چۈشلۈك يىغىندا بىر نەرسە يېگەچ مۇزاكىرلىشىدۇ، ئۇلاردا ھېچقانداق تارتىنىش بولمايدۇ.

قەھەۋە ئىچىدىغان ۋاقت توشقاندىمۇ يىغىن توختاپ قالمايدۇ، خادىملار كەينى - كەينىدىن ئورنىدىن تۈرۈپ قەھەۋە قۇيۇپ ئىچىدۇ، بەزىلەر يىغىن زالىغا كىرىپ - چىقىپ يۈرىدۇ، ئەمما مۇنازىرىگە قاتناشقاڭلار ھېچقانداق تەسىرگە ئۇچرىماستىن مۇنازىرسىنى داۋاملاشتۇرۇۋېرىدۇ. بەزىدە كەسکىن گەپ تاللىشىش ئەھۋاللىرى يۈز بېرىپ، مۇنازىرلىشكۈچلىر چىڭقىلىپ سۆزلىگەچكە بويۇن تومۇرلىرى كۆپۈپ كېتىدۇ،

بەزىدە گەپنىڭ ئوچۇقىنى قىلىدۇ، مەسىلەن: ۋالىخ جىاجىيەن «مېنىڭچە، دېگەنلىرىڭنىڭ ھەممىسى ئەخلىت» ياكى تۈز كۆڭۈللۈك بىلەن «مېنىڭ بىلىشىمچە سېنىڭ خاتا» دېگەندەك.

يىغىن جەريانىدا ئۇلار ئۆزئارا جەڭ ئېلان قىلىپ، چوڭقۇر پىكىر يۈرگۈزۈشىدۇ، بەزىدە بىرگە بىر، بەزىدە گۈرۈپپىلارغا بۆلۈنۈپ، ئوخشىمىغان كۆزقاراشلاردا مۇنازىرىلىشىدۇ، پۇتكۈل يىغىن مەيدانىدىكىلەر بىر - بىرگە باقماي سۆزلىمەيدۇ، مۇگدىگەن ۋە ئىستىنگەن ئادەمنى كۆرگىلى بولمايدۇ.

ۋالىخ جىاجىيەن CA شىركىتىنىڭ باش لىدىرى بولسىمۇ، ئەمما يىغىندا ئەمەلدارلىق كىبىرى قىلمائىدۇ، ئۇ گەپ قىلىۋاتقاندا باشقىلار دائىم لوقما سالىدۇ، ئەمما ئۇ قىلچە ئېغىر ئالمايدۇ. ئۇ نۇرغۇن ئۇشاق ھەربىكتە ۋە گەپ بىلەن يېقىنچىلىقىنى ئىپادىلەيدۇ، باشقىلارنىڭ قىلغىنى ياخشى بولسا، ئۇ دەرھال باشلىڭىشتىپ قوشۇلىدىغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ ھەم پۇتۇن كۈچى بىلەن قوللايدۇ. ئىشلارنى مۇزاکىرە قىلغان چاغدا، باشقىلارنىڭ پىكىر ۋە كۆزقاراشلىرىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىغاندىن كېيىن، ئاندىن ئۆزىنىڭ پىكىرىنى بېرىدۇ، ئەمما ئۆز پىكىرىدە چىڭ تۇرۇۋالمايدۇ. ئەگەر باشقىلارنىڭ پىكىرىگە قوشۇلمىسا، «مەن بۇ خىل ئۇسۇلنى ياخشى كۆرمىدىم» دەيدۇ.

يىغىن ئىنتايىن جۇشقۇن كەيپپىياتتا ئۆتكۈزۈلىدۇ، ۋالىخ جىاجىيەننىڭ يۇمۇرىستىك تۈيغۇسى بىلەن خادىملار بىلەن ئىچقۇيۇن - تاشقۇيۇن بولۇشى ئەڭ ياخشى ئالاقە باغلاش ئۇنۇمى پەيدا قىلىدۇ. كەيپپىيات ئازادە بولسىمۇ، ئەمما ھەربىر ئادەم نىشان ۋە مۇهاكىمە قىلىدىغان مەسىلىلەرگە پۇتۇن زېھنىنى سەرپ قىلىدۇ.

ھېكمەت:

بۇنداق ھاياتىي كۈچكە تولغان يىغىندا، ھەربىر ئادەم مۇنازىرىگە ئىشتىراڭ قىلا لايدۇ ھەم قىلچە تارتىنىپ ئۆلتۈرماسىن پىكىر ئالماشتۇرالايدۇ. يىغىننى مۇشۇنداق ئۆتكۈزگەندىلا، باشقۇرغۇچىلار باشلىقلق كىبىرىنى تاشلاپ، كەڭ قورساق بولۇپ، دادىلىق بىلەن باشقىلارنىڭ پىكىرىنى قوبۇل قىلىدۇ. ھەربىر ئادەم نىشان ۋە مۇهاكىمە قىلىدىغان مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا، ئومۇمىيۇزلۇك ھەل قىلىشنى ئىلگىرى سۇرگىلى بولىدۇ.

يىغىن گەرچە بىر خىل ئەنئەنئۇى پىكىر ئالماشتۇرۇش شەكلى بولسىمۇ، ئەگەر قىلچە چەكلىمىسىز شەكىلدە ئۆتكۈزگەندە، جانلىق كەپپىيات يارىتىپ، باشقۇرغۇچى خادىملار بىلەن بېرىش - كېلىش قىلىش جەريانىدا ئەڭ ياخشى ئالاقە ئۇنۇمى يارىتالايدۇ.

ئۆرە تۇرۇپ يىغىن ئىچىش ۋە ئارىلاپ يۈرۈپ باشقۇرۇش

توشىئۇ دوکكو «توшибا» شىركىتىنىڭ باش درېكتورى بولغان چاغدا، «كارىدوردا پىكىرلىشىش»، يىغىننى قىسقا ئېچىش ۋە ئۆرە تۇرۇپ ئىچىشنى تەشەببۇس قىلىپ، شىركەتتىكى خادىملارنىڭ چېچىلاڭغۇلۇق ھالىتىنى ئۆزگەرتىپ، خىزمەت ئۇنۇمىنى ئۆستۈرىدۇ. ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «يىغىننى دوكلات قىلىش ئۈچۈن ئۆتكۈزۈمىي، يىغىندىن بۇرۇن ماتېرىياللارنى يىغىن قاتناشچىلىرىغا تارقىتىپ بېرىپ، يىغىندا مۇنازىرە قىلىش كېرەك. مۇنازىرىدە مۇھىم نۇقتىنى چىڭ تۇتقاندىلا ۋاقتىتىن

ئۇتقىلى بولىدۇ. مەسئۇل كادىر لارنىڭ يىغىننى دەپ خىزمەت ئورنىدىن ئۇزاق ئايىرىلىشىغا يول قويىما سلىق كېرىگەك.» ئۇنىڭ تەشەببۈسى ۋە تەلىپىدە، «توшибا» شىركىتىدىكى ھەر دەرىجىلىك كادىر، خادىملارنىڭ خىزمەت ئۇنۇمى زور دەرىجىدە ئۆسىدۇ.

«ئۆرە تۈرۈپ ئىچىلغان يىغىن»دا بىۋاسىتە ھەل قىلىنىدىغىنى يىغىن ئۆتكۈزۈشنىڭ ئۇنۇم مەسىلىسى، «ئارىلاپ يۈرۈپ باشقۇرۇش»تا دىرىپكتورنىڭ باشقۇرۇش ئىستىلى مەسىلىسى ھەل قىلىنىدۇ. ئاتالمىش «ئارىلاپ يۈرۈپ باشقۇرۇش»تا دىرىپكتور يىغىن مەلۇماتلىرىغا تايىنىپ ئەھۋال ئىگىلىمەستىن، بەلكى ئۆزى ئاساسىي قاتلامغا چۈشۈپ تەكشۈرۈپ، بىرىنچى قول ماتېرىيالغا ئېرىشىپ، ئەمدىي مەسىلىلەرنى يۈزتۈرە ھەل قىلىدۇ.

توشىئو دوکىو «توшибا» شىركىتىگە دىرىپكتور بولغان چاغدا، شىركەت ھەر يىلى زىيان تارتىۋاتقان بولۇپ، گۈللەنىشىدىن سۆز ئېچىش تەس ئىدى. ئۇ ۋەزىپىگە ئولتۈرۈپلا ياشىنىپ قالغىنىغا قارىماي شىركەتنىڭ ياپونىيەنىڭ ھەرقايىسى جايلىرىدىكى 30 نەچە تارماق شىركىتىنى تەكشۈرىدۇ. ھەربىر تارماق شىركەتتە بارغاندا، ئۇ ئاۋۇال زاۋۇت باشلىقى، دىرىپكتورنىڭ دوكلاتىنى ئاڭلۇماستىن، بىر قىسىم پېشقەدەم ئىشچىلارنى قاۋاچخانىغا تەكلىپ قىلىپ، ھاراق ئىچكەچ مۇڭدىشىدۇ. ئىشچىلار ئۇنى «ھاراق كۆتۈرۈۋالغان غوجايىن» دەپ تەرىپلىمەيدۇ. ئۇ ئاساسىي قاتلامدىكى ئاممىنى بىۋاسىتە تەكشۈرۈش ئارقىلىق قىممەتلىك بىرىنچى قول ماتېرىيالغا ئېرىشىپ، كارخانىنىڭ زىيان تارتىشىدىكى تۈرلۈك سەۋەبىنى ئېنىقلایدۇ، شۇنداقلا نۇرغۇن قىممەتلىك تەكلىپكە ئېرىشىدۇ. تېخىمۇ مۇھىمى ئۇ ئالدى بىلەن كارخانا ئورگىنىدا ئۇزاقتىن بۇيان

شەكىللنىپ قالغان ئەمەلدارلىق ناچار ئىستىلىنى بۇزۇپ تاشلايدۇ. شىركەتتىكى ھەر دەرىجىلىك دىرىپكتورلار توشىئو دوكىونى ئولگە قىلىپ، ئىش بېجىرىش ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈپ، يۇقىرى - تۆۋەنىڭ مۇناسىۋىتتىنى ياخشىلايدۇ. ئۇزاق ئۆتىمەي «توшибا» شىركىتى خەتەردىن قۇتۇلۇپ، زىياننى تارتىشنى پايىدا بېلىشقا ئۆزگەرتىدۇ.

ھېكمەت:

«ئۆرە تۇرۇپ يىغىن ئېچىش» ياكى «ئارىلاپ يۈرۈپ باشقۇرۇش»نىڭ ھەر ئىككىسلا ئەمەلەتتە ۋاقتىنى باشقۇرۇش بولۇپ، ئەڭ يۇقىرى چەكتە خىزمەت ئۇنۇمىنى ئاشۇرۇپ، ئىلگىرىلىگەن ھالدا يۇقىرى پايىدا يارتىشنى مەقسەت قىلىدۇ. باشقۇرۇش ئوبىيكتى ئېچىدە، ئادەم، بايليق، ماددىدىن باشقا، ۋاقت ئىنتايىن مۇھىم بايلق ھېسابلىنىدۇ. ئەگەر باشقۇرۇش مۇۋاپىق، پايدىلىنىش ئۇنۇملۇك بولسا، ئېرىشىدىغان ئۇنۇم كاپيتال ۋە ئەمگەك كۈچىدىن ئىبارەت ئىككى مەنبەدىن ئېرىشكەن پايدىدىن كۆپ بولىدۇ. شۇڭا، چوڭ بېلىق كىچىك بېلىقنى يەۋېتىسىدىغان بۇگۈنكى دەۋرەدە، ھەربىر كارخانا ۋاقت ۋە ئۇچۇرنى باشقۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك. «ئۆرە تۇرۇپ يىغىن ئېچىش» بىلەن «ئارىلاپ يۈرۈپ باشقۇرۇش» تەك ئىلغار ئىدىيە بىزگە تېخىمۇ كۆپ بايليق يارتىپ بېرىدۇ.

خادىملارنىڭ نازارىلىقىنى سۆزلىشىگە¹ يول قويۇش كېرەك

خادىملار بىلەن يۇقىرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلار ئوتتۇرسىدىكى ئارىلىقنى قىسقاراتىش ئۇچۇن، IBM شىركىتى «ئىشىكى ئېچىۋېتىش» ئۇسۇلىنى قوللىنىدۇ. بۇ چوڭ ۋاتسون

(Watson 沃森) 20 - ئەسەرنىڭ 20 - يىللەرنىڭ دەسىلىپىدە قوللانغان ئالاقە تەدبىرى. بۇ خىل تەدبىر ئادالەتنى ياقلاش ھەم مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلىش رولىنى ئوبىنайдۇ.

كىچىك ۋاتسون IBM شركىتىنى باشقۇرغاندىن كېيىن، يەنلا «ئىشىكىنى ئېچىۋېتىش» تەدبىرىنى قوللىنىپ IBM شركىتىنىڭ ساغلام تەرقىقىي قىلىشنى تەڭشەپ، كارخانا بىلەن خادىملارنىڭ ئەھۋالنى ئىگىلەيدۇ. كىچىك ۋاتسون بۇ باشقا ئۇسۇللار بىلەن بېجىرگىلى بولمايدىغان ئىش، دەپ قارايدۇ.

IBM شركىتى خادىملىرىنىڭ پىكىرى بولسا ئاۋۇال بىۋاسىتە باشقۇرغۇچىسىغا دەيدۇ، ئەگەر قانائەتلەك جاۋابقا ئېرىشەلمىسە، ئۇلار بىۋاسىتە كىچىك ۋاتسوننى ئىزدەيدۇ.

بىر خادىمنىڭ بىر قېتىملىق نارازىلىق بىلدۈرۈشى كىچىك ۋاتسوننىڭ IBM شركىتىنىڭ تەدبىر بىلگۈچىلەر قاتلىمىنىڭ ئىش بېجىرىش ئۇسۇلىنى ئۆزۈل - كېسىل ئۆزگەرتۈۋېتىشىگە سەۋەب بولىدۇ. پوئۈگۈكپىسى زاۋۇتىنىڭ ئىشتىن بوشىتۇۋېتىلگەن ماشىنىستى كىچىك ۋاتسوننى ئىزدەپ بېرىپ غەزەپلەنگەن حالدا: «باشقۇرغۇچى ئادىل مۇئامىلە قىلىمدى، مەن سېخ بويىچە ئىشنى ئەڭ كۆپ قىلىمەن، ئەمما مائاشىم ھەممىسىنىڭكىدىن ئاز!» دەيدۇ.

كىچىك ۋاتسوننىڭ خادىمنىڭ گېپىگە ئىشەنگۈسى كەلمەيدۇ. ئۇ پوئۈگۈكپىسى زاۋۇتىنىڭ دىرىپكتورى ۋە ماشىنىست ئەرز قىلغان سېخنىڭ باشقۇرغۇچىسىغا ئايىرم - ئايىرم تېلېفون ماشىنىست دېگەن ئەھۋالنىڭ مەۋجۇتلۇقىنى ئىسپاتلaidۇ.

كىچىك ۋاتسون يۇقىرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلارنى باشلاپ ئامېرىكىدىكى بارلىق IBM زاۋۇتلىرىنى تەكشۈرىدۇ، بۇنىڭ نەتىجىسىدە مائاشنى قىلغان ئىشىغا چېتىش تەدبىرىنى تۈزىدۇ،

ئىلىگىرىكى ۋاقت ياكى سان بويىچە مائاش ئېلىشنى بىكار قىلىدۇ. كىچىك ۋاتسون ئۇنداق قىلىش IBM نىڭ بارلىق خادىملىرىغا گۈزەل تۇرمۇش يارىتىپ بېرەلمىدۇ، دەپ قارايدۇ.

ھېكىمەت:

كارخانا رەھبىرى ئومۇمىي ئەمەلىيەتنى تولۇق ئىگىلىشى، ئىشكنى ئېچىۋېتىپ، تۆۋەن قاتلامدىكىلەرگە ئويلىغىنىنى دېيش پۇرسىتى يارىتىپ بېرىشى كېرەك. بۇنداق قىلغاندا، نۇرغۇن ئىشنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالنى ئىگىلىكىلى ھەم كارخانىدا مەۋجۇت مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا بايىغىلى ھەم ياخشى بىر تەرەپ قىلغىلى بولىدۇ.

«خادىملارنىڭ نارازىلىقىنى دېيشكە يول قويۇش» ئاخلىماقاقا ئاساندەك تۈپۈلسىمۇ، ئەمەلىيەتنە ئۇ كەڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش يولىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولۇپ، ھەربىر كارخانىغا نىسبەتنەن ئىنتايىن رېئال يېتەكچىلىك قىلىش رولىغا ئىگە.

ھەرقانداق بىر كارخانىنىڭ بارلىق خىزمەتنى مۇكەممەل، نۇقسانىز قىلىشى مۇمكىن ئەمەس، ئومۇمەن بەزى ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلغاندا ئادىل، مۇۋابىق بولماسلىق، بەزى مۇھىم تەدبىرلەرنىڭ تۈزۈلۈشى ئۈيغۇن بولماسلىق، بەزى باشقۇرۇش خىزمەتتىنىڭ ئەترابلىق بولماسلىقى قاتارلىقلار خادىملاർدا ئۇقۇشماسلىق ياكى نارازىلىق كەيپىياتى پەيدا قىلىدۇ. ئەگەر خادىملار پىكىر ۋە تەكلىپلىرىنى ئىنكاس قىلىدىغان سەھنە بولمسا، كارخانىنىڭ ئىچىكى قىسىمىدىكى تەدبىرلەرنى، باشقۇرۇش خىزمەتتىنىڭ مەقسەت - مۇددىئا، ئۇسۇللىرىنى چۈشەندۈرىدىغان ئۇنۇملۇك يول بولمىغاندا، خادىملارنىڭ نارازىلىقى ۋە ئاچىچىقى بارغانسېرى كۈچىيىپ، بۇنداق ئەھۋاللار بارغانسېرى ئېغىرلىشىپ، كارخانىدا ئېغىر باشقۇرۇش

كىرىزسى پەيدا قىلىدۇ. شۇڭا، «خادىملىرنىڭ نارازىلىقىنى دېيىشكە يول قويۇش» نى بىر خىل ئاقىلانە، خادىملىار ئارا زىددىيەتنى ئۇنۇملىك ھەل قىلىدىغان ئەڭ مۇۋاپق ئۇسۇل دېيىشكە بولىدۇ.

«خادىملىرنىڭ نارازىلىقىنى دېيىشكە يول قويۇش» ئەمەلىيەتتە بىر خىل ئالاقە باغلاش. بۇ خىل ئالاقە ئارقىلىق، كارخانىنىڭ ئىچكى باشقۇرۇش ئۇچۇرلىرىنىڭ راۋانلىقىنى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولىدۇ. بىر تەرەپتىن، خادىملىرنىڭ يۈرەك سۆزلىرى، پىكىرى ۋە تەكلىپلىرىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىغاندا، كارخانىنىڭ تەدبىر بەلگىلەش قاتلىمىدىكىلەر، باشقۇرۇش قاتلىمىدىكىلەر مۇۋاپق بولمىغان باشقۇرۇش ئۇسۇللىرىنى تۈزۈپ، تېخىمۇ ئىلمى، مۇۋاپق تۈزۈلمىنى تۈزۈپ، باشقۇرۇش سەۋىيەسىنى ئۆستۈرۈدۇ؛ يەنە بىر جەھەتتىن، كارخانىنىڭ تەدبىر بەلگىلەش قاتلىمىدىكىلەر، باشقۇرۇش قاتلىمىدىكىلەرنىڭ توغرا ساداسىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، خادىملىرنىڭ ئەندىشىسى، گۇمانى ۋە ئۇقۇشماسلىق ئەھۋاللىرى يوقايىدۇ - دە، خىزمەتنى كۆڭۈل ئازادىلىكى بىلەن قىلىدۇ، تېخىمۇ كۆپ زېھنىنى ئىشلەپچىقىرىش تېخنىكىسىدا يېڭىلىق يارىتىشقا سەرپ قىلىپ، خىزمەت ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈپ، كارخانىنىڭ رىقابەت ئەمەلىي كۆچىنى كۆچەيتىدۇ.

ھېكايدە سۆزلەش ئارقىلىق پىكىرلىشىش

1994 - يىلى، «بۈئىن» شىركىتتىنىڭ ئىگلىك باشقۇرۇشى قىيىنچىلىققا دۇچ كېلىدۇ. يېڭىدىن باش لىدىر بولغان كوندى يۇقىرى دەرىجىلىك دىرىپكتورلارنى ئۆيىگە كەچلىك تاماقدقا تەكلىپ قىلىدۇ. تاماقتىن كېيىن هوپلىدىكى گۈلخانىنىڭ ئەتراپىنى چۈرىدەپ ئولتۇرۇشقان مېھمانلارغا «بۈئىن»

شرکتىگە مۇناسىۋەتلەك ھېكايدە ئېيتىپ بېرىدۇ. كوندى درېكتورلارغا كىشىنى بىئارام قىلىدىغان بۇ ھېكاينى يېزىپ گۈلخانغا تاشلىۋېتىشنى، شۇنىڭدىن كېيىن بوئىن شرکتى تارىخىدىكى «قاراڭغۇلۇق»نى دەپنە قىلىۋېتىپ، پەقەت كىشىنى هاياجانغا سالىدىغان ھېكاىىلدەرنلا ساقلاپ قېلىشىنى ئۇمىد قىلىدۇ. درېكتورلار بۇنىڭدىن ئىلها مالانغانلىقتىن، شىركە تمۇ قىيىن ئۆتكەلدىن ئۆتۈپ كېتىدۇ.

كوندىنىڭ ئۆلگە كۆرسىتىشى ئارقىسىدا، كارخانىنىڭ يۇقىرى قاتلىمىدىكىلەر دائم خادىملاр بىلەن بىرلىكتە ھېكايدە سۆزلىشىدۇ ھەم يېزىلمىغان بىر بىلگىلىمە شەكىللەندۈرۈدۇ.

ھېكمەت:

هازىرقى زاماندىكى كارخانىلارنىڭ ھەممىسى پىكىرىلىشىشكە ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدۇ، سىرت بىلەن بولغان ئالاقىگە ئەھمىيەت بېرىدۇ، خادىملاр بىلەن پىكىرىلىشىشكە تېخىمۇ ئەھمىيەت بېرىدۇ. پىكىرىلىشىشا بولىدىكەن ئۇيۇشۇشچانلىق بولىدۇ.

ياخشى پىكىرىلىشىشتىن خادىملاр كارخانىنىڭ ئۆزلىرىگە ھۆرمەت قىلىۋاتقا نىلىقى ۋە ئىشىنىدىغانلىقىنى ھېس قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلاردا كۈچلۈك مەسئۇلىيەت تۈيغۇسى، تونۇش تۈيغۇسى ۋە تەۋەلىك تۈيغۇسى شەكىللەندىدۇ - دە، كۈچلۈك مەسئۇلىيەتچانلىق ۋە تەقدم قىلىش روھى بىلەن كارخانا ئۇچۇن خىزمەت قىلىدۇ.

پىكىرىلىش ئىناقلىقىنى بەرپا قىلىدۇ، پىكىرىلىش كىشىلەرنىڭ مايللىقىنى قوزغايدۇ، ئۇ ئۇيۇشتۇرۇش ئارقىلىق بىر خىل جەڭگىۋار روھ ۋە كۈرهەش ئىرادىسىنى بارلىققا كەلتۈرۈدۇ. بۇ خىل جەڭگىۋار روھ ۋە كۈرهەش ئىرادىسى كارخانىنىڭ ئاساسى ۋە تۈۋرۈكى ھېسابلىنىدۇ.

تosalgousuz ئالاقىنى تەشەببۈس قىلمىش

«پروكتېر ۋە گامبىلى» شirkىتى كۆلمى چوڭ، ئاپپاراتى مۇرەككەپ، مەھسۇلاتلىرىنىڭ تۈرى كۆپ، دۆلەت ھالقىغان شirkەت. ئۇ كۆپ خىل داڭلىق ماركا ئىستراتېگىيەسىنى يولغا قويىپ، ئىستېمالچىلارنى ئوخشىمغان تۈرلەرگە ئۇنۇملۇك ئايرىيدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆزئارا ماسلاشتۇرۇش ۋە تەشكىللەش مەسىلىسىمۇ پەيدا قىلىدۇ. ئەگەر ھەربىر داڭلىق ماركا ئاستىدىكى خادىملار كەسپى بويىچە ئۆز يولىدا مېڭىپ، شirkەتنىڭ ئومۇمىي تىجارەت ئىستراتېگىيەسى بىلەن كارى بولمىسا ياكى ئۇنى بىلمىسە، تەكرار خىزمەتتىن، ھەتتا سۈركىلىش يۈز بېرىشتىن ساقلىنىشى تەس. ئوخشاشلا، تىجارەت يولغا ماھىر بىر كارخانا ئۈچۈنمۇ خادىملار بىلەن ئۆزئارا پىكىرىلىشىش ۋە ئالاقە باغلاش ئىنتايىن مۇھىم.

«پروكتېر ۋە گامبىلى» شirkىتى خادىملاр بىلەن ئۆزئارا پىكىرىلىشىش ۋە ئالاقە باغلاشقا ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدۇ. خادىملار ئوتتۇرسىدىكى ئۆزئارا ئالماشتۇرۇش ئاساسلىقى تۈرلۈك يىغىن ھەم كارخانىنىڭ ئىچكى تورى ئارقىلىق بولىدۇ. داڭلىق ماركا دىرىپكتورلىرىغا نسبەتن ئېيتقاندا، ئۇلار قەرەللىك ھالدا پىكىر ئالماشتۇرۇش يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، ھەرقايىنى داڭلىق ماركا دىرىپكتورلىرى ئالدىنىقى بىر مەزگىللىك خىزمەت نەتىجىسىنى كۆپچىلىككە قىسىقچە دوکلات قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىللە كەلگۈسى مەلۇم مەزگىللىك خىزمەتتىنىڭ مەركىزىي نۇقتىسى، داڭلىق ماركا تىجارەت ئىستراتېگىيەسى، تۈرلۈك ئىجتىمائىي، ئاممىتى مۇناسىۋەت پائالىيەتلىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى قاتارلىقلارنى ئوتتۇرۇغا قويىدۇ.

«پروکتیر ۋە گامبىلى» شركىتىنىڭ ئىچكى تورىنىڭ قۇرۇلۇشى خادىملارنىڭ كۈندىلىك پىكىر ئالماشتۇرۇشىنى بىر ئۇنۇملۇك سەھنە بىلەن تەمىنلىرىدۇ، خادىملار ئىچكى تور ئارقىلىق شركەتتە يۈز بېرگەن چوڭ ئىشلار ھەم كەلگۈسى كەسپىي تەرەققىياتى قاتارلىق جەھەتلەردىكى ئۇچۇرلاردىن خەۋەردار بولىدۇ. ئەگەر خادىملارنىڭ شركەتتە مەلۇم جەھەتتە پىكىر ياكى تەكلىپى بولسا، باش لىدىرغا ئېلخەت ئارقىلىق بىۋاسىتە ئېيتىدۇ. بۇنداق قىلىش شركەتىنىڭ يۇقىرى قاتلام باشقۇرغۇچىلىرىنىڭ خادىملارنىڭ ئەھۋالىنى ھەرۋاقت ئىگىلەپ تۇرۇشقا پايدىلىق.

«پروکتیر ۋە گامبىلى» شركىتىنىڭ دىرىپكتورلىرى دائىم قول ئاستىدىكىلەرنىڭ خىزمەت ئۇنۇمى بىلەن تەرەققىيات ئەھۋالىنى بىرلىكتە مۇزاكىرە قىلىدۇ. ئاساسلىق باشقۇرغۇچىلار زاۋۇت ياكى تارماق شركەتلەرگە ئەھۋال ئىگىلەپ بارغاندا، ھەممىدىن ئاۋۇال خادىملارغا كۆڭۈل بولىدۇ، ھەرۋاقت، ھرجايىدا خادىملار بىلەن پىكىر ئالماشتۇرۇدۇ، ئاندىن تىجارەت ئەھۋالىنى ئىگىلەيدۇ. «پروکتیر ۋە گامبىلى» شركىتى بىر خىل ئۆزئارا كۆپ خىل پىكىرىلىشىش مۇھىتى يارىتىش ئارقىلىق، شركەتتە مۇناسىۋەتلەك بارلىق ئەھۋالارنى تولۇق ھەم ئۇنۇملۇك ئىگىلەپ تۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلىدۇ.

ساقلقىق ساقلاش تەتقىقات مەركىزىنىڭ قۇرۇلۇشى بۇنىڭ بىر تىپىك مىسالى بولالايدۇ. ساقلاقىق ساقلاش تەتقىقات مەركىزىنىڭ بوشلۇق ئىجادىي تەپەككۈرنى ئۆستۈرۈش ۋە ياندىن تەپەككۈر قىلىشنى ئاساس قىلىپ لايىھەلەنگەن بولۇپ، كارىدورى ئىنتايىس كەڭ، بىنا بىلەن بىنا ئوتتۇرسىغا ساندۇقىسىمان لىفتىنى ئەممەس، بىلگى يۆلىنىپ تۇرغىلى بولىدىغان ئاپتوماتىك لىفت ئورۇنلاشتۇرۇلغان. تەتقىقاتتا كۆرسىتىلىشىچە، خادىملا-

ئازاده كاريدورغا يىغىلىپ پاراڭلىشىشنى ياخشى كۆرىدىكەن، شۇنداقلا ئۇلار ئاپتوماتىك ليفيتىمۇ ئازاده پاراڭلىشالايدىكەن. تەجريبىخانا ھەم ئىشخانىلارنىڭ ئىشىكلەرى ئوچۇق بولسا، بىر خىل ھەمكارلىشىش ھەم ئۆزئارا ھەرىكەتلەنىش كەيپىياتى يارىتىدىكەن.

ھېكمەت:

شركەتنىڭ ھەرقايىسى تارماقلىرى ھەم خىزمەتچى خادىملار ئارا پىكىر ئالماشتۇرۇشنى ئىلگىرى سۈرۈش، توغرا بولغان پىكىرلىشىش پىسخاك ھالىتى يېتىشتۇرۇش، ئاكتىپلىق بىلەن پىكىرلىشىشنى بىر خىل ئادەتكە ئايالاندۇرۇش ئوچۇن، ھەربىر ئىش ئورنىدىكى خادىمنىڭ يۇقىرى - توۋەن بىلەن بولغان ئالاقىسىنى بىر خىل ئېھتىياجغا ئايالاندۇرۇش ھەم ئالاقە قىلىش جەريانىدا خىزمەت ئۇنۇمى ۋە خىزمەتىنىڭ توغرىلىق نىسبىتىنى ئۆستۇرۇش، خاتا چۈشىنىش ۋە زىددىيەتنى ئازايىتىش، خىزمەت مۇناسىۋىتىنى قويۇقلاشتۇرۇش، خىزمەتداش ئارا ۋە يۇقىرى - توۋەن دەرىجىلىكلىر ئارا مۇھەببەتنى كۈچەيتىش، ئىنراق خىزمەت مۇناسىۋىتى بەرپا قىلىش، شۇنىڭ بىلەن بىلە، ياخشى، ساغلام بولغان مەسىلىلەرنى ئىنکاس قىلىش ھەم ھەل قىلىش يولى بەرپا قىلىشقا زۆرۈر بولغان ئالاقە تۈزۈمىنى تۈزۈش كېرەك.

بىر بەتلىك ئەسله تەمە

«پىروكتىپ ۋە گامبلى» شركىتىنىڭ تۈزۈمىلىرى خادىملار ئىخچاملانغان، قۇرۇلمىسى ئاددىي بولۇشىتكە ئالاھىدىلىككە ئىنگە، بۇ تۈزۈم بىلەن شركەتنىڭ چاقماقتەك تېز مەمۇرىي ئىستىلى ماس كەلگەن بولۇپ، پىروكتىپ ۋە گامبلى شركىتىنىڭ بۇ ئالاھىدىلىكى شركەتنىڭ شوئارى بولغان «بىر

بەتلىك ئەسلەتمە» دە مەركەزلىك ئىپادىلىنىدۇ.

بىر قېتىم، «پىروكىتىپ ۋە گامبلى» شىركىتىنىڭ بىر دىرىپكتورى باش دىرىپكتورى رىچارد دېسپرېسقا ئىنتايىن قېلىن خاتىرىنى تاپشۇرىدۇ. بۇ خاتىرىدە ئۆزىنىڭ شىركەتتىكى مەسىلەرنى ھەل قىلىش پىكىرىنى ناھايىتى ئىنچىكە تونۇشتۇرىدۇ. ئوپلىمىغان يەردىن، رىچارد دېسپرېس خاتىرىنى ۋاراقلاپمۇ قويىماي ئاچىقلانغان حالدا خاتىرە ئۈستىگە مۇنداق بۇيرۇق پازىدۇ: «بۇنى ئاددىيلاشتۇرۇپ مەن ئېھتىياجلىق نەرسىگە ئايلاندۇرۇپ بەر!» ئاندىن ئۇ قول ئاستىدىكىلەرگە بۇ خاتىرىنى قايتۇرۇۋېتىشنى تاپلايدۇ.

يەنە بىر قېتىم، بىر ئاساسلىق باشقۇرغۇچى تاپشۇرغان دوکلات ئىنتايىن مۇرەككەپ بولغاچقا، رىچارد دېسپرېس دوکلاتنىڭ كېنى تەرىپىيگە مۇنداق تەستىق سالىدۇ: «مەن مۇرەككەپ مەسىلەرنى چۈشىنەلمەيمەن، پەقەت ئاددىي، ئېنىق مەسىلەرنى چۈشىنەلەيمەن.»

بۇ «پىروكىتىپ ۋە گامبلى» شىركىتى پەقەت بىر بەتلىك يازما ئاراقلىق پىكىرىلىشىشا ئىزچىل چىڭ تۇرىدۇ. شىركەت خادىملارىدىن پۇتون كۈچ بىلەن دوکلاتنىڭ جەۋەھەرنى يىغىنچاقلالاپ بىر بەتلىك قىلىپ، مەسىلىنى ئېنىق، ئىشنى مۇكەممەل قىلىشنى تەلەپ قىلىدۇ.

رىچارد دېسپرېس بۇنى مۇنداق چۈشەندۇرۇدۇ: «باشقىلارغا مۇرەككەپ مەسىلىنى بىر يۈرۈش ئاددىي مەسىلەرگە ئايلاندۇرۇشنى ئۆگىتىش خىزمىتىنىڭ بىر قىسىمى، پەقەت مۇشۇنداق قىلساقلا، كېيىنكى خىزمەتلەرنى تېخىمۇ ئوبدان يۈرۈشتۈرەلەيمىز..»

«پىروكىتىپ ۋە گامبلى» شىركىتىنىڭ خاتىرە يېزقەچلىقى هەتتا بىر خىل تەلىم - تەربىيە قورالى قىلىنىدۇ. خىزمەت

ئىستاژى قىسىر اقلارغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، بىر خاتىرىنى قايتا - قايتا 10 قېتىم يېزىشى ئادەتتىكى ئىش. شىركەتنىڭ نوپۇزلىق دىرىپكتورى ياكى يېڭىدىن ۋەزپىگە ئولتۇرغان دىرىپكتورى خاتىرە يازغاندا، ئادەتتە ئاز دېگەندە بەش - ئالىتە قېتىم يېزىش ئارقىلىق، ئاندىن «بىر ۋاراق قەغمەزدە ئىنچىكە، ئەتراپلىق، مۇكەممەل ئىپادىلەش» تەلىپىگە يېتىلەيدۇ. «پىروكىتىپ ۋە گامبلى» شىركىتى ئۆزۈكىسىز خاتىرە يازدۇرۇش ئارقىلىق خادىملارنى مەسىلىلەر ھەققىدە تېخىمۇ ئەتراپلىق پىكىر قىلىدىغان، ئۇنۇملىك ئالاقە باغلايدىغان قىلىپ تەربىيەلەشنى ئاززو قىلىدۇ.

بىر بەتلىك دوکلاتنىڭ كۈچ - قۇدرىتى مۇھىم نۇقتىلىرىنىڭ ئېنىق ھەم گەۋدىلىك بولۇشدا ئىپادىلىنىدىغان بولۇپ، ئۇنى ئەسلىدىكى ئون نەچە بەتلىك چىچىلاڭغا، مۇرەككەپ دوکلاتقا سېلىشتۇرغاندا تولىمۇ ئاددىي ھەم ئېنىق. شۇنىڭ بىلەن بىلە، بىر بەتلىك دوکلاتمۇ نۇرغۇن مەسىلىنى ھەل قىلىدۇ.

بىرىنچىدىن، كىچىككىنە مەسىلىلەرنى مۇزاكىرە قىلىشنى كۈتۈپ، تەكشۈرۈپ ئېنىقلاش سۈرئىتىنى تېزلىتكەندە، خىزمەت ئۇنۇممىمۇ ئاشىدۇ؛ ئىككىنچىدىن، زۆرۈر بولىمغان كۆپ ۋاقت ئىسرابىچىلىقىدىن ساقلانغىلى بولىدۇ؛ ئۇچىنچىدىن، بۇنداق دوكلات يېزىشقا قاتىققى تەلەپ قويۇش ئۇسۇلى ئارقىلىق، دوکلاتنىڭ قىممىتىنى زور دەرىجىدە ئاشۇرغىلى بولىدۇ.

ھېكمەت:

«پىروكىتىپ ۋە گامبلى» شىركىتىنىڭ «بىر بەتلىك خاتىرە» تۈزۈمى ئىش بېجىرىش ئۇنۇمىنىڭ يۇقىرى ۋە تېز بولۇشغا كاپالىتلىك قىلىدۇ. قېلىن دوکلاتنى كۆرۈش ۋاقت ھەم زېھىن

ئىسراپچىلىقى بولۇپ، كۆرگەن ئادەم مۇھىم نۇقتىنى تۇتالمايدۇ
— دە، مەسىلىنى ھەل قىلىشقا تو سالغۇ پەيدا قىلىدۇ.

ھەرقانداق تۈزۈمىنى ئادىبىلاشتۇرغىلى بولىدۇ، ئۇنۇمنى
ئاشۇرۇش ئۈچۈن، باشقۇرغۇچى ئادىبى ئۇسۇل ئارقىلىق
كارخانىنىڭ ئىچكى ئالاقىسىنى كۈچەيتەلەيدۇ، بۇنىڭدا بىر
بەتلەك خاتىرىنى بىر خىل ئۇنۇملۇك ئۇسۇل دېيشكە بولىدۇ.

IBM نىڭ ئىچكى قىسىدىكى ئالاقە يوللىرى

IBM نىڭ ئىچكى قىسىدىكى ئادەم ئىشلىرى بويىچە ئالاقە
باغلاش يوللىرى ئۈچ تۈرگە ئايىرلىدۇ: خادىم — بىۋاستە
قاراشلىق دىرىپكتور، خادىم — باشقۇرۇش قاتلىمىنى ئاتلاش،
باشقما ئالاقە باغلاش يوللىرى.

«خادىم — بىۋاستە قاراشلىق دىرىپكتور» بويىچە ئالاقە
باغلاش ئىنتايىن مۇھىم بىر ئالاقە باغلاش يولى بولۇپ، ئۇنىڭ
ئاساسلىق شەكلى: ھەر يىلى خادىملاр بىۋاستە قاراشلىق
دىرىپكتورغا خىزمەت نىشانىنى تاپشۇرىدۇ، بىۋاستە قاراشلىق
دىرىپكتور قەرەللەك تەكشۈرۈپ باھالايدۇ ھەم تەكشۈرۈپ باھالاش
نەتىجىسىنى خادىملارغا ماڭاش قوشۇپ بېرىشنىڭ ئاساسى
قىلىدۇ. IBM نىڭ باھالاش نەتىجىسى ئۆلچىمى بەش دەرىجىگە
بۆلۈندۈ: نىشانغا يېتەلمىگەنلەر بەشىنچى دەرىجە؛ نىشانغا
يەتكەنلەر تۆتىنچى دەرىجە؛ نىشانغا يېتىش جەريانىدا ئەھۋالغا
قاراپ ئىش كۆرۈپ ۋەزبىنى ئورۇنلىغانلار ئۆچىنچى دەرىجە؛
نىشانغا يېتىشتىن ئىلگىرى ۋەقەنىڭ ئۆزگەرىشىنى ئالدىن
بىلەلگەن ھەم ۋەقەدىن بۇرۇنقى تەيىارلىقنى پۇختا قىلغانلار
ئىككىنچى دەرىجە؛ بىرىنچى دەرىجىلىكەرنىڭ خىزمەت
نەتىجىسى ئىككىنچى دەرىجىلىكەرنىڭ خىزمەت تەلىپىگە

يېتىپلا قالماستىن، ۋەقەنى بىر تەرەپ قىلىش جەريانىدا باشقا خادىملارنىڭ ئولگىسىگە ئايلانغانلاردۇر.

«خادىم — باشقۇرۇش قاتلىمىنى ئاتلاش» بويىچە ئالاقە باغلاشنىڭ تۆت خىل شەكلى بولۇپ، بىرىنچىسى، «دەرىجە ئاتلاپ سوّھبەتلىشىش»، بۇنىڭدا خادىملار دەرىجە ئاتلاپ باشقۇرغۇچى بىلەن ئاييرىم سوّھبەتلىشىدۇ؛ ئىككىنچىسى، كادىرلار بۆلۈمى ئورۇنلاشتۇرۇش، بۇنىڭدا ھەر قېتىمدا 10 ئەتراپىدا خادىم باش دىرىپكتور بىلەن يۈزتۈرە سوّھبەتلىشىدۇ؛ ئۈچىنچىسى، يۇقىرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلار بىلەن سوّھبەتلىشىش؛ تۆتىنچىسى، IBM ئەڭ ئەھمىيەت بېرىدىغان «خادىملاрدىن پىكىر ئېلىش» بولۇپ، ھەر يىلى كادىرلار بۆلۈمى خادىملاрدىن ئىمزاسىز پىكىر بېرىشنى تەلەپ قىلىدۇ، يەتىدىن ئارتۇق خادىمىنى باشقۇرغۇچى ئەڭ ئاخىرىدا تەكشۈرۈش نەتىجىسىنى تاپشۇرۇۋالىدۇ، شىركەت بۇ ئاساسلىق باشقۇرغۇچىلاردىن ھەر ئۈچ ئايىدا باش دىرىپكتورغا تەكشۈرۈش نەتىجىسىنى ياخشىلاش ئەھۋالىنى دوكلات قىلىشنى تەلەپ قىلىدۇ.

باشقا ئالاقە باغلاش يوللىرى «ئېلان تاختىسى»، «ئىچكى ماتېرىيال»، «گەپ بولسا بىۋاستىھ دېيىش» ۋە «ئەرز قىلىش تۈزۈمى» قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. IBM «گەپ بولسا بىۋاستىھ دېيىش» خادىملارنى شىركەتنىڭ تۈزۈمى، تەدبىرلىرىگە قارىتا كۆپرەك پىكىر بېرىشكە ئىلها مالاندۇرىدىغان بىر خىل ئالاقە باغلاش شەكلى (ئادەتتە يېزىقچە شەكىلدە ئېلىپ بېرىلىدۇ) بولۇپ، خادىملارنىڭ تەكلىپلىرىنى مەخسۇس خادىم توپلاپ، رەتلەيدۇ ھەم ئالاقىدار تارماقلاردىن 10 كۈن ئىچىدە جاۋاب بېرىشنى تەلەپ قىلىدۇ. IBM نىڭ «ئىچكى ماتېرىيال»نىڭ ئاساسلىق رولى شىركەتنىڭ يىللېق نىشانىنى خادىملارغا ئېنىق يەتكۈزۈش. IBM نىڭ «ئەرز قىلىش تۈزۈمى» خىزمەت جەريانىدا

خادىملار ئۇۋالچىلىققا ئۇچرىغاندەك ھېس قىلسا، يېزىق شەكىلde ھەرقانداق ئاساسلىق باشقۇرغۇچى (باش دىرىپكتورنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ئىنكاڭ قىلىشنى كۆرسىتىدۇ. تەكشۈرۈش ئاخىرلىشىشتىن ئىلگىرى، شىركەت تەكشۈرۈلگۈچىنىڭ نام - ئابرۇيىنىڭ زىيانغا ئۇچرىما سلىقىغا كاپالەتلىك قىلىدۇ، تەكشۈرۈشنى كەڭ كۆلەمەدە قىلماي ئالاقدىار تەرەپلەرنى خىجىل قىلىشتىن ساقلىنىدۇ.

ئالاقە باغلاش نىشانىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلىش ئۇچۇن، IBM «ئالاقە باغلاشتىكى ئون ئاگاھلاندۇرۇش» تۈزۈمىنى بېكىتىدۇ: بىرىنچى، ئالاقە باغلاشتىن ئىلگىرى چۈشەنچىنى ئايىدىڭلاشتۇرۇش كېرەك؛ ئىككىنچى، ئالاقە باغلاشتىكى ھەقىقىي مەقسىتى ئۆستىدە ئىزدىنىش كېرەك؛ ئۇچىنچى، ئالاقە باغلاش مۇھىتىنى تەكشۈرۈش كېرەك؛ توتسىنچى، باشقىلارنىڭ پىكىرىنى كۆڭۈل قويۇپ ئائلاش كېرەك؛ بەشىنچى، ئىنتۇناتسىيە بىلەن مەزمۇننىڭ بىرەتكە بولۇشى ئەڭ مۇھىم؛ ئالتنىنچى، يەتكۈزۈلگەن ماتېرىياللار ئىمكانىقىدەر پايدىلىق بولۇش كېرەك؛ يەتتىنچى، تەكشۈرۈش، ئۆزىنى تەكشۈرۈشنىڭ بولۇشى تولىمۇ زۆرۈر؛ سەككىزىنچى، ھازىرغىمۇ ھەم كەلگۈسىگىمۇ تەڭ ئېتىبار بېرىش كېرەك؛ تووقۇزىنچى، سۆز - ھەرىكەت بىرەتكە بولۇش كېرەك؛ ئۇنىنچى، ياخشى ئائىلىغۇچى بولۇش كېرەك.

يۇقىرىقىدەك ئالاقە باغلاشتىكى نۇرغۇن يولى بولغاچقا، IBM نىڭ خادىملىرى بارلىق باش قېتىنچىلىقىنى بايان قىلىش پۇرسىتىگە ئېرىشىدۇ. بۇ IBM شىركىتىنىڭ «پۇرسەتىن تەڭ بەھرىمەن بولۇش پىرىنسىپى»نىڭ يېتەرلىك ئىپادىلىنىشى بولۇپ، بارلىق ئالاقە باغلاش يوللىرى IBM شىركىتىگە ئادىل خىزمەت مۇھىتى يارىتىپ بېرىدۇ.

IBM شىركىتى 300 مىڭدىن ئارتۇق خادىمى بار دۆلەت
ھالقىغان شىركەت، شۇنداقلا تۈرلۈك ئۇنىملۇك ئالاقە باغلاش
يوللىرى ئارقىلىق، «مەنسىپپەرسلىك» كە خاتىمە بېرىدۇ. نۇرغۇن
ئالاقە باغلاش يولى ئارقىلىق، بارلىق مۇناسىۋەتلەك مەسىلە
IBM شىركىتىنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلىرىنىڭ
ئالدىغا قويۇلدۇ، ئۇلارمۇ تېزلىكتە ئىنكاڭ قايتۇرۇپ،
مەسىلىنى ھەل قىلىش يولىنى ئىزدەيدۇ.

ھېكىمەت:

ئالاقە باغلىمايدىغان يېر يوق، ھازىر ئالاقە باغلاش مۇھىم
بولۇپ قالدى، ئۇچۇر يەتكۈزۈش، مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشلارنىڭ
ھەممىسى ئالاقە باغلاش يوللىرى ئارقىلىق بولىدۇ. IBM
شىركىتى خادىملارنى نۇرغۇن ئالاقە باغلاش يولى بىلەن تەمىنلەپ
ھەم تۈزۈم ئارقىلىق بۇ خىل ئالاقە باغلاش تەدىرىلىرىنى
جەزمەلەشتۈرۈپ، ئاساسىي قاتلامدىكى خادىملارنىڭ
باشقۇرغۇچىلار ھەم يۇقىرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلار بىلەن
يۇقىرى ئۇنىملۇك ئالاقە باغلىشىغا كاپالەتلىك قىلىپ، تۈرلۈك
مەسىلىلەرنى ھەل قىلىدۇ. IBM نىڭ تۈزۈمەلەشكەن ئالاقە
باغلاش يوللىرى ئىچىدە «دەرىجە ئاتلاش» تىن ئەنسىرىشىڭىز
ھاجەتسىز، سىز IBM نىڭ دۇنياۋى باش لىدىرى بىلەن نمۇ
ھېچقانداق توسالغۇسىز ھالدا بىۋاستە پىكىر ئالماشتۇرالايسىز.
ئەمەلىيەتتە، بۇ خىل يۇقىرىدىن تۆۋەنگە قاراپ ئالاقە باغلاش
شىركەتنىڭ تەرەققىياتىنى ئايىدىڭلاشتۇردى، شۇنداقلا بۇ
خادىملارنىڭ ھوقۇقى، خادىملارنى بىلىشكە تېگىشلىك
ئۇچۇرلاردىن خەۋەردار قىلىش مۇنەۋەر دۇنياۋى 500 كۈچلۈك
كارخانىنىڭ كۆزگە كۆرۈنگەن تەرىپى، شۇنداقلا جۇڭگۈدىكى كۆپ
ساندىكى كارخانا مەسئۇلىلىرى ھەم يۇقىرى قاتلام
باشقۇرغۇچىلاردا كەم بولۇۋاتقان «پىزىلەت» بىلەن «جاسارەت» تۇر.

«سۆھبەتلىشىنى ياخشى كۆرۈش» تۈزۈمىنى يولغا قويۇش

«سۆھبەتلىشىنى ياخشى كۆرۈش» سىمېنس شىركىتى يولغا قويغان بىر تۈرلۈك كادىرلار ئىشلىرى تۈزۈمى، ئۇنىڭ ئاساسىي تېمىسى «تەرەققىيات، ئىلگىرى سۈرۈش، قۇۋۇھتلەش» بولۇپ، نېمىسچە قىسقاراتىپ يېزىلىشى EFA. سىمېنس شىركىتى 400 مىڭدىن ئارتۇق خادىمىنىڭ ئىچىدىكى 26 مىڭى ئالىي دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىسىغا يىللېق مائاش تۈزۈمىنى ئىجرا قىلدۇ. «سۆھبەتلىشىنى ياخشى كۆرۈش»نىڭ ئوبىېكتى يىللېق مائاش تۈزۈمى ئىجارا قىلىنىدىغان ھەرقايىسى ساھىدىكى يۇقىرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلار بولۇپ، يىلدا بىر قېتىم سۆھبەتلىشىش تۈزۈمگە ئايلانغان.

«سۆھبەتلىشىش» كە خادىم، باشلىق، رىياسەتچى قاتنىشىدۇ. خىزمەتچى 26 مىڭ ئالىي دەرىجىلىك باشقۇرغۇچى، باشلىق سۆھبەتلىشىش ئوبىېكتىنىڭ بىۋاسىتە باشقۇرغۇچىسى، رىياسەتچى كادىرلار ئىشلىرى مەسىلەتچىسىدىن ئىبارەت.

«سۆھبەتلىشىش» مۇڭدىشىش شەكلىدە ئۆتكۈزۈلىدۇ، باشلىق ئاساسىي روچى بولۇپ، سۆھبەتتە تەشەببۈسکار ئورۇندا تۇرىدۇ، ئەمما ئۇ باشلىقلق سالاھىيتىدە ئەمەس، بەلكى مەشقاؤللۇق سالاھىيتى بىلەن پىسخىكا جەھەتتە خادىم بىلەن ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورنىتىدۇ، خادىمىنىڭ ياخشى، ناچار ئەھۋالارنى ئانالىز قىلىشىغا، تەسەۋۋۇرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشىغا ياردەم بېرىدۇ. خادىمىنىڭ سۆھبەتتىكى ۋەزىپىسى: ئۆزىنىڭ ئەۋزەلىكى ۋە ئەھۋالىنى كونكرېت تەھلىل قىلىپ، ئۆزىنىڭ ئەۋزەلىكى ۋە ئاجىزلىقىنى تېپىپ چىقىپ، تەربىيەلىنىش ئىستىكىنى

ئۇتتۇرۇغا قويۇش، ئۆزىنىڭ قىزىقىشى، ھەۋسى، يوشۇرۇن ئىقتىدارى ھەم نۇۋەتتىكى ئورنىغا ئاساسەن ئۆزىنىڭ كەسپىي تۇرمۇشىنى لايىھەلەش، تەڭشەش، ئۆزىگە كۆڭۈل بولۇش، كەسپىي ئىقتىدارىنى كۈچەيتىش، نىشان بېكىتىش مەقسىتىگە يېتىش. رىياسەتچىنىڭ ۋەزپىسى: سۆھبەتكە قاتناشقۇچى تەرەپلەرنى ماسلاشتۇرۇش، مۇناسىۋەتلەك مەسىلىلەرنى سوراش، بازار ئۇچۇرى بىلەن تەمىنلەش.

سۆھبەت ئۇنۇمىگە كاپالەتلەك قىلىش ئۇچۇن، سۆھبەتتىن بۇرۇن ئۈچ تەرەپ پۇختا تەبىيارلىق قىلىدۇ، بولۇپمىز باشلىقنىڭ ئەتراپلىق تەبىيارلىق قىلىشى شەرت بولۇپ، ئۇنىڭ تەبىيارلىق مەزمۇنى سۆھبەت ئوبىيېكتىنىڭ شۇ يىللەق ۋەزپىسىنى تاماملاش ئەھۋالى، ئىقتىدارى، قانداق تەلىپى بار قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇ ئەھۋاللارنى سۆھبەتتىن بۇرۇن سوئال تارقىتىش شەكلى ئارقىلىق ئىگىلەيدىغان بولۇپ، ئۇلار كارخانا خادىمنىڭ تەرەققىياتى ئۇچۇن قانداق ئىمكانىيەتلەر بىلەن تەمىنلىشى، خادىمنىڭ ئىقتىدارى، ئارتۇقچىلىقى، كەمچىلىكلىرى، نۇۋەتتىكى ئەھۋالى، ئىشلەۋاتقان ئورنىنىڭ باهاسى، پىكىرى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. سۆھبەتلىشىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش ئۇچۇن، شىركەت يەنە 80 نەپەر مۇتەخەسسىنى 800 نەپەر سۆھبەتلىشكۈچىنى مەخسۇس تەربىيەلەشكە تەشكىللەيدۇ، ئاندىن 800 نەپەر تەربىيەلەنگەن سۆھبەتلىشكۈچى 26 مىڭ خادىم بىلەن سۆھبەتلىشىدۇ، سۆھبەت نەتىجىسى ئۈچ تەرەپ ئىمزا قويغاندىن كېيىن كادىرلار ئىشلىرى ئارخىپىغا كىرگۈزۈلۈپ، يىللەق مائاشنى بېكىتىش، ئىش ئورنىنى يوتىكەش، ۋەزپىسىنى ئۆستۈرۈپ يوتىكەش، تەربىيەلەشنىڭ مۇھىم ئاساسى قىلىنىدۇ. «سۆھبەتلىشىنى ياخشى كۆرۈش» ئاساسىدا يۈرگۈزۈلگەن يۈقىرى دەرىجىلىك

باشقۇرغۇچىلارنى تەربىيەلەشنىڭ قاراتىمىلىقى ئىنتايىن كۈچلۈك بولۇپ، نېمە كەم بولسا شۇ تولۇقلۇنىدۇ، تەربىيەلەشكە قاتنىشىدىغانلار مەجبۇر لانمایدىغان بولۇپ، ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن قاتنىشىدۇ.

ھېكمەت:

كارخانىنىڭ كەلگۈسى ئەڭ زور دەرىجىدە ئىختىسالىقلار باىلىقى ئۆزلەشتۈرۈشكە باغلىق بولىدۇ، كارخانا ئىگىسى خادىملار بىلەن سەممىيلىك بىلەن ھەمكارلىشىش ئارقىلىق شىركەتنىڭ قىممىتىنى ئاشۇرۇشى، ئۆزىنىڭ خادىملەرنى ئاسىرىشى، بىر ئادەمگە ئىشقا ئورۇنلىشىش پۇرسىتى يارىتىپ بېرىش بىلەن بىلە، ئادەمگە تەرەققىيات پۇرسىتى يارىتىپ بېرىشى، خادىملارنىڭ مەزكۇر كارخانىغا بولغان تەۋەلىك ئېڭىنى تىرىشىپ يېتىشتۈرۈشى، شەخسىنىڭ تەرەققىياتىنى كارخانىنىڭ تەقدىرى بىلەن زىچ باغلىشى كېرەك.

«ئىنتېل»نىڭ يىغىن پەلسەپىسى

«ئىنتېل» شىركەتنىڭ ئۆزگىچە «يىغىن پەلسەپىسى» بار. «ئىنتېل» شىركەتىدە «لىپكسييەدىن كېيىن تەدبىر بەلگىلەش كېرەك» دەيدىغان ئەقللىيە سۆز بار.

«يىغىنى ئۇنۇملۇك ئىچىش»نى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلار يىغىنى «مەۋچ ئۇرۇش تىپىدىكى يىغىن» ۋە «پىروگرامما تىپىدىكى يىغىن» دەپ ئىككى تۈرگە ئايىرىيدۇ. ئالدىنىقى يىغىنىنىڭ ئاساسلىق مەقسىتى كۆپچىلىكىنىڭ ئەقىل - پاراستىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ تەپەككۈرىنى ئۇرغۇتۇش ئارقىلىق ئەڭ ياخشى تەدبىر لايىھەسگە ئېرىشىش. بۇنداق «مەۋچ ئۇرۇش تىپىدىكى يىغىن» «ئىنتېل» شىركەتنىڭ

كېيىنكى «ئىجادىي قارىمۇقارشىلىق» باشقۇرۇشى بولۇپ، خادىملار بىلەن رەھبەرلەر، خادىملار بىلەن خادىملار، رەھبەرلەر بىلەن رەھبەرلەر ئوتتۇرسىدا گەپنىڭ ئوچۇقىنى ئېيتىشقا ئىلها مالاندۇرىدۇ. بۇ خىل تىپتىكى يىغىندا، ئەممەل، ۋەزىپىگە ئەھمىيەت بېرىلمەيدۇ، بارلىق يىغىن ئىشتىراكچىلىرىغا ئوخشاش مۇئامىلە قىلىنىدۇ. يىغىننىڭ ئۇنۇملىك بولۇشغا كاپالەتلەك قىلىش ئوچۇن، يىغىن قاتناشچىلىرى 7 - 8 ئادەم ئەتراپىدا بولىدۇ.

«پىروگرامما تىپىدىكى يىغىن»نىڭ مەقسىتى مەلۇم پلان ياكى ھەرىكتەنى دوکلات قىلىش ياكى تەستىقلاش بولۇپ، مەسىلە ھەل قىلمايدۇ، شۇڭا، يىغىننىڭ خاراكتېرىنى ئايىدىڭلاشتۇرۇش ئۇ يارا تقان ئۇنۇم بولىدۇ.

«ئىنتېل» يىغىن تەرتىپىنى ئالاھىدە تەكىتلىەيدۇ. بارلىق يىغىنلار ئېچىلىشتىن بۇرۇن، يىغىن قاتناشچىلىرىغا يىغىننىڭ مەزمۇنى ۋە مۇددىئاسى يەتكۈزۈلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، يىغىن ئىشتىراكچىلىرىنىڭ مۇۋاپىق نامزات ياكى ئەمەسلىكىگە دىققەت قىلىدۇ. ئۇلار دائىم يىغىن ئاخىرلىشىتىن 10 مىنۇت بۇرۇن ئەڭ ئاخىرقى يەكۈنى چىقىرىدۇ، ھەربىر ئادەم كېيىنكى قەددەمە نېمىلەرنى قىلىدىغانلىقىنى بىلىدۇ، بۇنى ئىنتېل شىركىتى «زۆرۈر ھەرىكتە قوللىنىش» دەپ ئاتايدۇ.

ھېكىمەت:

پىكىرگە كەڭ يۈل ئېچىش بارلىق زېرەك رەھبەرلەرنىڭ بىردهك ئۇسۇلى. رىقاپەت كۈنسېرى كەسکىنىلىشىۋاتقان ھازىرقى دەۋر سودىسىدا، كارخانىنى ئۆز ساھەسىدە بىر كىشىلىك ئورۇنغا ئىنگە قىلىش نۇراغۇن كارخانىچىنىڭ كۈرەش قىلىش نىشانى ھېسابلىنىدۇ. شۇڭا، بىر ئادەمنىڭ كۈچىگە تايىنىپ كەسىپنى

تەرەققىي قىلدۇرۇش مۇمكىن ئەمەس، باشقۇرغۇچى پىكىرگە كەڭ يۈل ئېچىپ، قول ئاستىدىكىلەرنى تەكلىپ ۋە پىكىر بېرىشكە ئىلھاملاندۇرۇشى كېرەك. پەقەت مۇشۇنداق قىلغاندىلا كارخانىنىڭ هاياتىي كۈچى ئورغۇپ، تەرەققىيات ئىستىقى بالغا ئېرىشىدۇ.

بارلۇق چەكلىمىنى بۇزۇپ تاشلاپ، توسىقۇنسىز پىكىرلىشىشنى تەشەببۈس قىلىم

بىر تەشكىلاتنىڭ ئىچكى قىسىمدا تەدبىرلەرنى توسالغۇسىز يەتكۈزۈش، بولۇپمۇ ئىدىيە ۋە كۆزقاراش جەھەتتە توسالغۇسىز پىكىرلىشىش ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. خادىملارنىڭ ئىدىيەسى كارخانىنىڭ يېڭىلىق يارىتىشنىڭ بۇلقى ھەم ئىشلەپچىقىرىش كۈچىنى ئۆزۈكىسىز ئۆستۈرۈشنىڭ مۇسەتەكەم يۆلەنچۈكى ھېسابلىنىدۇ. خادىملارنىڭ تەكلىپ ۋە تەسەۋۋۇرلىرىنى توسالغۇسىز ئالماشتۇرۇشىغا يۈل قويۇش ھەم ئۇنى قوبۇل قىلىش كارخانىنىڭ رىقاپەت كۈچىنى قىسقا مۇددەت ئىچىدە زور كۆلەمدە ئاشۇرىدۇ.

بۇ خىل مەدەننەتتىنىڭ يادروسى چەكلىمىسىز، توسىقۇنسىز پىكىرلىشىش. چەكلىمىسىزلىك ھەرقايىسى بۆلۈملەر ئۆتتۈرسىدىكى، ھەرقايىسى دەرىجىلەر ئۆتتۈرسىدىكى، ھەرقايىسى رايونلار ئۆتتۈرسىدىكى چەكلىمىنى يوقىتىپ، مۇھىم تەمنىلەش سودىگەرلىرى بىلەن بىۋاسىتە ئۇچرىشىپ، ئۇلارنى كارخانا تىجارىتىدىكى مۇھىم ھالقىغا ئايلاندۇرۇش ئارقىلىق ئالاچە قىلىشتىكى توسالغۇلارنى يوقىتىپ، تەدبىر، ئىدىيە ۋە كۆزقاراشلارنىڭ راۋان يەتكۈزۈلۈشى ۋە ئىختىيارىي ئالماشتۇرۇلۇشىنى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولىدۇ.

یاپونىيە «خوندا» شرکىتىنىڭ «ياپونىيە ئاپتوموبىل تېخنىكىسى تەرەققىياتىدىكى باشلامچى» دېگەن نامغا ئېرىشىشىنى ئۇنىڭ خادىملار ئىدىيە ۋە كۆزقاراشلىرىغا ھۆرمەت قىلغانلىقىدىن، بولۇپىمۇ مۇستەقىل ئىجادچانلىق ئىدىيەسىنىڭ ئەركىن بولۇشىغا يول قويغانلىقىدىن ئاييرىپ قارىغىلى بولمايدۇ.

«خوندا» شرکىتى كارخانىنىڭ يېڭىلىق يارىتىش ئىقتىدارىنى تېخنىكىلارنىڭ ئاز - كۆپلۈكى ۋە ئۇلارنىڭ ئىقتىدارنىڭ يۈقىرى - توّوهنلىكى ئەممەس، بىلكى شرکەتتىكى بارلىق خادىملارنىڭ يېڭىلىق يارىتىش ئېڭى ھەم شرکەتتىكى بۇ خىل مۇستەقىل ئىجادچانلىق كۆزقاراشىغا تۇتقان پوزىتسىيەسى بىلگىلەيدۇ، دەپ قارايدۇ. تېخنىك مۇنەۋەۋەر بولسىمۇ، ئۇ پەقدەت چەكلەك بىر نەچچە نۇقتىدىن پىكىر قىلىدۇ ۋە يېڭىلىق يارىتىدۇ، ئەمما بارلىق خادىملار كارخانىنىڭ يېڭىلىق يارىتىش پائالىيىتىگە قاتناشسا، «كۆپنىڭ ئەقلى كۆپ» دېگەندەك، كارخانىنىڭ يېڭىلىق يارىتىش ئىقتىدارى كۈچىيەدۇ.

نۇرغۇن كارخانا بۇ پاكىتنى چۈشەنگەن تەقدىردىمۇ، ئەمما خادىملارنىڭ ئەقىل بۈلىقىنى قانداق ئېچىشتىن ئىبارەت بۇ بىر نۇقتىدىكى ئىپادىسى ئادەتتىكىچە. «خوندا» شرکىتى توغرا يۇنىلىشلىك تەشكىللەش، تۈرلەرگە ھۆجۈم قىلىش تۈزۈمى پەقدەت بىر خىل كاپالەت بولۇپ، خادىملارنىڭ مۇستەقىل ئىجادچانلىقىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش ئۈچۈن، كارخانا قايىل قىلارلىق تەدبىرلەرنى تېخىمۇ كۈچەيتىشى كېرەك، دەپ قارايدۇ.

«خوندا» شرکىتى مەملىكەت ئىچىدىكى ھەرقايىسى زاۋۇتلىرىدا «يېڭىچە تەسەۋۋۇر ئىشخانىسى» تەسسىس قىلىپ، ئىشخانىغا ماشىنسازلىق ئۇسڪۈنلىرىنى سەپلەيدۇ. خادىمنىڭ كاللىسىغا توساتتىن بىرەر ئوي كېلىپ قالسا، ئىشتىن سىرتقى ۋاقتىدا تەجرىبىخانىغا بېرىپ ئويىنى سىناب باقىدۇ.

کىشىلەرنىڭ يېڭىلىق يارىتىش ئىدىيەسىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، «خوندا» شرકىتى يەنە ئۆزگىچە ئەسەرلەر كۆرگەزمىسى ئۇيۇشتۇرۇپ، خادىملارنىڭ ئىجادچانلىقىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشىغا ئىلهاام بېرىپ، ئەيمەنەستىن ياخشى پىكىرلەرنى بېرىشكە يېتەكلەيدۇ.

ھەرقانداق بىر قىممىتى بار ياخشى پىكىرنى بېسىپ قويماسلىق ئۈچۈن، «خوندا» شرڭىتى «تېخنىكا ئالدىدا ھەممە باراۋەر» دېگەن قاراشنى تەشەببۈس قىلىپ، يۇقىرى - تۆزەن دەپ ئايىمىايدۇ. پەقەت قول ئاستىدىكىلەرنىڭ كۆزقارىشى ئورۇنلۇق بولسىلا، رەھبەر كەمەتلەتكى بىلەن قوبۇل قىلىدۇ. مەسىلەن: مۇتۇرنى تېخىمۇ مۇھىت ئاسىرايدىغان قىلىش ئۈچۈن، «خوندا» شرڭىتى شامالدا سوۋۇتۇش بىلەن سۇدا سوۋۇتۇشنىڭ تالاش - تارتىشىدا قالىدۇ، ئاخىرىدا ئادەتتىكى بىر خادىم ۋەكىللەتكىدىكى سۇدا سوۋۇتۇش تەرەپدارلىرى شىركەت قۇرغۇچىسى سوئىچىرو خوندانىڭ شامالدا سوۋۇتۇش كۆزقارىشىنى بويىسۇندۇردى. سۇدا سوۋۇتۇش تېخنىكىسىنى قوللانغانلىقتىن، «خوندا» شرڭىتىنىڭ مۇتۇرلىرى يېڭى بىر سەھىپ ئاچىدۇ.

«خوندا» شرڭىتى مەحسۇس بازار تەكشۈرۈش ئاپىاراتى تەسىس قىلىغان بولۇپ، بۇ، ئېچىش بولۇمۇ خىزمىتىنىڭ بىر قىسىمى ھېسابلىنىدۇ. ئېچىش بولۇمۇنىڭ خادىملەرنىڭ ھەممىسى بازار تەكشۈرۈش خادىمى بولۇپ، ئۇلار قۇلاق، كۆزلىرى ئارقىلىق بازار يۆنلىشى ھەققىدە ئىزدىنىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىلەلە مۇناسىپ مەھسۇلاتلارنى ئۆزلەشتۈردى. ئەمەلىيەتتە، بۇ بازار تەكشۈرۈش تارماقلىرى ئارقىلىق ئېرىشكەن ئۇچۇرغا قارىغاندا تېخىمۇ توغرا چىقىدۇ.

بۇ خىل چەكلەمىسىز ئالاقلىشش ئىدىيەسى ئارقىلىق، «خوندا» شرڭىتى ئۆزىنىڭ كۈچلۈك رىقاپەت ئەۋزەللىكىنى

بەرپا قىلىپ، ئۆزگىرىشچان بازاردا ئۆزىنىڭ تالانتىنى نامايان قىلدۇ.

ھېكىمەت:

«خوندا» شىركىتى چەكلىمىنى بۇزۇپ تاشلاپ، «توسقۇنسىز ئالاقە باغلاش»نى يولغا قويۇپ مۇۋەپېقىيەت قازانغان چوڭ شىركەت.

باشقىا نۇرغۇن كارخانىلارنىڭ ئالىي دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلىرىنىڭ بەزىلىرى 20 — 30 يىل بىلە خىزمەت قىلغان بولسىمۇ، ئەمما رەسمىي يىغىنلاردىن باشقىا ۋاقتىلاردا، مەسىلىلەرنى بىرلىكتە ئىنتايىن ئاز مۇزاكىرە قىلىدى. بۇنداق شىركەتلەرde يىغىن ئۆتكۈزۈلگەندە، دىرىپكتور بىر چەتتە سۈكۈتتە تۇرۇپ، ھەر كىم ئۆز مەسئۇلىيىتى بويىچە لايمەنى ئوتتۇرۇغا قويغاندىن كېيىن، ئەدەپ بىلەن باها بېرىدى، خالاس. بۇ خىل ئالاقە باغلاش بىر خىل شەكىل بولۇپ، ھېچقانداق ئۇنۇم يارتالمايدۇ.

يېڭى رىقاپەت دەۋرىدە، بىر مۇنەۋەپەر كارخانا تۈرلۈك چەكلىمە كەلتۈرۈپ چىقارغان يۇقىرى تەننەرخنى ئۈستىگە ئالماسلىقى كېرەك. مەسىلەن: تىجارەت بىلەن تېخنىكىلىق بۆلۈملەر ئوتتۇرسىدىكى ياكى دىرىپكتور، رەسمىي ئىشچى، يالانما ئىشچى قاتارلىق ئوخشىمىغان خادىملار ئوتتۇرسىدا يۈز بېرىدىغان چەكلىمىلىكلىر قاتارلىقلار. بۇنىڭدىن باشقىا، بىر شىركەت دۇنيياقى شىركەتكە ئايلىنىشنى ئارزو قىلىدىكەن، جۇغرابىيەلىك چەكلىمىنىڭ ئالاقە باغلاشقا توسالغۇ بولۇشغا يول قويماسلىقى كېرەك.

چەكلىمىسىز، توسقۇنسىز ئالاقە باغلاش تەشكىلىدىكى بارلىق خادىملارنىڭ تەبئىي ھالدا ئۆزئارا ياردەم بېرىپ، ئاق كۆڭۈللۈك

بىلەن پىكىرىلىشىپ كارخانىنىڭ ئىچكى قىسىدىكى ئالاقە باغلاش، ئۆگىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈپلا قالماستىن، كارخانىنىڭ نەزەر دائىرسىنى كېڭىھىتىپ، باشقىلاردىن ئۆگىنىش ئىدىيەسى ۋە ئويىنى كۈچەيتىندۇ - دە، خېرىدارلار ئۈچۈن تېخىمۇ ياخشى مۇلازىمەت قىلىدۇ.

ھەرقانداق ئىدىيە ۋە ئەركىن پىكىرىلىشىنى ئۆگىنىشنى چەكلەشنىڭ كارخانىغا نىسبەتنەن ھېچقانداق پايدىسى يوق. يۇقىرى - تۆۋەن قاتلامدىكىلەر ئوتتۇرسىسىدىكى چەكلىمە تەدبىرنىڭ ئۈنۈمىنى تۆۋەنلىكتىپتىدۇ، شۇنداقلا نۇرغۇن ۋاقت ئىسراپچىلىقى پەيدا قىلىدۇ. ھەرقايىسى كەسىپلەرنىڭ تارماقلارى ئوتتۇرسىسىدىكى چەكلەشنىڭ مەۋجۇت بولۇشى ماسلاشتۇرۇشنىڭ ئۈنۈمىنى يوققا چىقىرىدۇ - دە، ھەرقايىسى كەسىپىي تارماقلار بازار رىقابىتىگە مۇستەقىل قاتنىشىشقا مەجبۇر بولىدۇ. شۇڭا، پەقەت بارلىق چەكلەشنى بۇزۇپ تاشلاپ، توسقۇنسىز ئالاقە باغلاشنى ئىلگىرى سۈرگەندىلا، ئاندىن كارخانا ئالاقە باغلاش قىيىنچىلىقىدىن ئۆزۈل - كېسىل قۇتۇلايىدۇ.

تۈزۈمدە چىڭ تۇرۇش، ئەمما خادىملاрدا ئاغرىنىش تۇيغۇسى پەيدا قىلماسلىق

ئامېرىكا خەلقئارا يېزا ئىنگلىك ماشىنىلىرى شىركىتىنىڭ قۇرغۇچىسى، دونيادىكى تۈنجى كومباينىنى ئىجاد قىلغۇچى كىرىۋۇس كورمىك كىشىلەر تەرىپىدىن «كارخانا ساھەسىدىكى مۇكەممەل تالانت ئىگىسى» دەپ تەرىپلىنىدۇ. ئۇ نەچە ئون يىللېق كارخانا باشقۇرۇش ھاياتىدا، ئۆرلەش ۋە پەسىيشكە ئائىت نۇرغۇن ۋەقىنى يەتكۈچە باشتىن ئۆتكۈزۈپ، مۇكەممەل تالانت ئىنگىسىلىك ساپا سىغا تايىنىپ بازار رىقابىتىدە نۇرغۇن

مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشىدۇ.

مۇلۇك ھوقۇقى ئىگىسى بولۇش سۈپىتى بىلەن، كورمىك شىركەتنىڭ بارلىق ھوقۇقىنى كونترول قىلغان، خادىملارنىڭ تەقدىرىنى قولىدا تۇتۇپ تۇرغان بولسىمۇ، ئەمما ئەزەلدىن ھوقۇقىدىن قالايمىقان پايدىلانمايدۇ. ئۇ مەسىلىرنى دائىم ئۆزىنى خادىملارنىڭ ئورنۇغا قويۇپ ئويلايدۇ، ئەمەلىي خىزمەت جەريانىدا، تۈزۈمنىڭ قاتىتقىلىقىدا چىڭ تۇرسىمۇ، يەنە خادىملاردა ئاغرىنىش تۈيغۇسى پەيدا قىلمايدۇ.

بىر قېتىم، كورمىك بىلەن 10 يىل بىلە ئىشلىگەن پېشقەدەم خادىم تۈزۈمگە خىلايلىق قىلىپ، ھاراق ئىچىپ جىبدەل چىقىرىدۇ، ئىشقا كېچىكىپ كېلىپ بالدور قايتىدۇ، يەنە تېخى ئىش بېشى بىلەن سوقۇشىدۇ. شىركەتنىڭ تۈزۈمگە ئاساسلانغاندا، بۇ ئېغىر ئىنتىزامسىزلىق بولۇپ، كىم بولۇشىدىن قەتئىينەزەر ئىشتىن بوشىتىش چارسى كۆرۈلۈشكە تېكشلىك ئىدى. بۇ زاۋۇتنىڭ ئىش بېشى پېشقەدەم خادىمنىڭ كىم بېشىلىك ئىدى. بۇ زاۋۇتنىڭ ئىش بېشى پېشقەدەم خادىمنىڭ ئىشتىن بوشىتىلسۇن!» دېگەن بۇيرۇقنى چۈشورىدۇ.

كورمىك بۇ پېشقەدەم خادىم بىلەن ئېغىر كۈنلەرنى بىرلىكتە ئۆتكۈزگەن بولغاچقا، ئىشتىن چۈشكەندىن كېيىن پېشقەدەم خادىمنىڭ ئۆيىگە بېرىپ ئەھۋال ئىكىلىمەكچى بولىدۇ. بۇ پېشقەدەم خادىم كۆتۈلمىگەندە شىركەتنىڭ ئىشتىن بوشاتقانلىق قارارنى تاپشۇرۇۋېلىپ غەزەپتىن بوغۇلۇپ قالىدۇ. ئۇ كورمىكىنى ئىزدەپ بېرىپ: «ئەينى چاغدا شىركەت قاتمۇقات قەرزىگە بوغۇلۇپ قالغاندا، ئىككىمىز نۇرغۇن قىيىنچىلىقنى بىرلىكتە باشتىن ئۆتكۈزگەندىدۇق، ئۈچ ئاي مائاش ئالالىغاندىمۇ قىلچە ئاغرىنىمغان، بۇگۈنكى كۈنلۈكتە مۇشۇ

خاتالىقىم ئۈچۈن ئىشتىن بوشىتىۋېتەمىسىن، سەندە ئازرا قىمۇ
مېھىر - مۇھەببەت يوقىمۇ؟» دەيدۇ.

كورمىك پېشقەدەم خادىمنىڭ چۈشەندۈرۈشىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن: «سەن پېشقەدەم خادىم، شىركەتنىڭ تۈزۈملەرىنى ئوبدان بىلىسىن، سەن باشلامچىلىق بىلەن تۈزۈملەرگە ئەمەل قىلىشىڭ كېرەك... ئۇنىڭ ئۈستىگە، بۇ ئىككىمىزنىڭ شەخسىي ئىش ئەمەس، مەن پەقەت قائىدە بويىچە ئىش قىلدىم، بىر ئازامۇ چەكتىن ئاشۇرۇۋەتمىدىم» دەيدۇ.

كورمىك پېشقەدەم خادىمنىڭ جىبدەل قىلىشىنىڭ سەۋەبىنى تەپسىلىي سورۇشتۇرىدۇ، پىكىرىلىشىش ئارقىلىق، بۇ پېشقەدەم خادىمنىڭ خوتۇنىنىڭ يېقىندا قازا قىلىپ، ئىككى بالىسى بىلەن قالغانلىقى، بىر بالىسىنىڭ يۇتنى سۈندۈرۈۋېلىپ بالىستا داۋالىنىۋاتقانلىقى، يەنە بىر بالىسىنىڭ ئانسىنى ئېمەلمىگەنلىكتىن يىغلاپ ئارام بەرمەيۋاتقانلىقىدىن خەۋەردار بولىدۇ. پېشقەدەم خادىم ھاراق ئىچىپ قايغۇدىن قۇتۇلماقچى بولىدۇ، نەتىجىدە خىزمەتكە كېچىكىپ قالىدۇ.

كورمىك ھەقىقىي ئەھۋالنى بىلگەندىن كېيىن: «سەن نېمىشقا بۇنداق ھاماقدەتلىك قىلىسىن، بىز ئەھۋالىڭنى بىلەلمىگەچكە، دېگەندەك كۆڭۈل بۆلۈپ كېتەلمەپتۈق!» دەيدۇ. كورمىك بۇ پېشقەدەم خادىمغا تەسەللى بېرىپ: «سەن ھازىر ھېچنېمىنى ئوپىلىماي ئۆبۈڭە قايتقىن، خوتۇنىنىڭ ئاخىرەتلىك ئىشلىرىنى بىر تەرەپ قىلىپ، بالىلىرىڭغا ئوبدان قارىغىن! مەن سېنىڭ دوستۇڭ، شۇنداقمۇ؟ سەن خاتىرجەم بول، سېنى ھەرگىز تۈرۈق يولغا باشلىمايمەن» دەيدۇ ھەم سومكىسىدىن بىر تۇتام پۇلنى ئېلىپ پېشقەدەم خادىمغا تۇتقۇزىدۇ.

پېشقەدەم خادىم غوجايىنىڭ مەردىك بىلەن ئىقتىسادىي ياردەم بەرگەنلىكىدىن تەسىرىلىنىپ كۆز يېشى قىلىدۇ ھەم دۇدقلاپ تۈرۈپ: «سېنىڭ بۇنداق قىلىشىڭنى ئويلاپ باقماپتىمىن» دەيدۇ.

كورمىك پېشقەدەم خادىمغا نەسىھەت قىلىپ: «ئۆيۈڭگە قايتىپ بالىلىرىڭنىڭ ھالىدىن ئوبىدان خەۋەر ئالغىن، خزمىتىڭدىن ئەنسىرىمە!» دەيدۇ.

كورمىكىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغان پېشقەدەم خادىم قايغۇنى خۇشاللىقا ئايلاندۇرۇپ:

— مېنى ئىشتىن بوشتىش بۇيرۇقىڭىزنى ئەمەلدىن قالدۇر امىسىز؟ — دەپ سورايدۇ.

— شۇنداق قىلىشىمنى ئارزو قىلامسىن؟ — دەپ سەممىيلىك بىلەن سورايدۇ كورمىك.

— ياق، سېنىڭ مېنى دەپ شركەتنىڭ قائىدىسىنى بۇزۇشۇڭنى ئارزو قىلمايمەن.

— توغرا، يەنلا سەن مېنىڭ دوستۇم — دە، سەن خاتىرجمۇ ئۆيۈڭگە قايتقىن، مەن سېنى مۇۋاپىق ئىشقا ئورۇنلاشتۇرىمەن.

كورمىك پېشقەدەم خادىمىنى ئىشتىن بوشتىش بۇيرۇقىنى ئىجرا قىلىپ، شركەتنىڭ تۈزۈمىنى قوغداش بىلە، پېشقەدەم خادىمىنى ئۆزىنىڭ بىر چارۋىچىلىق مەيدانىغا غوجدار قىلىپ ئورۇنلاشتۇرىدۇ. كورمىكىنىڭ مۇنداق قىلىشى پېشقەدەم خادىمەتلىق قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىپلا قالماي، ئۇنىڭ تۈرمۇشىنى كاپالەتكە ئىگە قىلىدۇ، تېخىمۇ مۇھىمى ئۇ مۇشۇنداق قىلىش ئارقىلىق، شركەتسىكى باشقا خادىملارنىڭ قەلبىنى ئۇتىدۇ. كۆپچىلىك كورمىكتەك خادىملارغا كۆڭۈل بۆلۈدىغان بۇنداق ئادەمگە جان پىدالىق بىلەن خىزمەت قىلىشقا ئەرزىيدۇ، دەپ قارايدۇ. شۇنىڭدىن كېيىن، خادىملار كورمىك

بىلەن بىر سەپتە تۈزۈپ، خەلقئارا يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى
شىركىتىنىڭ زورىيىشى ئۇچۇن ئورتاق كۈچ چىقىرىپ پارلاق
نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرىدۇ.

ھېكمەت:

ئەگەر ۋاقتىدا ئالاقە قىلىمغان بولسا، كورمىڭ پېشقەدەم
خادىمنىڭ قىيىنچىلىقىنى بىلەلمىگەن بولاتتى، «دەرھال ئىشتىن
بوشىتىلىسۇن!» دېگەن بۇيرۇقى بىر جەھەتتىن تۈزۈمنىڭ
كەسکىنلىكىدە چىڭ تۇرغانلىق بولسىمۇ، يەنە بىر جەھەتتىن
خادىمنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەرگەن بولاتتى. ئۇنۇملىك
پىكىرىلىشىتىن كېيىن، كورمىڭ قارارىنى ئۆزگەرتىپ،
تۈزۈمنىڭ كەسکىنلىكىدە چىڭ تۇرغان بولسىمۇ، ئەمما خادىمغا
ئازار بەرمەيدۇ. تۈزۈمنى چوشندۇرۇش بىلەن بىلە، خادىملارغا
كۆڭۈل بۆلگەن ۋە ئۇلارنى ئاسىرىغاندلا، ئاندىن خادىملارنىڭ
روھىنى ھەقىقىي ئۇرغۇتۇپ، كارخانىنى ياخشى باشقۇرغىلى
بولىدۇ.

يۇمۇرنىڭ سېھرىي كۈچىدىن ئۇنۇملىك پايدىلىنىش

ئەينى چاغدا قۇرۇق قول ئىگىلىك تىكلەپ، بۈگۈنكى كۈندە
دۇنياۋى ئۇچۇر مەھسۇلاتلىرى شىركىتى قۇرۇپ چىققان ۋالى
جيالىيەن دۇنياۋى چوڭ شىركەتنىڭ رەبىرى بولۇش سۈپىتى
بىلەن ئادەمگەر چىلىك قائىدىسى بويىچە قول ئاستىدىكىلەرگە
كۆڭۈل بۆلىدۇ ھەم ئۇنىڭ ئادەمنىڭ ئەقلى يەتمەيدىغان سېھرىي
كۈچىنى تولۇق جارى قىلدۇرىدۇ.

ۋالى جيالىيەن تەسەۋۋۇرمىزدىكى تەرى يامان، كەسکىن
چىراي چوڭ غوجايىنلارغا ئوخشىمايدۇ. ئۇنىڭ چىرايدىن

تەبەسىم ئۆچمەيدۇ، مۇلايىم، چېقىشقاڭ كۆرۈنىدۇ. ئۇ خادىملار بىلەن بىللە بولغان چاغدا، ئۇلارغا دائىم چاقچاق قىلىدۇ، بەزىدە خادىملار ئۇنىڭ چاقچىقىدىن كۈلۈپ تېلىقىپ قالىدۇ. ئۇ دائىم ئۇستەلنى ئورۇپ بارىكاللا ئېيتىش ياكى تۇيۇقسىز ناخشا ئېيتىش، تازىلىق قەغىزىنى يۇغۇرۇپ كاللىك قىلىپ ۋاسىكتىبىولدەك ئېتىپ ئەخلەت سېۋىتىگە تاشلاش قاتارلىق ئۇشاق ھەرىكەتلەرنى قىلىدۇ. ئۇنىڭ نۇرغۇن ئۇشاق ھەرىكىتى ھەم گەپ - سۆزلىرىدىن كۈچلۈك يېقىنچىلىق ئىپادىلىنىپ تۈرىدۇ. ئۇ چىrai ئىپادىسى ھەم قول ھەرىكىتىگە ماھىر. ئۇ بەزىلەر گېپىگە لوقما سالسىمۇ ئېرەن قىلمايدۇ.

ۋاڭ جىاليەن خادىملارنىڭ ئەھۋالىنى پىشىق بىلىدۇ. ئۇ خادىملارنىڭ ئەجرىگە ھۆرمەت قىلىدۇ، ئۇ ھەربىر خادىمنىڭ ئىسمى، ئالاھىدىلىكى ھەم شىركەتتە ئىشلىگىنىڭ قانچە يىل بولغانلىقى قاتارلىقلارنى پىشىق بىلىدۇ، ئۇ يەنە ئۆزىنىڭ ئالاھىدە يۇمۇرستىك ئۇسۇلى ئارقىلىق خادىملارنى يېنىغا تارتىدۇ. خادىملار ئۇنى «چارلىس» دەپ ئىنگلىزچە ئىسمىنى ئاتايدۇ، باشقىلارغا ئوخشىمايدىغان بۇ غوجايىنىنى ئىنتايىن ياخشى كۆرىدۇ. ئۇنىڭ شىركىتى ئۇن نەچچە يىل خىزمەت قىلغان لىن چۈڭلىن مۇنداق دەيدۇ: «ئۇ سىزنىڭ كىمىلىكىڭىزنى بىلىدۇ، خىزمىتىڭىزگە كۆڭۈل بۆلىدۇ، ئۇ ھەربىر ئادەمنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئالىدۇ، بۇنداق قىلىش ھەقىقەتەن ئاسان ئەمەس. مېنىڭ بەزى دوستلىرىم چوڭ شىركەتتە ئىشلەيدۇ، يۇقىرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچىلىرىنىڭ خادىملىرىنىڭ ئىسمىنى بىلىدىغانلىرى ئاز، چارلىس سىزنىڭ ھەممە ئەھۋالىڭىزنى بىلگەندىن باشقა، يەنە سىز بىلەن چاقچاقلىشىدۇ، بۇ ھەقىقەتەنمۇ كىشىنى قايىل قىلىدىغان ئىش». »

ۋالىجىيەن داڭلىق ئىختىسالىقلارنى تېپىش كەلگۈسىدىكى باشقۇرغۇچىلار قاتىلىمى ئۈچۈن ئەڭ چوڭ خىرس دەپ قارايدۇ. بولۇپمۇ ئۈچۈر تېخنىكىسى ساھەسىدە ئالدىنىقى قاتاردىكى كەسپىي تېخنىكىلار ۋە كۈچلۈك باشقۇرغۇش ئىقتىدارىغا ئىگە نوپۇزلىق ئەربابلارغا ئىگە بولۇش بەك قىيىن، بۇنداق خادىملارنى جەلپ قىلىش، توْتۇپ قېلىش ۋە يۇقىرى سۈپەتلەك خىزمەت ئۇنۇمى بەرپا قىلىش ئۈچۈن، شىركەت ئۇلارغا پايدىلىق خىزمەت مۇھىتى يارىتىشى كېرەك. بۇ خىل خىزمەت مۇھىتى كۈچلۈك رىقاپەتلىك، روھنى ئۇرغۇتىدىغان بولغاندىن باشقا، يەنە كىشىگە هۇزۇر بېغىشلەيدىغان بولۇشى كېرەك.

ئاممىتى مۇناسىۋەت بۆلۈمىنىڭ نوپۇزلىق مۇئاۋىن باش لىدىرى لەن شى چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئىشقا چۈشكەن تۈنجى كۇنى ۋالىجىيەن مېنى ۋاسكىپتىبول ئوبىناشقا تەكلىپ قىلدى، ئۇ چاغدا سەل ئارىسالدى بولدۇم. بۇ چاغدا ۋالىجىيەن ماڭا ئارقا ئىشىكتىن چىقىپ كەتسەك، باشلىقىڭ بىلەلمىدۇ، دېدى. ئۇنىڭ بۇ خىل ئۆزگىچە ۋە قائىدە - تەرتىپسىز يېقىنچىلىق قىلىش ئۇسۇلى ئەتراپىدىكىلەرde تەبئىي ھالدا ساداقەتەتلىك شەكىللەندۈرىدۇ.»

بىر قېتىم لەن شى ۋالىجىيەنگە ئون پىرسەتلىك ئۆسۈم بىلەن قىرز قايتۇرىدۇ. ۋالىجىيەن چەكىنى ئالغاندىن كېيىن: «ساڭا بۇنچىلىك كۆپ پۇل بەرگىنىم ئېسىمده يوق، بىز بىرلىكتە ۋاسكىپتىبول ۋە ئاياغ كىيىم سېتىۋالىلى!» دەيدۇ.

ۋالىجىيەن رەسمىي سورۇنلاردىمۇ يۇمۇرستىك ئۇسۇلدىن ئۇنۇملىك پايدىلىنىدۇ. 1995 - يىلى، ئۇ ئۈچۈر يۇقىرى سۈرئەتلىك يولى مۇنبىرىدە سۆزلىگەن نۇتقىدا مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئەزىزلىدىن ھەرقانداق پەن - تېخنىكىنىڭ بۇنداق كىشىلەر دىققەت قىلىدىغان مەركەزلىك نەرسىگە ئايلىنىشنى كۆرۈپ

با قىمانىدىم، ھەممە ئادەم ئۇنى مۇلاھىزە قىلىدۇ، كومپىيۇتېر، ژۇرناالدىن تارتىپ كەچلىك خەۋەرگىچە، ھەتنا 76 ياشلىق ئانامۇ كومپىيۇتېر مەستانىسى بولۇپ، دائم توردىن يېڭى شىئىلەرنى ئىزدەيدۇ. ئۇمۇ دائم قانداق سودا قىلىشىمغا يېتەكچىلىك قىلىدۇ، ئەمما ئۇ باشقابىر ئىش». پەستە ئۇلتۇرغان دىرىپكتورلار بۇ گەپتىن پاراققىدە كۈلۈشۈپ كېتىدۇ.

ھېكىمەت:

يۇمۇر بىر خىل ئەقىل - پاراسەت. جايىدا بولغان يۇمۇر جىددىي كەپپىياتىنى پەسەيتىدۇ، بۇرۇقتۇرما مەيدانىنى جانلاندۇرىدۇ.

يۇمۇرسىتىك رەھبەر خادىملارنىڭ كۆڭلىنى ئاسان ئۇتالايدۇ، خادىملاർدا كۈچلۈك يېقىنچىلىق يېتىلدۈرەلەيدۇ. بۇنداق رەھبەر قول ئاستىدىكىلىرنى باشقۇرۇشتا ھېچقانچە كۈچىمەيدۇ. خادىملارنى ئۆزىڭىز ئۈچۈن خۇشاللىق بىلەن خىزمەت قىلىدۇرۇش ئۈچۈن، يۇمۇرنىڭ سېھرىي كۈچىدىن ئۇنۇملىك پايدىلىنىڭ!

«غەربىي جەنۇب» ئاۋىياتىسيه شرکىتىنىڭ يۇمۇرلۇق باشقۇرۇشى

ئامېرىكا «غەربىي جەنۇب» ئاۋىياتىسيه شرکىتىنىڭ قۇرغۇچىسى، مۇدىرىيەت ئەزاسى خېرىب كېلىخېر ھەممىمىزگە تونۇش. قىسىقىغىنە 30 يىلدا، «غەربىي جەنۇب» ئاۋىياتىسيه شرکىتىنى دەسلەپ قۇرۇلغان چاغدىكى تۆت ئايروپىلانى، 70 نەچە خادىمى بار شىركەتتىن بۈگۈنكى كۈنده 375 ئايروپىلانى، 35 مىڭ خادىمى بار، يىنلىق سېتىش كىرىمى 6 مiliyar ڈوللارغا يېتىدىغان ئامېرىكىدىكى تۆتىنچى چوڭ

ئاؤشیاتسیه شرکتىگە ئایلاندۇرىدۇ. تېخىمۇ مۇھىمى كېللىخېر تۇنجى بولۇپ تۆۋەن تەننەرخلىك ئاؤشیاتسیه شرکتىنى قۇرۇپ، ئۆز شرکتىگە ئوخشاشپ كېتىدىغان يېڭىدىن گۈللەنگەن شرکەتلەرنىڭ بارلىققا كېلىشىگە تۇرتىكە بولۇپ، تۆۋەن باھالق ئاؤشیاتسیه كەسىپتىنىڭ بارلىققا كېلىشىگە تۇرتىكە بولىدۇ. بۇ بارلىق مۇۋەپپەقىيەتلەر كېللىخېرنىڭ «تېخىمۇ ياخشى مۇلازىمەت + بىر قەدەر تۆۋەن باها + خادىملەرىمىزنىڭ روھىي ھالىتى = سېلىشتۇرغۇسىز غەلبىبە» دېگەن باشقۇرۇش قائىدىسىنى ھەم ئۇنىڭ يۇمۇرستىك باشقۇرۇش ئۇسلۇبىنى بەلگىلىگەن.

كېللىخېرنىڭ يۇمۇرستىك باشقۇرۇش ئۇسلۇبىنىڭ شەكىللىنىشىگە بىر قېتىملىق ئادۇۋەكتاتلار مۇنازىرە مۇساپىقىسى تۇرتىكە بولىدۇ. كېللىخېر ياردەمچى ئادۇۋەكتات چېغىدا ئىككى مەيدان داڭلىق ئادۇۋەكتاتلەرنىڭ مۇنازىرسىگە قاتنىشىدۇ. ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى بىر ئادۇۋەكتات ئورنىدا ئولتۇرۇپ ھېچنېمىگە قارشى تۇرمایدۇ، يېقىملىقلقى ۋە ئەقىل - پاراستى ئارقىلىق سودىيە بىلەن ئىناق مۇناسىۋەتتە بولىدۇ، يەنە بىر ئادۇۋەكتات ھە دېسلا دېۋەپەپ، ھۆركىرىدۇ، ئەممە بۇ ئىككى ئادۇۋەكتات ئۆزلىرى قوبۇل قىلغان ھەربىر دېلودا ئۇتۇپ چىقىدۇ.

— بۇنىڭدىن مەن مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشنىڭ نۇرغۇن يولى بارلىقنى ھېس قىلىپ يەتتىم، — دەيدۇ كېللىخېر چۈشەندۇرۇپ. خادىملارنى باشقۇرۇش جەھەتتە ئۇ ۋارقراش - جارقىراشقا تايىنىپ غەلبىھ قىلغان ئەمەس، ئۇ باشقۇرۇشنىڭمۇ ئوخشاشلا نۇرغۇن ئۇسۇل ۋە ماھارىتى بارلىقنى بىلىدۇ، يۇمۇرستىكلىق ئۇنىڭ ئىچىدىكى بىر خىلى.

باشقا دىرىپكتورلار بىلەن سېلىشتۇرغاندا، كېللىخېر يۇمۇرستىكلىقنى بىر خىل باشقۇرۇش ماھارىتى قىلغان

ساناقلىقلا دىرىپكتور لارنىڭ بىرى. 1992 - يىل، Stevens شركىتى بىلەن «غەربىي جەنۇب» ئاۋياتسىيە شرکىتى ئەقلىلىق ئايروپىلان» دېگەن ئېلان سۆزىنى تەڭ ئىشلىتىپ قېلىپ، ئىككى شركەت ئوتتۇرسىدا تالاش - تارتىش يۈز بېرىدۇ. بۇ مەسىلىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، كېللىپخېر Stevens ئاۋياتسىيە شرکىتىنىڭ CEO سى بىلەن قول قايرىشىش، يەڭىگەن تەرەپ بۇ ئېلان سۆزىنى ئىشلىتىش ھوقۇقىغا ئىگە بولۇش تەكلىپىنى بېرىدۇ. نەتىجىدە كېللىپخېر بېخىلىپ قالىدۇ. ئەمما ئۇنىڭ بۇ خىل مەسىلىنى دوستانە بىر تەرەپ قىلىش ئۇسۇلى كۆپچىلىكىنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشىدۇ، Stevens شركىتىمۇ ئاخىرىدا «غەربىي جەنۇب» ئاۋياتسىيە شرکىتىنىڭ بۇ ئېلان سۆزىنى داۋاملىق ئىشلىتىشىگە خۇشاللىق بىلەن قوشۇلىدۇ.

كېللىپخېر دائم خادىملار بىلەن ئەركىن، ئىختىيارىي پاراڭلىشىدۇ، خادىملار ئۇنى «كېللىپخېر تاغا» دەپ چاقىرىشىدۇ. بۇنىڭدىن ئۇ دائم شركەت باش ئىشتابىدىكى شەنبىلىك كۆئۈل ئېچىش كېچىلىكىگە قاتنىشىپ، ئايروپىلان خادىملىرىنى تۈرلۈك قىزقارلىق ئويۇنلارنى ئويناشقا ئىلها مالاندۇردى. كېللىپخېر ئالاهىدە بايراملاردا غەلتە كىيمىلەرنى كىيىپ خادىملارنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا مۇيەسسەر بولىدۇ.

ھېكىمەت:

كارخانا باشقۇرغۇچىلار خادىملاр بىلەن سىردىشىشى، ئۇنۇملۇك ئۇسۇللار بىلەن خادىملارنى خۇشال قىلىشى كېرەك. خادىملارنىڭ كۆئۈلىنى ئېلىش، خادىملارغى خۇشاللىق بېغىشلاش، خادىملار بىلەن كارخانا ئوتتۇرسىدا «قەلب توختامى» ئورنىتىش نورغۇن مۇۋەپپە قىيەتلەك كارخانا باشقۇرۇش مىساللىرىدىكى

يقارن نوقتىغا ئايلاندى. پىكىرىلىشىشتا يۇمۇرسىتىك بولۇش، ئىللەق چراي باشقۇرۇش، خادىملارغا يېقىنىچىلىق قىلىش كارخانا باشقۇرغۇچىلار چوقۇم ھازىرلاشقا تېگىشلىك ساپاغا ئايلاندى.

«سەممىيەلەك بىلەن پىكىرلىشىش» سىياستىنى تەشەببۇس قىلىملىش

ئەگەر غەيرىتى ئۇرغۇپ تۈرىدىغان، پۇتۇن ۋۇجۇدى بىلەن بېرىلىپ ئىشلەيدىغان خادىملار بولمىغان بولسا، «ئىنتېل» شرکىتىنىڭ بۇگۈنىمۇ بولمىغان بولاتتى. شىركەت باش لىدىرى ئاندىي گەروۋېنىڭ يىراقنى كۆرەرلىكى «ئىنتېل» شرکىتىنىڭ مۇۋەپەقىيەت قازىنىشنىڭ ئاچقۇچى. بۇ قاراش خادىملار بىلەن سەممىيلىك بىلەن پىكىرلىشىش جەھەتتە مەركەزلىك ئىپادىلىنىدۇ.

ئاندېي گىروۋىي مۇنداق دەيدۇ: «تەشكىلىنىڭ يۈقىرى - تۆۋەن قاتالىمىدىكىلدر ئوتتۇرسىدا ئورتاق تونۇشنى قانداق ھاسىل قىلىش باشقۇرۇش ۋەزبىلىرىنىڭ بىرى. مەرتىۋىنىڭ قانداق بولۇشىدىن، ھرقانداق شەكىلىنى قوللىنىشتىن قەتىئىنه زەر، سەممىيلىك بىلەن پىكىرىلىشىش بىزنىڭ تەۋەن نەممەس سىاستىمىز. خادىملار ھرقانداق مەسىلىنى سورىسا بولىدۇ. ئەمەلىيەتكە ئۆيغۇن بولىغان نۇرغۇن قاراشنى بىز سەممىي پىكىرىلىشىش ئارقىلىق شاللىۋېتىمىز». گىروۋېنىڭ ئاتالىمۇس سەممىيلىك بىلەن پىكىرىلىشىش» سىياستىنىڭ ئاقىۋىتىدىن «ئەنسىرەش ھاجەتسىز، خادىملار كۆزقارا اشلىرى ھەققىدە ئەركىن پىكىرىلىشىدۇ، شۇنداقلا يۈقىرى قاتالامدىكىلەرگە ئۆزنىڭ ھەققىقى ئوپىنى بايان قىلىسما بولىدۇ. كىشىلەر پىكىرىلىشىش

جەريانىدا بىرەر توسالغۇغا دۇچ كەلسە، شىركەت ئۇلارنى تو سالغۇنى بۆسۈپ ئۆتۈپ، ھەقىقىي، راۋان پىكىرىلىشىش كە ئىلها ملاندۇرىدۇ، بۇ خىل پىكىرىلىشىش دائم ياخشى تەدبىرلەرنى بارلىققا كەلتۈرىدۇ.

گىروۋىي ھەر يىلى «ئىنتېل» شىركىتىنىڭ ئوخشىمىغان رايونلىرىدا تەخمىنەن ئالىتە قېتىم ئوچۇق شەكىللەك سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزۈدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىلە، ئەنئەن ئۆتۈپ يېپىق ئىشخانى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ، «سەممىيلىك بىلەن پىكىرىلىشىش» سىياستىنى قوللاب، خادىملار بىلەن پىكىرىلىشىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ ۋە خادىملارنى پائالىيەتكە قاتنىشىشقا ئىلها ملاندۇرىدۇ. «ئىنتېل» شىركىتىدە بارلىق خادىملار، جۇملىدىن لىدىر گوردون مورپىدىن تارتىپ ئادەتتىكى خادىملارغىچە ھەممىسى ئوچۇق شەكىللەك، توساق شەكىلدە ئىشخانىدا ئىشلەيدۇ. گىروۋىي توساق شەكىللەك ئىشخانىسىغا ھەرقانداق بىر خادىمنىڭ كىرىپ، ئۆزى بىلەن پىكىرىلىشىنى ياخشى كۆرىدۇ. «ئىنتېل» شىركىتى ھەممە ئادەم توساق شەكىللەك ئىشخانىدا ئىشلەش ئۈسۈلىنىڭ دىرىپكتور بىلەن خادىملار ئوتتۇرسىدىكى، ھەرقايىسى تارماقلار ئوتتۇرسىدىكى ۋە ئوخشىمىغان ئىدارىلەر ئوتتۇرسىدىكى پىكىرىلىشىش توسالغۇلىرىنى يوقىتىدىغانلىقىنى بايقايدۇ.

ھېكمەت:

خادىملار ئۆزئارا پىكىرىلىشىنى ۋە كۆزقاراشلىرىنى بايان قىلىشنى ئارزو قىلىدۇ. ئۇلار خىزمەتداشلىرى بىلەن پىكىرىلىشىشكە موھتاج، شۇنداقلا رەھبەرلىرى بىلەن پىكىرىلىشىشكە موھتاج. ئۇلار باشقۇرۇش قاتلىمىدىكىلەرگە، تەشكىلگە كۆزقاراشىنى بايان قىلىش هوقۇقىغا ئىگە.

سەممىيلىك بىلەن پىكىرىشىش خادىملارغا ئۆزىنىڭ
ئىگىلىك باشقۇرۇشقا قاتناشقۇچىلارنىڭ بىرى ئىكەنلىكىنى ھېس
قىلدۇرىدۇ ھەمەدە ئۇلار ئىگىلىك باشقۇرۇش ئىستراتپىكىيەسىنى
بىلىش پۇرسىتىگە ئېرىشىدۇ. ئەگەر بۇ خىل سەممىيلىك بىلەن
پىكىرىشىش ۋە قوش يۆنلىشلىك ئۇچۇردىن ئورتاق
بەھرلىكىنى ئىگىلىك باشقۇرۇش جەريانىدىكى كەم بولسا
بولمايدىغان بىر بۆلەككە ئايالندۇرغاندا، خادىملارغان
رولىنى جارى قىلدۇرغىلى بولىدۇ.

تۆتنچى باب پۇرسەتنى تۇتۇشقا ماھر بولۇپ، دادىللىق بىلەن تەۋەككۈل قىلىش

كەپتەر ئارقىلىق ئۆزىنى تەشۈق قىلىش

بەزىلەر بۈگۈنكى مۇۋەپپەقىيەتنىڭ 30 پىرسەنتى ئۆزىنىڭ
ئەمەلىي كۈچىگە تايىنىشتىن، 70 پىرسەنتى تەشۈقاتتىن
كېلىدۇ، دېيىشىدۇ.

ئامېرىكىنىڭ نىيۇپپەرلەرنىڭ شەھىرىدىكى بىر بىرلەشمە
ساغلاملىق مەھسۇلاتلىرى شەھىرىنى يەنمۇ تەرەققىي قىلىش
ئۇچۇن زور مەبلەغ سېلىپ 52 قەۋەتلىك باش ئاپپارات بىناسى
ياساشقا تۇتۇش قىلغان. قۇرۇلۇش تاماملىنىش ئالدىدا، بىراق
ئۇنى كىشىلەرde بىزازارلىق تۈيغۈسى پەيدا قىلمىغان ئاساستا
جەمئىيەتكە قانداق تەشۈق قىلىش كېرەك؟ دېگەن مەسىلىدە
شىركەت ئىلان بولۇمىدىكىلەرنىڭ بېشى قېتىپ، قايىل قىلارلىق
بىر تەشۈقات ئۇسۇلىنى تاپالىمغان.

دەل مۇشو ۋاقتىتا نۆۋەتچى خادىم بىنانىڭ 32 -
قەۋىتىدىكى زالدا بىر توب كەپتەر پەيدا بولۇپ قالغانلىقىنى
دوكلات قىلغان. بۇ بىر توب كەپتەر ئۇلارنىڭ دىققىتىنى
قوزغىغان، شىركەت ئاممىتى مۇناسىۋەتكە مەسئۇل ئىلان
مۇتەخەسسلىرى ئىنتايىن سەزگۈرلۈك بىلەن بۇ تاسادىپپى
ۋەقەنى تۇتقا قىلىپ تۇرۇپ ئاخبارات ئىلان قىلغان. ئۇلار ئاۋۇڭال

كەپتەرلەرنىڭ ئۇچۇپ كەتمەسىلىكى ئۇچۇن دېرىزىلەرنى ئېتىۋېتىپ، ئاندىن دەرھال نیਯورك ھايۋاناتلارنى قوغداش كومىتېتىغا تېلىغۇن بېرىپ، ئۇلارنىڭ تېزدىن ئادەم ئەۋەتىپ بۇ كەپتەرلەرنى مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىشىنى تەلەپ قىلغان.

ئويلاپ بېقىڭ، ئەزەلدىن ھايۋاناتلارنى قوغداشنى شەرەپ دەپ بىلدىغان ئامېرىكىلىقلار بۇ ئىشقا قانداق قارايدۇ؟

ھايۋاناتلارنى قوغداش كومىتېتىدىكىلەر خەۋەرنى ئاخلاپلا دەرھال يېتىپ كەلگەن. ئۇلارنىڭ كۆپ ئادەمنى ھەرىكەتكە كەلتۈرگەن بۇ ئىشى نیਯوركىتىكى ئاخبارات ساھەسىدە زىلزىلە قوزغۇۋەتكەن، ھەرقايىسى تاراققۇلار بەس - بەستە مۇخبىرلارنى ئەۋەتىپ زىيارەت قىلدۇرغان.

ئۇچ كۈن ئىچىدە، بىرىنچى قېتىم تۇتۇلغان كەپتەردىن تاكى ئەڭ ئاخىرقى كەپتەرنى تۇتۇپ قەپەسکە سالغۇچە، ئاخبارات، مەحسۇس زىيارەت، تېلىۋېزىيە سىنئالغۇلىرى ئارقا - ئارقىدىن ئېلان قىلىنىپ تۇرغان. بۇ جەرياندا كەپتەرگە ئالاقىدار ئاخبارات ئوبىزورلىرى، نەق مەيدان زىيارەتلرى، مەحسۇس شەخسلەر زىيارەت قىلىنغان ماقالىللەر ئېلان قىلىنغان. شىركەتنىڭ باشلىقى تەستە كېلىدىغان بۇ پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، تاراققۇلاردا ئۆزى ۋە شىركىتىنى تەشۋققىلىۋالغان. بۇ چاغادا «كەپتەر ۋەقەسى» ھايۋاناتلارنى ياخشى كۆردىغان نیಯورك خەلقى ھەتتا پۇتۇن ئامېرىكىلىقلار دىققەت قىلىدىغان قىزىق نۇقتىغا ئايلىنىپ كەتكەن.

كەپتەرلەرنىڭ بىر - بىرلەپ قويۇۋېتىلىشى بىلەن بىرلەشمە ساغلاملىق مەھسۇلاتلرى شىركەتنىڭ ئىشخانا بىناسىمۇ تېزلىكتە دونىاغا تونۇلۇپ كەتكەن، نەتىجىدە شىركەت بىر تىيىنەمۇ خەجلىمەي ئۆزىنى كۆڭۈلىدىكىدەك تەشۋققىلىۋالغان.

ھېكىمەت:

بىر كارخانا ياكى بىر شەخسىنىڭ سودىسىنىڭ مۇۋاھىپە قىيەتلىك بولۇشى ھەرگىز مۇ تەشۇرقاتىن ئاييرلالمائىدۇ، مۇۋاپق دەرىجىدىكى تەشۇرقات كارخانىنىڭ مۇۋاھىپە قىيەت قازىنىشتىكى ئىنتايىن مۇھىم بىر قەدىمى ھېسابلىنىدۇ. ئەگەر بىز رېئاللىقتا ھەرۋاقىت، ھەرجايىدا يۈز بېرىش مۇمكىنچىلىكى بولغان ۋەقەلەردىن ئۈستىلىق بىلەن پايدىلىنىپ ئۆزىمىزنى تەشۇق قىلاالىساقلالا، ئويلىممعان نەتىجىلەرگە ئېرىشلەيمىز.

دۇنياغا داخلىق چوڭ كارخانىلارنىڭ ھەممىسى سېتىش جەريانىدا ئېلان تەشۇرقات ۋاسىتسىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، ئۆز مەھسۇلاتلىرىنى سېتىپ چىقىرىش، ئوبراز تىكىلەش، نام چىقىرىشقا ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدۇ. چۈنكى ئېلان تەشۇرقاتىنىڭ ھازىرقى زامان سودا ساھەسىدىكى ئۇنۇمى ۋە مۇھىم رولغا ھېچنېمە يېتەلمەيدۇ.

كونا «فورد» ئاپتوموبىل كۆرىكى

1978 - يىلى ئامېرىكا «فورد» ئاپتوموبىل شىركىتى قۇرۇلغانلىقىغا 75 يىل بولغان ئىدى، «فورد» شىركىتى ئەلۋەتتە كۆپچىلىكىنىڭ دققىتىنى تارتىقلى بولىدىغان بۇنداق ياخشى پۇرسەتنى قولدىن بېرىپ قويمايتتى.

باھار پەسلىدىكى 3 - ئاي ئادەمنى بەكمۇ جەلب قىلىدۇ. ئامېرىكا ئىشتاتى ناھىيەسىدىكى «پېشىل دالا» ئارامگاھىغا «فورد» شىركىتى ئىشلەپچىقارغان ھەر خىل ئاپتوموبىللاردىن جەمئىي 75 دانە ئاپتوموبىل توپلانغان ئىدى. 1903 - يىلى ئىشلەپچىقىرىلغان فورد A تىپلىق ئاپتوموبىلىنى ئۈستىپېشىغا ئېينى يىللارنىڭ كېيىمىنى كېيىگەن بىر ئادەم رېمۇنت

قىلىۋاتاتتى. قارىماققا ئۇ خۇددى مەپىگىلا ئوخشaitتى. رېمونت قىلىنىپ بولغاندىن كېيىن فورد ئەپىندى ئۆز قولى بىلەن روگايتكىنى تولغاپ ماشىنى ئوت ئالدۇردى، ئاپتوموبىل قاتىق ئاۋاز بىلەن ئورنىدىن قوز غالدى، ئارقىسىدىن ئۇنىڭدىن كېيىن ياسالغان ھەر خىل ئاپتوموبىللار ئەگىشىپ مېڭىپ، ئاجايىپ ھېۋەتلەك ئاپتوموبىل كۆرىكى باشلاندى.

يېشىل دالا، گۈزەل يېزا مەنزىرسى، ئاددى كونا ئاپتوموبىل، پاسونى ئاجايىپ كونچە كىيمىملەر، بۇلارنىڭ ھەممىسى كىشىلەرde فورد شىركىتىنىڭ نەچچە ئۇن يىللەق بوران - چاپقۇنلۇق مۇسأپىسىنى ئەسلىتتى. بۇ مەنزىرسىنى كۆرۈپ كىشىلەر خۇددى يېقىنىقى بىر ئەسلىك تارىخىي دەۋرىنى كۆرگەندەك بولۇشتى، ئۇلار پەقەت يانلىرىدىكى ئالدىراش فوتوگرافلارنى كۆرگەندىلا ئۆزلىرىنىڭ 1978 - يىلىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئېسىگە ئېلىشتى.

قىزقارلىق ھەم داغدۇغلىق چوڭ تىپتىكى ئاپتوموبىل كۆرىكى پائالىيىتىنى ئۆتكۈزۈش ئارقىلىق «فورد» شىركىتى كەڭ جامائەتچىلىكىنىڭ دققىتىنى تارتىپ، ھەممە يەننىڭ نەزىرىدىكى قىزىق نۇقتىغا ئايلانغان.

210.

ھېكمەت:

ئىجادىي پىكىر ئۈچۈن بىر كاتتا ئەسەر يېزىپ چىقىش حاجىت ئەمەس، پەقەت پۇرسەتنى تۇتالغان، ئۇستىلىق بىلەن پايدىلانغاندila، كارخانىنىڭ ئىستراتىپگىيەسى ئۇنۇم يارىتىپ، تېخىمۇ ياخشى بولغان ئەڭ يۇقىرى دەرجىدىكى ئۆزىنى تەشۋىق قىلىش ئۇنۇمىگە ئېرىشەلەيدۇ.

خالتا يېپى سودىسى بىلدەن بېيىش

«داۋسۇن» كەسپىي شىركىتى بىلەن «ۋەنفالڭ» ماددىي ئەشىيا

شىركىتىنىڭ باشقارما باشلىقى داۋسۇن فاڭشىوڭ ئەينى يىلى يىراق بىر يېزىدىن توکيوجا كېلىپ بىر ئوراپ قاچلاش دۇكىندا خىزمەت قىلغاندا، يىللېق مائاشى ئىنتايىن تۆۋەن ئىدى، ئۇنىڭ ئۇستىگە ئانىسى بىلەن ئۈچ ئىنى - سىڭىللىرىنى باقاتتى، شۇڭا دائىم نامراتلىقتا كۈن كەچۈرەتتى. ئۇ ئۆز ئەسلىمىسىدە: «ئىشتىن چوشكەندىن كېيىن، خەجلەيدىغان پۇل قالمىغان ئەھۋالدا، مېنىڭ بىردىنبىر ئۆزۈمنى خۇشاڭ قىلىدىغان ئىشىم كوچا ئايلىنىپ يۈرۈپ كىشىلەرنىڭ كېيىمى ۋە كۆتۈرۈۋالغان نەرسىلىرىگە قاراش ئىدى» دەپ يازغان.

بىر كۈنى ئۇ كوچىدا مەقسەتسىزلا ئايلىنىپ يۈرگەندە، ئاياللارنىڭ مەيلى چىرايلىق ياسانغان خېنىملار بولسۇن، مەيلى جۇۋانلار بولسۇن سومكى ئېسىۋالغاندىن باشاقا يەنە بىر قەغەز قاپنى كۆتۈرۈۋالغانلىقىنى، بۇنىڭ نەرسە سېتىۋالغاندا دۇكاندىن نەرسە سېلىش ئۈچۈن بېرىلگەنلىكىگە دققەت قىلىپ قالىدۇ. ئۇ ئۆز - ئۆزىگە: «ھىم! بۇنداق قەغەز قاپ كۆتۈرۈۋالدىغانلار، يېقىندىن بۇيان ئاۋۇپ قېلىۋاتىدۇغۇ» دەيدۇ.

داۋسۇننىڭ پۇتون ئەس - يادى قەغەز خالتىدا بولىدۇ. ئىككى كۈندىن كېيىن ئۇ سودا ساراي بىلەن ئالاقىسى بولغان بىر قەغەز قاپ زاۋۇتنى كۆرگىلى بارىدۇ. دەرۋەقە، دەل ئۇنىڭ ئوپلىغىنىدەكلا، زاۋۇت ئىنتايىن ئالدىراش ئىشلەۋاتقان ئىدى. ئۇ قايتىپ كېلىپ قانداق بولۇشىدىن قەتئىنەزەر چوقۇم بىر چوڭ ئىش قىلىشنى قارار قىلىدۇ.

«كەلگۈسىدە قەغەز خالتا چوقۇم مەملىكتىنىڭ ھەممە يېرىگە تارقىلىدۇ، قەغەز خالتىنى كۆتۈرىدىغان يېپقىمۇ ئېتىياج كۆپپىيدۇ، قەغەز خالتا يېپى سودىسى قىلسام پۇل تاپالىغۇدەكمەن» دەپ ئويلايدۇ.

بىرنهچە يىلدىن كېيىن ئۇ ئاخىر يابونىيەنىڭ «خالتا يىپى پادشاھلىقى»غا ئايلىنىدۇ.

ھېكمەت:

نۇرغۇن مەھسۇلاتلارنى يۈرۈشلەشتۈرۈپ ئىشلەپچىقىرىش كېرەك، ئەگەر سىز بازاردا كەڭ تارقىلىۋاتقان مەھسۇلاتنى بايقىيالىسىڭىز، ئۇنىڭ قوشۇمچە دېتالىنى ياساش سودىگىرى بولسىڭىز مۇزىيىنى يوق، بۇمۇ سودىدا مەغلۇپ بولما سلىقىنىڭ بىر يولىدۇر.

دەرھال قەتئىي قارارغا كېلىدىغانلىقى

20 - ئەسىرنىڭ 50 - يىللەرىدا ياظروپا - ئامېرىكا بازارلىرىدا سولىياۋ گۈل قىزغىنلىقى كۆتۈرۈلگەن بولۇپ، ھەممە ئائىلە ۋە ئىشخانىلاردا دېگۈدەك بىرنهچىدىن سولىياۋدىن ياسالغان گۈل، مېۋە، دەرەخلمەرنى تىزىش مودا بولغان. بۇنداق تەستە كېلىدىغان پۇرسەتىنى بايقىغانلىقى دەرھال قەتئىي قارارغا كېلىپ، باشقىا سودىنى تاشلاپ، پۇتون كۈچى بىلەن سولىياۋ گۈل ئىشلەپچىقىرىشقا مەبلغ سالغان، ھەممە دونىيا بويىچە ئەڭ چوڭ سولىياۋ گۈل زاۋۇتى «چاڭجىياڭ سولىياۋ گۈل زاۋۇتى»نى قۇرۇپ چىققان، بۇنىڭ بىلەن ئۇمۇ «سولىياۋ گۈل پادشاھلىقى» دەپ نام ئالغان. 60 - يىللارنىڭ دەسلەپىدە، كۆپچىلىك يەنلا سولىياۋ گۈل ئىشلەپچىقىرىشقا كۆز تىكىۋاتقان ۋاقتىتا، لى جىاچېڭ سولىياۋ گۈل بازىرىنىڭ زاۋاللىققا يۈز تۇقتىدىغانلىقىنى ئالدىن سەزگەن. شۇنىڭ بىلەن دەرھال سولىياۋ گۈل بازىرىدىن چېكىنلىپ چىقىپ، كېيىن يۈز بېرىدىغان «سولىياۋ گۈلنىڭ زاۋاللىققا يۈزلىنىش» كىرىزسىدىن ساقلىنىپ قالغان.

ئارقىدىنلا ئۇ شىائىڭگاڭ رايوننىڭ ئىقتىسادى تېز تەرەققىي قىلىۋاتقا نىلىقى، يەر باھاسىنىڭ ئۆرلەۋاتقا نىلىقىغا دىققەت قىلغان، شۇنىڭ بىلەن ئۆي - مۇلۇك كەسپىگە مەبىلەغ سېلىشقا باشلىغان. ئۇ تېزلىكتە مەبىلەغ سېلىپ نۇرغۇن يەر سېتىۋالغان، ھەممە كەسکىن رىقا بەتتە ئۆزىنىڭ كەسکىن قارار چىقىرىش ئىقتىدارى بىلەن «يەر مۇلۇك پادىشاھلىقى» دەپ ئاتالغان يەر سېتىۋېلىش شىركەتلەرنى بىر دەك مەغلۇپ قىلىپ، ئۆي - مۇلۇك كەسپىدىكى «يىلاننىڭ پىلنى يۇتۇۋېلىشى» دەك تىپىك مىسالىنى بارلىققا كەلتۈرگەن. بۇ قېتىملىقى ئۆي مۇلۇك جېڭىدە لى جىاچىباڭ غایيت زور باىلىققا ئىگە بولغان.

كېسىن، بەزىلەر لى جىاچىباڭنىڭ مۇۋەپپەقىيەت تەجىربىلىرىنى خۇلا سىلىگەندە، ئۇنى: ئىنكاسى تېز، كەسکىن ئىش بېجىرىدۇ، ئىلگىرىلەشكە بولسلا ئىلگىرىلەپ، بولمىسا چىكىنىدۇ دېيىشىكەن.

ھېكمەت:

لى جىاچىباڭ ئىگىلىك تىكىلەشتە، ئۆزىنىڭ قەتىيەلىكى، پىشقاڭ ئىش بېجىرىش ئۇسلۇبىنى نامايان قىلغان، بۇ ئۇنىڭ باىلىق توپلاش جەريانىدا ھەل قىلغۇچ روپ ئوينىغان. مەبىلەغ سالىدىغان، ئىگىلىك تىكىلەيدىغان، باىلىق توپلايدىغان چاغدا، قەتىي قارارغا كېلىش ۋە ھەرىكەتكە ئاتلىنىش ئىنتايىن مۇھىم.

روكىللەرنىڭ كۆپچىلىكىنىڭ پىكىرىنى چەتكە قايرىپ
قويۇپ نېفتلىك سېتىۋېلىشى

19 - ئەسىرنىڭ 80 - يىللەرى لىما نېفتلىكىنى سېتىۋېلىش ياكى سېتىۋالما سىلىق مەسىلىسىدە، روكىللەر ۋە

ئۇنىڭ پاچىكلىرى ئوتتۇرسىدا ئېغىر ئىختىلاب يۈز بېرىدۇ.
لما نېفتىلىكى ئەينى ۋاقتتا يېڭىدىن بايقالغان نېفتىلىك
بولۇپ، ئورنى ئوهىئۇ ئىشتاتىنىڭ غربىي شىمالى بىلەن
ئىندىئاننا ئىشتاتىنىڭ شرقىي قىسىمى تۇتىشىدىغان رايوندا
ئىدى.

ئۇ يەردىكى خام نېفتى تەركىبىدە گۈڭگۈرتىنىڭ مقدارى
ئىنتايىن يۇقىرى بولۇپ، خىمىيەۋى رېئاكسىيە ئارقىلىق ئۇنى
ھىدروسوْلەنىڭدا ئۆزگەرتىپ ئىشلىگىلى بولاتتى، ئۇنىڭدىن
سېسىق تۇخۇمنىڭكىدەك پۇراق چىقاچقا كىشىلەر ئۇنى ئاچچىق
ماي دەپ ئاتشاتتى.

ئەينى ۋاقتتا بۇ ناچار سۈپەتلىك خام نېفتىنى
سېتىۋالىدىغان روکفېللەردىن باشقا بىرمۇ ماي ئايىرىش
شركىتى چىقمىغان، روکفېللەر نېفتىلىكىنى سېتىۋېلىش
تەكلىپىنى بەرگەندە، شىركەت ئىجرائىيە كومىتېتىدىكى بارلىق
ھىئەتلەرنىڭ قارشىلىقىغا ئۇچرىغان، ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئۇ ئەڭ
ئىشەنچلىك دەپ قارايدىغان بىرەنچە قابىل ياردەمچىسىمۇ بار
ئىدى.

بۇ خىل خام نېفتىنىڭ سۈپىتى بەك ناچار بولغانلىقتىن،
باھاسىمۇ ئەڭ ئەرزان بولاتتى، نېفت مقدارى ناھايىتى كۆپ
بولسىمۇ، بىراق ئۇنى قانداق ئۇسۇل بىلەن ئايىرىشنى ھېچكىم
بىلەتتى. لېكىن روکفېللەر گۈڭگۈرتى ئايىرىپ چىشىنىڭ
ئۇسۇلى چوقۇم تېپىلىدۇ دەپ ئىشىنەتتى. كۆپچىلىك بىر -
بىرىگە يول قويۇشمايۇاتقان ۋاقتتا ئۇ ئاخىر پاچىكلارغا بېسىم
ئىشلىتىپ، ئۆزىنىڭ بۇ خەترىگە تەۋەككۈل قىلىدىغانلىقىنى
ھەمدە ھەرقانداق بەدل تۆلىسىمۇ پۇشايمان قىلمايدىغانلىقىنى،
ئۇنىڭ بۇ پىلانىنى ھېچكىملىنىڭ توسۇپ قالالمايدىغانلىقىنى
جاكارلايدۇ.

کومىتېت روکفېللرنىڭ بۇنداق قاتتىق پوزىتىسىيەسى ئاستىدا ئۇنىڭغا يول قويۇشقا مەجبۇر بولىدۇ، ئاخىر ئۆلچەملىك نېفت شىركىتى 8 مىليون دولارلىق تۆۋەن باھادا لىما نېفتلىكىنى سېتىۋالىدۇ، بۇ مەزكۇر شىركەت بىرىنچى قېتىم خام نېفت سېتىۋالغان نېفتلىك ئىدى.

شۇنىڭدىن كېيىن، روکفېللر 200 مىڭىز دولار خەجلەپ بىر يەھۇدىي خىمىيە ئالىمىنى تەكلىپ قىلىپ، ئۇنى نېفتلىكە بېرىپ گۈڭگۈرت مەسىلىسىنى تەتقىق قىلدۇردى، تەجربىه قىلىش ئىككى يىل داۋاملاشقان بولسىمۇ نەتجە چىقىمايدۇ، مۇشۇ مەزگىلەدە كۆپلىگەن ھەيئەتلەر بۇ ئىشقا گۇمان بىلەن قارايدۇ، بىراق روکفېللرنىڭ قەتئىي چىڭ بۇ ئىشقا گۇمان بۇ ئۇمىسىز قۇرۇلۇش يەنلا داۋام قىلدۇرۇلدى. لېكىن، ھەققەتەنمۇ زور بەخت - بايلىق ئېلىپ كېلىدىغان بۇ ئىشتا، يەنە بىرنەچە يىل ئۆتكەندىن كېيىن يەھۇدىي ئالىم ئاخىرىي مۇۋەپپەقىيەت قازىنىدۇ.

بۇ مۇۋەپپەقىيەت نەتىجىسى بىزگە روکفېللرنىڭ ھەققەتەنمۇ يىراقنى كۆرەلەيدىغان، ھەمدە خەتمىرگە قورقماي تەۋەككۈل قىلا لايدىغان قورقماس روھىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ.

ھېكىمەت:

خەتەر ئوبىيەكتىپ مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ، ھەرقانداق ئىش قىلغاندا غەلبىھ قىلىش بىلەن مەغلۇپ بولۇش مۇمكىنچىلىكى بولىدۇ. قاتتىقراق قىلىپ ئېيتقاندا، بىر ئىشتا مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشنىڭ ئامىللەرى بەكلا كۆپ، بەكلا مۇرەككەپ بولىدۇ، ھەرقانداق ئىشتا خەتەر بولىدۇ، پەقەت ئۇنىڭ چوڭ - كىچىكلىكى ئوخشاش بولمايدۇ خالاس.

خەتەر ئىچىدە پۇرسەت ئىزدەش

1929 - يىلىدىكى «سېنتمبر بورىنى» پۈتۈن دۇنيادىكى بارلىق كاپيتالىستلارنىڭ باي بولۇش ئارزۇسىنى يوققا چىقىرىۋەتتى. بۇ قېتىملىق قاتىق زەربىدە، دۇنيا ئىقتىسادى قاتىق چېكىنپ، كىشىلەر نېمە قىلارنى بىلەمە قېلىشتى. لېكىن، دەل مۇشۇ ئىقتىساد زور دەرىجىدە چېكىنگەن پېتىتە، ئوناشىس باي بولۇش پۇرسىتىنىڭ بارلىقىنى كۆرگەن، ئۇ كىشىلەر تەرىپىدىن سوغۇق مۇئامىلە قىلىنغان دېڭىز قاتىشى كەسپىدىن باش كۆتۈرۈپ چىقىپ، كېيىن بىر ئەۋلاد كېمە پادشاھلىقىغا ئايلانغان.

كىشىلەرنىڭ ھەممىسى پۇل قاپچۇقىنى چىڭ سىقىمداب يۈرگەن ئىقتىسادىي كىرىزىس دەۋرىدە، ھېچقانچە ئىقتىسادىي نەزەرىيە بىلىمى بولىغان ئوناشىس مەبلەغ سېلىشقا باشلىغان. ئۇ، مەھسۇلات نىسپىي ئېشىپ كەتسە، مال باھاسىنىڭ چۈشۈپ كېتىشىنى پەيدا قىلىدۇ. بىراق ئاپتە خاراكتېرىلىك بۇنداق ئەھۋال ۋاقتىلىق، دەۋرىيەلىك بولىدۇ، دۇنيا ئىقتىسادى بۇنىڭدىن كېيىن ئۆزلۈكىدىن ئەسلىگە كېلىدۇ، ھەمە يەنە راۋاجىلىنىدۇ، باهامۇ يەنە ئۆرلەيدۇ، ھەتتا تېخىمۇ يۈقىرى بولىدۇ. كىمكى ئەرزان ماللارنى سېتىۋېلىپ توپلىسا، ۋاقتى كەلگەندە ئۇنى نەچە ھەسسە يۈقىرى باھادا ساتالايدۇ، دەپ قارىغان. ئۇنىڭ بۇ خىل كۆزقارىشىغا باشقىلارنىڭ ئەقلى يەتمىگەندى.

كىشىلەرنى تېخىمۇ ھەيران قالدۇرغىنى، ئوناشىس دىققىتىنى كىرىزىستا ئەڭ ياخشى بولىغان ھەمە باشقىلار ئەڭ پالاكەت باسقان كەسپ دەپ قاراۋاتقان دېڭىز قاتىشىغا قاراتقاندى.

ئوناشس بىر خەۋەرگە ئېرىشكەن: بۇ قېتىملىق ئاپەتكە، كانادا تۆمۈريول ترانسپورت شركىتى باشقا كەسىپتىكىلەرگە ئوخشاشلا زور زىيانغا ئۇچىرغانلىقى، بىر زەربە بىلەنلا ئورنىدىن تۇرالىغانلىقى، ئاخىر نائىلاج مال - مۇلكىنى سېتىپ كۈن ئۆتكۈزۈشكە تايامىسا بولمايدىغان ئەھۋالغا چۈشۈپ قالغانلىقى توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلاپ قالىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە 10 يىل ئاۋۇلقى باهاسى 2 مىليونلىق يۈك تووشۇش كېمىسىدىن ئالىتسى بار بولۇپ، هازىر ھەربىرسىنى ئاران 20 مىڭ دوللارغا ئالغىلى بولاتتى، مۇشۇنداق ئەرزان باھادىمۇ سورايدىغان ئادەم يوق ئىدى. ئوناشس 120 مىڭ دوللارغا بۇ ئالىتە كېمىنى سېتىۋېلىپ، ۋاقتى كەلگەندە زور پايدا ئېلىشقا تەيارلىق كۆرۈپ قويغان. ئىينى ۋاقتىتىكى ئىقتىسادىي كىرىزىس ۋە سودا كاسات بولۇۋاتقان ئەھۋالدىمۇ بۇنداق تەۋەككۈل قىلىش ئىنتايىن خەتەرلىك بولۇپ، ھەرۋاقتىت ۋېران بولۇش مۇمكىنچىلىكى بار ئىدى. نۇرغۇن كىشىلەر ئوناشسىنىڭ مۇشۇنداق ئالاھىدە ئەھۋالدىمۇ نېمىشقا بۇنداق غەلتىتە ئىش قىلىپ يۈرگەنلىكىنى چۈشىنەلمىگەندى.

بىراق ئۇ دوستلىرىغا كۈلۈپ تۈرۈپ:

— خاتىرجم بولۇڭلار، كىرىزىس ھامان ئۆتۈپ كېتىدۇ، ياخشى كۈنلەر چوقۇم كېلىدۇ. مېنىڭ كېمىلىرىم چوقۇم قايتىدىن ئۆز قىممىتىنى تاپىدۇ. راستلا ئاخىر زامان بولغان تەقدىردىمۇ، مەن ئۆكۈنمەيمەن، ئىقتىسادىي كىرىزىسمۇ بوران - چاپقۇنغا ئوخشاش بەزىدە پەيدا بولۇپ، بەزىدە توختاپ قالىدۇ، — دەيدۇ.

كېيىن ئوناشس ئۆزىنىڭ ئاززۇسىنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، ئەمەلىي كۈچى ئىنتايىن يۈقرى بولغان چوڭ كېمە غوجايىنغا ئايلىسىدۇ.

ھېكىمەت:

ئاقمايدىغان كەسىپ دېگىنلىمىز، باشقىلار تەرىپىدىن سەل قارالغان، ئەمەلىيەتتە مەبلەغ سېلىش قىممىتى ناھايىتى يۇقىرى بولغان بازار يۈزلىنىشىنى كۆرسىتىدۇ. ئەمەلىيەت جەريانىدا ئاقماي قېلىۋاتقان ساھەنى توغرا تاپالىغانلار ۋەزىيەتنى ئوبدان كۆزىتىپ، پۇرسەتنى ياخشى تۇتۇپ ئالالىسلا، ھامان باشقىلارنى بىخۇدلىوقتا قالدىرۇپ ئۆزى ئەقۇزەلىكىنى قولغا كەلتۈرۈۋالا يادۇ. ئاقمايۋاتقان كەسىپلەرنى ھەممە ئادەمنىڭ بىلەغۇسى كېلىدۇ، بىراق ھەممىلا ئادەم ئۇنىڭغا مۇيەسىسىر بولالمايدۇ، پەقتە ھەدقىقىي قابلىيەتلىك كىشىلەرلا ئۇنى سېزەلەيدۇ ھەم ئۇنىڭدىن پايدىلىنالا يادۇ.

ئاقمايدىغان كەسىپلەرنى ئىگىلەشكە ئەقىل - پاراسەت كېتىدۇ. ئوناشىس مۇنداق دېگەن: «خەتەر قانچە چوڭ بولسا، پۇل تېپىش پۇرسىتىمۇ شۇنچە چوڭ بولىدۇ. باشقىلار ئاقمايدىغان كەسىپ دەپ قارالغان ساھەلەر بار جايغا بارالىسىڭىز، سىز چوقۇم ساناب تۈگەتكىلى بولمايدىغان پۇل تاپالايسىز». بازار رىقاپتىدە كىم ئاۋۇال بازاردىكى بوشلۇقنى بايقۇوالىسما، ئاشۇ بوشلۇققا بۆسۈپ كىرەلىسە، شۇ كىشى ئاشۇ بوشلۇقتىكى بازارنى ئىگىلەپ، ئۆزى مۇستەقىل سودا قىلىپ، ئاۋۇال پۇل تاپالا يادۇ.

باشقىلار ياراتىغان جايىدىن بايلىق ئىزدەش

فورمۇسا گۈرۈھى 1954 - يىلى قۇرۇلغان بولۇپ، 40 نەچچە يىللېق تىرىشىپ تەرەققىي قىلىش نەتىجىسىدە، ھازىر فورمۇسا، نەنیا، تەبىبىي، فورمۇسا خىمىيە سانائىتى قاتارلىق 20 نەچچە ئالاقدىار كارخانا، ئايىرم - ئايىرم ھالدا جۇڭگۇ، تەۋەن، ئامېرىكا، ۋەتنىمىزنىڭ چوڭ قۇرۇقلۇقى ۋە ھىندۇنېزىيە

قاتارلىق جايilarدا زاۋۇت قۇرۇپ، پولىۋىنلىق بىرىكىمە سىمولا ئىشلەپچىقىرىش مىقدارى دۇنيا بويىچە بىرىنچى ئورۇنىدا تۇرىدىغان كارخانىغا ئايلانغان. بۇنىڭدىن سىرت ئۇ يەنە چوڭ - چوڭ ماڭارىپ ۋە داۋالاش ئورگانلىرىنى قوشۇۋالغان بولۇپ، نۇۋەتتە تەيۋەندىكى ئەڭ چوڭ خلق ئىگىلىكىدىكى كارخانا ھېسابلىنىدۇ.

1954 - يىلى ۋالى يۈڭچىڭ سولىياۋچىلىق كەسىپگە مەبلەغ سالغاندا، ئەينى ۋاقىتتىكى تەيۋەندە پولىۋىنلىق بىرىكىمە سىمولاغا بولغان ئەھتىياج ئاز بولۇپ، فورموسانىڭ دەسلەپكى مەزگىللەردىكى يىللەق مەھسۇلات مىقدارى 100 توننا، تەيۋەننىڭ يىللەق ئەھتىياج مىقدارى بولسا پەقتە 20 توننلا ئىدى، مۇشۇنداق تۇرۇقلۇق تەيۋەندىكى بىرەنچە پىشىقلاپ ئىشلەش زاۋۇتلرى يابۇنىيەلىكلىر تەمىنلىگەن ئەرزان باھالىق پولىۋىنلىق بىرىكىمە سىمولاغا ئىگە ئىدى. بۇ «فورموسا»غا قاتىق زەربىگە ئۈچرىغان، ھەتتا ۋەيران بولۇشقا تاس قالغان. بۇ رېئاللىققا دۇچ كەلگەن ۋالى يۈڭچىڭ قايتا - قايتا تەھلىل - تەتقىق قىلىش ئارقىلىق: ئىشلەپچىقىرىشنى داۋاملىق كېڭىتىش كېرەك! دېگەن كىشىنى چۆچۈتىدىغان قارارنى چىقارغان. ئۇنىڭ قارىشچە، ئۈجمە پىش، ئاغزىمغا چۈش دەپ ئولتۇرغاندىن قەيسەرلىك بىلەن بازار ئاچقان ياخشى ئىكەن. پەقتە زور مىقداردا كۆپلەپ ئىشلەپچىقارغاندىلا، ئاندىن تەننەرخنى تۆۋەنلىتىپ، باھانى چۈشورگىلى، بۇ ئارقىلىق مەھسۇلاتنىڭ رايون چېڭىراسىنىڭ چەكلەمىسىنى بۇزۇپ، تېخىمۇ كۆپ خېرىدارنى جەلپ قىلغىلى بولىدىكەن.

فورموسانىڭ مەھسۇلات مىقدارىنى ئالىتە ھەسسىه كۆپەيتىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، ۋالى يۈڭچىڭ يەنە فورموسا مەھسۇلاتلىرىنى پىشىقلاپ ئىشلەش شىركىتى، يەنە نەنیا سولىيا سانائىتى

شىركىتىنى قۇرۇپ، مەخسۇس فورمۇسا ئۈچۈن ئادەتىسى
پىشىقلاب ئىشلەشكە كىرىشتۈرگەن. ۋالى يۈچىڭىنىڭ سۆزى
بويىچە ئېيتقاندا، «ئىينى چاغدا ئۇ راستلا ئىشنى قىلىپ قويۇپ
يىغىشتۇرالماي قالغان». ئۈزۈكىسىز ئىزدىنىش ۋە يەكۈنلەش
ئارقىلىق فورمۇسا بىلەن نەنیانىڭ كەسپى روناق تېپىشقا
باشلاپ، ئۇنىڭ سولىياۋ سانائىتىگە ئۇل سېلىپ بىرگەن.

بۇ ئىشتن كېيىن، ۋالى يۈچىڭىمۇ نۇرغۇن تەجرىبىلەرگە
ئىگە بولغان. ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «ئىقتىساد راواج تاپىمغان ۋاقت،
بىلكىم كارخانىنىڭ مەبلەغ سېلىش ۋە كېڭىيىش پىلانىنى يولغا
قويوشىدىكى مۇۋاپىق پۇرسىتى بولۇپ قېلىشى مۇمكىن». ئۇنىڭ
قارشىچە، ئومۇمەن مەھسۇلاتنىڭ سېتىلىشى ئاستا ۋە بازار
كاسات بولغان پەيت، دەل كارخانىنىڭ ئەڭ ياخشى چېنىقىش
پۇرسىتىدۇر. ئىگىلىك باشقۇرغۇچى سوغۇققانلىق بىلەن
چىشىنى چىشلەپ، ئومۇمىي ساپانى ئۆستۈرۈپ كارخانىنىڭ
ئىچكى قىسىمىدىكى ئىگىلىك باشقۇرۇشنى ئۈزۈكىسىز
ياخشىلىغاندىلا، ئاندىن ئىشلەپچىقىرىش تەننەرخىنى
تۆۋەنلەتكىلى، كارخانىنىڭ رىقاپەت كۈچىنى ئۆستۈرگىلى
بولىدۇ.

ۋالى يۈچىڭىڭ مۇنداق دەيدۇ: «ماروژنى سېتىشنى قىشىن
باشلاش كېرەك». بۇنىڭ مەننسى قىشتا ماروژنى ساتقاندا سودا
ياخشى بولمايدۇ، بۇنىڭ بىلەن ماروژنى سانقۇچى تىجارىتىنى
ياخشىلاش ئۈچۈن تىرىشچانلىق كۆرسىتىدۇ. شۇنداق قىلىپ ياز
كەلگەنده، باشقىلار ئىش باشلاپ بولغۇچە ئۇنىڭ سودىسى
ئۆستۈنلۈكىنى ئىگىلىپ بولىدۇ، دېگەنلىكتۇر.

مانا مۇشۇنداق قاراش بىلەن ۋالى يۈچىڭىڭ ئامېرىكا نېفت
خىمىيە كارخانىلىرى ئارقا - ئارقىدىن ۋەيران بولۇپ، ئىش
توختىتىغان ۋاقتىتا، تېكساس ئىشتاتىغا بېرىپ چوڭ

كۆلەمدىكى نېفت خىمىيە زاۋۇتى قۇرۇپ، ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ئىككى نېفت خىمىيە زاۋۇتى بىلەن سەككىز PVC پىشىقلاپ ئىشلەش زاۋۇتنى سېتىۋالغان 1985 - يىلى تىيۇھەن ئارىلىنىڭ ئىچكى ئىقتىسادى ئىنتايىن تۆۋەنلەپ كەتكەندە، ۋالى يۈچىڭىڭ بۇ مەبلغ سېلىشنىڭ ئەڭ ياخشى پۇرسىتى دەپ جاكارلغان، ھەممە 4 مiliارد 700 مiliyon تىيۇھەن پۇلى مەبلغ سېلىپ، زىشۇن ئېلېكتىر سانائىتىنى تەرەققىي قىلدۇرغان. كېيىنلىكى ئەملىيەتلەر ئۇنىڭ قارىشنىڭ ھەقىقەتەنمۇ باشقىلاردىن ئۇستۇن تۇرىدىغانلىقىنى ئىسپاتلىدى.

تىيۇھەن ئامېرىكىدا ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ بىرقانچە نېفت خىمىيە زاۋۇتلرىنى سېتىۋالغان ھەممە ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈپ مۇۋەپپەقىيەت قازانغان. تېكساس ئىشتاتىدىكى دېلاؤپر نېفت خىمىيە زاۋۇتى ئون نەچە يىل زىيان تارتقان، ئۆچ قېتىم قولدىن قولغا ئۆتكەن، ئامېرىكا، ئەنگلەيەنىڭ كۆپلىكەن چوڭ نېفت خىمىيە شرکەتلرى ئۇنىڭغا ھېچ ئامال قىلامىغان. بىراق باشلانغۇچ مەكتەپ تەربىيەسىنلا ئالالغان ۋالى يۈچىڭى 1981 - يىلى ئۇنى سېتىۋېلىپ، ئۇچىنچى يىلى شرکەتنىڭ پايدا - زىيان كۆرسەتكۈچىدە كۆك رەقىم كۆرۈلگەن. ئۇنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇشى ئاستىدا دېلاؤپر زاۋۇتنىڭ ئىككى يىلدىكى ئوتتۇرچە پايدا نسبىتى 21 پىرسەنتكە يەتكەن. بىرقانچە يىل ئىچىدە مۇشۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلار ئامېرىكىنىڭ باشقا جايلىرىدىمۇ يۈز بەرگەن.

ۋالى يۈچىڭى ئامېرىكىغا يۈرۈش قىلىپ ئامېرىكىدىكى ھەر ساھەنىڭ دىقدەت - ئېتىبارنى قوزغىغان، تىنج ئۆكىياننىڭ ئۇ چېتىدىكى ئامېرىكىدا مەيلى يەر يۈزىدە، يەر ئاستىدا بولسۇن ياكى سۇ ئاستىغا كۆمۈلىدىغان PVC تۇرۇبلىرى بولسۇن

بۇلارنىڭ تۆتىن بىرىنى فورموسا ئىشلەپچىقارغان. فورموسانىڭ ئامېرىكىدا ئىشلەپچىقارغان سولياۋ مەھسۇلاتلىرى ئامېرىكىدىكى ئوخشاش كەسىپتىكىلەر ئىچىدە مۇھىم ئورۇندا تۇرغان.

فورموسا كارخانىسىنىڭ مۇۋەپپەقىيەت قازانىنى، زور دەرىجىدە ۋالى يۈڭچىڭىنىڭ ئىقتىساد چىكىنگەن ۋاقتىتىمۇ يەنلا سولياۋ كەسىپىگە مەبلغ سېلىشتا چىڭ تۇرغانلىقىنىڭ نەتىجىسىدۇر.

ھېكمەت:

بازار رقابىتىدە، كەسىپنىڭ ئەھۋالى بەزى ياخشى، بەزىدە ناچار بولىدۇ، ئىقتىسادىي ئەھۋالى بەزىدە گۈللەنپ، بەزىدە چىكىنلىدۇ. بۇنى ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئۆزگەرتىشكە ھەرقانداق ئادەمنىڭ قوربى يەتمەيدۇ ياكى ئالدىن بىلىۋالغىلىمۇ بولمايدۇ. ئىقتىساد گۈللەنگەن ۋاقتىتا بەزى ئىگلىك باشقۇرغۇچىلار ئېقىمغا ئەگىشىپ چوڭ پايدىغا ئېرىشىمۇ، بىراق ئىقتىساد چىكىنگەن چاغدا، ئىشىك - دېرىزلىرىنى تاقىۋېلىپ مەھكۈملۈقتا كۈن ئۆتكۈزىدۇ.

بىراق، بىر كارخانا ئۆزىنى زورايتماقچى بولىدىكەن، چوقۇم ئىقتىساد ناچارلاشقان ۋاقتىتىكى پۇرسەتنى تۇتۇشنى ئۆكىنىۋېلىشى كېرەك. دەل ئىقتىساد ناچارلاشقان ۋاقتىتا كۆپ ساندىكى كىشىلەر قولىدىكى ئىشىنى توختىتىپ قويىدۇ، شۇڭا بۇ ئەكسىچە بەزىلەر ئۈچۈن پۇرسەتنىن پايدىلىنىشنىڭ ئەڭ ياخشى ۋاقتى ھېسابلىنىدۇ. ئىقتىساد قايىتا ئەسلىگە كەلگەندە، مەردانلىك بىلەن ئىشى ئاقمىغان كەسىپلەرde پۇرسەت تۇتالىغان كارخانىلار تېخىمۇ كۆپ تەرەققىيات پۇرسەتنى قولغا كەلتۈرەلەيدۇ.

يولواس ئۇۋىسىغا كىرمىگۈچە، يولواس بالسىغا ئېرىشكىلى بولماس

شياڭگاڭ شىنخوڭى ئاكسييە چەكلىك شرکتىنىڭ قۇرغۇچىسى فېڭ جىڭشى: «كىرىزىسىنىڭ ئۆزى پۇرسەت» دېگەن تىجارەت پەلسەپسىدە چىڭ تۇرۇپ كەلگەن. شۇنداق بولغاچقا، ئۇ خەتلەرلىك ھاڭلار بىلەن تولغان كەسىپ يولىدا مۇۋەپپەقىيەت بىلەن ئىلگىرىلىيەلگەن.

20 - ئەسىرنىڭ 50 - يىللەرى چاۋشىمەن ئۇرۇشى پارتىلغان. ئامېرىكا جۇڭگونىڭ ئامېرىكىدىكى مۇلکىنى توڭلىتىپ، يەنە جەنۇبىي جۇڭگو دېڭىز يولىنى ئېتتىۋېتىپ، دېڭىز قاتنىشىنى چەكلىگەن. ئەنگلىيە بىلەن ئامېرىكا تىل بىرىكتۈرۈۋالغانلىقتىن، لوخۇچىاۋ چېڭىرا چازسى ئۇغرىلىقچە ئۇتكىلىمۇ بولمايدىغان دۆلەت چېڭىراسىغا ئايلىنىپ قېلىپ، جۇڭگوغَا توشۇلمىدىغان ماللار پەقەت ئاۋمېنдин ئايلىنىپ كېلىشكە مەجبۇر بولغانىدى. ئەينى ۋاقتىتىكى جۇڭگودا كۆپ مىقداردىكى ماللار ئىنتايىن كەمچىل بولۇپ، بۇنىڭدىن كۆپ بۇل تاپقىلى بولۇپلا قالماستىن، يەنە ۋەتەنگە ياردەم بەرگىلىمۇ بولاتتى. ئۇ بۇ خەتلەرگە تەۋەككۈل قىلىشنى قارار قىلغان.

ئىش باشلايدىغان چاغدا بۇل بالمىغانلىقتىن، فېڭ جىڭشى باشقىلارنىڭ ترانسپورت ئىشلىرىغا ياردەملىكىمەن، ئازراق بۇل تاپقاندىن كېيىن ئۇ بىر ئەبجەق كېمىنى ئىجارىگە ئېلىپ ئۆز ئالدىغا ئىش قىلغان. ئۇ چاغلاردا بۇنداق تىجارەت ئىنتايىن خەتلەرلىك بولۇپ، ئەنگلىيەلىكلىر قەستەن قىينايپلا قالماستىن، ئامېرىكا جاسۇسلىرىمۇ دائىم پەيدا بولۇپ توراتتى. خەتلەر شۇنچە چوڭ بولسىمۇ، پايدىنىڭ كۆپلۈكى ئۇنى ئىنتايىن قىزىقتۇرۇپ قويغانىدى.

فېڭ جىڭشى ئۆزگىچە سېزىمچانلىقى ۋە « يولۋاس ئۇۋسىغا كىرمىڭۈچە، يولۋاس بالىسغا ئېرىشكىلى بولماس» دېگەن گەپنىڭ تۈرتىكىسىدە بۇ خەترگە تولغان سودىنى قىلىشقا باشلىغان. گەرچە بىرقانچە قېتىم ھاياتىدىن ئاييرىلىپ قالغىلى تاس قالغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇ بۇ جەڭدە ئامان قېلىپ، دېڭىز تىرانسپورتى سودىسىدا مۇۋەپەقىيەت قازانغان.

ھېكمەت:

هازىرقى زامان كارخانا باشقۇرۇشىدا، هامان كۈچلۈك رەقىبىلەر ياكى ھەل قىلىش قىيىن بولغان مەسىلىلەرگە دۈچ كېلىپ تۈرىمىز. مۇۋەپەقىيەتكە ئېرىشمەكچى بولساق، خەترگە مۇۋاپىق دەرىجىدە نەۋەككۈل قىلىمای بولمايدۇ. بۇ ۋاقتىتا ئىگىلىك تىكلىگۈچى ۋەزىيەتنى ئېنسىق كۆزىتىپ، باتۇرلۇق بىلەن ئالغا ئىلگىريلىيەلىسلا، ئاندىن خەتلەر ئىچىدىنمۇ يېڭى تەرەققىيات پۇرسىتىگە ئېرىشىلەيدۇ. « يولۋاس ئۇۋسىغا كىرمىڭۈچە، يولۋاس بالىسغا ئېرىشكىلى بولماس» دېڭىنىمىز، پەقەت خەتلەر ئىچىدە ئىگىلىك تىكلىيەلىگەندىلا، ئاندىن ئەڭ كۆپ پايدىغا ئېرىشكىلى بولىدۇ دېگەنلىكتۇر.

